

בנק פועלי אגודת ישראל

דין וחשבון שנתי

לשנת 2013

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

דין וחשבון שנתי 2013

תוכן העניינים

עמוד

7	1. דוח הדירקטוריון המוגש לאסיפה הכללית של בעלי המניות
117	2. סקירת ההנהלה
138	3. הצהרת המנהל הכללי
139	4. הצהרת החשבונאי הראשי
141	5. דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
145	6. דוחות כספיים

חברי הדירקטוריון

אבי חפץ
יו"ר הדירקטוריון

אלי מונטג

אבישי עלי

ד"ר חיים שיין

יוסי לוי

ראובן פנחס

לימור קליין

משה מאיר⁽¹⁾

יעקב שא נס⁽²⁾

יעקב מלכין⁽³⁾

(1) החל מיום 27.1.14.

(2) סיים כהונתו ביום 18.4.13.

(3) תקופת כהונתו מיום 20.6.13 עד 25.11.13.

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

דוח הדירקטוריון המוגש לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום כ' באדר א' התשע"ד (20 בפברואר 2014) הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המבוקרים של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013. הדוחות ערוכים על-פי המתכונת שקבע המפקח על הבנקים, והנתונים מבוטאים במספרים מדווחים.

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, בקשר לתיאור עסקי הבנק, מצבו הכספי ותוצאות פעילותו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מאלה שנחזו במסגרת המידע צופה פני העתיד כאמור, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות כתוצאה משינוי בנתונים המאקרו כלכליים, בתכנית העסקית של הבנק וכן כתוצאה מגורמי הסיכון המתוארים בדוח הדירקטוריון.

משפטים הכוללים ביטויים כגון: "להערכת ההנהלה", "להערכת הבנק", "הבנק בוחן", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף, לשמות עצם כגון: "צריך", "יכול", "יהיה" מצביעים על כך שמדובר במידע צופה פני עתיד. ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, ולכן נתונים לשינוי ולחוסר וודאות.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וגורמים מקצועיים בחברת האם וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

רקע כללי - ההתפתחויות הכלכליות והפיננסיות

התפתחויות הכלכליות העיקריות בישראל

התפתחויות ריאליות

שיעור הצמיחה של המשק הישראלי, על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מבטא האטה קלה בפעילות המשקית כך שעמד בשנת 2013 על 3.3%, לעומת צמיחה של 3.4% בשנת 2012 ו- 4.6% בשנת 2011. התוצר לנפש עלה ב- 1.4% בשנת 2013 לעומת עליה של 1.5% ב- 2012. ההוצאה לצריכה פרטית לנפש עלתה ב- 2% בשל הגידול באוכלוסיה וזאת לאחר עלייה של 1.4% בשנת 2012 ועלייה של 1.9% ב- 2011. בהוצאה לצריכה ציבורית חלה השנה עלייה של 3.2% בהמשך לעלייה דומה ב- 2012. התוצר המקומי של הסקטור העסקי צמח ב- 3.5% בשנת 2013, לעומת 3.4% בשנת 2012, על רקע עליות שנרשמו בענפי המסחר, התקשורת, התחבורה ובעיקר חשמל. מנגד, בשנת 2013 נצפית ירידה של 7.7% ביבוא חומרי גלם, ירידה ביצוא סחורות וירידה ביצור וביצוא התעשייתי.

הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש דצמבר 2013 לצמיחת התוצר של ישראל בשנת 2013 הופחתה ל- 3.5% לעומת 3.6% בתחזית הקודמת (ספטמבר 2013) ובניכוי השפעת הזרמת הגז מקידוח "תמר", הצמיחה צפויה לעמוד על 2.6%. תחזית הצמיחה לשנת 2014 ירדה ל- 3.3% לעומת 3.4% בהערכת הקודמת, ובניכוי השפעת הפקת הגז ב"תמר" שיעור הצמיחה צפוי להגיע ל- 2.9%.

תקציב המדינה

הגרעון המצטבר בתקציב המדינה לשנת 2013 הסתכם בכ- 33.2 מיליארד ש"ח ומהווה כ- 3.15% מהתוצר וזאת לעומת גירעון של כ- 39 מיליארד ש"ח בשנת 2012, ירידה של כ-15%. יעד הגירעון התקציבי על פי התקציב המקורי לשנת 2013 עמד על 45.6 מיליארד ש"ח (כ- 4.33% מהתוצר), כאשר הפער בין הגירעון בפועל לגירעון המתוכנן נבע מגידול גבוה מהצפוי בהכנסות מגביית מיסים (בעיקר מהעליה במס החברות ומגביה בגין הרווחים הכלואים) ומקצב גידול נמוך בהוצאות הממשלה בהשוואה לתכנון המקורי.

אינפלציה

מדד המחירים לצרכן עלה בשנת 2013 ב-1.8%, מעט מתחת ליעד האינפלציה הממוצע של בנק ישראל. בשנת 2012 היה שיעור האינפלציה השנתי 1.6%. קצב גידול האינפלציה במחצית השנייה של 2013 הגיע ל-2.1%. האינפלציה בשנת 2013 הושפעה בעיקר מעלייה במחירי המזון, ירקות ופירות ומחירי הדיור כאשר צעדי המיסוי של הממשלה (העלאת המע"מ ביוני 2013 והעלאת מחירי החשמל והמים) תרמו גם הם לעליית המדד. ציפיות האינפלציה ל-12 חודשים הקרובים, לפי נתוני שוק ההון, עומדות בתחילת 2014 על כ-1.6% ולפי תחזית בנק ישראל על 1.8%.

שוק הדיור

על פי אומדן מחירי הדירות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה חלה עלייה של 8% במחירי הדירות (10-11/2013 לעומת 10-11/2012) לעומת 6.6% בתקופה המקבילה אשתקד וזאת על אף המגבלות החדשות על משכנתאות שהפעיל בנק ישראל בסוף 2012. מצד ההיצע, התחלות הבנייה (ביוזמה פרטית וציבורית) בשלושת הרבעונים הראשונים של 2013 עמדו על 32.3 אלפי יחידות דיור, גידול של 5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. למגמות המחירים בשוק הדיור השפעה רבה על המדיניות המוניטרית והחלטות הרבית של בנק ישראל. בשנת 2013 הגיעו ביצועי המשכנתאות במערכת הבנקאית לשיא של כ- 51.7 מיליארד ש"ח לעומת כ- 46.6 מיליארד ש"ח בשנת 2012, כאשר נמשכת מגמת הירידה במאפייני הסיכון של המשכנתאות החדשות (יחס מימון ממוצע, שיעור החזר להכנסה וחלקן של המשכנתאות בריבית משתנה) על רקע המגבלות שקבע בנק ישראל, כאמור.

שוק העבודה

נתוני הלמ"ס מצביעים על שיפור בשוק העבודה. ברבעון הרביעי חלה ירידה נוספת בשיעור האבטלה הכולל (גילאים +15), ל-5.5% בחודש נובמבר לעומת 6% בסוף הרבעון השלישי (6.1% במהלך הרבעון השלישי). השיפור ניכר גם בהתייחס לגילאי 25-64 המשקפים בצורה טובה יותר את מצב התעסוקה במשק, כך ששיעור האבטלה ברבעון הרביעי (נכון לנובמבר) ירד ל-5% לעומת 5.3% ברבעון השלישי. נתוני דצמבר 2013 מצביעים על ירידה של כ-10%, לעומת מספר המשרות הפנויות בסוף 2012.

שער החליפין

במהלך שנת 2013 התחזק השקל מול הדולר ב-7% ומול היורו ב-2.8%. התחזקות השקל באה על רקע השיפור בחשבון השוטף במאזן התשלומים והציפיות להמשך השיפור כתוצאה מתחילת ההפקה של גז טבעי ממאגר "תמר".

בעקבות המשך התחזקותו של השקל, על מנת למנוע פגיעה בכושר התחרות של תעשיות היצוא ולהקטין את השפעת הפקת הגז ממאגר תמר על שער החליפין, רכש בנק ישראל במהלך 2013 כ- 5.3 מיליארד דולר (מזה כ- 2.1 מיליארד ש"ח רכישות בגין תכנית הגז). על פי הצהרות בנק ישראל, הבנק צפוי בשנת 2014 לרכוש כ- 3.5 מיליארד דולר, בהתאם לאומדן ההשפעה של הפקת הגז על מאזן התשלומים בשנת 2014.

	שיעור השינוי-%		שער החליפין ליום			
	1-12/2013	רבעון רביעי 2013	31.12.12	30.9.13	31.12.13	
דולר	(7.0%)	(1.9%)	3.73	3.54	3.47	
יורו	(2.8%)	0.2%	4.92	4.77	4.78	

ריבית בנק ישראל

במהלך שנת 2013 נרשמה ירידה בריבית בנק ישראל משיעור של 1.75% בסוף 2012, לרמה של 1% בחודש אוקטובר 2013. מאז אוקטובר, נרשמה יציבות בריבית. הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש דצמבר 2013 הינה כי ריבית בנק ישראל צפויה להישאר ברמתה הנוכחית (ברמה של 1%) במהלך המחצית הראשונה של 2014 וצפויה להתחיל לעלות במחצית השנייה של השנה ולעמוד על 1.25% בסופה, על רקע השיפור בכלכלה הגלובלית שילווה בעלייה בסביבת הריביות בעולם, בתמיכת צמצום ההקלה הכמותית בארה"ב.

הסביבה הגלובלית

לאחר תקופה ממושכת של עדכוני צמיחה כלפי מטה, הבנק העולמי וקרן המטבע העולמית עדכנו בחודש ינואר 2014 את תחזיות הצמיחה העולמית כלפי מעלה ל- 3.7% לעומת 3.6% שפורסם בחודש אוקטובר, על רקע המשך מגמת התאוששות בכלכלת ארה"ב. התאוששות זו הביאה להחלטת הפד האמריקאי על צמצום הדרגתי ברכישות האג"ח הממשלתי של ארה"ב, אשר החלה למעשה בדצמבר 2013.

באירופה מסתמנת תמונה מעורבת, כאשר מדד מנהלי הרכש רשם נסיגה בתחום השירותים והאבטלה נותרה עדיין ברמת שיא של 12.1%, אולם מנגד נמשכת מגמת העלייה במדד מנהלי הרכש בתחום הייצור ושיפור בייצור התעשייתי, באמון הצרכנים ובמכירות הקמעונאיות. ביפן נראה כי תוכנית ההרחבה הכמותית ממשיכה להביא לשיפור קל המתבטא בעלייה ביצוא ובתפוקה התעשייתית. בשווקים המתעוררים ובעיקר בברזיל, הודו וסין טרם נרשמה התאוששות משמעותית בשיעורי הצמיחה שרשמו האטה בשנים 2010-2013.

שוק ההון

בסיכום שנת 2013 מדד ת"א 100 עלה בכ-15% ומדד ת"א 25 עלה בכ-12%, מדד היתר-50 עלה מתחילת השנה בכ-36%. מדד האג"ח הקונצרני הצמוד עלה בשנת 2013 בשיעור של 9.5%. מדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה מתחילת השנה בכ-3%. בארה"ב עלה מדד ה-S&P ב-29.6% מתחילת השנה ואילו באירופה עלה מדד היורוסטוק 600 ב-17.3%, כאשר מנגד, מדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) מצביע על ירידה של כ-8% מתחילת השנה. בשנת 2013 עמד מחזור המסחר היומי הממוצע על כ-1.17 מיליארד ש"ח גבוה בכ-9% משנת 2012. העלייה במחזורי המסחר בבורסה המקומית הינה, בין היתר, על רקע הורדת ריבית בנק ישראל במהלך השנה עקב החלשות הדולר, הירידה בשיעורי האבטלה ובגירעון הממשלתי, ועליות השערים שנרשמו בשווקי העולם ובעיקר בארה"ב.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי		
במיליוני ש"ח		ב-%		
1-12/2012	רבעון רביעי 2012	1-12/2013	רבעון רביעי 2013	
777	641	12.13%	5.09%	מדד ת"א 25
595	666	15.12%	5.70%	מדד ת"א 100
4,340	4,017	5.44%	1.48%	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון בשוק המקומי (מניות ואג"ח) ניכרת ירידה של כ-14% במהלך שנת 2013, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, כאשר במניות והמירים חלה עלייה בשיעורי הגיוס בשיעור של כ-86%.

היקף גיוסי ההון				
במיליוני ש"ח				
1-12/2012	רבעון רביעי 2012	1-12/2013	רבעון רביעי 2013	
4,074	841	7,584	2,268	מניות והמירים
82,728	18,049	65,122	14,374	אג"ח ממשלתי
39,921	9,055	36,341	9,015	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
126,723	27,945	109,047	25,657	סה"כ

פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") הינו חברה בת של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבינלאומי" או "חברת האם"). הבנק הוקם ביום י"ט לחודש טבת התשל"ח (29 לדצמבר 1977) בבעלות משותפת של הבינלאומי, הסתדרות פועלי אגודת ישראל ואחרים, כתוצאה מהתאגדות של קופת מלווה וחסכון של פועלי אגודת ישראל תל-אביב וחיפה.

צביונו של הבנק והתמקדותו במגזר החרדי-דתי נמשכים גם לאחר ביצוע הרכישה כאמור.

הבנק הוא תאגיד בנקאי בעל רישיון "בנק" לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981. הבנק אינו מחזיק בחברות אחרות.

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ הינו הבנק ה"חרדי-דתי" היחיד במדינה, ומתוך כך נגזרת האסטרטגיה העיסוקית שלו להיות הבנק העיקרי והמוביל במגזר ה"חרדי-דתי". כפועל יוצא מכך מרבית סניפי הבנק ממוקמים במרכזי האוכלוסייה של מגזר זה. הבנק ממשיך לטפח את השירות שניתן ברוח המיוחדת המאפיינת את ציבור לקוחותיו, תוך שימת דגש על מקצועיות גבוהה והתבססות על התשתיות המתקדמות של הבינלאומי.

הבנק פועל באמצעות 23 סניפים ושלוחות, הכוללים שלוחה המשמשת בלעדית כמשווקת משכנתאות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ובנוסף שני מרכזי ייעוץ אזוריים להשקעות בירושלים וברחובות.

לבנק יש הסכם מסגרת לקבלת שירותים מהבינלאומי. במסגרת ההסכם נשען הבנק, בין היתר, על מערכות המידע, המיחשוב, מערכים אחוריים בתחומי התפעול והבקרה, חדר עסקאות במט"ח, ניהול הסיכונים ופעילות הנוסטרו, משאבי אנוש, בקורת פנימית, דלפקי משכנתאות וכיוצ"ב.

הנהלת הבנק בוחנת באופן שוטף ותדיר את האפשרות לפתוח סניפים ושלוחות חדשים, באזורים בהם ניכר גידול של האוכלוסייה החרדית-דתית המהווה פוטנציאל לפיתוח עסקי באוכלוסיות המטרה של הבנק. בחודש ינואר 2013 נפתח סניף חדש בעיר ירושלים בשכונת רמות. הבנק פועל לשפר את איכות השירות הבנקאי הניתן ללקוחותיו וכן להרחבת מעגל הלקוחות הצורך שירותים בנקאיים פיננסיים מחוץ לכותלי הסניף. במסגרת זו פועל "הפאג'י קול" המאפשר קבלת מידע וביצוע פעולות גם מחוץ לשעות הקבלה בסניפים. כמו כן, מופעלים שירותי הטלרפון, טלרפקס, וכן עמדות לשרות לקוחות הממוקמות בסניפים, ובכלל זה, מכשירים למשיכת מזומנים במטבע ישראלי ובמט"ח, המאפשרים ביצוע של מגוון פעילויות בנקאיות ומכשירים להפקדת שיקים ומזומן. "הפאג'י קול" משמש כיום כמערכת עזר למתן שירותים בנקאיים ללקוחות הסניפים. אתר האינטרנט של הבנק מאפשר קבלת מידע עסקי וביצוע מגוון של פעולות בנקאיות שהותרו על ידי המפקח על הבנקים וביניהן: רכישת ומכירת ניירות ערך ואופציות מעוף, מסחר דו-צדדי במט"ח, תשלומים למוסדות והעברות לצד ג' במטבע ישראל ובמט"ח.

פעילותו העסקית של הבנק מתמקדת בשלושה מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי - התיווך הפיננסי עומד ביסודה של הבנקאות המסחרית כתיווך בין מפקידים ללווים. פעילות זו מקבלת את ביטויה בהכנסות מריבית של הבנק.
- השקעת ההון של הבנק וניהול סיכוני שוק - מקבלים אף הם את ביטויים בפעילות המימון של הבנק.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים - שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות, במגוון רחב של פעילויות בתחומי ניהול חשבון הבנק השוטף במטבע ישראלי ובמט"ח, סחר בינלאומי, ניירות ערך, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, ייעוץ וניהול פיננסי ובנקאי, מכשירים פיננסיים נגזרים, משכנתאות וכיוצ"ב. מרבית ההכנסות מפעולות אלו נרשמות בהכנסות שאינן מריבית.

הנהלת הבנק מוכוונת, מונחית ומפוקחת על ידי הדירקטוריון וועדותיו לגבי מדיניותו העסקית של הבנק, אשר ממנה נגזר תיאבון הסיכון של הבנק. במסגרת זו מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים, הקצאת המשאבים והקווים העקרוניים לפעילותו של הבנק, הקפדה על ממשל תאגידי, הוראות וחוקים שונים ואישור מדיניות הבנק בנושאים שונים (כולל אתיקה).

לדירקטוריון מוגשים תכנית העבודה והתקציב של הבנק, תוך פירוט כמותי ואיכותי של תמהיל ההכנסות, ההוצאות וההשקעות שהנהלת הבנק קבעה לעצמה כיעדים בשנת העבודה.

הדירקטוריון מפקח ומבקר את עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום המדיניות העסקית שאושרה על ידו. המדיניות העסקית של הבנק לשנת 2013 הותאמה למצב הכלכלי ששרר בישראל, וכן לצרכי לקוחות היעד של הבנק במגזר ה"חרדי-דתי".

בשנת 2013 לא בוצעו רכישות, מכירות או העברות של נכסים בהיקף מהותי, שלא במהלך העסקים הרגיל.

השליטה בתאגיד הבנקאי

בעל השליטה בתאגיד הבנקאי הינו הבנק הבינלאומי שמחזיק נכון ליום 31 בדצמבר 2013 100% ממניות הבנק.

חלוקת דיבידנדים

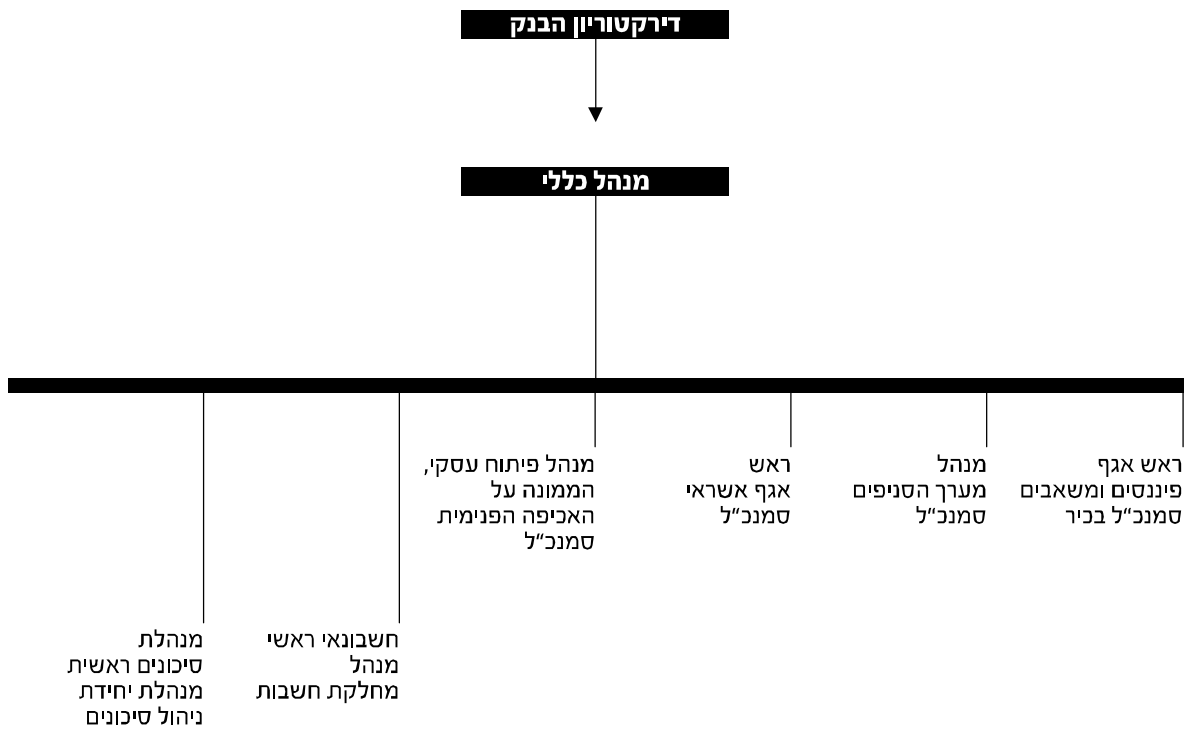
חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות כל דין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 ביחס לחלוקת דיבידנדים על ידי תאגיד בנקאי. דירקטוריון הבנק לא קבע מדיניות לחלוקת דיבידנדים.

ביום 12 בדצמבר 2013 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 15.0 מיליון ש"ח ששולם ביום 26 בדצמבר 2013.

ביום 27 בדצמבר 2012 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 20.0 מיליון ש"ח ששולם באותו מועד.

ביום 6 באוגוסט 2012 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 40.0 מיליון ש"ח ששולם ביום 29 באוגוסט 2012.

המבנה האירגוני של הבנק

פעילות הבנק

להלן סקירת ההתפתחויות שחלו בבנק בשנת 2013 בהשוואה לשנה הקודמת, בסעיפי הרווח וההפסד, בסעיפים המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים.

רווח ורווחיות

התוצאות העסקיות של הבנק בתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הושפעו מקיטון בהכנסות מריבית שנבעו בעיקר מירידת ריבית בנק ישראל, מקיטון בהכנסות שאינן מריבית ומגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות, שקוזזו בחלקן מקיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הרווח הנקי לשנה השוטפת הסתכם ב- 38.5 מיליון ש"ח לעומת 48.5 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 20.6%. הרווח לפני מסים הסתכם השנה ב- 61.8 מיליון ש"ח, לעומת 77.5 מיליון ש"ח בשנה הקודמת, קיטון של 20.3%.

התשואה ברוטו על ההון היתה השנה 17.8% לעומת 22.1% אשתקד.

התשואה נטו על ההון היתה השנה 11.1% לעומת 13.8% אשתקד.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה השנה ב- 23.3 מיליון ש"ח לעומת 29.0 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 19.7%.

הרווח הנקי למניה הסתכם בשנת 2013 ב- 759.1 ש"ח לעומת 956.2 ש"ח אשתקד.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות ריבית נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו השנה ב- 128.0 מיליון ש"ח לעומת 140.0 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 8.6%. קיטון זה נבע בעיקר מירידת ריבית בנק ישראל. הקיטון קוזז בחלקו משינוי בתמהיל הנכסים.

להלן נתונים עיקריים לגבי ההתפתחות בהיקף הנכסים נושאי ריבית במגזרי ההצמדה השונים:

שינוי באחוזים	ממוצע שנתי		
	2012	2013	
	סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
(2.4)	2,972	2,901	שקלי לא צמוד
(12.8)	407	355	צמוד מדד
36.4	33	45	צמוד מט"ח
(3.3)	3,412	3,301	סך הכל

עיקר הקיטון בנפחי הפעילות במגזר השקלי הלא צמוד נובע מקיטון בפקדונות בבנקים ובניירות ערך שקוזז בחלקו מגידול באשראי לציבור.

נפחי הפעילות בנכסים ובהתחייבויות במטבע חוץ, אינם באים לידי ביטוי בטבלה זו, והם כלולים בדוחות הכספיים של הבינלאומי, כאמור להלן בפרק "פעילות חוץ מאזנית".

ההוצאות בגין הפסדי אשראי, שנעשו על בסיס שמרני, הסתכמו השנה ב- 4.0 מיליון ש"ח לעומת 7.7 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 48.1%. הקיטון נובע בעיקר מגידול בגביית חובות שהופרשו בשנים קודמות.

שיעור ההוצאה השנתית להפסדי אשראי מסך תיק האשראי (כולל מט"ח) הינו השנה 0.2% לעומת 0.3% אשתקד.

יתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי הסתכמה ב-31 בדצמבר 2013 ב- 43.1 מיליון ש"ח לעומת 54.9 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 21.5%.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו השנה ב- 2.9 מיליון ש"ח לעומת 4.9 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 40.8%. עיקר הקיטון נובע מירידה ברווח ממימוש ניירות ערך.

ההכנסות מעמלות הסתכמו השנה ב- 110.5 מיליון ש"ח לעומת 111.6 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 1.0%. עיקר הקיטון נובע מירידה בהכנסות מדמי ניהול חשבון, כרטיסי אשראי ומפעילות לקוחות במטבע חוץ שקוזו בחלקן מגידול בהכנסות מטיפול באשראי.

ההכנסות האחרות הסתכמו השנה ב- 0.5 מיליון ש"ח ונבעו מרווחי היעודה לפיצויים. בשנת 2012 לא נרשמו רווחי יעודה לפיצויים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו השנה ב- 176.1 מיליון ש"ח לעומת 171.3 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 2.8%. גידול זה נובע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו השנה ב- 95.7 מיליון ש"ח לעומת 91.0 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 5.2%. הגידול נבע בעיקר בשל עדכוני שכר בהתאם להסכמי עבודה ובשל העליה בשיעור מס שכר.

יחס ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך ההכנסות עמד בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 על 72.8% לעומת 66.8% אשתקד.

שיעור ההפרשה למסים מהרווח הסתכם השנה ב- 37.7% לעומת 37.4% אשתקד.

התפתחות סעיפי המאזן

המאזן ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם ב- 3,602.1 מיליון ש"ח לעומת 3,769.5 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2012, קיטון של 4.4%.

פעילות המט"ח ובכלל זה, האשראי ופקדונות המט"ח של לקוחות הבנק, נרשמת בספרי הבינלאומי, והבנק נהנה מעמלות בגין פעילות זו.

להלן השינויים בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי באחוזים	31 בדצמבר		
	2012	2013	
	סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
(5.3)	1,159.6	1,097.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
(47.9)	447.5	233.3	ניירות ערך
4.3	2,112.4	2,203.3	אשראי לציבור, נטו
(6.4)	3,003.2	2,811.0	פקדונות הציבור
(11.1)	98.4	87.5	פקדונות מבנקים
1.9	135.3	137.9	כתבי התחייבות נדחים
7.1	331.9	355.4	הון

האשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם ב- 2,203.3 מיליון ש"ח לעומת 2,112.4 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 4.3%, ומהווה 61.2% מסך המאזן, לעומת 56.0% אשתקד. האשראי לציבור מתפלג בעיקר לענפים הבאים: בינוי ונדל"ן, מסחר, שירותים ציבוריים וקהילתיים ואנשים פרטיים. סך סיכון האשראי הכולל לציבור המורכב מסיכון אשראי מאזני הכולל את האשראי לציבור והשקעות באגרות חוב, ומסיכון אשראי חוץ מאזני הכולל מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי הסתכם ביום 31 בדצמבר 2013 ב- 4,484.8 מיליון ש"ח לעומת 4,691.1 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 4.4%.

הבנק פועל באופן יזום לצמצום ריכוזיות של לווים גדולים ומגמה זו תמשך גם בשנים הבאות.

סיכון האשראי לענף הבינוי והנדל"ן (לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני) הסתכם ב- 596.0 מיליון ש"ח לעומת 619.3 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 3.8%.

סיכון האשראי לענף המסחר (לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני) הסתכם ב- 465.1 מיליון ש"ח לעומת 466.8 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 0.4%.

סיכון האשראי לענף שירותים ציבוריים וקהילתיים (לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני) הסתכם ב- 605.8 מיליון ש"ח לעומת 558.6 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 8.4%.

סיכון האשראי לאנשים פרטיים (לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני) הסתכם ב- 1,023.6 מיליון ש"ח לעומת 905.9 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 13.0%.

האשראי לציבור במגזר השקלי הלא צמוד מהווה 97.6% מסך האשראי המאזני לציבור והסתכם השנה ב- 2,149.3 מיליון ש"ח לעומת 2,058.6 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 4.4%.

האשראי במגזר השקלי צמוד המדד מהווה 2.2% מסך האשראי המאזני לציבור והסתכם השנה ב- 49.2 מיליון ש"ח לעומת 46.0 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 7.0%.

האשראי במגזר צמוד הדולר מהווה 0.2% מסך האשראי המאזני לציבור והסתכם השנה ב- 4.8 מיליון ש"ח לעומת 7.8 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 38.5%.

סך האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, כולל רכיבים חוץ מאזניים, הסתכם בסוף שנת 2013 ב- 189.3 מיליון ש"ח, לעומת 191.6 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 1.2%. סך האשראי הבעייתי לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני בהשוואה לסך סיכון האשראי, עמד בסוף 2013 על 4.2% לעומת 4.1% אשתקד.

החובות הבעייתיים בבנק ליום 31 בדצמבר 2013 מתפלגים כדלהלן: 45.3% משויכים לענף הבינוי והנדל"ן, 9.3% לענף המסחר, 11.3% לענף השירותים הציבוריים והקהילתיים, 22.9% מגזר האנשים הפרטיים ו-11.2% לענפי משק אחרים.

שיעור סך החובות הבעייתיים המאזניים לסך כל האשראי לציבור במאזן עומד על 7.7%. בתוספת האשראי במט"ח המהווה מרכיב חוץ מאזני כמפורט להלן ("פעילות חוץ מאזנית") שיעור סך החובות הבעייתיים לסך כל האשראי, כולל מט"ח, עומד על 8.1% לעומת 8.3% אשתקד.

א. להלן פירוט סיכון האשראי בגין לווים בעייתיים: (1)

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
108.3	3.6	104.7	103.7	2.6	101.1	סיכון אשראי פגום
5.8	0.3	5.5	15.4	11.0	4.4	סיכון אשראי נחות
77.5	5.4	72.1	70.2	6.5	63.7	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
191.6	9.3	182.3	189.3	20.1	169.2	סך סיכון אשראי בעייתי

(1) מוצג לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

יתרה ל-31 בדצמבר 2012 ⁽¹⁾	יתרה ל-31 בדצמבר 2013
סכומים מדווחים	
במיליוני ש"ח	

ב. נכסים שאינם מבצעים

אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית: שנבדק על בסיס פרטני סך הכל נכסים שאינם מבצעים

103.0	97.2
103.0	97.2

ג. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית

1.7	3.9
-----	-----

ד. חובות בעייתיים ביחס לסיכון אשראי

שיעור יתרת האשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור שיעור יתרת האשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור

4.8%	4.5%
0.2%	0.1%
2.9%	2.3%

ה. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית

60.1%	52.4%
-------	-------

(1) סווג מחדש.

יתרה ל-31 בדצמבר 2012 ⁽¹⁾	יתרה ל-31 בדצמבר 2013
סכומים מדווחים	
במיליוני ש"ח	

6.1%	5.9%	ו. שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.3%	0.2%	ז. שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור (כולל מט"ח)
0.3%	0.2%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של אשראי לציבור (כולל מט"ח)
0.5%	0.6%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של אשראי לציבור (כולל מט"ח)
18.1%	29.5%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור (כולל מט"ח)

(1) סווג מחדש.

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2013 בסך 233.3 מיליון ש"ח לעומת 447.5 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2012, קיטון של 47.9%. עיקר הקיטון נובע ממימוש ופדיון אגרות חוב בתיק הזמין למכירה ומפרעון מוקדם של התיק לפדיון.

תיק ניירות הערך של הבנק מורכב בעיקר מאגרות חוב ממשלתיות ברובן אגרות חוב שקליות לא צמודות בריבית משתנה, ובמקצתו מאגרות חוב קונצרניות כמפורט להלן בפרק ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך - סיכוני שוק וחבות. התיק מפוצל לשני תיקים: תיק זמין למכירה בסך 231.2 מיליון ש"ח, ותיק למסחר בסך 2.1 מיליון ש"ח. במהלך הרבעון הראשון של השנה נפרע כל התיק לפדיון בפרעון מוקדם.

שיעור הירידה בשווי הוגן של ההשקעות בניירות ערך זמינות למכירה בהתייחס לאגרת חוב בודדת ליום 31 בדצמבר 2013 הינו עד לשיעור של 0.3% בלבד. סך הירידה בשווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה הינו 0.1 מיליון ש"ח, כולה בטווח זמן של 6 חודשים (ביום 31 בדצמבר 2012 שיעור הירידה בשווי ההוגן הינו עד לשיעור של 0.7%, סך הירידה בשווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה הינו 0.1 מיליון ש"ח, כולו בטווח זמן של 6 חודשים).

פקדונות הציבור הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2013 בסך של 2,811.0 מיליון ש"ח לעומת 3,003.2 ביום 31 בדצמבר 2012, קיטון של 6.4%. הבנק המשיך לשמור על רמת נזילות גבוהה כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים שלו.

פקדונות הציבור מהווים ביום 31 בדצמבר 2013 - 78.0% מסך המאזן, לעומת 79.7% אשתקד.

פקדונות הציבור ירדו במגזר השקלי הלא צמוד מ-2,774.2 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2012 ל-2,566.8 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2013, קיטון של 7.5%.

פקדונות הציבור במגזר צמוד המדד עלו מ-189.6 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012 ל-201.0 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, גידול של 6.0%.

פקדונות הציבור במגזר צמוד דולר עלו מ-38.5 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012 ל-42.6 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013, גידול של 10.6%.

הפקדונות מבנקים הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2013 ב-87.5 מיליון ש"ח לעומת 98.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, קיטון של 11.1%.

ההתחייבויות האחרות הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2013 ב-207.6 מיליון ש"ח לעומת 198.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול של 4.6%.

העלות המופחתת של הבניינים והציוד ביום 31 בדצמבר 2013 הסתכמה ב-21.0 מיליון ש"ח לעומת 19.0 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול של 10.5%.

הון והלימות הון

ההון ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם ב- 355.4 מיליון ש"ח לעומת 331.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול של 7.1%. השינוי נובע בעיקר מרווחי השנה בניכוי הדיבידנד ששולם.

בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין של בנק ישראל, יחס ההון לרכיבי סיכון על פי הוראות "באזל II" ליום 31 בדצמבר 2013 הינו 17.4% (מזה: 12.4% יחס הון רובד 1).

ביום 23 בינואר 2014 אישר דירקטוריון הבנק את מסמך ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2013 בהתבסס על המתודולוגיה והתשתית של חברת האם.

תוצאות תהליך ה-ICAAP יועברו לבנק ישראל לעיונו.

לאור ממצאי תהליך ה-ICAAP ולאחר דיון במכלול השיקולים המפורטים במסמך, ובהתאם למכתב בנק ישראל מיום 10.12.2013 בנושא SREP, החליט הדירקטוריון לאמץ את יחסי ההון כדלקמן: במצב עסקים רגיל - יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-15% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10%. תחת תרחישי קיצון - יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-10% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.5%.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל III בישראל, ביום 28 במרס 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל III - יחסי הון ליבה מינימאליים הדורשת מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) בשיעור של 9% (במקום 7.5% הקיים היום) וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזוניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את יחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) המזערי בנקודת אחוז ולעמוד ביחס של 10% וביחס הון כולל של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לאמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) מוערי שיידרש מהבנק הוא 9% ויחס ההון הכולל המזערי הוא 12.5%.

יצוין, כי ההגדרות של הון ליבה והון כולל והתאמות הפיקוחיות (הניכויים מההון) שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים כחלק מאימוץ הוראות באזל III, שונות משמעותית מההגדרות שנכללו במסגרת הוראות באזל II.

דיבידנד

ביום 12 בדצמבר 2013 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 15.0 מיליון ש"ח ששולם ביום 26 בדצמבר 2013.

ביום 27 בדצמבר 2012 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 20.0 מיליון ש"ח ששולם באותו מועד.

ביום 6 באוגוסט 2012 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 40.0 מיליון ש"ח ששולם ביום 29 באוגוסט 2012.

מבנה ההון (על פי באזל II)

31 בדצמבר 2012	31 בדצמבר 2013	
סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		
13.0	13.0	הון מניות נפרע
318.7	342.2	עודפים
331.7	355.2	סה"כ הון רובד 1
137.6	140.2	סה"כ הון רובד 2
469.3	495.4	סה"כ הון כולל כשיר

פעילות חוץ מאזנית

שירותים בתחום הפעילות במט"ח (רכישות והמרות מטבע ועסקאות פורקס וכיוצ"ב) ניתנים ללקוחות הבנק על ידי הבינלאומי באמצעות עובדי הבנק או באמצעות חדר העסקאות של הבינלאומי. ההכנסות מפעילות זו נזקפות לבנק כעמלה שמתקבלת מהבינלאומי. הסעיפים המאזניים בדוחות הכספיים של הבנק אינם כוללים את הפעילות במטבע חוץ. הנכסים וההתחייבויות שנובעים מהפעילות במטבע חוץ כוללים בדוחות הכספיים של הבינלאומי.

יתרת פיקדונות פת"ח ופמ"ח של לקוחות הבנק המופקדים בבינלאומי, הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2013 ב-181 מיליון \$ (628.3 מיליון ש"ח), לעומת 182 מיליון \$ (679.4 מיליון ש"ח) ליום 31 בדצמבר 2012, קיטון של 0.5% בערכים דולריים. יתרת פיקדונות פת"ח של לקוחות הבנק, הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2013 בכ-8 מיליון \$ (27.8 מיליון ש"ח), לעומת 8 מיליון \$ (29.9 מיליון ש"ח) ליום 31 בדצמבר 2012.

יתרת אשראי וסיכון אשראי במט"ח של לקוחות הבנק, שניתנו על ידי הבינלאומי בערבות הבנק, הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2013 ב-46.6 מיליון \$ (161.8 מיליון ש"ח) (מתוכם - יתרות אשראי 44.0 מיליון \$ שהיוו 152.6 מיליון ש"ח), לעומת 53.1 מיליון \$ (198.2 מיליון ש"ח) (מתוכם - יתרות אשראי 49 מיליון \$ שהיוו 184.7 מיליון ש"ח) ליום 31 בדצמבר 2012, קיטון של 12.2% בערכים דולריים.

תרומות הבנק

הנהלת הבנק קבעה מסגרת תקציבית למתן תרומות. השנה תרם הבנק 0.4 מיליון ש"ח, לעומת 0.3 מיליון ש"ח אשתקד. התרומות ניתנו לעשרות גופים שפעילים בתחומים שונים כגון: סיוע לאוכלוסיות במצוקה, פעילות חברתית ותרומה לקהילה.

דיווח על מגזרי פעילות

הבנק מחלק את מקורות ההכנסה שלו למגזרי הפעילות הבאים, שכל אחד מהם מהווה מרכז רווח:

- משקי בית - לקוחות פרטיים בעלי תיק השקעות של עד 500 אלף ש"ח.
- בנקאות פרטית - לקוחות פרטיים בעלי תיק השקעות מעל 500 אלף ש"ח.
- עסקים קטנים - לקוחות עסקיים בעלי אובליגו של עד 100 אלף ש"ח.
- בנקאות מסחרית - עסקים בינוניים בעלי אובליגו מעל 100 אלף ש"ח ועד 20 מיליון ש"ח.
- בנקאות עסקית - עסקים גדולים בעלי אובליגו מעל 20 מיליון ש"ח.
- ניהול פיננסי - כל ההכנסות וההוצאות של הבנק שאינן נובעות מפעילות מול לקוחות (בעיקר ניהול תיק הנוסטרו של הבנק).

כל מרכז רווח בבנק נמדד על-פי ההכנסות וההוצאות, וזאת באופן הבא:

- **הכנסות מריבית** - מרכזי הרווח, המתמקדים בפעילות עם ציבור הלקוחות במסגרת מערך הסניפים של הבנק, מזוכים בגין המרווח הפיננסי על ההלוואות המועמדות ללקוחות והפיקדונות המופקדים על ידי הלקוחות. הרווח מהכנסות ריבית כולל את המרווח הפיננסי, הן בצד הנכסים והן בצד ההתחייבויות, המחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשך החיים התואם את תנאי האשראי או הפיקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים. כמו כן, כוללות הכנסות הריבית עמלות המיוחסות לסעיף זה, כגון: עמלות ערבות וכו'.

- **הוצאות בגין הפסדי אשראי** - לכל מרכז רווח מיוחסות ההוצאות בגין הפסדי אשראי המתייחסות ללקוחותיו.
- **הכנסות שאינן מריבית** - לכל מרכז רווח נזקפות ההכנסות מעמלות וההכנסות התפעוליות האחרות הנובעות מפעילות לקוחותיו.
- **הוצאות תפעוליות** - למרכז הרווח מיוחסות ההוצאות בסניפים ובהנהלה המרכזית הנובעות ממתן שירותים ללקוחותיו, ובהתחשב בהיקף הפעילות המימונית והתפעולית של הלקוחות בכל מגזר. ההוצאות מועמסות על בסיס פרמטרים ואומדנים שונים, המתבססים בין היתר על חלקו של המגזר בסך הפעילות של הבנק.
- **מסים על הכנסה** - ההפרשה למס על רווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס האפקטיבי.

שיטת הקצאת ההון לכל מגזר של הבנק, מתבססת על המשקל הממוצע של נכסי הסיכון במגזר, ובהתאם לכך, התשוואה על ההון של כל מגזר מחושבת על ידי חלוקת הרווח של המגזר בהון המוקצה לו.

החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים והיא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל-פיה פועל הבנק. תוצאות פעילות המגזרים, הממוינים לפי מגזרי הפעילות העיקריים, מפורטות כאמור בבאור 25 לדוחות הכספיים השנתיים. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו.

נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים".

במסגרת הגילוי על מגזרי הפעילות מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הני"ל והמבוססים בחלקם על גישה כלכלית ולדיווח התואם את כללי החשבונות המקובלים.

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד הבנקאי

שיעור הצמיחה של המשק הישראלי בשנת 2013 מבטא האטה קלה בפעילות המשקית לעומת שנה קודמת. שיעור הצמיחה לשנת 2013 עמד על 3.3%, נמוך במעט משיעור הצמיחה בשנת 2012. תחזית הצמיחה לשנת 2014 הינה בשיעור של 3.3% בזהה לשנת 2013.

לאור המהלכים הכלכליים של הממשלה החדשה לריסון הגרעון הגדול בתקציב ולאור הגידול הגבוה מהצפוי מגביית מיסים, חל צמצום בגרעון המצטבר בתקציב המדינה בהשוואה לשנת 2012 בשיעור של 15%.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון מס' 2), התשע"ג-2013

במסגרת הצעדים ליישום המלצות הדו"ח הסופי של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דו"ח ועדת זקן) פורסם ביום 26 לאפריל 2013 התיקון הני"ל. בהתאם לתיקון, תיקרת מחזור העסקים השנתי, המאפשרת ללקוח להיחשב כ"עסק קטן" לענין חיוב בעמלות, הוגדלה מ-1 מליון ש"ח ל-5 מליון ש"ח, וכן נקבע כי עמלה בעד שירות הכלול בתעריפון יחידים ועסקים קטנים לא תהא בסכום או בשיעור העולה על העמלה הנגבית מתאגיד, שאינו "עסק קטן", בגין אותו שירות. התיקון בתוקף החל מיום 1 באוגוסט 2013. צפוי כי לתיקון לא תהיה השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ד-2013.

במסגרת המשך יישום דו"ח ועדת זקן, בנק ישראל פרסם ביום 8.10.13 את התיקון הני"ל, התיקון כולל הרחבה של הגדרת "עסק קטן" ליחיד שהוא עסק (אלא אם הבנק ימצא כי מחזור עסקיו השנתי עולה על 5 מיליון ש"ח), קביעת שני מסלולי עמלות (הכוללים רשימת שירותים אחידה) שבנק חייב להציע ללקוחותיו (ומסלול עמלות נוסף שהינו רשות, וכן הפחתה של עמלת המינימום בעו"ש, הכל ביחס ליחידים ולעסקים קטנים. התיקון ייכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2014.

FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT - FATCA

בהתאם להוראות ה-FATCA (FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT), במטרה להעמיק את גביית המס מישויות אמריקאיות שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ידרשו מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם ע"י אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאיים. החוק אמור להיכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2014.

בתחילת אוגוסט 2012 הוקם ע"י משרד האוצר צוות בראשות הממונה על הכנסות המדינה ובשיתוף נציגי בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך ומשרד המשפטים. הצוות הוקם במטרה להגיע להסכם בילטרלי בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם כאמור עשוי להפוך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי.

הבנק, באמצעות חברת האם, עוקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

הצעת חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (יעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012

ביום 24 ביולי 2012 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (יעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012.

הצעת החוק באה להסדיר באופן נפרד את העיסוק ביעוץ השקעות כללי ובשיווק השקעות כללי, שמשמעם מתן שירותי ייעוץ / שיווק השקעות למספר רב של אנשים, שאינו מותאם באופן ספציפי לצרכיו ומאפייניו של לקוח ספציפי ושאינו בו אינטראקציה בין-אישית בין נותן הייעוץ למקבלו.

העיסוק ביעוץ השקעות כללי אינו מחייב רישיון אולם מחייב מתן גילויים שונים על ידי היועץ, לרבות גילוי על ניגודי עניינים ופרטים על היועץ והכל בהתאם לאופי הייעוץ הכללי.

בנוסף, מוצע לאפשר הטלת עיצומים כספיים על ידי ועדת אכיפה מנהלית בגין הפרות שעניינן ייעוץ או שיווק השקעות כללי גם על ידי מי שאינו בעל רישיון לפי החוק וכן לאפשר הטלת עיצומים כספיים על ידי רשות ניירות ערך גם על יחיד שאינו בעל רישיון.

התיקון לחוק ככל שיתקבל יכנס לתוקפו שלושה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

להלן התפלגות סך ההכנסות לפי מגזרי הפעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2012		2013		
שיעור מסך הכנסות	סך הכנסות	שיעור מסך הכנסות	סך הכנסות	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
28.1%	72.2	29.2%	70.7	משקי בית
7.2%	18.5	6.7%	16.3	בנקאות פרטית
8.3%	21.4	8.8%	21.3	עסקים קטנים
43.6%	112.1	44.7%	108.3	סה"כ ממגזרים פרטיים
39.8%	101.8	41.0%	98.9	מסחרי
9.5%	24.3	7.9%	19.2	עסקי
49.3%	126.1	48.9%	118.1	סה"כ מגופים עסקיים
7.1%	18.3	6.4%	15.5	ניהול פיננסי
-	-	-	-	סכומים שלא הוקצו והתאמות
100.0%	256.5	100.0%	241.9	סך הכל

להלן התפלגות הרווח הנקי לפי מגזרי הפעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2012		2013		
שיעור מהרווח הנקי	רווח נקי	שיעור מהרווח הנקי	רווח נקי	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
20.4%	9.9	20.3%	7.8	משקי בית
3.9%	1.9	6.2%	2.4	בנקאות פרטית
6.6%	3.2	10.9%	4.2	עסקים קטנים
30.9%	15.0	37.4%	14.4	סה"כ ממגזרים פרטיים
32.0%	15.5	29.8%	11.5	מסחרי
10.9%	5.3	7.3%	2.8	עסקי
42.9%	20.8	37.1%	14.3	סה"כ מגופים עסקיים
23.7%	11.5	25.5%	9.8	ניהול פיננסי
2.5%	1.2	-	-	סכומים שלא הוקצו והתאמות
100.0%	48.5	100.0%	38.5	סך הכל

מגזר משקי בית

על מגזר משקי הבית נמנים מרבית הלקוחות הפרטיים של הבנק, למעט לקוחות הבנקאות הפרטית. שירותים ללקוחות המגזר ניתנים בכל סניפי ושלוחות הבנק וכן באמצעות ערוצי הבנקאות הישירה - ובכלל זה המוקד הטלפוני של הבנק ה"פאג"י קול". המוצרים הבנקאיים העיקריים שמעמיד הבנק ללקוחות המגזר הם: ניהול חשבונות עו"ש, אשראי צרכני, כרטיסי אשראי, פעילות במטבע חוץ, פיקדונות ותוכניות חסכון, פעילות בניירות ערך מקומיים וזרים, משכנתאות, השקעות בקרנות נאמנות וייעוץ פנסיוני.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. לעניין השפעת "הוראת ועדת זקן", אכיפה מנהלית והוראות ה-FATCA, ראה לעיל בפרק "סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד הבנקאי" ובפרק עדכוני חקיקה להלן.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר משקי הבית הסתכם השנה ב- 7.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 9.9 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון בשיעור של 21.2%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון המחושב על בסיס רכיבי הסיכון במגזר הגיע ל-16.7%, בהשוואה ל-27.5% אשתקד.

הכנסות המגזר הסתכמו השנה ב- 70.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 72.2 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 2.1%. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-1.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-0.5 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 240.0%. עיקר הגידול נובע מגידול בהיקף הפעילות עם לקוחות המגזר.

ההוצאות התפעוליות המיוחדות למגזר הסתכמו ב-55.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-55.9 מיליון ש"ח, קיטון של 1.3%.

בשנת 2013 חל גידול בהיקף הפעילות של המגזר. היתרה הממוצעת של הנכסים, שעיקרם אשראי לציבור, הסתכמה ב-525.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-350.7 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 49.7%. הגידול הינו בהתאם למדיניות הבנק למזעור סיכון האשראי תוך הגדלת חלקו של האשראי הצרכני בתיק האשראי הכולל.

התפתחות בשוקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

קהל היעד העיקרי של הבנק במגזר משקי הבית הוא המגזר החרדי-דתי. בשנים האחרונות מתעצם וגובר במגזר החרדי תהליך של יציאה לשוק העבודה. במסגרת זו אנו עדים לפתיחתם של מסלולי לימוד במכללות ובמוסדות יעודיים למגזר החרדי ולהקמתם של ארגונים שונים העוסקים ביעוץ, עזרה הכוונה ומימון לציבור החרדי המבקש להשתלם בלימודים גבוהים ולהשתלב בשוק העבודה. כמו כן נפתחים מסלולים מיוחדים לציבור החרדי במוסדות קיימים המכשירים את הלומדים בהם למגוון רחב של תחומי תעסוקה ומקנים להם את הכלים הדרושים להשתלבות בשוק העבודה.

כתוצאה ממגמה זו, מאפייני הצריכה הפרטית של משק בית בו ההורים עובדים גדלים, לאור העלייה ברמת ההכנסה בקרב משפחות אלו. שיעור הילודה הגבוה יחסית המאפיין את המגזר החרדי, הנישואים בגיל צעיר יחסית וההעדפה של ציבור זה להתרכז בערים ובשכונות העונים על הצרכים של אורח החיים החרדי, מצביעים על מגמה של גידול גבוה יחסית של מספר משקי הבית הנמנים על המגזר החרדי באזורים ספציפיים ברחבי הארץ.

הבנק מתאים את היקפי האשראי ושיעורי הריבית על אשראי המועמד ללקוחותיו וכן את תמהיל הבטחונות הנדרש מהלקוח, כפועל יוצא מההתפתחויות במשק בכלל ומהאיתנות הפיננסית ויכולת החזר החוב של הלקוח בפרט.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

הבנק נעזר במערכות טכנולוגיות לשיפור השירות ללקוחות ולצורך ניתוח מצב הלקוחות למטרות בקרה ושיפור אפקטיביות השיווק.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

פיתוח מוצרים פיננסיים פשוטים וקלים להבנה ללקוח, פריסת הסניפים והשלוחות בריכוזי האוכלוסיה החרדית והדתית, פיתוח מערכת מיכונית לשרות אישי ללקוחות, מתן מענה לצרכי הלקוחות במוצרי אשראי והשקעות, הטבות והנחות בניהול חשבונות עו"ש ומעורבות קהילתית. כמו כן קיימת חשיבות רבה להכרת אורח החיים של המגזר החרדי והתאמת הפעילות הבנקאית והמוצרים הפיננסיים לאוכלוסיה זו, על צרכיה היחודיים.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

מערכת סינון בפריסה ארצית רחבה, בהתאם לאוכלוסיית המטרה של הבנק. בנוסף לסניפי הבנק, לקוחות בנק פאגיי יכולים לקבל שירותי בנקאות בסיסיים בכל סניפי הבנקים המשותפים לקבוצת הבנק הבינלאומי (כ- 181 סניפים), וזאת במסגרת הסכם שירותים הדדי בין הבנקים בקבוצה. כמו כן, הכשרת צוות עובדים מיומן המשווך ומתחזק את מגוון המוצרים והפעילויות הבנקאיים, הינו תנאי הכרחי למתן שירות מקצועי ואיכותי ללקוח.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

גופים חוץ בנקאיים, כגון חברות ביטוח, חברות כרטיסי אשראי וספקים ונותני שירות במגוון רחב של תחומים, מציעים אשראי ושירותים בתחום המט"ח ושוק ההון ללקוחות המגזר. הבנק פועל באמצעות ספקי שירותי המיכון, מת"ף - חברה בת של הבינלאומי, להכנסת שיפורים טכנולוגיים במערכי התפעול השונים, במטרה לשפר את השירות ולהרחיב ולגוון את סל המוצרים הבנקאיים העומדים לרשות הלקוח. יצויין עוד כי אחד המאפיינים הבולטים במגזר החרדי-דתי הינה התמיכה הקהילתית והעזרה ההדדית אשר בולטת לטובה במגזר החרדי והדתי, בהשוואה למגזרים אחרים במשק. ההיבט הפיננסי של עזרה זו המתבטא בפעילותם של גמ"חים העוסקים בגיוס פקדונות ובמתן הלוואות, מהווה תחליף לחלק מהשירותים שהבנק מספק.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

עיקר פעילות הבנק במגזר משקי הבית הינו בקרב הציבור החרדי והדתי. לאור התמקדות המערכת הבנקאית במגזר הקמעונאי בכללותו, הבנקים ממשיכים בהרחבת פעילותם השיווקית והפריסה הסניפית שלהם גם בקרב לקוחות האוכלוסיה החרדית. נמשכת תחרות חזקה גם מצד בנקים גדולים שלא נתפסו בעבר כמתחרים ישירים במגזר זה. בנוסף, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 432 של בנק ישראל מאפשרות מעבר מהיר וקל מבנק לבנק. צמצום מספר העמלות, הוראות בנק ישראל על ההקלות בעמלות שונות למשקי בית, חובת הגילוי הנאות והשקיפות הנדרשים על פי חוק העמלות החדש, כל אלה מביאים להגברת התחרות במגזר.

מוצרים חדשים

במסגרת המיזם המשותף עם חברת "ויזה CAL" המשיך הבנק לשווק את כרטיס האשראי "פאגי פלוס".

התחרותיות בשוק כרטיסי האשראי למגזר החרדי החריפה בשנים האחרונות עקב הנפקת כרטיסים חוץ בנקאיים במסגרת מועדוני לקוחות וזאת בשיתוף עם רשתות המזון המובילות במגזר החרדי. כרטיסים אלו יחד עם הטבות מפליגות שמעניקים בנקים אחרים, יכול שיגרמו לשחיקה מסוימת במרווחים ובהכנסות מעמלות בגין כרטיסי האשראי וימתנו את הגידול הצפוי במצבת הכרטיסים. בכוונת הבנק להמשיך ולשדרג את מכלול ההטבות והערך המוסף שיש ללקוחותיו המבצעים את רכישותיהם באמצעות כרטיס האשראי "פאגי פלוס". במסגרת זו נבחנת האפשרות לשיתופי פעולה עם גופים נוספים במטרה להשיא את התועלת ללקוחות פאגי מחזיקי כרטיס "פאגי פלוס". במהלך הרבעון השלישי של שנת 2011 חתם הבנק על שיתוף פעולה עם רשת מזון חרדית גדולה הנותנת הטבות בעת מעמד החיוב לכל מחזיקי כרטיס "פאגי פלוס".

הבנק ממשיך במהלך שיווקי-אסטרטגי למגזר הקמעונאי המתמקד בחשבונות מעבירי משכורת תחת השם (PSS (PAGI STATIONS SYSTEM - שיטת השלבים של בנק פאגיי). במסגרת זו יצר הבנק שלושה מסלולי קמעונאות פיננסיים שונים המשיקים לשלושה שלבים במעגל החיים החרדי ("התחלה טובה", "אמצע הדרך" ו"סידור מלא").

בתחילת אפריל 2012 החל הבנק במהלך של מתן פטור מעמלת פקיד וישיר לחשבונות אברכים (חדשים וקיימים) וכן תנאים והטבות נוספים. במסגרת זו יצא הבנק בקמפיין נרחב לגיוס חשבונות אברכים חדשים, במטרה להרחיב את בסיס הלקוחות בכלל והקמעונאות בפרט, במגזר החרדי.

כמוצר מדף משלים, מבצע הבנק באמצעות מיקור חוץ מחברת האם יעוץ פנסיוני ללקוחותיו על פי דרישה.

הבנק משווק אשראי לרוכשי דירות, לזכאי משרד השיכון וללווים פרטיים באמצעות דלפקים יעודיים של הבנק הבינלאומי הפרוסים בחלק מסניפיו.

היקפי הביצוע של המשכנתאות בשנת 2013 הסתכמו בכ- 542 מיליון ש"ח לעומת כ-494 מיליון ש"ח בשנת 2012, גידול של 9.8%.

לקוחות

לקוחות המגזר כוללים בעיקר משקי בית בעלי עושר פיננסי נמוך עד בינוני ותיק השקעות עד לסך של 500 אלפי ש"ח.

שיווק והפצה

הבנק נעזר במדיה החרדית לסוגיה וערוציה השונים לצורך יחסי ציבור ופרסום מוצרים, מבצעים ומהלכים שיווקיים התואמים את צרכי לקוחות המגזר. כמו כן תכנים ומסרים שיווקיים מתבצעים בסניפים - מפגש עם הלקוחות, באמצעות הטלפון וה"פאג"י קול" - ובפנייה יזומה.

הבנק פועל בשיתוף פעולה עם מספר גורמים העוסקים במתן הכוונה והדרכה לציבור החרדי וכן עם גופים העוזרים במציאת פתרונות תעסוקה לגברים ולנשים היוצאים לשוק העבודה.

מסרים שיווקיים והצעות שיווקיות מועברים, בדיוור ישיר ללקוח, בשילוט ועלוני מידע בתוך הסניף. הבנק מעניק חסות ויוזם פורומים שונים בתחומים בהם קיים פוטנציאל כלכלי לבנק וערך מוסף ללקוחותיו. בבנק פועלת מערכת שיווק מתקדמת המאפשרת ניהול ומעקב מכירות ברמה גבוהה כחלק משגרת העבודה, הן ברמת המטה והן ברמת הסניפים.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ- 159 משרות (2012 - 163), מתוכן 21 עובדים בדרגת ניהול (2012 - 22).

בסניפי הבנק מועסקים עובדים שרובם מהמגזר החרדי והדתי שהוכשרו לתפקידים שונים, בהתאם למאפייני השירותים הבנקאיים של ציבור הלקוחות.

הבנק מסייע לעובדים ללמוד לתואר ראשון, במידת האפשר, וזאת הן באמצעות עזרה במימון הלימודים והן באמצעות מימון ימי חופשה למבחנים, וכן השתתפות בקורסים והכשרות מקצועיות במחלקת ההדרכה של קבוצת הבנק הבינלאומי ובמסגרות אחרות.

"בפאג"י קול" מועסקים עובדי הבנק הבינלאומי, אשר עברו הכשרה ייעודית, כולל עמידה במבחני קבלה למוקדן למתן שירות.

הליכים משפטיים

ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק שואף להגדיל את רווחיו על ידי העמקת הפעילות מול לקוחותיו תוך ייעול ושיפור תהליכי העבודה. הבנק מתכנן את הצעדים הבאים לשם מימוש אסטרטגיה זו:

- פתיחת סניפים חדשים ושלוחות של הבנק בריכוזים חרדיים ובמקומות בהם קיים פוטנציאל כלכלי מהותי, שלהערכת הבנק עדיין לא מוצה.
- פיתוח מוצרים בנקאיים, התואמים בעיקר את הצרכים של הציבור החרדי-דתי (כדוגמת הרחבת פלטפורמת השירותים וההטבות באמצעות כרטיס האשראי "פאג"י פלוס" כמצוין לעיל).
- הרחבת והעמקת הפעילות עם לקוחות קיימים על ידי שיווק "עוגנים" שונים כדוגמת כרטיס אשראי, הרשאות לחיוב חשבון, הוראות קבע, משכנתאות וכדו' וכן גם אשראי צרכני בהתאם לצרכים וליכולות ההחזר של הלקוח.
- שיפור השירות ללקוח, והקצאת המשאבים הדרושים לכך, תוך מדידה ובקרה של הפעילות השוטפת והעמידה ביעדים של מבצעי שיווק ממוקדים.

- המשך והעמקה של פניה לקהלים ותיקים וחדשים באמצעות מתן חסות, ארגון והשתתפות בפורומים כלכליים התואמים את צרכי המגזר ותחומי העניין שלו.

בכוונת הבנק להתמקד, בין היתר, בהפעלת חשבונות קיימים בעלי פוטנציאל להרחבת פעילותם הפיננסית וכן במתן מענה למעגל הצרכים הבנקאיים של הלקוח בהיבטיו השונים: אשראי, פקדונות ושוק ההון, כרטיסי אשראי, משכנתאות, הרשאות לחיוב חשבון, יעוץ פנסיוני, מטבע חוץ ועוד.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

נושאים שיווקיים

- מבצעים מקומיים לגיוס חשבונות חדשים, לשיווק כרטיסי אשראי, להעמקת פעילות עם לקוחות קיימים וכן פרסומים ומבצעי שיווק, לפי העניין.
- הרחבת והעמקת הפעילות בתחום האשראי הצרכני, עקב הצרכים הגדלים והולכים של משקי הבית במגזר החרדי.

נושאים עסקיים ותפעוליים

- רציונליזציה של מדיניות המחירים למגזר משקי הבית בתחומי המימון והשירותים הבנקאיים על רקע התחרות הגוברת במגזר הקמעונאי מחד, והגידול בסיכון האשראי, מאידך.
 - בחינת הרלוונטיות לפתיחת סניפים חדשים ושלוחות באיזורים בהם מתגוררת אוכלוסיה חרדית/דתית. במסגרת זו פתח הבנק בשנת 2013 סניף נוסף בירושלים ושלוחה נוספת בעיר ביתר עילית.
- חלק מהמידע המפורט לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כאמור לעיל.

מגזר הבנקאות הפרטית

הבנק פועל להרחיב ולהעמיק את הפעילות עם לקוחות הבנקאות הפרטית מכל מגזרי האוכלוסייה מהמגזר החרדי והדתי, תוך בחינה מקצועית של צרכי הלקוחות והתאמת תיק ההשקעות שלהם בהתאם לאפיון הלקוח. במסגרת זו, ברבעון השלישי לשנת 2013 פעילות היחידה לבנקאות פרטית הועברה מהמטה של הבנק למרכזי ייעוץ אזורי בסניפי רמות ורחובות, על מנת לשפר את הקשר עם הלקוחות המיועצים. במסגרת זו הועברו למרכזי הייעוץ יועצי השקעות ממספר סניפים. בנוסף, הועברו חלק מהלקוחות המיועצים מהסניפים למרכזי הייעוץ והושארו יועצי השקעות בסניפים שהוגדרו כסניפי מפתח.

הפעילות תתמקד בעיקרה בנושאים הבאים:

- טיפול אישי וממוקד בלקוחות המגזר, הנמנים על הלקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה יחסית, תוך בחינה והתאמה של פעילות הלקוח, באמצעות מערכות מתוחכמות ומערכות מסחר ממוכנות בשוק ההון, וביצוע מעקב שוטף ומקצועי אחר ביצועי תיק ההשקעות והרכבו, כפועל יוצא מאפיון רמת הסיכון של הלקוח בחשבונו.
- גיוס לקוחות בעלי עושר פיננסי התואמים את לקוחות המגזר כאמור, תוך מתן דגש על מקצוענות, יחסי אישי ותודעת שירות גבוהה.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחיסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. כמו כן נכנס לתוקפו ביום 27 בינואר 2011 חוק יעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך.

לעניין השפעת "הוראת ועדת זקן", אכיפה מנהלית והוראות ה-FATCA, ראה לעיל בפרק "סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד הבנקאי" ובפרק עדכוני חקיקה להלן.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברוח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב-2.4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1.9 מיליון ש"ח אשתקד, גידול של 26.3%.

ההוצאות התפעוליות המיוחסות למגזר הסתכמו בשנת 2013 ב-12.5 מיליון ש"ח, לעומת 15.4 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון בשיעור של 18.8%. עיקר הקיטון נובע מצמצום מספר יועצי ההשקעות בסניפים וריכוז הפעילות במרכזי הייעוץ.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון המחושב על בסיס רכיבי הסיכון במגזר, הגיע ל-40.7% בהשוואה ל-35.2% אשתקד. שיעור גבוה זה נובע בעיקר מייחוס הון בהיקפים קטנים במגזר זה, שכן עיקר פעילותו נובעת ממטן שירותי בנקאות ומגיוס מקורות.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-16.3 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-18.5 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 11.9%.

היתרה הממוצעת של פעילות הפאסיבה של המגזר, שעיקרה פקדונות הציבור, הגיעה בשנת 2013 ל-652.3 מיליון ש"ח לעומת ל-723.3 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 9.8%.

התפתחות במגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

חלק מלקוחות המגזר מנהלים חשבונות נוספים במספר בנקים. הלקוחות הינם בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, לקוחות אלו מעוניינים בדרך כלל במגוון רחב של מוצרים בנקאיים מתוחכמים. התנודתיות המאפיינת את שווקי ההון והכספים בעולם הביאה לצמצום פעילות הלקוחות במגזר, למרות שיעורי הריבית הנמוכים יחסית המוצעים על פקדונות בנקאיים במטבע ישראלי ובמט"ח.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מערכת הייעוץ לשוק ההון משלבת את כל מערכות הייעוץ ותומכות החלטה הקיימות כיום בבנק. המערכת משדרגת את שיחת הייעוץ לרמה מקצועית ואיכותית יותר, ומאפשרת העברת הוראות אוטומטית באמצעות קישור למערכות מידע ומסחר, בהתאם ובכפוף לחוק הייעוץ.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- מערכות תפעול ומסחר מתקדמות.
- שירות ממוקד לקוח, תוך שימת דגש רב על יחס אישי, התאמה לצרכים ואפיון מדוייק.
- ייעוץ השקעות מקצועי, הנעזר במערכות תומכות החלטה ובמערכות בקרה מתקדמות.
- מערכת שירותי בנקאות ישירה מתקדמת (אינטרנט, "פאג"י קול").
- מערך בקרה מתקדם ובעל זמני תגובה מהירים.
- שירות בעל גמישות רבה, בהתאם לתנאי שוק משתנים בארץ ובעולם.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

מערכת סינון בפריסה ארצית, בהתאם לאוכלוסיית המטרה של הבנק, והכשרת כוח אדם מיומן ומקצועי למתן ייעוץ פיננסי ללקוחות, על-פי הוראות חוק הייעוץ.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

חלק מלקוחות הבנקאות הפרטית הם לקוחות המנהלים חשבון ביותר מבנק אחד. כתוצאה מכך, התחרות בין הבנקים על לקוחות אלה אגרסיבית ביותר ובאה לידי ביטוי בהטבות בתנאי ניהול החשבונות, ברמות המחירים, שיפור מערך ייעוץ ההשקעות וחדשנות מתמדת במוצרים. בתי השקעות וכלל מערכת הבנקאות הינם המתחרים הפוטנציאליים על פלח השוק הנ"ל.

מוצרים חדשים

חברת האם מפתחת מכשירים פיננסיים ומוצרים מובנים המיועדים לכל ציבור הלקוחות והבנק משווק את אותם מוצרים באופן ספציפי בהתאם לצרכי הלקוח הבודד ולאור אפיון שבוצע בחשבוננו. כמוצר מדף משלים, מבצע הבנק באמצעות מיקור חוץ מחברת האם יעוץ פנסיוני ללקוחותיו על פי דרישה.

לקוחות

לקוחות הבנקאות הפרטית הינם בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה ותיק השקעות מעל 500 אלפי ש"ח.

שיווק והפצה

שיווק שירותי הבנקאות הפרטית של הבנק נעשה בדרך כלל באופן ממוקד, על סמך הכרות אישית ונגישות ללקוחות ולגופים בעלי עושר פיננסי, המעוניינים בניהול ואקטיביזציה של תיק ההשקעות שלהם, על סמך אפיון רמת הסיכון של הלקוח וקריטריונים שונים של סיכון. במקביל, הבנק נעזר במדיה החרדית לסוגיה וערוצייה השונים, לצורך יחסי ציבור ופרסום מוצרים, מבצעים ומהלכים שיווקיים התואמים את צרכי לקוחות המגזר. שירותי הבנקאות הפרטית ניתנים ביחידה לבנקאות הפרטית של הבנק, בסניפי הבנק ובשלוחותיו, על ידי יועצי השקעות מורשים וצוות עוזרים, במפגשי יעוץ אישיים עם הלקוח, בתקשורת באמצעות הטלפון, האינטרנט, פניה יזומה ובתגובה לפנית הלקוחות.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ- 25 משרות (2012 - 30), מתוכן 11 עובדים בדרגת ניהול (2012 - 11).

את מגזר הבנקאות הפרטית משרתים יועצי השקעות בעלי רישיון יעוץ של הרשות לניירות ערך, וביניהם עובדים בתפקידי עזר, שאינם יועצים, שעברו הכשרה מתאימה למתן שירות המותאם לצרכי לקוחות המגזר.

הליכים משפטיים

ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

- מתן פתרונות פיננסיים מותאמים ללקוחות קיימים, במטרה להעמיק את היקף הפעילות עימם.
- גיוס לקוחות חדשים.

חלק מהמידע המפורט לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כאמור לעיל.

מגזר עסקים קטנים

מגזר עסקים קטנים מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים ומסחריים קטנים, בעיקר מהמגזר החרדי והדתי. המגזר פועל הן באמצעות סניפים ושלוחות, הפרוסים ברחבי הארץ בריכוזים חרדיים והן באמצעות ערוצים ישירים; אינטרנט ו"פאג'י קול". המוצרים הבנקאיים העיקריים שמספק המגזר כוללים: שירותי ניהול חשבון שוטף, אשראי, פעילות במט"ח, מימון סחר בינלאומי וכרטיסי אשראי.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. לעניין השפעת "הוראת ועדת זקן" והוראות ה-FATCA, ראה לעיל בפרק "סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד הבנקאי" ובפרק עדכוני חקיקה להלן.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב-4.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3.2 מיליון ש"ח אשתקד, גידול בשיעור של 31.3%.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-21.3 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-21.4 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון בשיעור של 0.5%. בשנת 2013 נרשמה הכנסה בגין הפסדי אשראי במגזר עסקים קטנים בסך של 0.5 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך 0.2 מיליון ש"ח אשתקד.

ההוצאות התפעוליות המיוחסות למגזר הסתכמו ב-15.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16.5 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון בשיעור של 4.2%.

בשנת 2013 חל קיטון בהיקף הפעילות עם לקוחות המגזר. היתרה הממוצעת של נכסי המגזר הסתכמה ב-60.3 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-102.3 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון בשיעור של 41.1%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון המחושב על פי רכיבי הסיכון במגזר הגיע ל-89.4% בהשוואה ל-31.4% אשתקד. שיעור גבוה זה נובע בעיקר מיחוס הון בהיקפים קטנים במגזר זה עקב צמצום הפעילות עם לקוחות המגזר.

התפתחות בשוקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

החשיפה של כל מגזר הבנקאות העסקית בישראל לכלכלה העולמית השפיעה על העסקים הקטנים, שרגישותם לירידות בביקושים המקומיים ולשפל כלכלי מקומי גדולה יותר.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

הבנק נעזר במערכות טכנולוגיות לצורך ניתוח מצב הלקוחות, בקרה ושיווק.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- זיהוי והתאמת צרכי הלקוח - איתור נכון של מכלול צרכי הבנקאיים של הלקוח והתאמת מוצרי הבנקאות לצרכים העסקיים שלו.
- היכולת להעניק שירות כולל ומתאים לכל לקוח - צמצום הפער בין רמת הציפיות של הלקוח מהשירות הניתן לו לבין רמת השירות בפועל. במסגרת זו ניתן לכלול, בין היתר, את זמני התגובה של הבנק לאישור או דחית בקשות של לקוחות למסגרות אשראי, ציטוט מחירים ותנאים, וקביעת סוגי הבטחונות הנדרשים.
- היכולת לנהל ולקיים באופן שוטף בקרת סיכונים ובעיקר סיכון אשראי שהינו גורם הסיכון המשמעותי ביותר בפעילות המגזר. ניהול סיכונים אלה וקיום מערכת בקרה נאותה, חיוניים לצמצום החשיפה של הבנק לכשל אשראי ולנזקים כתוצאה מכשלים תפעוליים ומשפטיים, ולהשגת רווחיות נאותה במגזר זה.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

מערכת סינון רחבה בפריסה ארצית, בהתאם לאוכלוסיית המטרה של הבנק והכשרת כוח אדם מיומן ובעיקר בתחום האשראי.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

גופים חוץ בנקאיים וגורמים נוספים ובכלל זה חברות כרטיסי האשראי וחברות המבצעות ניכיון של כרטיסי אשראי, המציעים אשראי ושירותים פיננסיים שונים ללקוחות המגזר.

הבנק פועל באמצעות ספקית שירותי המיכון, מת"ף - חברה בת של הבינלאומי, לשיפור תהליכים ולהכנסת שיפורים טכנולוגיים, במטרה לשפר את השירות ולהרחיב את סל המוצרים הבנקאיים, המתאימים למגזר לקוחות זה.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

התחרות במגזר זה היא עם כל הבנקים במערכת, והיא מתמקדת במתן תגובה מהירה לצרכי הלקוח, נגישות וזמינות של מוצרים ושירותים פיננסיים, במגוון מסגרות האשראי ותנאיו המאושרים ללקוח ובתמהיל הבטחונות.

לקוחות

במגזר עסקים קטנים מטופלים לקוחות ממגוון רחב של ענפי משק, בעלי נפח פעילות עסקי נמוך, כאשר האובליגו הינו עד 100,000 ש"ח.

שיווק והפצה

הבנק נעזר במדיה החרדית לסוגיה וערוציה השונים לצורך יחסי ציבור ופרסום מוצרים, מבצעים ומהלכים שיווקיים התואמים את צרכי לקוחות המגזר. בנוסף, השיווק וההפצה מתבצעים בסניפים - במפגש עם הלקוחות, באמצעות הטלפון ופאג'י קול, הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ-46 משרות (2012 - 47), מתוכן 6 עובדים בדרגת ניהול (2012 - 7).

במגזר מועסקים עובדים שהוכשרו לתפקידים שונים ובעלי מיומנות בעיקר בתחום האשראי, בהתאם לצרכים הבנקאיים של לקוחות המגזר.

הליכים משפטיים

ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

- מתן פתרונות פיננסיים מותאמים ללקוחות קיימים, במטרה להעמיק את היקף הפעילות עימם.
- גיוס לקוחות חדשים.
- קיצור זמני תגובה לבקשות אשראי של הלקוח.

חלק מהמידע המפורט לעיל מהווה מידע צופה פני-עתידי כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כאמור לעיל.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

הבנק פועל להרחיב את הפעילות במגזר זה והתפתחויות הצפויות בו הינן בהתאם להתפתחות הכלכלית.

שינויים בהיקף הפעילות במגזרים וברוח הנקי שלהם
להלן נתונים עיקריים של המגזרים בעלי מאפיינים קמעונאיים :

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			
עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח						
4.5	(6.8)	21.2	3.3	(10.0)	17.5	הכנסות ריבית, נטו
3.0	13.3	13.8	3.0	15.8	15.8	- מחיצוניים
7.5	6.5	35.0	6.3	5.8	33.3	- בינמגזרי
13.9	12.0	37.2	15.0	10.5	37.4	סה"כ
21.4	18.5	72.2	21.3	16.3	70.7	הכנסות שאינן מריבית
(0.2)	-	0.5	(0.5)	-	1.7	סך הכנסות
16.3	15.2	55.2	15.8	12.5	55.2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.2	0.2	0.7	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות) :
16.5	15.4	55.9	15.8	12.5	55.2	- לחיצוניים
5.1	3.1	15.8	6.0	3.8	13.8	- בינמגזרי
1.9	1.2	5.9	1.8	1.4	6.0	סה"כ
3.2	1.9	9.9	4.2	2.4	7.8	רווח לפני מסים
31.4%	35.2%	27.5%	89.4%	40.7%	16.7%	הפרשה למסים על הרווח
102.3	91.7	350.7	60.3	66.1	525.0	רווח נקי
270.7	723.3	922.9	285.8	652.3	962.4	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
85.1	45.0	300.9	39.0	49.0	392.0	יתרה ממוצעת של נכסים
4.5	1.5	20.7	4.4	2.0	23.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
3.0	5.0	14.3	1.9	3.8	10.1	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
7.5	6.5	35.0	6.3	5.8	33.3	מרכיבי הכנסות ריבית, נטו : מרווח מפעילות מתן אשראי מרווח מפעילות קבלת פקדונות סך הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים ובינמגזרי

מגזר בנקאות מסחרית

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ללקוחות מסחריים בהיקף אשראי בינוני עד גבוה. במגזר הבנקאות המסחרית מוגדרים לקוחות להם אושרו מסגרות אשראי עד לגובה 20 מיליון ש"ח. המוצרים והשירותים מותאמים לצרכים העסקיים של הלקוחות, וכוללים את מגוון מוצרי האשראי: מסגרות חח"ד, הלוואות, מימון סחר חוץ, ערבויות ומכשירים פיננסיים נגזרים, לצד שירותי השקעות באפיקים השונים: מט"ח, שקלים, ניירות ערך וכו'.

פעילות לקוחות מגזר הבנקאות המסחרית מושפעת ישירות מהמצב הכלכלי במשק, מקצב הצמיחה, מרמת הביקושים והתפתחות ענפי המשק השונים, וכן מתקציבים ממשלתיים ומקורות מימון מהארץ ומחו"ל. שערי החליפין של המטבעות הזרים ושיעורי הריבית במטבע ישראלי ובמטבע חוץ משפיעים אף הם על לקוחות המגזר.

על לקוחות מגזר הבנקאות המסחרית נמנים, בין היתר, גופים ללא כוונת רווח העוסקים בפעולות מגוונות בתחומים שונים של תרומה וסיוע לקהילה.

השלכות המצב הפוליטי וצמצום תקציבי הממשלה למוסדות משפיעים על פעילותם של גופים אלו. השלכות המשבר הפיננסי העולמי עלולות לפגוע בנזילותם ובהכנסותיהם של גופים, מוסדות ותורמים שונים בחו"ל ועלולות לגרום לצמצום היקף התרומות שלהם למוסדות בארץ. ראה גם פרק רקע כללי לעיל. הנחיות "באזל II" דורשות מהבנקים, בין היתר, לאמוד בצורה מפורטת את סיכון האשראי אליו הם חשופים, בהתאם לדירוגים חיצוניים או באמצעות מודלים של דירוג סיכון, ולהקצות הון בהתאם, תוך הרחבת הבסיס בפעילות האשראי הדורש מהבנק הקצאת הון, כגון מסגרות אשראי שלא נוצלו. גורמים אלו הינם פרמטרים מהותיים בתמחור ובהקצאת היקפי האשראי שהבנק מעמיד ללקוחותיו, על מנת שהבנק יוכל לעמוד במגבלות ההון הנדרשות בהתאם להוראה זו.

קצב הצמיחה ורמת הביקושים במשק בשנים הקרובות, יחד עם מדיניות התקציב, זמינות של מקורות מימון שונים מהארץ ומחו"ל, שיעורם של שערי החליפין במט"ח ושיעורי הריבית במגזרים השונים, ימשיכו להיות גורם משמעותי שישפיע על תוצאות פעילותם של לקוחות המגזר.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. לעניין השפעת הוראות ה-FATCA, ראה לעיל בפרק "סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד הבנקאית" ובפרק עדכוני חקיקה להלן.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב-11.5 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-15.5 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 25.8%. שיעור תשואת הרווח הנקי להון המחושב על בסיס רכיבי הסיכון במגזר הגיע ל-8.1%, בהשוואה ל-10.7% אשתקד.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-98.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-101.8 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 2.8%. ההוצאה בגין הפסדי אשראי הסתכמה ב-2.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-8.4 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 66.7%. השינוי נובע מגביית חובות שנמחקו בשנים קודמות וכן מעדכון המקדמים הקבוצתיים שבוצע בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות המיוחסות למגזר הסתכמו ב-77.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-68.7 מיליון ש"ח אשתקד, גידול בשיעור של 13.2%.

היתרה הממוצעת של נכסי המגזר עמדה על 1,250.0 מיליון ש"ח, לעומת 1,214.5 אשתקד, גידול של 2.9%.

להלן נתונים עיקריים במגזר בנקאות מסחרית תוך התייחסות למוצרים השונים :

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			
סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח						
72.4	13.6	58.8	75.4	14.2	61.2	הכנסות ריבית, נטו :
(8.9)	(3.4)	(5.5)	(15.4)	(5.0)	(10.4)	- מחיצוניים
63.5	10.2	53.3	60.0	9.2	50.8	- בינמגזרי
38.3	3.3	35.0	38.9	2.9	36.0	סך הכל
101.8	13.5	88.3	98.9	12.1	86.8	הכנסות שאינן מריבית
8.4	0.9	7.5	2.8	(0.8)	3.6	סך הכנסות
67.9	7.8	60.1	77.8	9.4	68.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.8	0.1	0.7	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
68.7	7.9	60.8	77.8	9.4	68.4	(לרבות פחת והפחתות) :
24.7	4.7	20.0	18.3	3.5	14.8	- לחיצוניים
9.2	1.7	7.5	6.8	1.3	5.5	- בינמגזרי
15.5	3.0	12.5	11.5	2.2	9.3	סך הכל
10.7%	7.0%	12.2%	8.1%	5.8%	8.9%	רווח לפני מסים
1,214.5	249.5	965.0	1,250.0	250.8	999.2	הפרשה למסים על הרווח
614.8	37.1	577.7	583.7	37.5	546.2	רווח נקי
1,215.3	357.3	858.0	1,192.3	317.3	875.0	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
57.8	9.8	48.0	56.1	8.9	47.2	יתרה ממוצעת של נכסים
5.7	0.4	5.3	3.9	0.3	3.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
63.5	10.2	53.3	60.0	9.2	50.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
						מרכיבי הכנסות ריבית, נטו :
						מרווח מפעילות מתן אשראי
						מרווח מפעילות קבלת פקדונות
						סך הכל הכנסות ריבית, נטו
						מחיצוניים ובינמגזרי

התפתחות בשוקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

פעילותם של מרבית לקוחות המגזר מתבצעת בשוק המקומי. יחד עם זאת, במסגרת מגזר זה פעילים לקוחות המנהלים פעילות ענפה של יבוא ויצוא.

ענפי המשק העיקריים בהם פועל המגזר הינם: מסחר, נדל"ן, תעשייה וכן גופים הנמנים על ה"מגזר השלישי" (מגזר העמותות). תהליכים מאקרו כלכליים הנוגעים לענפים אלו וכן המדיניות התקציבית של הממשלה, משפיעים על פעילותם של לקוחות המגזר, לצד שינויים בשערי המטבעות הזרים, שיעורי הריבית במגזרי ההצמדה השונים, שינויים במחירי חומרי גלם מיובאים, במחירי המזון וכד'.

על רקע ההתפתחויות בשוקים הפיננסיים בעולם ובארץ, מתאים הבנק את היקפי האשראי, את שיעורי הריבית על אשראי המועמד ללקוחותיו, את מסגרות האשראי המוקצות להם ואת תמהיל הבטחונות הנדרש מהם, כפועל יוצא מההתפתחויות במשק בכלל ומהאיתנות הפיננסית ויכולת החזר החוב של הלקוח בפרט. מרכיב גבוה יחסית של מקורות ההכנסה של לקוחות מגזר העמותות הינו במטבע חוץ.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

הבנק נעזר במערכות טכנולוגיות לצורך ניתוח מצב הלקוחות, בקרה ושיווק.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- זיהוי והתאמה לצרכי הלקוח - איתור נכון של מכלול צרכיו הבנקאיים של הלקוח והתאמת מוצרי הבנקאות לצרכים העסקיים שלו.
- היכולת להעניק שירות כולל ומתאים לכל לקוח - צמצום הפער בין רמת הציפיות של הלקוח מהשירות הניתן לו לבין רמת השירות בפועל. במסגרת זו ניתן לכלול, בין היתר, את זמני התגובה של הבנק לאישור או דחית בקשות של לקוחות למסגרות אשראי, ציטוט מחירים ותנאים, וקביעת סוגי הבטחונות הנדרשים.
- היכולת לנהל ולקיים באופן שוטף בקרת סיכונים (ובעיקר סיכון אשראי שהינו גורם הסיכון המשמעותי ביותר בפעילות המגזר). ניהול סיכונים אלה וקיום מערכת בקרה נאותה, חיוניים לצמצום החשיפה של הבנק לכשל אשראי ולנזקים כתוצאה מכשלים תפעוליים ומשפטיים, ולהשגת רווחיות נאותה במגזר זה.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

לבנק מערכת סינון בפריסה ארצית רחבה, בהתאם לאוכלוסיית המטרה שלו. בנוסף לסניפי הבנק, לקוחות הבנק יכולים לקבל שירותי בנקאות בסיסיים בכל סניפי הבנקים המשתייכים לקבוצת הבנק הבינלאומי (כ- 181 סניפים), וזאת במסגרת הסכם שירותים הדדי בין הבנקים בקבוצה. כמו כן, רמת המקצועיות הנדרשת במתן שירותים בנקאיים ללקוחות מגזר זה מחייבת הכשרת כח-אדם מיומן במגוון המוצרים והפעילויות הבנקאיים.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

גופים חוץ בנקאיים וגורמים נוספים ובכלל זה חברות כרטיסי האשראי וחברות המבצעות ניכיון של כרטיסי אשראי, המציעים אשראי ושירותים פיננסיים שונים ללקוחות המגזר.

הבנק פועל באמצעות ספקית שירותי המיכון, מת"ף - חברה בת של הבינלאומי, לשיפור תהליכים ולהכנסת שיפורים טכנולוגיים, במטרה לשפר את השירות ולהרחיב את סל המוצרים הבנקאיים, המתאימים למגזר לקוחות זה.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

המגזר מאופיין בתחרותיות גבוהה במכלול הפעילויות המנוהלות על ידי לקוחות המגזר. התחרות במגזר זה הינה עם כל המערכת הבנקאית.

בתחום האשראי - התחרות מתמקדת בשיעורי הריבית והעמלות המוצעים ללקוחות על ידי שאר הבנקים, מסגרות האשראי המוקצות להם, וברמת החשיפה לסיכונים האשראי שהמתחרים לוקחים על עצמם, בעיקר בהיבט של הבטחונות הנדרשים מהלקוחות.

בתחום ההשקעות - התחרות באה לידי ביטוי ברמת השירות, באיכות הייעוץ ובמדיניות המחירים וההטבות.

לקוחות

הקריטריון העיקרי לסיווג הלקוח במסגרת המגזר המסחרי הינו לקוחות בעלי אובליגו מעל 100 אלף ש"ח ועד 20 מיליון ש"ח.

שיווק והפצה

שיווק מוצרי הבנקאות ושירותי הבנקאות והפצתם ללקוחות, מתבצעים באופן ישיר ושוטף על ידי עובדי הבנק.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ-81 משרות (2012 - 72), מתוכן 34 עובדים בדרגת ניהול (2012 - 19).

בסניפים מועסקים עובדים שהוכשרו לתפקידים שונים, בהתאם לצרכים הבנקאיים של הלקוחות, תוך התמחות בעיקר בתחום האשראי.

הליכים משפטיים

ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

יעדיו האסטרטגיים של הבנק במגזר מתמקדים במספר נושאים:

- פיתוח הפעילות בתחום זה על ידי גיוס לקוחות חדשים במגוון רחב של תחומי פעילות.
- הרחבת הפעילות עם לקוחות קיימים ופוטנציאליים תוך התאמת מוצרי הבנק לפעילותם.

חלק מהמידע המפורט לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כאמור לעיל.

מגזר בנקאות עסקית

למגזר העסקי משתייכים לקוחות בעלי אובליגו של מעל 20 מיליון ש"ח.

המוצרים והשירותים של מגזר זה מותאמים לצרכי הלקוחות, וכוללים בעיקר מימון פעילות שוטפת, כמו גם מימון השקעות, ליווי פרויקטים בענף הבנייה, שירותים פיננסיים במגוון רחב של תחומים, וכן פעולות סחר-חוץ ועסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 312, 313 ו-315 חלות מגבלות על גובה החבות המותרת ללווה בודד, לקבוצת לווים, חבות לווים בעלי חשיפות אשראי גדולות שחבותם נטו לתאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון התאגיד הבנקאי, ללקוחות המוגדרים כ"אנשים קשורים" ומגבלת ריכוזיות ענפית. למגבלות אלו עלולה להיות השלכה על גידול בהיקף פעילות המגזר העסקי בבנק עם אותם לקוחות או עם לקוחות גדולים אחרים. על מנת לעמוד במגבלות, כאמור לעיל, בין היתר, אושר בוועדות הביקורת והדירקטוריונים של הבנק ושל חברת האם, הסכם מסגרת למכירת סיכון בין הבנק לחברת האם בתחום ליווי פרויקטים. לפרטים בדבר הוראות חקיקה שונות החלות על הבנק והצעות חוק אשר עשויות להשפיע על הבנק, ראה פרק עיקרי שינויי ויוזמות חקיקה ופסיקה שלהן השלכות על המערכת הבנקאית.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב- 2.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 5.3 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 47.2%. שיעור תשואת הרווח הנקי המחושב על בסיס רכיבי הסיכון במגזר הגיע ל-8.2% בהשוואה ל-13.9% אשתקד. הכנסות המגזר הסתכמו ב- 19.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 24.3 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 21.0%. ההוצאות התפעוליות המיוחסות למגזר הסתכמו ב- 14.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 16.9 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 12.4%.

היתרה הממוצעת של נכסי המגזר עמדה על 293.1 מיליון ש"ח, לעומת 362.8 מיליון ש"ח אשתקד, קיטון של 19.2%. הקיטון מוסבר בעיקר עקב מדיניות הבנק לצמצם אשראי בהיקף גבוה בתשואות נמוכות ולהתמקד באשראי בינוני בתשואות טובות יותר.

להלן נתונים עיקריים במגזר בנקאות עסקית תוך התייחסות למוצרים השונים :

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			
סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	סך הכל	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח						
14.6	10.5	4.1	10.6	8.3	2.3	הכנסות ריבית, נטו :
(0.6)	(2.5)	1.9	(0.5)	(3.1)	2.6	- מחיצוניים
14.0	8.0	6.0	10.1	5.2	4.9	- בינמגזרי
10.3	3.3	7.0	9.1	3.4	5.7	סך הכל
24.3	11.3	13.0	19.2	8.6	10.6	הכנסות שאינן מריבית
(1.0)	(1.0)	-	-	-	-	סך הכנסות
						הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
						הוצאות תפעוליות ואחרות
						(לרבות פחת והפחתות) :
16.7	6.9	9.8	14.8	6.8	8.0	- לחיצוניים
0.2	0.1	0.1	-	-	-	- בינמגזרי
16.9	7.0	9.9	14.8	6.8	8.0	סך הכל
8.4	5.3	3.1	4.4	1.8	2.6	רווח לפני מסים
3.1	1.9	1.2	1.6	0.6	1.0	הפרשה למסים על הרווח
5.3	3.4	1.9	2.8	1.2	1.6	רווח נקי
13.9%	15.9%	11.3%	8.2%	6.3%	10.5%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
362.8	183.9	178.9	293.1	161.2	131.9	יתרה ממוצעת של נכסים
287.3	35.5	251.8	253.7	35.1	218.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
319.7	178.7	141.0	286.7	158.7	128.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
12.5	7.4	5.1	9.1	4.9	4.2	מרכיבי הכנסות ריבית, נטו :
1.5	0.6	0.9	1.0	0.3	0.7	מרווח מפעילות מתן אשראי
14.0	8.0	6.0	10.1	5.2	4.9	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
						סך הכל הכנסות ריבית, נטו
						מחיצוניים ובינמגזרי

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

על רקע ההתפתחות במגמות הצמיחה בארץ ובעולם, הבנק המשיך להתאים את היקפי האשראי, את שיעורי הריבית על אשראי המועמד ללקוחותיו, ואת מסגרות האשראי המוקצות להם ותמהיל הבטחונות הנדרש מהם, כפועל יוצא מההתפתחויות במשק בכלל ומהאיתנות הפיננסית ויכולת החזר החוב של הלקוח בפרט.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מערכות המידע המשמשות את המגזר העסקי מיועדות לסייע בתהליכי ניתוח, בקרה ושיווק.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר העסקי הינם: קשר ושירות טוב ללקוח, היכרות עם מאפייני הפעילות שלו ומענה מהיר יחסית לצרכיו השונים, השקעה בהכשרה מקצועית לעובדים וניהול ובקרת סיכונים (בדגש על סיכוני אשראי).

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

פעילות המגזר העסקי, ובכלל זה הנתונים הפיננסיים והביטחונות שהעמידו הלקוחות לרשות הבנק, מחייבת ניהול מעקב ובקרה על החשיפות והסיכונים השונים, שווי הבטוחות, הקצאת הון מתאימה ועמידה במגבלות הרגולטוריות החלות על מגבלת החשיפה ללווה בודד, לקבוצת לוויים, ללוויים גדולים ולריכוזיות ענפית. באופן יחסי לגודלו של הבנק, מספר הלקוחות במגזר זה הינו מצומצם.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

מקורות המימון האלטרנטיביים המוצעים על ידי גופים פיננסיים חוץ בנקאיים ובפרט גופים מוסדיים, כתחליף לאשראי בנקאי ללקוחות המגזר העסקי, הינם הנפקות ציבוריות ופרטיות של מניות, אגרות חוב וניירות ערך אחרים בשוקי ההון בארץ ובח"ל, וכן אשראי הניתן על ידי גופים אלה ועל ידי חברות כרטיסי אשראי וחברות מימון העוסקות בניכיון שטרות.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

במגזר העסקי קיימת תחרות מצד הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל.

התחרות בתחום זה גבוהה יחסית ומתבטאת בשירות, במחירים ובמהירות התגובה לבקשות הלקוח להקצאת אשראי וכן ברמת חשיפת האשראי והערכת שווי הבטחונות של הלקוח. הבנק מתמודד בתחום זה מול כל המערכת הבנקאית.

לקוחות

הלוויים המשתייכים למגזר זה הינם בעלי אובליגו מעל 20 מיליון ש"ח.

שיווק והפצה

שיווק מוצרי הבנקאות ושירותי הבנקאות והפצתם ללקוחות, מתבצעים באופן ישיר ושוטף על ידי עובדי הבנק.

הון אנושי

בשנת 2013 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ- 17 משרות (2012 - 14), מתוכן 14 עובדים בדרגת ניהול (2012 - 13).

העובדים המטפלים בלקוחות המגזר, הינם ברובם בעלי השכלה אקדמאית. העובדים עוברים באופן שוטף הכשרה מקצועית מתאימה בבנק. במסגרת העבודה במגזר נדרשים העובדים ליכולת ניתוח בקשות מימון וחוסן פיננסי של לקוחות, התמודדות עם עסקות מורכבות ותודעת שירות גבוהה מקצועית וזמינה ללקוחות המגזר.

הליכים משפטיים

ראה באור 16 לדוחות הכספיים.

חלק מהמידע המפורט לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כאמור לעיל.

מגזר ניהול פיננסי

פעילות מגזר זה כוללת את ניהול ה"נוסטרו" של הבנק וניהול החשיפות לסיכונים השוק, כחלק ממדיניות ניהול מאזני ההצמדה של הבנק.

מדיניות הבנק בניהול סיכונים השוק והנזילות הינה שמרנית. בתחום הנזילות שומר הבנק על עודפי נזילות גבוהים, הבאים לידי ביטוי במודל הפנימי של הבנק ביחס כיסוי גבוה. מגבלת הדירקטוריון בנושא מודל הנזילות מחמירה יותר מאשר המגבלה הרגולטורית שקבע בנק ישראל. הבנק אינו משקיע כספים בבנקים זרים בחו"ל ולא באג"ח במטבע חוץ. השקעות הבנק בנוסטרו הינן ברובן באגרות חוב שהנפיקה ממשלת ישראל, ומיעוטו מושקע באג"ח קונצרני.

שיעור הירידה בשווי ההוגן של ההשקעות בניירות ערך זמינים למכירה, בהתייחס לאגרת חוב בודדת ליום 31 בדצמבר 2013 הינו עד לשיעור של 0.3% בלבד. קרן ההון השלילית בתיק הזמין למכירה מסתכמת ב-0.1 מיליון ש"ח ברוטו לפני מס. ראה באור 2 לדוחות הכספיים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, אגף שוק ההון ביטוח וחסכון, רשות ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. לתיאור מקיף יותר ראה פרק עיקרי שינויי ויוזמות חקיקה ופסיקה שלהן השלכות על המערכת הבנקאית.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בשנת 2013 ב- 9.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 11.5 מיליון ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 14.8%.

הכנסות המגזר הסתכמו בשנת 2013 ב- 15.5 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 18.3 מיליון ש"ח בשנת 2012, קיטון בשיעור של 15.3%. הקיטון נובע בעיקר מירידה בהכנסות ממימוש אגרות חוב וכן מירידת ריבית בנק ישראל.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מגזר הניהול הפיננסי עתיר טכנולוגיה. בהתאם לכך, זמינות מידע פיננסי ויכולת לבצע עסקות בזמני תגובה מידיים, משפיעים על ניהול השקעות ההון הפנוי של הבנק וניהול מאזני ההצמדה שלו.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

גורמי ההצלחה בתחום הניהול הפיננסי הוא מצב השווקים הפיננסיים ואיכות המשאב האנושי, כאשר המועסקים בתחום הינם בעלי כישורים אנליטיים גבוהים.

כמו כן, יחידת נוסטרו למסחר בחברת האם מייעצת לבנק על אופן השקעות הנוסטרו ומנהלת היחידה משתפת באופן שוטף בוועדות השבועיות של הבנק הדנות בנושא.

יחידת תחום סיכונים שוק ונזילות השייכת לחטיבת ניהול סיכונים של חברת האם, הנותנת שירותי בקרת סיכונים שוק לבנק, עוקבת ומדווחת באופן שוטף על מצב החשיפות ומצב הנזילות בבנק. היחידה שולחת אחת לרבעון דו"ח להנהלת הבנק אודות חשיפות אלו והיא נעזרת לצורך עבודתה במודלים מתקדמים להערכת הסיכון, כולל VAR בשיטות שונות, ועוקבת אחר איכות תוצאות המודלים באמצעות מבחני Back Testing. בנוסף, יחידת תחום סיכונים שוק ונזילות של חברת האם מריצה מבחני קיצון הבוחנים את הנזק שעלול להיגרם לבנק בגין תרחישים קיצוניים בעלי הסתברות נמוכה. היחידה מדווחת באופן שוטף להנהלת הבנק אודות כל חריגה שהיא מאתרת בתחום אחריותה.

מערך הביניים בחברת האם, השייך לחטיבה הפיננסית, מבצע בקרה על פעילות תיק הנוסטרו בהתאם למדיניות הבנק. היחידה מנטרת ומאתרת באופן שוטף את הסיכונים השונים ומפתחת בקרות ונהלי עבודה לצמצום סיכונים חשיפת הבנק. הבקרה מתבצעת במגוון רחב של היבטים: חשבונאיים, פיננסיים וכלכליים.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

בשנים האחרונות עולה באופן מתמיד רמת התחכום בשווקים הפיננסיים בישראל. מגמה זו בולטת במיוחד בהרחבת סל המוצרים העומדים לרשות המשקיעים והפעילים בשוק.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

התוכנית האסטרטגית של הבנק לגבי פעילותו בתחום הניהול הפיננסי מיועדת להשיג גידול ברווח מפעילות מימון הנובע מניהול ההון הפנוי ומאזני ההצמדה של הבנק, תוך ניהול סיכונים מושכל ומבוקר לכל הקשור לחשיפות לסיכוני שוק.

הבנק בוחן את החלופות האפשריות לשיפור התשואה על עודפי המקורות של הבנק במטבע ישראלי והוא פועל במגבלות החשיפה לסיכוני בסיס, ריבית והשקעות באגרות חוב קונצרניות שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

חלק מהמידע המפורט לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כאמור לעיל.

רכוש קבוע

פריסת הבנק הינה בעיקר בריכוזי האוכלוסייה ה"דתית-חרדית". האוכלוסייה הנ"ל מרוכזת בעיקר בערים הוותיקות ירושלים ובני ברק. בערים החדשות יחסית המאכלסות ציבור זה, כגון: רמת בית שמש, אלעד, מודיעין עילית וביתר עילית, וכן בריכוזי אוכלוסייה גדולים של המגזר: באשדוד, פתח תקוה, חיפה, רחובות ונתיבות. ברבעון הראשון של שנת 2013 פתח הבנק סניפון נוסף בשכונת רמות בירושלים וברבעון השלישי של שנת 2013 פתח הבנק שלוחה נוספת בעיר ביתר עילית. מרבית הנכסים של הבנק הינם בשכירות ומיעוטם בבעלות.

במהלך שנת 2014 מתעתד הבנק להרחיב את שלוחת רימונים בבני ברק ולהעתיק את סניף שלומציון שבירושלים לאתר אחר.

עלויות והשקעה

העלות המופחתת של בנינים וציוד הסתכמה ב-31 בדצמבר 2013 ב-21.0 מיליון ש"ח לעומת 19.0 אשתקד.

שרותי מיחשוב ומערכות מידע

הבנק מקבל שרותים, במסגרת הסכם השרותים, בתחום מיחשוב ומערכות מידע מחברת מת"ף שהיא חברת בת של הבנק הבינלאומי.

מימון

הבנק מגייס את מרבית מקורותיו ממגוון רחב של לקוחות, פרטיים ועסקיים.

מיסוי

ביום 2 ביוני 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) המעדכן את שיעור מס רווח ומס שכר החלים על מוסדות כספיים ל-18% החל מיום 2 ביוני 2013.

כתוצאה מכך, עלה שיעור המס הכולל החל על מוסדות כספיים בשנת המס 2013 ל-36.22%.

ביום 30 ביולי 2013 אישרה מליאת הכנסת את החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013, במסגרתו, הועלה מס החברות ל-26.5% מיום 1 בינואר 2014. שיעור המס הכולל החל על תאגידיים בנקאיים משנת 2014 ואילך עומד על 37.71%.

אין לשינויים אלו השפעה מהותית על התוצאות בדוחות הכספיים של הבנק.

הסכמים מהותיים

פרט להסכמים בדרך העסקים הרגילה, ההסכמים המפורטים להלן, שנחתמו בשנת 2013 ו/או בשנים קודמות ועדיין מחייבים את הבנק, עשויים להיחשב כהסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל:

1. **הסכם שירותים עם הבינלאומי (חברת האם)** - לבנק יש הסכם מסגרת לקבלת שירותים מהבינלאומי. במסגרת ההסכם נשען הבנק, בין היתר, על מערכות המידע, המחשוב, התפעול, הבקרה, חדר עסקאות במט"ח, משאבי אנוש, בקורת פנימית, דלפקי משכנתאות וכיו"ב. בסיס החישוב נעשה על פי פרמטרים שונים, לרבות חלקו היחסי של הבנק בהיקפי הפעילות, מספר העובדים והסניפים, וכמות הפעולות המבוצעות ע"י לקוחותיו. במהלך השנה האחרונה עודכנו חיובים בגין מספר שירותים ספציפיים שהבנק מקבל מהחברה האם.

2. **הסכמי העבודה הקיבוציים הקיימים בבינלאומי כוללים גם את עובדי הבנק** - בבינלאומי קיימים שני ועדים - ועד הפקידים וועד המנהלים ומורשי החתימה.

ועד הפקידים בבינלאומי וועד המנהלים ומורשי החתימה בבינלאומי, ביחד עם הסתדרות העובדים החדשה, מייצגים את הפקידים בבנק ואת המנהלים ומורשי החתימה בבנק, בהתאמה.

תנאי העבודה של הפקידים ושל מורשי החתימה בבנק הם כמו של הפקידים והמנהלים ומורשי החתימה בבינלאומי, בהתאמה. עיקרם הם:

- חוקת עבודה (נפרדת לפקידים ונפרדת למנהלים ולמורשי החתימה) המסדירה נושאי יסוד: ניידות בין תפקידים, מדיניות שעות נוספות והתשלום עבורן, חופשה שנתית, הבראה, חופשת מחלה, חופשת לידה, לימודים, פיטורים והתפטרות ופיצויי פיטורים.

- הסדר קיבוצי מיום 19 בנובמבר 1975 בין הנהלת הבנק הבינלאומי לבין הוועד הארצי של אגודת מנהלים ומורשי החתימה של הבנק, בדבר הצמדת תוספות שכר ונילווים, כנהוג לגבי מורשי החתימה בבנק לאומי לישראל בע"מ. כמו כן נחתמים מעת לעת, בין הבנק הבינלאומי לבין הוועד האמור, הסכמים פרטניים לגבי נושאים ספציפיים.

- הסדר קיבוצי מיום 25 באוקטובר 1974 בין הנהלת הבנק הבינלאומי לבין הוועד הארצי של ארגון עובדי הבנק, בדבר קבלת תוספות שכר ותשלומים נלווים, כפי שמקבלים עובדי בנק לאומי לישראל בע"מ. כמו כן פרט להסכמים אלה נחתמים מעת לעת, בין הבנק הבינלאומי לבין הוועד האמור, הסכמים פרטניים לגבי נושאים ספציפיים.

- הסכמים אישיים עם חברי הנהלת הבנק.

3. **שעבוד לטובת בנק ישראל**

להבטחת אשראי מבנק ישראל, יצר הבנק ביום 17 בנובמבר 2010 אגרת חוב לפיה שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקיד ו/או רשם לזכות ו/או יפקיד הבנק ו/או ירשום לזכות חשבונות הבטוחות המתנהלים על שם בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ, לרבות כל הכספים וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים בחשבונות ה"ל.

החתימה על אגרת החוב התאפשרה בעקבות תיקון נוהל בנקאי תקין מס' 336 אשר איפשר לתאגיד בנקאי לשעבד לטובת בנק ישראל כל נכס מנכסיו אם השעבוד נדרש לצורך הבטחת אשראי מבנק ישראל.

אגרת החוב אשר נוצרה לטובת בנק ישראל ב-2007, להבטחת אשראי מבנק ישראל לצורך השתתפות בסליקה במערכת זה"ב, בוטלה ביום 22 בדצמבר 2010.

נכון ליום 31 בדצמבר 2013 אין לבנק ניירות ערך משועבדים בתיק הזמין למכירה.

חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

- א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. כל אחד מסיכונים אלה מנוהלים על ידי חברי הנהלה וממונים אחרים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל II. בגין סיכונים תפעוליים ויתר הסיכונים אליהם הוא חשוף, הבנק מבצע הקצאת הון משלימה במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו להגדלת תוחלת הרווח, תוך שמירה על רמות הסיכון ותיאבון הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין ובהוראות אחרות מספר הנחיות הקשורות בנושא ניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, הקמת פונקציה ניהול סיכונים ראשית בלתי תלויה, קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים, וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.
- ד. תפיסת הסיכון הכוללת של הבנק, עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתים על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחומים והגדרת היקף ועומק החשיפה, מערך בקרה וביקורת, מערך דיווח, מנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.
- ה. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות ניהול הסיכונים והבקרה הבלתי תלויות - רובן של יחידות אלו כפופות למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערך הביקורת הפנימית ומבקרים חיצוניים.
- ו. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית, תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא "מנהל סיכונים ראשי ופונקציה ניהול סיכונים" מונה בבנק מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל הבנק ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של חברת האם.
- ז. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
 - מר בנצי אדירי, ראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם - מנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי.
 - גב' ליאת יוזפוביץ - מנהלת הסיכונים הראשית בבנק המשמשת גם כמנהלת הסיכונים התפעוליים החל מיום 1 בינואר 2013. בניהול ומזעור הסיכונים התפעוליים נעזרת מנהלת הסיכונים ביחידות המתמחות בחברת האם.
 - רו"ח דוד הורביץ, ראש אגף פיננסים ומשאבים, סמנכ"ל בכיר - מנהל הסיכונים הפיננסיים.
 - מר אמיר בירנבוים, ראש אגף אשראי, סמנכ"ל - מנהל סיכוני האשראי.
 - עו"ד דליה בלנק, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי בחברת האם - מנהלת הסיכונים המשפטיים של הבנק.
- ח. הסיכונים הנוספים אליהם חשוף הבנק - סיכון אסטרטגי, סיכון מוניטין, סיכונים הקשורים למשק הישראלי, סיכון ציות והלבנת הון, סיכונים רגולציה וחקיקה - מנוהלים, מפוקחים ו/או מונחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, ועל-ידי כל אחד מחברי הנהלה בתחום הנתון לאחריותו ועלי ידי הגופים המקצועיים בחברת האם.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי היחידה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, וועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ודירקטוריון הבנק. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים, שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט

הממצאים ברמת הסיכון הספציפי. כמו כן, נסקרות בו ההתפתחויות בסביבה העסקית ובשווקים הפיננסיים וכן טיפול בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שנקטו על ידי היחידה ברבעון הרלוונטי.

ממשל תאגידי ומעורבות הנהלה ודירקטוריון

בחודש דצמבר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין 301 בנושא עבודת הדירקטוריון המאמצת את עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים.

במהלך חודש מרץ 2013 אישר דירקטוריון הבנק מסמך תשתיות בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בבנק, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301, עקרונות באזל 2 והנחיות בנק ישראל האחרות. המסמך מבוסס על מסמך חברת האם בהתאמות הנדרשות לבנק. המסמך מגדיר מתכונת פעולה של ממשל תאגידי אפקטיבי התומך בפעולת הדירקטוריון וההנהלה, ומאפשר להם לקבוע את אסטרטגיית הבנק ויעדיו, לגבש תיאבון לסיכון, לנהל את עסקיו השוטפים של הבנק, ולהגן על האינטרסים של המפקידים, בעלי המניות ונוטלי סיכון אחרים. המסמך משמש מצע מחייב עבור הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים. המסמך מיושם באמצעות נוהל הדירקטוריון וההנהלה, מסמכי המדיניות הרלוונטיים והמעגלים המרכזיים המרכיבים את מארג הממשל התאגידי בבנק - ובראשם הדירקטוריון וההנהלה. הוראות ניהול בנקאי תקין 301 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2012. השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על-ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו, ההנהלה וועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כשהמרכזיים שבהם:

התייחסות הדירקטוריון לסוגיות ניהול הסיכונים

- א. דירקטוריון הבנק דן ומאשר אחת לשנה את האסטרטגיה ותוכנית העבודה השנתית ומדיניות ניהול הסיכונים בתחומי הסיכון השונים, הכוללות, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת תוכנית העבודה השנתית, הדירקטוריון מתאים, במידת הצורך, את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים השונים לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.
- ב. דירקטוריון הבנק מאשר פעילויות חדשות ומוצרים חדשים העשויים ליצור חשיפות חדשות, תוך בחינת הסיכון שהפעילות יוצרת וכן את יכולת הבנק לנהל, למדוד ולבצע בקרה בלתי תלויה על סיכונים הפעילות.
- ג. במסגרת עבודת הדירקטוריון פועלת ועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון, המתכנסת בתדירות של אחת לחודש ועוסקת בתחום הלוואות ובתחום ניהול הסיכונים. לוועדה מוקנות, בין היתר, סמכויות הדירקטוריון בקשר עם היתר למתן הלוואות, קביעת מסגרות אשראי, קביעת בטוחות, מדרג סמכויות למתן אשראי וכיוצא"ב. הוועדה מקבלת דיווח על חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים וכן על עמידת הבנק במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שקבע הדירקטוריון. כמו כן, הוועדה מבצעת בחינה של נאותות מערך ניהול ובקרת הסיכונים בבנק ודנה בכל החריגות ממדיניות האשראי שאושרה בדירקטוריון.
- ד. אחת לרבעון מתקיים דיון בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, הנוסטרו של הבנק, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- ה. אחת לחודש בממוצע, מתכנסת ועדת הביקורת של הדירקטוריון. ועדת הביקורת מפקחת על פעילות הביקורת הפנימית של הבנק לרבות המלצה לדירקטוריון לגבי: מינוי מבקר פנימי, אישור כתב המינוי והסמכויות של המבקר הפנימי, תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית. הוועדה מבצעת מעקב אחר יישום תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ודנה בדוחות הביקורת ובדיווחים אחרים של המבקר הפנימי ושל גורמים חיצוניים. הוועדה מפקחת על עבודת רואה החשבון המבקר ודנה בדוחות ביקורת

של רואה החשבון המבקר ושל גופים רגולטורים. כמו כן, הוועדה דנה בדוחות הכספיים ובליקויים במערכי הדיווח החשבונאיים ומגישה את המלצותיה בנדון לדירקטוריון, לאחר שדנה וגיבשה המלצה בכל אלה: ההערכות והאומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של הבנק; הערכות שווי (אם וככל שקיימות), לרבות ההנחות והאומדנים שבבסיסן, שעליהן נסמכים נתונים בדוחות הכספיים.

1. יחידה תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות של חברת האם, היחידה האנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים, יחידת באזל, יחידת בקרת אשראי, יחידת איסור הלבנת הון ויחידת קצין הציות הכפופות למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם נותנות שרותים במסגרת הסכם השרותים של הבנק עם חברת האם למנהל הסיכונים הראשי בבנק באופן שוטף ולפי דרישתו. חלק מיחידות אלה מדווחות לדירקטוריון או לוועדותיו.
2. נקבעו נהלי דיווח לדירקטוריון ו/או לוועדותיו במקרים בהם זוהתה חריגה מהמגבלות שנקבעו במדיניות.
3. ראה להלן עדכון הוראות בנק ישראל, נוהל בנקאי תקין, הוראה 301 בפרק עדכוני חקיקה.

התייחסות הביקורת הפנימית לנושא ניהול הסיכונים

מערך הביקורת הפנימית של הבנק, במסגרת תוכנית העבודה השנתית, מעריך במסגרת הביקורות המבוצעות על ידו בסניפים וביחידות המטה, את תהליך ניהול הסיכונים בבנק, את יישום המדיניות ואת ביצוע החלטות הדירקטוריון בנושא ניהול הסיכונים השונים. בנוסף, במסגרת הביקורות המבוצעות מעריך את מידת ההתאמה ואת איכותם של תהליכי הבקרה הנהוגים בבנק. כמו כן, מבצעת הביקורת באופן שוטף את הסקירה הבלתי תלויה על תהליך ה-ICAAP השנתי המתקיים בבנק, במטרה לאתגר את התהליך ולבחון את מהימנותו ושלמות הנתונים המוצגים בו והתאמתו לדרישות הפיקוח על הבנקים.

התייחסות ההנהלה לסוגיות ניהול הסיכונים

- א. הנהלת הבנק בראשות המנכ"ל מתכנסת בדרך כלל פעם בשבוע ודנה, בין היתר, במגוון נושאים בתחום ניהול ובקרת הסיכונים השונים. תחום ניהול סיכונים פיננסיים מובא לדיון אחת לשבועיים.
- ב. אחת לחודש מתקיים דיון בראשות המנכ"ל בהתפתחויות בתיק הנוסטרו ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים.
- ג. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בישיבתה כוועדה לניהול סיכונים, במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים השונים וביניהם: סיכונים פיננסיים, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים, סיכונים ציות ואיסור הלבנת הון, סיכונים משפטיים ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- ד. אחת לרבעון מתכנס פורום לניהול סיכונים תפעוליים והמשכיות עסקית בראשות מנהל הסיכונים הראשי בבנק. על חברי הפורום נמנים, ראש אגף פיננסיים ומשאבים, סמנכ"ל מערך הסניפים, מנהל היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם ואחרים. הפורום עוקב ומפקח על הפעולות הננקטות למזעור החשיפה, גיבוש ועדכון המדיניות לניהול סיכונים תפעוליים והמשכיות עסקית ומדווח על חריגים להנהלה ולדירקטוריון, בהתאם לנוהל.
- ה. הפורום לניהול סיכונים תפעוליים הקבוצתי בראשות מנכ"ל חברת האם ובהשתתפות מנכ"ל הבנק ומנהל הסיכונים התפעוליים של הבנק, מתכנס לפחות אחת לרבעון ומקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על ממצאי סקרי הסיכונים השונים, וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.
- ו. אחת לשבוע מתקיים דיון בראשות מנהל הסיכונים הפיננסיים בהתפתחויות בתיק הנוסטרו ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים אחראי היחידה לניהול פיננסי, אחראי תחום הנוסטרו, מנהל הסיכונים הראשי ומנהל יחידת נוסטרו למסחר של חברת האם.

- ז. אחת לחודש, מתכנס פורום לניהול סיכונים ראשי בראשות סמנכ"ל ראשי. על חברי הפורום נמנים מנהל מח' ראשי ומנהל הסיכונים הראשי. הפורום מקיים מעקב על מצב חשיפות הסיכונים של הבנק.
- ח. היחידות בתחום סיכונים שוק ונזילות ובקרת ראשי בחברת האם הכפופות למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, מבצעות בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על סיכונים ראשי והסיכונים הפיננסיים.
- ט. תחום ניהול סיכונים ראשי, הכפוף למנהל הסיכונים הראשי, מורכב, החל מסוף שנת 2013, משתי יחידות. האחת, יחידת בקרת תהליכים והערכת סיכונים ראשי בבנק שתפקידה לוודא תקינות תהליך אישור הסיכונים, קיומם ותקינותם של מסמכי הסיכונים והבטחונות וקיום אישור הסמכות המתאימה לזיהוי והקלות. בנוסף, היחידה מספקת חוות דעת כתובה לגבי חשיפות ראשי מ-25 מיליון ש"ח ומעלה, וזאת כחלק מיישום הוראות ניהול בנקאי תקין 311 ומשתתפת בוועדות הסיכונים הראשי בראשות המנכ"ל. בנוסף, תבצע היחידה הליכים עצמאיים משלימים לאיתור חובות שמצבם מדרדר, לרבות קביעת נאותות הסיווגים וההפרשות להפסדי ראשי בכלל חשבונות הבנק. השנייה, היחידה לבקרת ראשי, יחידה בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם, המבצעת בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על סיכונים ראשי למדגם מוטה סיכון של לווים נבחרים.
- י. יחידת יישום הוראות באזל בחברת האם, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם אחראית, בין היתר, על יישום והטמעה של הוראות נדבך 2 של באזל II כחלק מקידום ושיפור מערך ניהול הסיכונים הכולל של הקבוצה והבנק.
- יא. היחידה האנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, אחראית על יישום הוראות בנק ישראל בנושא תיקוף המודלים של הקבוצה והבנק ועל חקירת מודלים.
- יב. הנהלת הבנק לרבות מנהל הסיכונים הראשי בסיוע החטיבה לניהול סיכונים של חברת האם ממשיכים לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים להם לשם קבלת תמונת מצב עדכנית, ובזמן אמת, על חשיפות הבנק לסיכונים השונים.

החשיפה והניהול של סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים)

כללי

א. סיכון השוק הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות-ערך, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.

ב. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים פיננסיים המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכונים פיננסיים ותיאבון לסיכון בחדש הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים הפיננסיים השונים.

ג. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון במסמך הסיכונים לכלל הסיכונים של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים בהשוואה למגבלות שנקבעו. כמו כן, נבחנו גם שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק ו/או שינויים בסביבת הבנק או בשווקים הפיננסיים.

דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל II בחר הבנק ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. בגין סיכוני ריבית, מבצע הבנק הקצאת הון נוספת במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההוגית המבוצעת במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II - תהליך ה- ICAAP. בנוסף, במסגרת נדבך 2 מוקצה הון על כלל סיכוני השוק לפי מודל ה-VAR המקסימלי במהלך השנה.

סיכון כללי		באזל II
31 בדצמבר		
2012	2013	דרישות ההון בגין
בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח		סיכוני מט"ח
-	-	דרישות הון בגין סיכוני שוק
-	-	
0.1	0.1	סיכון שוק

א. החשיפה לסיכוני בסיס

כללי

סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות. חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת במגזר הצמוד למדד המחירים ובמגזר הצמוד למטבע חוץ. על פי כללי החשבונאות, ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול הסיכונים בבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשה בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשוקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות להלן, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר ומגזר.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (יתר או חסר) של נכסים על התחייבויות:
- השקעת הבנק במגזר השקלי הלא צמוד לא תעלה על 150% מההון הפנוי, ולא תפחת מ- 0% מההון הפנוי של הבנק.
- ההשקעה במגזר השקלי צמוד המדד לא תעלה על 100% מההון הפנוי, ולא תפחת מפוזיצית חסר של 50% מההון הפנוי של הבנק.
- ההשקעה במגזר המט"ח תעמוד על פוזיצית יתר או חסר שלא תחרוג מ- 15% מההון הפנוי של הבנק. ההון הפנוי מוגדר כהון בניכוי נכסים לא כספיים נטו, הכוללים בעיקר השקעות במבנים ובציוד.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון של ההון בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכוני שוק (סיכוני בסיס וכן סיכוני ריבית). מגבלה זו נקבעה לעד 10% מההון.
- תוצאות התרחישים ומשמעותם מוצגים במסמך הסיכונים, הנדון אחת לרבעון בישיבות הנהלת הבנק, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים ובדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

להלן תיאור השקעות ההון הפנוי בפועל במגזרי ההצמדה השונים בהשוואה למגבלות הדירקטוריון:

תקרת החשיפה המאושרת	החשיפה בפועל (1)				
	% מההון הפנוי		(במיליוני ש"ח)		
	31.12.12	31.12.13	31.12.12	31.12.13	
0/+150	88	105	274.0	351.8	מט"י לא צמוד
-50/+100	12	(5)	38.8	(17.3)	מט"י צמוד מדד
-15/+15	-	-	0.1	(0.1)	מט"י צמוד מט"ח

(1) השיעורים השליליים מבטאים עודף התחייבויות על נכסים.

במהלך שנת 2013 עמד הבנק בכל מגבלות החשיפה בבסיס שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ב. החשיפה בריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממגזרי הפעילות.

הסיכונים בריבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק יישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הריבית, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 333, בנושא ניהול סיכונים הריבית.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכונים ריבית נעשה תוך פיזור נאות של השקעת ההון הפנוי בין טווחי הזמן השונים, תוך התאמת משך החיים הממוצע של המקורות והשימושים, ותוך צמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי הריבית. החשיפה לסיכונים ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר הצמוד מדד ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים הריבית באמצעות תחימת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון כנגזרת משינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במגזר הצמוד למדד, במגזר השקלי ובמגזר צמוד המט"ח.
- בנוסף, נקבעו מגבלות חשיפה לסיכון הריבית במונחי ההפסד המקסימאלי על פי אומדן הערך בסיכון (ה- VAR).
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק - לרבות סיכונים ריבית. מגבלה זו נקבעה לעד 10% מההון.
- תוצאות התרחישים ומשמעותם מוצגות במסמך הסיכונים הנדון אחת לרבעון בישיבות הנהלת הבנק, בועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סכון הריבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. בחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. לצורך מדידת חשיפת הריבית מדיניות הבנק היא להתייחס ליתרות עו"ש אלה כהתחייבות הארוכה מיום אחד.

- חשיפת ריבית נובעת מהעדר מתאם בין משך חיים של הנכסים למשך החיים של ההתחייבויות.
- על פי המגבלות שקבע דירקטוריון הבנק, במגזר הצמוד למדד החשיפה המקסימאלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון כתוצאה משינוי מקביל של 1% בעקום הריבית הינה בשיעור של 5% מההון העצמי, במגזר השקלי הלא צמוד בשיעור של 4%, ובמגזר המט"ח בשיעור של 1%.

להלן תיאור השפעת שינוי מקביל בשיעור של 1% בעקום הריבית על שחיקת השווי ההוגן של ההון של הבנק כאחוז מההון העצמי:

31 בדצמבר 2012		31 בדצמבר 2013		
% המגבלה	% החשיפה בפועל	% המגבלה	% החשיפה בפועל	
(4.00)	(2.48)	(4.00)	(2.17)	מגזר לא צמוד
(5.00)	(0.59)	(5.00)	(0.64)	מגזר צמוד מדד
(1.00)	-	(1.00)	-	מגזר צמוד מט"ח

במהלך שנת 2013 עמד הבנק בכל מגבלות החשיפה בריבית שנקבעו על-ידי הדירקטוריון.

להלן פרטים על השפעת שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק :

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח) :

31 בדצמבר 2013					
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד לדולר	צמוד למט"ח אחר	סה"כ	
3,182.7	332.2	43.2	0.5	3,558.6	נכסים פיננסיים (1)
0.2	-	-	-	0.2	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,810.0	364.5	42.7	0.9	3,218.1	התחייבויות פיננסיות (1)
-	-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
372.9	(32.3)	0.5	(0.4)	340.7	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2012					
לא צמוד	צמוד למדד	צמוד לדולר	צמוד למט"ח אחר	סה"כ	
3,317.7	376.6	38.6	0.6	3,733.5	נכסים פיננסיים (1)
0.5	-	-	-	0.5	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
3,018.9	350.8	38.5	0.9	3,409.1	התחייבויות פיננסיות (1)
-	-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
299.3	25.8	0.1	(0.3)	324.9	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

(1) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים.

2. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק :
 בחישוב החשיפה לשינויי הריבית המחושב על פי כללים חשבונאיים, ההתייחסות לחשבונות עויש שאינן נושאים ריבית היא כפקדונות שזמן פרעונן עם דרישה ועד חודש.

31 בדצמבר 2013							
שינוי בשווי הוגן במיליוני ש"ח באחוזים		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים במיליוני ש"ח					
סה"כ	סה"כ	סה"כ	צמוד למט"ח אחר	צמוד לדולר	צמוד למדד	לא צמוד	
							השינוי בשיעורי הריבית
(0.03)	(0.1)	340.6	(0.4)	0.5	(30.1)	370.6	גידול של אחוז אחד
-	-	340.7	(0.4)	0.5	(32.1)	372.7	גידול של 0.1 אחוז
0.15	0.5	341.1	(0.4)	0.5	(34.8)	375.9	קיטון של אחוז אחד

31 בדצמבר 2012							
שינוי בשווי הוגן במיליוני ש"ח באחוזים		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים במיליוני ש"ח					
סה"כ	סה"כ	סה"כ	צמוד למט"ח אחר	צמוד לדולר	צמוד למדד	לא צמוד	
							השינוי בשיעורי הריבית
0.62	2.0	326.9	(0.3)	0.1	27.7	299.4	גידול של אחוז אחד
0.06	0.2	325.1	(0.3)	0.1	26.0	299.3	גידול של 0.1 אחוז
(0.71)	(2.3)	322.6	(0.3)	0.1	23.6	299.2	קיטון של אחוז אחד

ג. אמידת החשיפה לסיכוני השוק, כלי הניהול והבקרה

הבנק מנהל ומבקר את החשיפה לסיכוני השוק באמצעים ובכלים שונים, כמפורט להלן:

ערך ה-VAR

ה-VAR (הערך הנתון לסיכון), מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלית בשווי ההוגן של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמליים.

נתוני ה-VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית.

ה-VAR השוטף המחושב בבנק מתבסס על שיטת ה-Variance Co-Variance. בנוסף, מריץ הבנק מודל לחישוב ה-VAR על פי סימולציה היסטורית בתדירות יומית ועל פי סימולציה מונטה קרלו אחת לתקופה ו/או בהתאם לנדרש.

מערכת ה-VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודתה של היחידה לניהול פיננסי ויחידת תחום סיכוני שוק ונזילות שבחברת האם.

ערך ה-VAR הכולל של הבנק מתייחס לכלל מגזרי ההצמדה של הבנק וכולל השפעות מקוזזות ביניהם.

מגבלת החשיפה בגובה ערך ה-VAR כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון הינה: ערך ה-VAR הכולל של הבנק לא יעלה על 2% מההון העצמי.

בפועל, אומדן ה-VAR הכולל ליום 31 בדצמבר 2013 הינו 1.5 מיליון ש"ח (0.4% מההון) לעומת 1.7 מיליון ש"ח (0.5% מההון) ביום 31 בדצמבר 2012.

במהלך שנת 2013 עמד הבנק בכל המגבלות בגין החשיפה בגובה ערך ה-VAR שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

Back Testing

איכות החיזוי של מודל ה-VAR נבחנת על ידי יחידת תחום סיכוני שוק ונזילות באמצעות מדידה בדיעבד.

ה-Back Testing של מודל ה-VaR האנליטי מראה כי בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 נרשמו 4 מקרים בהם ההפסד התיאורטי היומי עלה על ערך ה-VaR שנחזה. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל.

תרחישי קיצון

תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן:

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכוני השוק. מגבלה זו נקבעה עד 10% מהונו של הבנק.

במהלך שנת 2013 עמד הבנק בכל המגבלות בגין תרחישי הקיצון שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ד. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני השוק

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול סיכוני השוק.

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכוני השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות יחידות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון וההנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם:

- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחברת האם הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם ואחראית על בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק.

- במסגרת פעילותה מבקרת ובוחנת היחידה את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות אם היו.
- יחידה אנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם אחראית על תיקוף מודלים בנושאי סיכונים שוק ונזילות.
 - היחידה לניהול פיננסי בבנק מקבלת דוחות ניהוליים המצביעים על חשיפתו של הבנק לסיכונים בסיס ולסיכונים ריבית במגזרי ההצמדה השונים. הדוחות מופקים בתדירות יומית ותקופתית לפי העניין. הבנק נשען על מערכת ALGO, שפותחה בחברת האם, לניהול ולבקרת חשיפות אלו לסיכונים שוק.
 - מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלבת בתוכניות העבודה הרב שנתית שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק.
 - פורום CRO קבוצתי בתחום סיכונים שוק ונזילות בראשותו של מנהל תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות בחברת האם, מתכנס אחת לרבעון, במסגרתו נדונות שיטות ומתודולוגיות לקידום אפקטיביות הבקרה על סיכונים השוק והנזילות בקבוצה.
 - פורום תרחישי קיצון בראשותו של מנהל יחידת ניהול סיכונים ופיקוח על חברות בנות, מתכנס לפחות אחת לחצי שנה ובוחר את אפקטיביות התרחישים הקיימים ותרחישים נדרשים.
 - אחת לשבועיים מתקיים דיון בראשות ראש החטיבה הפיננסית של חברת האם בהתפתחויות בתיקי הנוסטרו, ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתף אחראי הנוסטרו של הבנק.

ה. דיווח על החשיפות לסיכונים שוק

הנהלת ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים שוק, ובחנתים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. קיים נוהל המגדיר באלו מקרים יקבל הדירקטוריון או אחת מוועדותיו "דיווח מיידית" על החריגות.

בנוסף, החשיפות לסיכונים השוק בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם מרוכזות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני, כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

כמו כן, מדווחות החשיפות והעמידה במגבלות במסגרת דוח רבעוני של יחידת תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות של חברת האם הנדון אחת לרבעון בהנהלה, ואחת לחצי שנה בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון.

ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שבו הבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים - לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לניצול מסגרות אשראי, העדר סחירות בשוק ההון ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל ועל פי העדכון האחרון להוראה זו מינואר 2013.
- בהתאם אישר דירקטוריון הבנק מדיניות לניהול סיכוני הנזילות, וקבע מגבלות על יחס הנזילות ואופק ההישרדות בתרחיש רגיל ובתרחישי קיצון. המדיניות כוללת, בין היתר, התייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות.
- הבנק מפעיל כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על הנזילות, המבוססים, בין היתר, על מודל פנימי שפותח כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342.
- בספטמבר 2008 הוציאה וועדת באזל, ה-BIS, הנחייה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחייה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי, וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, ובהן: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש נרחב יותר בתרחישי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תוכניות מגירה ועוד. בעקבות הנ"ל נערך סקר פערים לבחינת עמידה של חברת האם בהוראה. הסקר הושלם בחברת האם והבנק התאים את מסקנות הסקר הנ"ל ויפעל לסגירת הפערים שעלו במהלך תיקוף המודל במסגרת הוראה זו.
- הבנק קבע מסגרת ותוכנית פעולה הנדרשת בניהול סיכוני הנזילות וקבע מתודולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק.
- בדצמבר 2010 פרסמה וועדת באזל מסמך נוסף כחלק ממקבץ מסמכים לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (באזל III), שעוסק בשני מדדים חדשים לאמידה כמותית של סיכון הנזילות - יחס הנזילות המזערי (LCR), ויחס המימון היציב (NSFR), וכלים פיקוחיים נוספים לניטור הסיכון.

ב. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף בשקלים ויישום תרחישי קיצון.

מודל פנימי

- לצורך ניהול הנזילות הכולל ולצורך עמידה בהוראה 342 המעודכנת להוראות ניהול בנקאי תקין, שמטרתו בחינה ומעקב אחר האמצעים הנזילים של הבנק הן תחת תרחיש של מצב עסקים רגיל והן תחת סט של תרחישים המדמים מצבי לחץ וקיצון שונים, מתבסס הבנק על מודל פנימי לניהול הנזילות שפותח בחברת האם והותאם לבנק. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על מצב הנזילות ברמה היומית השוטפת ולתקופות ארוכות יותר.
- בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס המדדים הכמותיים הבאים: יחס נזילות, פערי נזילות ואופק הישרדות.
- תרחישי קיצון:
- העקרונות העומדים בבסיס תרחישי הקיצון גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס לתזרים היוצא הצפוי להתממש בתרחישי הקיצון, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בצורכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים הנזילים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, והתזרים היוצא על בסיס פרמטרים שמוגדרים מכל אחד מהסעיפים המאזניים והחוץ מאזניים על פי הערכות מומחה מכל תרחיש.

- המודל משמש כלי ניהול דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכוני הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בוועדה השבועית לניהול פיננסי ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות, בחברת האם.

מערכת זה"ב RTGS לניהול נזילות תוך יומי במטבע ישראלי

בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב - RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות במסגרת זו.

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים, באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים.

ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות, יחידות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון וההנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, ובהם:

- ועדה שבועית לניהול פיננסי, בראשות מנהל הסיכונים הפיננסיים, העוסקת, בין השאר, בנושאי סיכוני נזילות.
- פורום חודשי לניהול פיננסי בראשות מנכ"ל, העוסק, בין השאר, בנושאי סיכון נזילות.
- יחידת תחום סיכוני שוק ונזילות, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, אחראית על בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק.
- יחידה אנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם, אחראית על תיקוף מודלים בנושאי סיכוני שוק ונזילות.
- מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה השנתיות שלו ביקורות בנושא ניהול סיכון הנזילות.

ד. דיווח על החשיפה לסיכוני נזילות

- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, נעשה אחת לשבוע במסגרת הוועדה לניהול פיננסי.
- דיווח על החשיפות מרוכז ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.
- דיווח רבעוני בהנהלה, ודיווח חצי שנתי בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון על החשיפה לסיכון נזילות ועל תוצאות תרחישי קיצון בנזילות, במסגרת דוח של יחידת תחום סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים של חברת האם.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכוני נזילות או על חריגות מתיאבון הסיכון שנקבע.

ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך - סיכוני שוק וחבות

תיק ההשקעות של הבנק בניירות ערך נכון ליום 31 בדצמבר 2013 הושקע רובו ככולו באגרות חוב ממשלתיות צמודות למדד ושקליות בריבית קבועה ומשתנה. בנוסף, כ-0.9% מהתיק מושקע באגרות חוב קונצרניות.

שווי התיק ליום 31 בדצמבר 2013 עמד על סך של 233.3 מיליון ש"ח. כ-99.1% מהתיק מסווג כתיק זמין למכירה ו-0.9% מהתיק הינו למסחר. במהלך הרבעון הראשון של השנה נפרע כל התיק לפדיון בפירעון מוקדם על פי בקשת הלקוח.

תיק ניירות ערך למסחר בבנק מוגבל בסכום ומיועד להשקעה באגרות חוב ממשלתיות לטווחים שונים בריבית קבועה ומשתנה.

תיק ניירות ערך הקונצרני, הזמין למכירה, מנוהל בהתאם למגבלות השקעה וקווים מנחים שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק המותאמים למגבלות השקעה קבוצתיות שנקבעו על ידי חברת האם. הבנק משקיע באגרות חוב סחירות שהונפקו על ידי חברות בקבוצות דירוג A ומעלה, וזאת לאחר ניתוח איכות האשראי של המנפיק, סיכוני השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב. הבנק אינו משקיע באגרות חוב בחו"ל.

לאחר מועד ביצוע ההשקעה, מקיים הבנק, כחלק מניהול הסיכונים בתיק ניירות הערך, מעקב שוטף אחר השקעותיו באג"ח הקונצרני. בנוסף, אחת לרבעון מתבצע ניתוח הן ברמת הנייר, הן ברמת החברה הבודדת והן ברמת כלל התיק, תוך הסתמכות על פרסומים הנוגעים לחברה המנפיקה, תוצאות כספיות ופרמטרים אחרים, מהם ניתן ללמוד על מצב החברה או ההשקעה.

בבנק יש מערכי בקרה ותמיכה בלתי תלויים, חלקם באמצעות חברת האם, המגבים את פעילות ההשקעה: החשבות, מערך הביניים והיחידה לתחום סיכוני שוק ונזילות. יחידות אלו מבקרות את פעילות ההשקעה, את העמידה בנוהלי ובמגבלות ההשקעה ואת ההתפתחויות בשווי ההוגן של ניירות הערך.

כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי החלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:

- דיווח מיידי לגורמי הבקרה והניהול השונים בהנהלת הבנק ובדירקטוריון בהתאם לאופי וגודל החריגה, עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים ועל אירועים חריגים בתיק.
- ישיבות השקעה שבועיות בראשות מנהל הסיכונים הפיננסיים בבנק.
- דיווח אחת לחודש בראשות מנכ"ל הבנק.
- דיווח רבעוני במסגרת מסמך הסיכונים הכולל להנהלה, לוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון הבנק.

לפירוט תיק ניירות הערך ראה פרק נתונים עיקריים של הנכסים וההתחייבויות.

ניהול סיכוני אשראי

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי. כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכוני האשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי

סך סיכון ודרישות הון בגין סיכוני אשראי, שוק ותפעולי, הנובעים מהחשיפות הבאות:				סוג החשיפה
31 בדצמבר 2012		31 בדצמבר 2013		
נכסי סיכון	דרישות הון (9%)	נכסי סיכון	דרישות הון (9%)	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
-	-	-	-	ריבונות
0.3	3.3	0.2	2.7	ישויות סקטור ציבורי
21.1	234.2	20.7	229.4	תאגידים בנקאיים
131.8	1,465.6	113.2	1,258.1	תאגידים
-	-	6.7	74.7	בביטחון נדל"ן מסחרי
56.9	632.5	65.7	730.2	קמעונאים
3.4	38.0	3.4	37.3	עסקים קטנים
4.5	49.5	5.3	59.2	נכסים אחרים
218.0	2,423.2	215.2	2,391.6	סה"כ בגין סיכוני אשראי
-	0.1	-	0.1	סיכוני שוק
40.6	451.5	41.7	463.4	סיכון תפעולי
258.6	2,874.8	256.9	2,855.1	סה"כ נכסי סיכון ודרישת ההון
	9.0%		9.0%	יחס ההון הנדרש לפי המפקח על הבנקים
	11.5%		12.4%	יחס ההון רובד 1 לרכיבי הסיכון
	16.3%		17.4%	יחס ההון לרכיבי הסיכון

ראה פירוט בסעיף יי להלן על התפלגות הקצאת ההון בחתכי הסיכון השונים.

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של הבנק נסקרת על ידי מנהל הסיכונים הראשי ועל ידי החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם ונדונה ומאושרת לפחות אחת לשנה בהנהלה, בועדת ההלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון הבנק. מדיניות ניהול סיכוני האשראי מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים, וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד, והן ברמת ענפי המשק השונים. מדיניות זו מושתתת על בחינת כושר החזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים, לרבות שווקי יעד, וכן הנחיות המתחשבות בהלימות ההון הנדרשת ביחס לאשראי הניתן:

- במהלך השנים האחרונות הורחבה תפישת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה הועמקה מדיניות האשראי שלו. במסגרת מסמך המדיניות הוגדרו אינדיקטורים כמותיים ברורים לבחינת הצורך בעדכון מסמך המדיניות בעקבות שינויים מאקרו כלכליים ורגולטורים או שינויים בנתוני הבנק.
- כחלק מניהול סיכונים האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנו, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיוצ"ב.
- הבנק פעל ופועל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל ולסיכון האשראי הגלום בו.
- סיכון האשראי כולל: אשראי לציבור, לבנקים ולממשלת ישראל, איגרות חוב וסיכון אשראי חוץ מאזני הכולל מסגרות והתחייבויות להעמדת אשראי שלא נוצלו וערבויות. סיכון האשראי הכולל ברוטו, הסתכם ביום 31 בדצמבר 2013 ב-4,484.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל-4,691.1 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, קיטון בשיעור של 4.4%.

תיאבון הסיכון

מדיניות הבנק כוללת דיון רחב ומפורט ביעדי פיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים. תיאבון הבנק לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני בהשוואה למגבלות הרגולטוריות. במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכונים האשראי

- לבנק מודלים פנימיים שפותחו בחברת האם והותאמו לבנק לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח. המודלים מתבססים ברובם על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים ונתונים רלוונטיים אחרים). על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מהפעילות איתו, קבע הבנק רף תשואה מינימאלית לכל דרגת סיכון.
 - מערכות ממוכנות מספקות למנהלי סיכונים האשראי, הן בדרגי השטח והן בדרגי המטה - מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי ורמת ביטחונות.
 - בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של גליונות אשראי אשר משפרת ומיעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
 - הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי. במסגרת זו:
- א. הורחב הדיווח במסגרת מסמך סיכונים האשראי המוצג אחת לרבעון בדירקטוריון, והתווסף לו דוח על התפתחות האשראי בבנק, הכולל סקירה איכותית וכמותית.
- ב. נוספו דוחות בקרה חדשים, בדגש על אשראי שבסמכות מנהלי סניפים ועד ל-1 מיליון ש"ח.

- בנוסף בוחן הבנק באופן תדיר את עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לווח/קבוצת לווים או חשיפה לענפי משק.
- בניהול האשראי הקמעונאי, נסמך הבנק על מערכת דירוג אובייקטיבית, שפותחה בחברת האם והותאמה לבנק.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כביטחונות לאשראי, אופן ההסתמכות עליהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג. עיקרי המדיניות נדונים אחת לשנה בהנהלת הבנק ובוועדת ההלוואות ומאושרים אחת לשנה על ידי דירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים. סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פקדונות, ניירות ערך, המחאות מעותדות, שעבודים שוטפים, שעבודי נדל"ן, שעבודי רכב וציוד, ערבויות בנקאיות וערבויות צד ג'.
- הבנק קבע נהלים ומערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות. מדיניות ההשענות על ביטחונות שמרנית ומתבססת על השווי ההוגן העדכני של הביטחונות, על נזילותם ועל מהירות מימושם בעת הצורך. בקביעת מדיניות ההשענות על ביטחונות מתבסס הבנק על ניסיון העבר.

פיקוח ובקרה

- כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים, בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.
- חבויות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו - באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.
- מעקב יומי שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצעת בסניפים באמצעות דוח יומי בו מפורטות כל חבויות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והנותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.
- במקביל לטיפול הסניף ברמת הלקוח הבודד, מתבצעת עבודת פיקוח ובקרה גם במחלקת הפיקוח בחברת האם וגם באגף אשראי בהנהלת הבנק.

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה

סוג החשיפה	חשיפה	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר וביטחונות בגישה הפשוטה	חשיפה לאחר ביטחונות
31 בדצמבר 2013					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
ריבונות	659.4	-	-	-	659.4
ישויות סקטור ציבורי	7.5	-	-	-	7.5
תאגידים בנקאיים	601.4	-	124.4	-	725.8
תאגידים	1,578.7	124.0	-	93.0	1,361.7
בביטחון נדל"ן מסחרי	76.7	-	-	0.7	76.0
קמעונאים	1,504.3	0.4	-	155.8	1,348.1
עסקים קטנים	80.3	-	-	4.5	75.8
נכסים אחרים	136.4	-	-	-	136.4
סך הכל	4,644.7	124.4	124.4	254.0	4,390.7

סוג החשיפה	חשיפה	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר וביטחונות בגישה הפשוטה	חשיפה לאחר ביטחונות
31 בדצמבר 2012					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
ריבונות	865.6	-	42.4	-	908.0
ישויות סקטור ציבורי	52.0	42.4	-	-	9.6
תאגידים בנקאיים	592.9	-	118.5	-	711.4
תאגידים	1,796.8	118.2	-	97.4	1,581.2
קמעונאים	1,345.5	0.3	-	166.3	1,178.9
עסקים קטנים	79.5	-	-	5.0	74.5
נכסים אחרים	118.2	-	-	-	118.2
סך הכל	4,850.5	160.9	160.9	268.7	4,581.8

ו. מדיניות חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה להפסד האשראי הצפוי לבנק.
- אגף האשראי בבנק מטפל בחובות בעייתיים. בנוסף, פועלת מחלקת הגביה של החברה האם, המטפלת בחבויות של הבנק שהועברו לטיפול משפטי.
- כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים, בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מ-1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

- הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי.
- תפיסת הניהול והבקרה של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311.
- ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, במסגרת בחינת כלל הסיכונים, על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את האסטרטגיה ותוכנית העבודה השנתית על בסיסה הוא קובע את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכוני אשראי, הכוללת בין היתר את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכוני אשראי.
- ועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון מתכנסת אחת לחודש.
- ועדת חובות בעייתיים של הדירקטוריון מתכנסת לפחות אחת לרבעון ובהתאם לצורך לפני פרסום דוחות כספיים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכוני אשראי, ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- מערך הביקורת הפנימית מעריך את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריך את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות וזמינות המידע הניהולי.
- המערך אחראי על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכוני האשראי.

ההנהלה וועדותיה

- הנהלת הבנק בראשות המנכ"ל מתכנסת לפחות פעם בשבוע ודנה במגוון נושאים, בין היתר בתחום ניהול ובקרת סיכוני אשראי.
- וועדת אשראי מתכנסת לפחות פעם בשבוע בראשות המנכ"ל ובהשתתפות נציג היחידה לניהול סיכונים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכוני אשראי.
- וועדת חובות בעייתיים בראשות המנכ"ל מתכנסת לפחות אחת לרבעון ובהתאם לצורך לפני פרסום דוחות כספיים.
- אחת לחודש, מתכנס פורום לניהול סיכוני אשראי בראשות סמנכ"ל אשראי. על חברי הפורום נמנים מנהל היחידה העסקית המסחרית, מנהלת יחידת הנדל"ן, הפיקוח והבקרה שבאגף האשראי ומנהל הסיכונים הראשי. הפורום מקיים מעקב על מצב חשיפות האשראי של הבנק.

יחידות ומערכי בקרה

ניהול סיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, בין היתר, על ידי היחידות שלהלן:

תחום ניהול סיכוני אשראי

תחום ניהול סיכוני אשראי, כפוף למנהל הסיכונים הראשי. התחום מורכב משתי יחידות, האחת, היחידה לבקרת אשראי בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם, אחראית על בקרת סיכוני האשראי של לווים ספציפיים, על פי מדגם מבוסס סיכון מתיק האשראי של הבנק. היחידה בוחנת בין השאר את שקיפות תהליך קבלת ההחלטות באשראי, עמידה בתיאבון הסיכון ומדיניות האשראי של הבנק. על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 319 ("בקרת אשראי"), היחידה פועלת באופן בלתי תלוי, ומציגה את ממצאיה למנכ"ל הבנק, ראש אגף אשראי, מנהל הסיכונים הראשי והמבקר הפנימי הראשי.

השניה, היחידה לבקרת תהליכים והערכת סיכוני אשראי, אשר תפקידיה, בחשבונות העונים על הפרמטרים המפורטים בנהל היחידה, הם לוודא את תקינות תהליך אישור האשראי, את קיומם ותקינותם של מסמכי האשראי והביטחונות ואת קיום אישור הסמכות המתאימה לויתורים והקלות. בנוסף, היחידה אחראית למתן חוות דעת כתובה לגבי חשיפות אשראי מעל 25 מיליון ש"ח, וזאת כחלק מיישום הוראת ניהול בנקאי תקין 311.

נציג היחידה משתתף בוועדת אשראי (מסמכות מנכ"ל ומעלה), בודק ומעריך את סיכוני האשראי בבקשות הנידונות, ובמידת הצורך מחווה את דעתו בדיוני הוועדות.

פעילות היחידה אינטגרלית לתהליך קבלת ההחלטות העסקי בגין האשראי הניתן ועמדתה הניתנת באופן בלתי תלוי ביחידות העסקיות, נבחנת כחלק מהתהליך ולא בדיעבד.

בנוסף, תבצע היחידה הליכים עצמאים משלימים לאיתור חובות שמצבם מדרדר, לרבות קביעת נאותות הסיווגים והפרשות להפסדי אשראי בכלל חשבונות הבנק.

היחידה לפיקוח אשראי בחטיבת העסקים של חברת האם

תפקידה של היחידה הוא איתור לקוחות בעייתיים ובחינת מצבם הפיננסי. היחידה היא בלתי תלויה ואינה מעורבת בפעילות העסקית.

המעקב והפיקוח מתבצעים באופן שוטף ביחס לכלל לקוחות הבנק על בסיס מגוון של דיווחים ממוחשבים המופקים בתדירות ובחתיכים שונים.

בנוסף, גם אגף אשראי בבנק מפקח אחר חוסר בטחונות, חריגה ממסגרות, פעולות חריגות בחשבונות ובחינת טיב ואיכות הביטחונות.

מערך הביקורת הפנימית

מערך הביקורת הפנימית מעריך את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריך את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות וזמינות המידע הניהולי.

הביקורת אחראית על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכונים אשראי.

ח. מימון ממונף - Leveraged Finance

מימון ממונף הינו אשראי הניתן לרכישת אמצעי שליטה בהם שיעור המימון גבוה מהמקובל בבנק בתחום זה. נכון ליום 31 בדצמבר 2013 אין בבנק מימון ממונף.

ט. ניהול סיכונים סביבתיים

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. הבנק יכול להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותו וסיכונים אלה עשויים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון נוזלות). סיכון סביבתי הכולל בסיכון האשראי הוא למשל, ירידה בערך הבטחונות או הרעה במצב הפיננסי של הלווה בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו כן קיימת אפשרות לסיכון מוניטין, כתוצאה מייחוס קשר בין הבנק לבין הגורם למפגע סביבתי.

במחצית השנייה של שנת 2009 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים. מובהר כי מצופה מתאגידים בנקאיים לקיים מערך ניהול סיכונים ביחס לסיכונים אלה שיכלול נהלים וכלים לזיהויים בעת מתן האשראי ולאורך חיי האשראי.

במסגרת היערכותו של הבנק ליישום הנחיית המפקח בנושא, הבנק נשען על הבנק הבינלאומי - חברת האם, אשר מסתייע ביועצים חיצוניים ובכוונתו בעתיד להטמיע מתודולוגיה קבוצתית כוללת לניהול סיכונים סביבתיים שתכלול אפיון ענפי וקביעת מדיניות למתן אשראי ללקוחות.

י. דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים אשראי, ובחנתים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה.

בנוסף, מדווחת החשיפה לסיכונים אשראי, בהשוואה למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות לניהולם במסגרת "מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין.

מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים ובדירקטוריון. בנוסף, אחת לרבעון, מוצג להנהלה ולדירקטוריון דיווח רבעוני על התפתחות האשראי בבנק הכוללת: סקירה על האשראי הבעייתי, הלווים הגדולים בבנק, התפלגות דירוג הלקוחות בבנק וכו'.

הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכונים אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכונים אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון.

ביום 23 בדצמבר 2012 פרסם המפקח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא ניהול סיכון אשראי. תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2014.

ההוראה מאמצת את תפיסת ועדת באזל ורשויות פיקוח מובילות בעולם, לגבי ניהול סיכונים אשראי.

ההוראה דנה, בין היתר, בנושאים הבאים :

- מתן חוות דעת כתובה שתערך על ידי פונקציית ניהול הסיכונים לכל חשיפת אשראי מהותית מעל לסכום של 25 מיליון ש"ח.
- אחריות לסיווג אשראי ולקביעת הפרשות להפסדי אשראי תוטל על גורם בתאגיד הבנקאי שאינו אחראי לפעילות עסקית.
- אחריות לקביעת דרוגי האשראי או לאישורם תוטל על פונקציית ניהול הסיכונים.
- בנוסף, דנה ההוראה בצורך בקיום מערכות מידע ניהוליות שונות, בצורך בפיתוח מערכות דרוג אשראי איכותיות ובחובה לתיקוף מודלים בכלל ומערכות הדרוג בפרט, על ידי פונקציית ניהול הסיכונים.
- ב-30 באפריל 2013 פרסם המפקח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות. תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2014.

ההוראה מאמצת שבעה קריטריונים ומפרטת את הדרך הראויה ליישומם :

- הדירקטוריון והנהלה הבכירה של התאגיד הבנקאי אחראים לקיום תהליכים נאותים ובקורות פנימיות אפקטיביות, על מנת לקבוע באופן עקבי הפרשות להפסדי אשראי, בהתאם למדיניות ולנהלים של התאגיד הבנקאי ולהוראות המפקח.
- תאגיד בנקאי יקיים מערכת לסיווג מהימן של חובות, על בסיס הערכת סיכון אשראי.
- תאגיד בנקאי יקבע תהליך כולל לתיקוף של כל מודל פנימי להערכת סיכוני אשראי.
- תאגיד בנקאי יאמץ ויתעד שיטת עבודה לטיפול בהפסדי אשראי שתקבע את אופן הערכת סיכוני האשראי, זיהויים של חובות בעייתיים וקביעה במועד של הפרשות להפסדי אשראי.
- סך ההפרשות להפסדי אשראי, הפרטניות והמוערכות על בסיס קבוצתי, יהיה מספיק לכיסוי הפסדי האשראי המוערכים בתיק האשראי, כנדרש בהוראות הדיווח לציבור.
- השימוש בשיקול דעת של עובדים מנוסים בתחום האשראי ובהערכות סבירות, חיוני בתהליך ההכרה והמדידה של הפסדי אשראי.
- תהליך הערכת סיכוני האשראי יספק את הכלים החיוניים, הנהלים והנתונים הדרושים לשם הערכת סיכוני אשראי, לדיווח הכספי ולמדידת הלימות ההון.

יא. התפלגות הקצאת ההון על סיכוני אשראי בחתכי הסיכון השונים

סך כל חשיפות סיכון אשראי לפני הפרשות להפסדי אשראי, וחשיפה לפני הפרשות להפסדי אשראי ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי :

סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו ממוצעות במשך התקופה לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי				
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח				
31 בדצמבר 2012		31 בדצמבר 2013		סוג החשיפה
חשיפות אשראי ברוטו ממוצעות [1]	חשיפה	חשיפות אשראי ברוטו ממוצעות [1]	חשיפה	
3,209.5	3,260.5	3,163.0	3,277.6	אשראי
352.4	444.7	310.2	231.3	אגרות חוב
1.4	0.9	0.6	0.5	נגזרים
1,136.8	1,088.0	1,048.2	1,049.8	חשיפות חוץ מאזניות
110.2	118.2	127.4	136.4	נכסים אחרים
4,810.3	4,912.3	4,649.4	4,695.6	סך הכל חשיפות אשראי ברוטו

[1] הממוצע חושב על בסיס יתרות לסופי תקופה של 5 רבעונים אחרונים.

התפלגות החשיפה לפי סוג ענף ולפי סוגים עיקריים של חשיפת אש"י:

סוג החשיפה	אשראי	אגרות חוב	נגזרים	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים	סה"כ חשיפות אשראי ברוטו
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח						
31 בדצמבר 2013						
ריבונות	430.2	229.2	-	-	-	659.4
סקטור ציבורי	4.7	-	-	2.8	-	7.5
תאגידים בנקאיים	598.8	2.1	0.5	-	-	601.4
חובות של תאגידים	1,124.2	-	-	471.7	-	1,595.9
חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	74.4	-	-	2.9	-	77.3
קמעונאים	999.8	-	-	536.4	-	1,536.2
אשראי לעסקים קטנים	45.5	-	-	36.0	-	81.5
אחרים	-	-	-	-	136.4	136.4
סך הכל	3,277.6	231.3	0.5	1,049.8	136.4	4,695.6

סוג החשיפה	אשראי	אגרות חוב	נגזרים	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים	סה"כ חשיפות אשראי ברוטו
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח						
31 בדצמבר 2012						
ריבונות	519.1	346.5	-	-	-	865.6
סקטור ציבורי	5.6	42.4	-	4.0	-	52.0
תאגידים בנקאיים	571.9	20.1	0.9	-	-	592.9
חובות של תאגידים	1,215.9	35.7	-	568.8	-	1,820.4
קמעונאים	899.0	-	-	481.4	-	1,380.4
אשראי לעסקים קטנים	49.0	-	-	33.8	-	82.8
אחרים	-	-	-	-	118.2	118.2
סך הכל	3,260.5	444.7	0.9	1,088.0	118.2	4,912.3

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי לפני הפרשות להפסדי אשראי:

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
31 בדצמבר 2013					
נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות	נגזרים	אגרות חוב	אשראי לציבור (1)	סוג החשיפה
135.5	797.8	0.1	136.6	2,193.5	עם דרישה ועד שנה
0.9	85.3	0.4	68.6	625.8	מעל שנה ועד חמש שנים
-	15.0	-	26.1	266.7	מעל חמש שנים
136.4	898.1	0.5	231.3	3,086.0	סך הכל תזרימי המזומנים
-	151.7	-	-	191.6	ללא תקופת פרעון
136.4	1,049.8	0.5	231.3	3,277.6	סך הכל

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
31 בדצמבר 2012					
נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות	נגזרים	אגרות חוב	אשראי לציבור (1)	סוג החשיפה
117.1	765.5	0.8	316.1	2,322.6	עם דרישה ועד שנה
1.1	78.9	0.1	80.0	533.4	מעל שנה ועד חמש שנים
-	16.2	-	48.6	252.2	מעל חמש שנים
118.2	860.6	0.9	444.7	3,108.2	סך הכל תזרימי המזומנים
-	227.4	-	-	152.3	ללא תקופת פרעון
118.2	1,088.0	0.9	444.7	3,260.5	סך הכל

(1) כולל פיקדונות בבנקים.

התפלגות הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור והפרשות להפסדי אשראי לפי סוג ענף צד או צד נגדי:

31 בדצמבר 2012				31 בדצמבר 2013				
יתרת הפרשות קבוצתיות	יתרת הפרשות פרטני	הלוואות בפיגור	הלוואות פגומות	יתרת הפרשות קבוצתיות	יתרת הפרשות פרטני	הלוואות בפיגור	הלוואות פגומות	
21.4	2.1	8.4	69.3	19.0	5.9	51.1	76.4	תאגידים
-	-	-	-	0.2	0.4	-	3.3	בביטחון נדל"ן מסחרי
10.1	18.1	24.0	31.9	10.7	5.7	8.7	20.0	קמעונאים
0.5	2.7	2.8	3.5	0.6	0.6	0.7	1.4	עסקים קטנים
32.0	22.9	35.2	104.7	30.5	12.6	60.5	101.1	סך הכל

חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי, לאחר הפרשות להפסדי אשראי בכל משקל סיכון:

31 בדצמבר 2013							
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח							
150%	100%	75%	50%	20%	0%	חשיפה	סוג החשיפה
-	-	-	-	-	659.4	659.4	ישויות ריבוניות
-	-	-	7.5	-	-	7.5	סקטור ציבורי
-	-	-	208.7	392.7	-	601.4	תאגידים בנקאיים
49.6	1,529.1	-	-	-	-	1,578.7	חובות של תאגידים
0.2	76.5	-	-	-	-	76.7	בביטחון נדל"ן מסחרי
6.0	0.5	1,497.8	-	-	-	1,504.3	קמעונאים
0.3	-	80.0	-	-	-	80.3	הלוואות לעסקים קטנים
-	59.2	-	-	-	77.2	136.4	נכסים אחרים
56.1	1,665.3	1,577.8	216.2	392.7	736.6	4,644.7	סך הכל

31 בדצמבר 2012							
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח							
150%	100%	75%	50%	20%	0%	חשיפה	סוג החשיפה
-	-	-	-	-	865.6	865.6	ישויות ריבוניות
-	-	-	52.0	-	-	52.0	סקטור ציבורי
-	-	-	286.5	306.4	-	592.9	תאגידים בנקאיים
2.2	1,794.6	-	-	-	-	1,796.8	חובות של תאגידים
3.5	2.2	1,339.8	-	-	-	1,345.5	קמעונאים
0.5	-	79.0	-	-	-	79.5	הלוואות לעסקים קטנים
-	49.5	-	-	-	68.7	118.2	נכסים אחרים
6.2	1,846.3	1,418.8	338.5	306.4	934.3	4,850.5	סך הכל

חשיפות אחרי הפחתת סיכון אשראי לאחר הפרשות להפסדי אשראי בכל משקל סיכון

31 בדצמבר 2013							סוג החשיפה
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח						חשיפה	
150%	100%	75%	50%	20%	0%		
-	-	-	-	-	659.4	659.4	ישויות ריבוניות
-	-	-	7.5	-	-	7.5	סקטור ציבורי
-	-	-	333.0	392.8	-	725.8	תאגידים בנקאיים
49.9	1,311.8	-	-	-	-	1,361.7	חובות של תאגידים
0.2	75.9	-	-	-	-	76.0	בביטחון נדל"ן מסחרי
5.5	0.1	1,342.5	-	-	-	1,348.1	קמעונאים
0.3	-	75.5	-	-	-	75.8	הלוואות לעסקים קטנים
-	59.2	-	-	-	77.2	136.4	נכסים אחרים
55.9	1,447.0	1,418.0	340.5	392.8	736.6	4,390.7	סך הכל

31 בדצמבר 2012							סוג החשיפה
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח						חשיפה	
150%	100%	75%	50%	20%	0%		
-	-	-	-	-	908.0	908.0	ישויות ריבוניות
-	-	-	9.6	-	-	9.6	סקטור ציבורי
-	-	-	405.0	306.4	-	711.4	תאגידים בנקאיים
2.2	1,579.0	-	-	-	-	1,581.2	חובות של תאגידים
3.2	1.6	1,174.1	-	-	-	1,178.9	קמעונאים
0.5	-	74.0	-	-	-	74.5	הלוואות לעסקים קטנים
-	49.4	-	-	-	68.8	118.2	נכסים אחרים
5.9	1,630.0	1,248.1	414.6	306.4	976.8	4,581.8	סך הכל

חשיפות לסיכון אשראי צד ג'

לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
חשיפה לאחר בטחונות	ביטחונות	סכום החשיפה	סכום נקוב	שווי שוק	סוג החשיפה
0.5	-	0.5	4.1	0.2	נגזרי מניות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012					
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
חשיפה לאחר בטחונות	ביטחונות	סכום החשיפה	סכום נקוב	שווי שוק	סוג החשיפה
0.9	-	0.9	6.4	0.5	נגזרי מניות

ניהול סיכונים תפעוליים

א. כללי

- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכונים מעילות והונאות וסיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים ויתר הסיכונים נדונים בהרחבה בפרק נפרד).
- הסיכון התפעולי גלום בכל אחת מהפעילויות הבנקאיות והאחרות המתבצעות בקבוצת הבנק כולה. משכך מושם עיקר הדגש בניהול החשיפה לסיכון התפעולי על מיפוי, איתור וזיהוי מוקדם, ככל שניתן, של מוקדי הסיכון העיקריים, אומדן ומזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקורות מונעות מפצות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
- הבנק רואה בניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד מתהליכי ניהול ופעילותו העסקית. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק אינטגרלי מניהול הפעילות העסקית. לאור הנ"ל הוקם פורום לניהול סיכונים תפעוליים ולהמשכיות עסקית בראשות מנהל הסיכונים התפעוליים בבנק. בין חברי הפורום נמנה גם מנהל יחידת ניהול הסיכונים התפעוליים של חברת האם ומנהל הסיכונים הראשי של הבנק. פורום זה מתכנס אחת לרבעון, למעקב ופיקוח על הפעולות הנקטות למזעור חשיפה, גיבוש המדיניות ודיווח על חריגים להנהלה ולדירקטוריון בהתאם לנוהל חריגים. בנוסף, מתקיימות התייעצויות שוטפות עם היחידה לניהול סיכונים תפעוליים של חברת האם במידת הצורך.
- מנהל הסיכונים התפעוליים, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים, בתאום ושיתוף עם מומחים חיצוניים, משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים.

ב. מדיניות

- נקבעה מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים המתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. כמו כן מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני המדידה, הבקרה והניטור וכן מערכי הדיווח.
- המדיניות הינה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים - 350.
- מנהל הסיכונים הראשי (CRO) מונה למנהל סיכונים תפעוליים הכפוף למנכ"ל הבנק, האחראי לגיבוש ויישום המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים, שאושרה על-ידי הדירקטוריון, להנחיית היחידות השונות בבנק, לעגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה.
- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים הנגזרת ממדיניות קבוצת הבינלאומי בהתאמות הנדרשות, המתווה את דרכי הפעולה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שפועלות לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים.
- תאבון הסיכון - תיעודף בביצוע ההמלצות למזעור הסיכונים התפעוליים (על פי סעיפים שנקבעו על ידי הדירקטוריון) על פני 3 שנים וכפוף לשיקולי עלות תועלת.
- לבנק יש הסכם מסגרת למתן שירותים מהבנק הבינלאומי - חברת האם. במסגרת ההסכם נשען הבנק על מערכות המידע, המיחשוב והתשתית ובכל נושא הביקורת והבקרה. במסגרת זו, מקבל הבנק שירותים מהיחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם, כולל הצעדים הננקטים על ידה למזעור הסיכונים כמפורט להלן. בנושא סיכונים אבטחת המידע, מעדכן הבנק הבינלאומי באופן שוטף את אמצעי ההגנה באמצעים ומוצרי תוכנה מתקדמים, אשר פותחו במיוחד למטרת הגנה על מערכות המיחשוב והתקשורת.
- התהליכים השונים למזעור הסיכונים התפעוליים המרוכזים בחברת האם ובבנק מפורטים להלן (בסעיפים ג-ו).

ג. ניהול החשיפות

1. איתור, מיפוי, מזעור וניטור

סקר מיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים הינו אחד מהכלים המרכזיים לשליטה ובקרה בהם. בחברת האם ובבנק מבוצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים ביחידות השונות על בסיס מיפוי תהליכים ופעילויות. במסגרת תהליך מיפוי וזיהוי הסיכונים בסקר, הוטמעה מתודולוגיה המשלבת הערכות מומחים בשילוב עם שיטות סטטיסטיות לדירוג ולאומדן הסיכונים התפעוליים. הסקר כולל אומדן של הנזק הפוטנציאלי הנובע מכל סיכון שאותר והמלצות על דרכי הפעולה למזעור הסיכונים. כמו כן, ממופות הבקורות הקיימות.

- במסגרת הסקר נכלל גם נושא מיפוי החשיפה לסיכוני הונאות ומעילות, לפי הנחיית בנק ישראל.
- בעקבות ממצאי סקר הסיכונים, נוספו בקורות חדשות לרבות בקורות מיכוניות ואחרות במערכות התפעוליות, שונו ואורגנו מחדש תהליכי ונהלי עבודה, ונוספו מידע ניהולי ודיווחים המסייעים למנהלים בתהליך הבקרה.
- חברת האם והבנק מבצעים באופן שוטף סקרי סיכונים לאיתור מוקדי סיכון בפעילויות ויחידות חדשות.
- בשנת 2013 יסיימו חברת האם והבנק עדכון שלישי של סקר סיכונים תפעוליים (תלת שנת).
- בחברת האם ובבנק הוגדרו אינדיקטורים לאיתור מוקדם של שינוי במפת הסיכונים, Key Risk Indicators (KRI), על ידי מנהלי התהליכים.

2. מנהלי תהליכים

לכל תהליך מרכזי, מונה מנהל תהליך האחראי לניהול הסיכון התפעולי לרבות קיום הבקורות ולמזעור הסיכונים התפעוליים בתהליך ודיווח למנהל הסיכונים התפעוליים.

3. איסוף אירועי כשל

בסוף שנת 2013 השיקו הבנק וחברת האם, מערכת המסייעת בניטור אירועים החשודים ככשלים תפעוליים, ובנוסף הבנק בשיתוף היחידה לניהול סיכונים תפעוליים של חברת האם מקיים תהליך של איסוף ותיעוד אירועי כשל (אירועים שגרמו או כמעט גרמו להפסד/רווח), על מנת לאמוד את הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות, ולשמירת היסטוריית כשלים ולהפקת לקחים ושיפור תהליכים.

איסוף הנתונים, המתודולוגיה, וספי הדיווח עוגנו בנוהל עבודה מפורט המעגן בין היתר את: אופן תיעוד האירועים שהתרחשו בבנק, בדיקת כיסוי הסיכונים הרלוונטיים במסמך החשיפות ובמידת הצורך, שינוי סדרי עדיפויות לטיפול בבקורות המומלצות בסקרי הסיכונים התפעוליים. בהתאם לנוהל, מונו נאמני דיווח בסניפים וביחידות שהפעילות העסקית בהן רגישה, והתקיימו ומתקיימות הדרכות לנאמנים. אירועים מועלים רבעונית להנהלה, לדירקטוריון ולפורום לניהול סיכונים תפעוליים בהתאם לספים שנקבעו בנוהל, לצורך דיון בהפקת לקחים ועדכון מפת החשיפות. בנוסף, מקיים הבנק תהליך הפקת לקחים גם לגבי אירועים חיצוניים מהותיים שמידע לגביהם מופיע בתקשורת.

4. הגדרת KRI (Key Risk Indicators)

כחלק מהמלצות הוראת ניהול בנקאי תקין 350, הוגדרו KRI לכל התהליכים היחודיים לבנק והוגדרו KRI לתהליכים עסקיים נבחרים המשותפים עם חברת האם, קויימו הדרכות בנושא ומתקיים מעקב בפורום קבוצתי לניהול סיכונים תפעוליים, וכן על ידי היחידה לניהול סיכונים בבנק ועל ידי היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם.

5. שיפור ושדרוג מנגנוני הבקרה ותהליכי עבודה

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, שולבו בקורות מיכוניות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי עבודה ותהליכי העבודה.

ד. המשכיות עסקית (Business Continuity Planning)

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק בסיוע חברת האם להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. חבר הנהלת הבנק, ראש אגף פיננסים ומשאבים הממונה על המשכיות עסקית אחראי לריכוז הנושא באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם. בבנק מתבצעת היערכות אשר מורכבת מכמה נדבכים: גיבוש מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית שאושר על ידי דירקטוריון הבנק, מסמך מסגרת עבודה הכולל פירוט לגבי תשתיות טכנולוגיות נאותות, גיבוש והטמעת תוכניות פעולה מקיפות ותשתית נהלים תומכת וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. בחברת האם קיים חדר מצב קבוצתי ופורום היערכות לשעת חירום בראשות ראש חטיבת ניהול סיכונים בחברת האם אשר מרכז פעילות זו בכל הקבוצה. הפורום הקבוצתי והפורום בבנק מופקדים על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות חברת האם והבנק למצבי חירום שונים ומתכנסים לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח רבעוני בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום.

הבנק מקיים באופן שוטף תהליך לשיפור ההערכות להמשכיות עסקית במסגרתו מעודכן המיפוי של הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, מעודכנים תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם.

חברת האם והבנק עתידיים להעביר את מתקן המחשב הראשי מתל-אביב לאזור ראשון לציון, בסוף שנת 2014, מהלך המהווה צעד משמעותי נוסף בשימור ההמשכיות העסקית, מאחר ומדובר במתקן חדיש וממוגן ומחוץ לתל-אביב.

ה. אבטחת מידע

ההנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא אבטחת מידע. הבנק מסתמך על חברת האם בביצוע הסקרים והמיפויים הנדרשים ועומד בהוראות ניהול בנקאי תקין 357. הבנק נערך לכל הנדרש מהנחיות בנק ישראל בנושא מדיות חברתיות והתקפות סייבר. הבנק מינה את מנהל אבטחת המידע כאחראי על ניהול סיכוני אבטחת מידע.

השלכות של סיכוני אבטחת מידע ואירועי סייבר על הדוח לציבור

התקפות סייבר מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בשירותים אסטרטגיים. הנזק הצפוי מיישום התקפות אלו עלול להוביל לפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה ישירה על פעילות לקוחותיו.

במטרה להתמודד עם מערך התקפות הסייבר, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, מקיים הבנק מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות סייבר. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע.

ההערכות להתמודדות עם ההתקפות הקיברנטיות מבוצעות בחברת האם עבור כל הקבוצה, כולל הבנק, וכל המפורט להלן מבוצע בחברת האם.

הבנק נערך להתמודד עם מערך ההתקפות הקיברנטיות. בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, מקיים הבנק מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות קיברנטיות. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע.

להלן תאור הערכות הבנק:

- אחת לשנה מתבצע סקר לבחינת העמידות בפני התקפות סייבר. הסקר כולל תרגול מערך ההגנה הקיים, והכל על פי תרחישי הבנק לצורך היערכות לשעת חירום.
- ממצאי הסקרים שבוצעו במהלך 2013 והסיכונים המהותיים בעקבות תקריות סייבר ידועות שלא התממשו, נדונו בהנהלת הבנק ובדירקטוריון.

- תבוצע בחינה של הסיכונים העיקריים ויסקרו כל הסיכונים הרלוונטיים תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכותיו.

הבנק יעדכן מעת לעת את מאפייני ההתקפות המהותיות בגינן יידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת דוח הדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים המהותיים והשפעתם על הבנק.

במהלך שנת 2013 הבנק לא חווה התקפות סייבר בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק, אך לא ניתן להבטיח כי לא יבוצעו התקפות בעתיד.

נושא הכיסוי הביטוחי בפוליסות הביטוח של קבוצת הבנק נבחן ובשלב זה הוחלט לא להרחיבו מעבר לקיים.

ו. כיסוי ביטוחי

הבנק במסגרת קבוצת הבנק הבינלאומי מחזיק נכון ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:

1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B.). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לשלושת פרקי הפוליסה כמפורט:

1.1. פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוני העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.

1.2. פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו על ידי הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות; או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות כאשר פעולת המרמה נעשתה על ידי אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.

1.3. פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס ל"תביעה" בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.

2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי הבנק, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת הבנק.

3. פוליסות "ביטוחים אלמנטאריים": עיקרי הכיסוי הביטוחי הינם: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים, באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים בחברת האם. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון, וההנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים תפעוליים, הכוללת, בין היתר, את הסטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים.

- אחת לרבעון מתקיים דיון בדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.

הביקורת הפנימית

- מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה הרב שנתיות שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק, לרבות לניהול הסיכון התפעולי. מסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים נתונה לביקורת פנימית מקיפה ואפקטיבית ובכלל זה, מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק, ומחווה דעתו בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים. כמו כן, המבקר הפנימי הראשי משתתף בפורום לניהול סיכונים תפעוליים קבוצתי בראשות מנכ"ל חברת האם המתכנס לפחות אחת לרבעון.

ההנהלה וועדותיה

- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.
- הוקם פורום לניהול סיכונים תפעוליים ולהמשכיות עסקית בשעת חירום בראשות מנהל הסיכונים התפעוליים בבנק. על חברי הפורום נמנים גם מנהל היחידה לניהול הסיכונים התפעוליים של חברת האם וראש אגף פיננסים ומשאבים. פורום זה יתכנס לפחות אחת לרבעון למעקב ופיקוח על הפעולות הננקטות למזעור חשיפה, גיבוש המדיניות ודיווח על חריגים להנהלה ולדירקטוריון בהתאם לנוהל חריגים.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה קבוצתיים

- הפורום לניהול סיכונים תפעוליים הקבוצתי בראשות מנכ"ל הבנק הבינלאומי - החברה האם ובהשתתפות מנכ"ל הבנק ומנהל הסיכונים התפעוליים, מקיים מעקב שוטף לגבי מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים של חברת האם בין היתר בהתבסס על אירועי כשל, ממצאי סקרי הסיכונים השונים, KRI, וכן אחר הפעולות הננקטות על-ידי היחידות השונות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכוני מעילות והונאות.
- פורום אבטחת מידע - קבוצתי, בראשות מנהל מערך טכנולוגיות המידע המתכנס לפחות אחת לחודש.
- פורום המשכיות עסקית בשעת חירום - קבוצתי, בראשות ראש חטיבת ניהול סיכונים בחברת האם ובהשתתפות מנהל המשכיות עסקית של הבנק, המתכנס לפחות אחת לרבעון.
- היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, הפועלת מטעמו של מנהל הסיכונים התפעוליים הקבוצתי, אחראית על גיבוש והטמעת מתודולוגיות למדידת, ניטור ובקרת הסיכונים התפעוליים באופן בלתי תלוי ביוצרי הסיכון, וכן לאכיפת הציות למדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים.

ח. דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

החשיפות לסיכונים תפעוליים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראות 310 ו-350 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

במסגרת מסמך הסיכונים מתוארות החשיפות התפעוליות הן על פי הקטגוריות שנקבעו על ידי באזל II והן על פי המבנה הארגוני, וכל זאת בהתאם לתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. מסמך הסיכונים מפרט גם אירועי כשל לפי הסף שנקבע במדיניות ניהול הסיכונים תפעוליים.

ניהול הסיכונים המשפטיים

א. כללי

סיכון משפטי נכלל בגדר סיכון תפעולי כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי והיא כוללת אך אינה מוגבלת ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)".

הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ואו צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

במסגרת הסכם השירותים בין הבנק לחברת האם, מקבל הבנק שירותים מהמערך המשפטי של חברת האם, כולל הצעדים הננקטים על ידו למזעור הסיכונים המשפטיים כמפורט להלן:

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר מאושרת מידי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון של הבנק.

במסמך המדיניות מתוארים הסיכונים המשפטיים, הדרכים לאיתורם, מיפויים ומיזעורם.

תאבון הסיכון המשפטי בבנק מוגדר בקריטריונים איכותיים ("סיבולת סיכון") ולא כמותיים. הבנק ינקוט במדיניות שמרנית של סיבולת סיכון נמוכה ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ושל אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין פליליות או צרכניות.

מערך הייעוץ המשפטי של הבנק הבינלאומי (להלן: "מערך הייעוץ המשפטי") מקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, בתקינה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, מערך הייעוץ המשפטי עורך, על פי הצורך, עדכונים נדרשים במסמכים המשפטיים שבשימוש הבנק, בהסכמי המסגרת להם הבנק צד ובחוות דעת משפטיות המהוות בסיס להתקשרויות ואו קווים מנחים לפעילויות שונות.

בנוסף, פועל מערך הייעוץ המשפטי לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים הכרוכים בתהליכים חדשים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם, תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות מערך הייעוץ המשפטי, והסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למניעתם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים המשפטיים משולב במסמך הסיכונים הכולל של היחידה לניהול סיכונים ונדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הלוואות וניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון.

בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון תביעה או התממשות סיכון משפטי, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מיידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מורה על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בעובדי מערך הייעוץ המשפטי, הביקורת הפנימית, קצין הציות והממונה על אכיפה פנימית, בהתאם לצורך. אירועים מהותיים, כאמור, מדווחים מיידי ל"מנכ"ל הבנק.

ניהול סיכוני ציות

א. כללי

הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.

סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, המחייבות את התאגיד הבנקאי - דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.

הבנק אימץ תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, והמסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התוכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפרסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק השלים ביצועו של סקר פערים בנושא ופועל לסגירת הפערים שעלו במהלך הסקר. הבנק מינה את סמנכ"ל פיתוח עסקי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, והוא פועל, בין היתר, לבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תוכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך.

במסגרת הסכם השירותים בין הבנק לחברה האם, מקבל הבנק שירותים ממחלקת הציות של חברת האם, כולל גם בתחום אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, כמפורט להלן. קצין הציות של חברת האם מכהן אף כקצין הציות של הבנק.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה את מדיניות הציות, תוכנית הציות ותוכנית העבודה של קצין הציות של הבנק.

ג. תאבון הסיכון

הבנק אימץ מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הבנק ימלא אחר ההוראות הרגולטוריות החלות עליו ויפעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדי הבנק.

כל עסקה של הבנק, תבוצע על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות.

הבנק הגדיר כי אין לשקול שיקולים עסקיים ככל שהדבר נוגע ליישום ההוראות והנהלים בתחום הציות.

הבנק פועל להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ד. ניהול החשיפה

- לשם קיום ההוראה הוקמה בחברת האם מחלקת ציות הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של חברת האם. בראש המחלקה עומד קצין ציות ראשי, אשר אחראי גם ליישום החקיקה הקשורה במניעת הלבנת הון ומימון טרור וגם על האכיפה המנהלית.

- המחלקה אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתוכנית הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים למנכ"ל הבנק ולדירקטוריון על ידי בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקורות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות, לגבי התאמתם להוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת הון. כחלק מתפקידה, בוחנת גם המחלקה חוזרים ונהלים חדשים בהיבטי יחסי בנק-לקוח, טרם פרסומם.

- המחלקה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת באופן שוטף, בסיוע המערך המשפטי, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.

- על פי הוראת בנק ישראל בוצע סקר תשתיות, אשר במסגרתו מופו ההוראות הצרכניות והוגדרו בקורות למניעת הסיכון שבהפרתן. הבנק הבינלאומי ביצע עדכון מקיף לסקר התשתיות אשר הסתיים בסוף שנת 2009. היות והבנק מבצע את פעילותו באמצעות הנהלים והמערכות של הבנק הבינלאומי, הסקר תקף גם לבנק.

- לצד קצין הציות הראשי פועלים :
- נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק, אשר מתפקידם, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים שמחייבים דיווח או טיפול מיוחד של המחלקה.
- ועדת תיאום לאכיפת הציות אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק הבינלאומי השונות (מעריך הייעוץ המשפטי, מחלקת שיטות ותהליכים, חברת מת"ף, מדור הדרכה, מדור פניות הציבור). הועדה אשר מתכנסת מעת לעת ובתדירות משתנה בהתאם לצורך, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תוכנית הציות. בנוסף דנה הועדה בנושאים הקשורים לתוכנית הציות בנושאי הציות להוראות הצרכניות, כאשר עיקר תפקידה הוא לדון בנושאים ברמת רזולוציה גבוהה אשר לא ניתן לדון בהם באופן מספק במסגרת הפורום למעקב אחר הוראות סטטוטוריות.
- הבנק אימץ תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, והמסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התוכנית, וזאת בהתאם לדין ולקריטריונים שפירסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק מינה את סמנכ"ל שיווק ופיתוח עסקי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, והוא פועל, בין היתר, לבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תוכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך, בסיוע מחלקת הציות של חברת האם.
- פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות נקבע בנהלי הבנק גם כועדת התאום לאכיפת הציות. פורום זה מתכנס בראשות מנכ"ל מת"ף, וכאשר דנים במסגרת הפורום בהוראות צרכניות, קצין הציות משמש כיושב הראש.
- כמו כן, מסתייעת המחלקה ביחידות השונות בהנהלת הבינלאומי, במחלקת הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניות הציבור, במחלקת שיטות ותהליכים, במעריך המשפטי, במת"ף ובמחלקת ההדרכה של חברת האם.
- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים.

ה. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח קצין הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות המחלקה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראה צרכנית חדשה.
- לפחות אחת לשנה, מדווח קצין הציות לדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט ובו מסכם את פעילותו בשנה הקודמת וכן מציג את תכנית העבודה לשנה הבאה. בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני מתומצנת פעילות קצין הציות וממצאיו העיקריים לרבעון שחלף.
- בנוסף, במדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מידיים.
- בפברואר 2012 התקבל בבנק מכתב מבנק ישראל, בו דרישה למנות, תוך שלושה חודשים ממועד המכתב, קצין ציות ואחראי על איסור הלבנת הון לבנק, ולשנות את המצב הקיים, על פיו קצין הציות והאחראי על איסור הלבנת הון של החברה האם, מכהן בהתאם למינוי של דירקטוריון הבנק, גם כקצין הציות ואחראי על איסור הלבנת הון של הבנק. ביום 13 באוגוסט 2012 התקבל אישור מבנק ישראל להמשיך ולפעול על פי ההסדר הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2013, בכפוף לשמירת היקף ואיכות התשומות המוקצות לנושא. ביום 24 בדצמבר 2013, התקבל מכתב מבנק ישראל המאשר בשלב זה להמשיך ולפעול על פי ההסדר הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2014.

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין.
- על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.
- מסגרת הסכם השירותים בין הבנק לחברה האם, מקבל הבנק שירותים מהיחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור כמפורט להלן.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק מאשר וקובע את מסמך מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור של הבנק.
- עקב חשיבות הנושא משקיע דירקטוריון הבנק בהכוונה, בקרה ופיקוח בניהול סיכון זה ובמידת הצורך קבלת חוות דעת משפטיות חיצוניות כדי לפרש ולצמצם סיכונים וחשיפות אפשריות בתחום.

ג. ניהול החשיפה

- בחברת האם פועלת יחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור, אשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. היחידה כפופה למנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי של חברת האם. בראש היחידה עומד, כאמור, הממונה על איסור הלבנת הון של הבנק, המכהן אף כקצין הציות הראשי של הבנק. כמו כן מונה מנהל בכיר ביחידה על מנת לשדרג את הפיקוח והבקרה בתחום זה, בשל היכרות טובה יותר של מאפייני המגזר החרדי.
- תפקידי האחראי על איסור הלבנת הון ומימון טרור כוללים, בין היתר: פיתוח וביצוע בקרות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין כולל בקרות אחר איכות הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, ווידוא כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום המדיניות בבנק.
- לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים. נאמנים אלו נבחרים מתוך אוכלוסיית מורשי החתימה בבנק וכפופים מקצועית בתחום איסור הלבנת הון, לאחראי על איסור הלבנת הון. במקביל, מינה המנכ"ל את חבר ההנהלה הממונה על מערך הסניפים לשמש כגורם העומד בקשר עם נאמני הציות ואיסור הלבנת ההון במערך הסניפים לצורך סיוע, הכוונה ובקרה.
- הבנק עורך, מפעם לפעם, ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים במחלקת ההדרכה של הבנק. בנוסף מפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים אחת לתקופה, ועל כל העובדים הרלבנטיים לבצע את המבדק בציון עובר. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות. כמו כן, משקיע הבנק משאבים רבים בפיתוח ושדרוג מערכות הבקרה הממוכנות ומקצה משאבי כח אדם ליחידה על מנת לייעל את הבקרות לאיתור פעולות בלתי רגילות.
- בהתאם לבקשת בנק ישראל, נערך בשנת 2012 סקר פערים בתחום איסור הלבנת הון. הסקר הסתיים, אותרו מספר פערים בין דרישות החקיקה השונות לתמיכה המיכונית הקיימת ולנהלי הבנק. הסקר הוצג ונדון בדירקטוריון ונקבעו תוכנית פעולה ולוחות זמנים לסגירת הפערים.

- המערך המשפטי מבצע מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לאחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.
- ועדה מייצעת הוקמה לצורך תמיכה במילוי תפקידו של האחראי על תחום זה אשר עיקרי תפקידיה כוללים: דיון בפעולות בלתי רגילות אשר קיים ספק באם יש צורך בהעברתן לרשות לאיסור הלבנת הון, דיון בחשבוניות בהם קיימת פעילויות מורכבות על מנת לבחון ולקבל החלטה האם מדובר בפעילות בלתי רגילה ועוד.
- במסגרת דיון חצי שנתי במסגרת פורום קבוצתי למעקב אחר סיכונים תפעוליים מתקיים דיון בהתפתחויות טכנולוגיות העלולות לסייע בידי לקוחות בביצוע הלבנת הון ואו מימון טרור על מנת לגבש ולבחון אמצעי הגנה נאותים, כגון שימוש באינטרנט, טלפונים סלולריים, כרטיסי חיוב נטענים ועוד.

ד. דיווח על החשיפה

אחת לרבעון מדווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק ולדירקטוריון על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח". בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים לדירקטוריון ולבנק ישראל. בפברואר 2012 התקבל בבנק מכתב מבנק ישראל, בו דרישה למנות, תוך שלושה חודשים ממועד המכתב, קצין ציות ואחראי על איסור הלבנת הון לבנק, ולשנות המצב הקיים, על פיו קצין הציות והאחראי על איסור הלבנת הון של החברה האם, מכהן בהתאם למינוי של דירקטוריון הבנק, גם כקצין הציות ואחראי על איסור הלבנת הון של הבנק. ביום 13 באוגוסט 2012 התקבל אישור מבנק ישראל להמשיך ולפעול על פי ההסדר הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2013, בכפוף לשמירת היקף ואיכות התשומות המוקצות לנושא. ביום 24 בדצמבר 2013, התקבל מכתב מבנק ישראל המאשר בשלב זה להמשיך ולפעול על פי ההסדר הקיים עד ליום 31 בדצמבר 2014.

ה. סיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או אויב

ביום 27 בנובמבר 2011 פרסמה רשות ניירות ערך הנחיות גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם אויב. על פי הנחיות אלו, על תאגיד מדווח לכלול גילוי אודות הסיכונים והמגבלות אשר התאגיד חשוף להם עקב קשריו, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם האויב, לרבות מכוח הוראות הדין, ואשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד. בהמשך לפרסום הנחיות אלו פרסם בנק ישראל ביום 23 בדצמבר 2012 עדכון להוראות הדיווח לציבור. במסגרת עדכון זה נוספה דרישה לפיה על התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים לשנת 2012 ואילך גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם האויב, בהתאם לאמור בהנחיית רשות ניירות ערך דלעיל. מדיניות הבנק אינה מתירה קיום קשרים או פעילות, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם גוף אשר הוגדר "כאויב" על ידי רשויות החוק. מערכות הבנק הותאמו כדי לתת מענה למדיניות זו בהתאם לרשימות שפורסמו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, מיום 26 בדצמבר 2011. לאור ההיערכות המתוארת דלעיל, להערכת הבנק החשיפה לגורמי הסיכון הללו במידה וקיימת, נמוכה ביותר.

ו. דוח ביקורת בנק ישראל בתחום איסור הלבנת הון

במהלך החודשים נובמבר 2012-מרס 2013, בוצעה ביקורת בתחום איסור הלבנת הון ע"י בנק ישראל בבנק. ביום 10 באוקטובר 2013 התקבל בבנק דו"ח הביקורת הסופי. המסקנה העיקרית מדו"ח הביקורת הינה כי על הבנק להתאים את המדיניות ותהליכי הבקרה, לרבות זיהוי פעילות חריגה המאפיינת את רמת הסיכון. לדו"ח הביקורת צורפה רשימת דרישות לביצוע. חלק מהדרישות בוצעו עוד טרם קבלת דו"ח הביקורת והבנק נערך להשלמת היתרה במהלך שנת 2014. ביום 19 בפברואר 2014 התקבלה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי (סעיף 17 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000). בהתאם להודעה, על הבנק להגיש בכתב את טענותיו ואת בקשתו להופיע בפני הוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים עד ליום 23 במרס 2014. בשלב זה הבנק לא יכול לאמוד את ההשפעה הצפויה של דוח ביקורת זה.

דיון בגורמי סיכון

על מנת לכמת את גורמי הסיכון השונים העלולים להשפיע על הבנק, נבחנו תרחישי סיכון שונים אפשריים אשר עלולים לקרות, כאשר לגבי כל תרחיש בוצע אומדן סובייקטיבי של מידת ההשפעה שעלולה להיות לו על יציבות הבנק ורווחיותו. כל גורם סיכון המופיע בטבלה נבחן, כאשר הוא עומד בפני עצמו, ומתוך הנחה של אי-תלות בין גורם סיכון אחד לבין גורמי סיכון אחרים המופיעים בטבלה.

סיכון	השפעה	רמת סיכון
1. סיכונים שוק	סיכונים השוק הם סיכונים קיימים או עתידיים לפגיעה בהכנסות והון הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם פועל הבנק והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או על התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות-ערך, מחירי מוצרים, התנדויות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים. כדי למזער את החשיפה לסיכונים שוק לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים שוק המפרטת, בין היתר: תיאבון כולל לסיכונים שוק ותיאבון לסיכון בחדר הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים השונים, דיווח תקופתי להנהלה ולדירקטוריון על החשיפה לסיכונים שוק, הגדרת מערך סמכויות, כלי המדידה, הבקרה והפיקוח אחר החשיפה לסיכונים.	נמוכה
1.1 סיכון ריבית	סיכון ריבית הינו סיכון קיים או עתידי לפגיעה בהכנסות והון הבנק העלול להיווצר בגין פער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים לבין ההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה.	נמוכה
1.2 סיכון האינפלציה	סיכון האינפלציה הינו סיכון קיים או עתידי לפגיעה בהכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות).	נמוכה
1.3 סיכון שער החליפין	סיכון שער החליפין הינו סיכון קיים או עתידי לפגיעה בהכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות).	נמוכה
2. סיכון אשראי	סיכון האשראי הינו סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכותם ו/או הרעה בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי. כדי למזער את החשיפה לסיכון אשראי מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכונים האשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים/ענפים במגזרי הפעילות השונים.	בינונית
2.1 איכות לוויים ובטחונות	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה מהרעה באיכות הלווים על רקע פגיעה בכושר החזר שלהם, ו/או בשווי ובטיב הבטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי, כלהלן: - חוסנו הפיננסי של הלווה - איתנות, נזילות, רווחיות, כושר החזר, רמת המינוף וכו', ו/או פגיעה בהם כתוצאה מתמורות בפרמטרים כלכליים שונים (שערי חליפין, שערי הריבית וכו'), ו/או סיבות עסקיות ותמורות בענף בו פעיל הלווה. - שווי, איכות או תמהיל הבטחונות הניתנים על ידי הלווה להבטחת האשראי בחשבונותיו.	בינונית

סיכון	השפעה	רמת סיכון
2.2 ריכוזיות ענפית	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לענף משק מסויים ו/או השקעות במוצרים הרגישים לענף. הרעה בפעילות העסקית בענף משק כזה, על רקע שינויים בביקוש או בהיצע, שינוי במחירי חומרי גלם, שינויים בטחוניים ו/או פוליטיים, שינויים רגולטוריים, קיצוצים בתקציב המדינה ועוד, עלולה להביא לפגיעה ביכולת ההחזר ו/או בשווי הבטחונות שניתנו על ידי חלק מהלווים המשתייכים לענף זה, וכתוצאה מכך, להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. כדי למזער את החשיפה לסיכון, אושר בפורומים הנדרשים הסכם מסגרת למכירת סיכון בין הבנק לחברת האם בתחום ליווי פרויקטים. כמו כן, קיים תהליך של בקרת קיום המגבלות ודיווח להנהלה ולדירקטוריון.	בינונית
2.3 ריכוזיות לוויים וקבוצת לוויים	סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק הנובע מהרעה במצב של לווי/קבוצת לוויים גדולה/ יחסית לתיק האשראי, שעלולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי. ובהתאמה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. השפעת הסיכון הינה נגזרת, בין היתר, של התמהיל הפנימי של הקבוצות, הקשר בין החברות המרכיבות אותן עסקית או ענפית, פיזור, והשפעת הבעיות באחת מהן על היתר. כדי למזער את החשיפה לסיכון, אושר בפורומים הנדרשים הסכם מסגרת למכירת סיכון בין הבנק לחברת האם בתחום ליווי פרויקטים. כמו כן, קיים תהליך של בקרת קיום המגבלות ודיווח נמוכה-להנהלה ולדירקטוריון.	בינונית
3. סיכון תפעולי	סיכון תפעולי הינו סיכון קיים או עתידי לפגיעה בשווי נכסי הבנק, בהכנסות והון הבנק הנובע מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין. כדי למזער את החשיפה לסיכון תפעולי מיישם הבנק מדיניות כוללת לניהול הסיכונים התפעוליים המתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים. כמו כן, מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני המדידה, הבקרה והניטור וכן מערכי הדיווח. הבנק נערך לשיפור מתמיד של סביבת הבקרה והמסגרות הארגוניות לניהול הסיכון התפעולי בהתאם ל-Sound Practices של ועדת באזל שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמו כן פוליסת הביטוח הבנקאי של הבנק אמור להקטין את חשיפת הבנק לחלק מהסיכונים התפעוליים.	בינונית
4. סיכון נזילות	סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים, לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות. כדי למזער את החשיפה לסיכון נזילות מיישם הבנק מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל. המדיניות כוללת, בין היתר: מגבלות על פער ויחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון, מגבלות על תזרים המזומנים, וכן התייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף.	נמוכה

סיכון	השפעה	רמת סיכון
5. סיכון משפטי	סיכון משפטי הינו סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית. במטרה למזער את הסיכון, הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון מדי שנה, במסגרתה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיזעורו. במסגרת זאת פועל הבנק לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים הכרוכים בתהליכים שונים, לרבות בחינת כל מוצר/שירות או פעילות חדשה ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.	נמוכה - בינונית
6. סיכון מוניטין	סיכון מוניטין הינו הפוטנציאל שפרסומים שליליים, נכונים או שגויים המתייחסים לתאגיד הבנקאי, לרבות כאלו הנובעים מהמאפיינים היחודיים של הבנק ולקוחותיו, יגרמו למצב של חוסר אמון באיתנותו, אמינותו, מהימנותו או באופיו של התאגיד, לירידה מיידית או הדרגתית בבסיס הלקוחות, לעלויות משפטיות גבוהות ו/או לירידה בהכנסות. ידועות בתקשורת על ערוציה השונים ו/או שמועות בשוק משפיעות על התפיסה הציבורית את הבנק ומהוות פקטורים משמעותיים בקביעת רמת הסיכון בקטגוריה זו. סיכון המוניטין מושפע באופן מהותי מהתממשות של סיכונים משיקים כגון סיכון תפעולי, סיכון אשראי, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור ועוד, אשר דבר פרסומם עלול לגרור התממשות של סיכון המוניטין (לדוגמא: אירועי גניבה או מעילה, אירועי הלבנת הון, הפסד כספי גבוה וכו').	בינונית
7. סיכונים חקיקה ורגולציה	סיכון חקיקה ורגולציה הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה, שיש בהם להשפיע על פעילות הבנק ועסקיו. הבנק, כתאגיד בנקאי, כפוף להוראות רגולטוריות רבות הבאות לידי ביטוי בחקיקה, חקיקת משנה ומדיניות רשויות הפיקוח והאכיפה כגון: הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל, אגף שוק ההון וחיסכון באוצר, הרשות לניירות ערך, הרשות להגבלים עסקיים, גופים סטאטוטוריים בתחום הגנת הצרכן וכיו"ב. תחום המחשוב רגיש אף הוא לשינויים בחקיקה וברגולציה, על רקע שדרוגים ושינויים שנדרש לעיתים לעשות במערכות המחשוב. בתחומים אלו קיימים שינויים ו/או חידושים תכופים בחקיקה ובמדיניות הרשויות השונות. שינויים כאמור בחקיקה ובמדיניות רשויות הפיקוח והאכיפה השונות עלולים להשפיע על פעילות הבנק ועל עסקיו, וכן לרוב דורשים השקעות והוצאת משאבים על מנת להתאים את הפעילות אליהם, הן בהשקעה במערכות והן בכח אדם ובהכשרתו.	נמוכה - בינונית

רמת סיכון	השפעה	סיכון
<p>רמת סיכון</p>	<p>8. סיכון ציות</p> <p>סיכון ציות הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר מאי עמידה בהוראות דין צרכניות ודיני ניירות ערך, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי, ובכלל זה הוראות חוק ורשויות בתחום יחסי הבנק עם לקוחותיו. החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, תהליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.</p> <p>הבנק אימץ תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, המסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התוכנית וזאת בהתאם לדין ולקריטריונים שפירסמה רשות ניירות ערך בנושא.</p> <p>הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו. במטרה למזער את החשיפה לסיכון קיימת בחברת האם מחלקת ציות, אשר נותנת שירותים לבנק במסגרת הסכם השירותים עם חברת האם ואשר אחראית על ריכוז הבקרה לציות להוראות צרכניות בהתאם לתכנית הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, לרבות ביצוע סקרי תשתיות.</p>	<p>8. סיכון ציות</p>
<p>בינונית</p>	<p>9. סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור</p> <p>סיכון הלבנת הון ומימון טרור הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר כתוצאה מאי עמידה בהוראות החוק והרגולציה בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור. התממשות הסיכון עלולה לגרום עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק, היווצרות של אחריות פלילית של התאגיד הבנקאי ו/או מי מעובדיו וכן עלולה לגרום להתממשות של סיכון מוניטין, בין היתר בשל המאפיינים היחודיים של הבנק וציבור הלקוחות אותו הבנק משרת.</p> <p>על הבנק, כתאגיד בנקאי, חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל וחוזרים שונים. במטרה למזער את החשיפה לסיכון פועלת בחברת האם יחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור, אשר נותנת שירותים לבנק במסגרת הסכם השירותים עם חברת האם ואשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן, לרבות קיום הדרכות והפצת דפי מידע. בנוסף, לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים.</p>	<p>9. סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור</p>

רמת סיכון	השפעה	סיכון
		10. סיכון תחרות ואסטרטגיה
		- סיכון התחרות נובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקיו. במהלך פעילותו השוטפת מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים בהם התאגידים הבנקאיים האחרים וגופים פיננסיים אחרים המספקים מוצרים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על ידו, כגון: חברות ביטוח ובתי השקעות. סיכון התחרות מבטא את סיכון השחיקה ברווחיות ובהון על רקע הלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים.
		- סיכון האסטרטגיה הינו הסיכון הנגזר מהחלטות עיסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון נובע גם, בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים והגדלת השקעה בתשתיות לשם מימוש האסטרטגיה העיסקית. סיכון זה הינו פונקציה של ההתאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התוכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום.
		לאור אופי תהליך ניהול הסיכונים האסטרטגי הסדור בבנק, הכולל זיהוי, מיפוי, מדידה ונקיטת פעולות להפחתת הסיכון, בצד מדיניות שמרנית, מוערכת השפעת הסיכון כבינונית.
בינונית		

אין שינוי בהערכת רמת הסיכון בהשוואה לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2012.

בנוסף לסיכונים כאמור לעיל, התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו מושפעים באופן ישיר ממצב המשק בישראל. הרעה בתנאים הכלכליים במשק הישראלי, ו/או הרעה בתנאים הפוליטיים ו/או הבטחוניים עלולים להביא לפגיעה בהכנסות והון הבנק. עיקר פעילותו של הבנק הינה במדינת ישראל. לפיכך, מיתון במשק, האטה כלכלית מהותית ו/או ירידה ברמת החיים בישראל עלולים להשפיע באופן משמעותי על תוצאות הבנק. מיתון במשק עשוי להגדיל את היקף החובות הבעייתיים, להקטין את מחזורי הפעילות בשוק ההון, להשפיע על הביקוש לשירותים בנקאיים שצורכים משקי הבית, להביא לירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי ועוד.

באזל II

רקע

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן - "באזל II") פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה.

ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based)

נדבך שני - תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית, תהליך ה- ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק, לרבות סיכונים שאינם נכללים בחישובי הנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה ותחרות, סיכונים רגולטוריים ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

הוראות בנק ישראל

יישום ההוראות הוחל מיום 31 בדצמבר 2009.

בשנת 2010 איגד בנק ישראל את הנחיות באזל II השונות במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא מדידה והלימות הון.

להלן הוראות עיקריות נוספות והוראות קיימות שתוקנו ופורסמו במהלך שנת 2013 ועד לפרסום דוח זה:

1. ניהול בנקאי תקין 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות".
2. ניהול בנקאי תקין 205 בנושא "מדידה והלימות הון - סיכון אשראי-איגוח".
3. "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיר".
4. ניהול בנקאי תקין 314 בנושא "הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות".
5. ניהול בנקאי תקין 333 בנושא "ניהול סיכון הרבית".
6. "דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון".
7. "הגבלות על מתן הלוואות לדיר".
8. הוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי".
9. הוראת שעה - "יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין תגמול".

השפעה של יישום מכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון ההנחיות בנושא נדל"ן לדיר

הבנק מיישם את הוראות מכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיר, אשר כולל דרישות חדשות בנושא הלימות הון:

מקדם המרה לאשראי בגין ערבויות לפי חוק המכר לאחר מסירת דירה - הקטנה של מקדם האשראי המיוחס לערבויות להבטחת השקעה של רוכשי דירות מ-20% ל-10%, במקרה בו הדירה נמסרה למשתכן. הפחתה זו חלה גם על שיעור השקלול של ערבויות. תיקון זה חל רטרואקטיבית.

ליישום הדרישות החדשות כאמור לא היתה השפעה מהותית על נכסי הסיכון (יחס ההון של הבנק).

הוראות באזל 3

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן באזל 3), הכוללות התמקדות בהון המניות, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ-2% ל-7% עד סוף שנת 2018, ויחס הון רובד 1 יועלה בהדרגה מ-4% ל-8.5% עד סוף 2018.

בנק ישראל קבע מדיניות הון לתקופת ביניים, לפיה יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5% כבר בשנת 2010.

ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל 3. מועד יישומן לראשונה נקבע ל-1 בינואר 2014. לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יחזיק ביחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-10%. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יחזיק ביחס הון כולל שלא יפחת מ-13.5%. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

הבנק נערך ליישום דרישות אלו של המפקח על הבנקים.

להלן השינויים הכמותיים והאיכותיים לגורמים העיקריים בגינם צפוי לחול שינוי בשל אימוץ הוראות באזל III, בהון לצרכי הלימות הון וביתרות המשוקללות של נכסי הסיכון:

במיליוני ש"ח	
0.2	שינוי רכיבי הון הליבה (הון עצמי רובד 1)
0.2	הוספת הרווח בגין התאמת ני"ע זמינים למכירה
	סך ההשפעה על רכיבי הון ליבה (הון עצמי רובד 1)
	שינוי רכיבי הון רובד 2
36.7	הכללת הפרשה קבוצתית
(2.2)	ביטול הפרשה כללית שהייתה נהוגה בבאזל 2
(27.6)	הפחתת מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי בהתאם להוראות המעבר
(0.1)	45% מסכום הרווחים נטו לפני השפעת המס המתייחס בגין התאמות
6.8	לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה
	סך ההשפעה על רכיבי הון רובד 2
	שינוי בנכסי הסיכון
40.4	גידול בגין שקלול מיסים נדחים
37.9	תוספת בגין הפרשה קבוצתית ושינוי הגדרת אוכלוסיית הלוואות "בפיגור"
78.3	סה"כ השפעה על נכסי הסיכון

באזל 3	באזל 2	
12.1%	12.4%	יחס הון עצמי רובד 1
17.1%	17.4%	היחס הכולל

יישום ההוראות בבנק

הנדבך הראשון - כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל ליישם את הוראות באזל II, מדי רבעון, החל מיום 31 בדצמבר 2009.

סיכונים תפעוליים - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית החל משנת 2013.
מידע נוסף בנושא הסיכונים התפעוליים מפורט בפרק ניהול הסיכונים התפעוליים.
סיכוני שוק - הבנק בחר ליישם את הגישה הסטנדרטית.

הנדבך השני - יישום התהליך לבחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) בבנק.

במסגרת הנדבך השני נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתוכניות אסטרטגיות עתידיות, זאת מעבר לדרישות ההון המינימאליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לבנק די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים (Stress Tests and Stress Scenarios). תהליך הערכת הנאותות ההונית, שיפור מערך ניהול הסיכונים ובקרת תרחישי הקיצון הופכים כלי חשוב ובלתי נפרד מתהליכים אלה בבנק.

דוח ה-ICAAP ליום 30 ביוני 2013:

על פי הוראות בנק ישראל מסמך ה-ICAAP ל-30 ביוני 2013 אושר על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק ביום 23 בינואר 2014. המסמך מרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) ליום 30 ביוני 2013. במסגרת תהליך זה, העריך הבנק את רמת ההון הנדרשת ממנו על מנת להתאים את פרופיל הסיכון בפעילותו העסקית הנוכחית לזו המתוכננת על פי התוכנית האסטרטגית. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים פנימיים שבוצעו להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם.

תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק ליום 30 ביוני 2013 מצביעות על כך שלבנק יש מספיק הון לתמוך בסיכונים אליהם הוא חשוף הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון מגוונים ובדרגות חומרה שונות.

למסמך ה-ICAAP צורפו ממצאי הסקירה הבלתי תלויה שבוצעה על ידי הביקורת הפנימית שתמכה בתוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק במהלך עסקים רגיל ותחת תרחישי קיצון.

ערכת סקרי פערים ובניית מפת הפערים של הבנק שנערכו באמצעות חברת האם:

- ביצועם של סקרי פערים ביחס ל-14 עקרונות ה-BIS (Bank for International Settlements), כפי שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- ביצועם של ארבעה סקרי פערים חדשים בחברת האם בהתאם להוראות של ה-BIS שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכונים אשראי בדגש על מדידה נאותה של חובות פגומים, ניהול סיכון הנזילות, תרחישי קיצון ועבודת קצין הציות. חברת האם והבנק בוחנים דרכים לסגירה וצמצום הפערים שזוהו.
- הדירקטוריון והנהלת הבנק אישרו תוכניות עבודה לסגירת הפערים. העקרונות המרכזיים שעמדו בבסיס תוכנית העבודה היו תיעוד גבוה לסגירת פערי ממשל תאגידי ופערי מדיניות, וכן תיעוד גבוה לפערים בהם זוהתה חשיפה גבוהה ואיכות ניהול נמוכה באופן יחסי.

הנדבך השלישי - דיווח מפורט של דרישות הגילוי הכלולות בהוראת השעה בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון מוצג בטבלה להלן :

מספר טבלה	נושא	גילוי איכותי	גילוי כמותי
1	תחולת היישום	פרק באזל II - עמוד 82	
2	מבנה ההון	פרק הון - עמוד 18	טבלת מבנה ההון בעמוד 18
3	הלימות ההון	פרק באזל II - עמוד 82	באור 12 - ראה עמוד 186 טבלת סך סיכון ודרישות הון - עמוד 55
4	סיכון אשראי	פרק מדיניות ניהול סיכוני אשראי - עמוד 55	(א) טבלת סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו לפי סוגים - עמוד 62 (ב) טבלת התפלגות החשיפה לפי סוג ענף ולפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי - עמוד 63 (ג) טבלת פיצול התיק לפי יתרת תקופות לפירעון - עמוד 64
5	סיכון אשראי לפי סוגי חשיפות	פרק מדיניות ניהול סיכוני אשראי - עמוד 55	(א) טבלת חשיפות לפני הפחתת סיכון - עמוד 65 (ב) טבלת חשיפות לאחר הפחתת סיכון - עמוד 66
6	הפחתת סיכון אשראי	פרק ניהול סיכוני אשראי - עמוד 55 פרק מדיניות ניהול מערך הביטחונות - עמוד 57	טבלת בטחונות - עמוד 58
7	גילוי לגבי חשיפות סיכון אשראי של צד ג'	פרק חשיפה לסיכוני שוק - עמוד 46	(א) טבלת חשיפות אשראי של צד ג' - עמוד 66 (ב) באור 16א' - ראה עמוד 204
8	סיכון שוק	פרק חשיפה לסיכוני שוק - עמוד 46	(א) טבלת סיכוני שוק - עמוד 46 (ב) באור 12 - ראה עמוד 186

עיקרי חקיקה, שינויים ויוזמות ופסיקה שלהן השלכות על המערכת הבנקאית

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ע - 2010, חוק הבנקאות (רישוי) וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק.

פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, ושל רשות ההגבלים העסקיים. חוקים נוספים בנושאים יחודיים מטילים על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, חוק נתוני אשראי ועוד.

הבנק פועל תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליו כאמור.

להלן בתמצית פירוט של שינויי חקיקה ויוזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדו"ח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק.

בנקאות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ג-2013

במסגרת הצעדים ליישום המלצות הדו"ח הסופי של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דו"ח ועדת זקן) פורסם ביום 26 לאפריל 2013 התיקון הנ"ל. בהתאם לתיקון, תיקרת מחזור העסקים השנתי, המאפשרת ללקוח להיחשב כ"עסק קטן" לענין חיוב בעמלות, הוגדלה מ-1 מיליון ש"ח ל-5 מיליון ש"ח, וכן נקבע כי עמלה בעד שירות הכלול בתעריפון יחידים ועסקים קטנים לא תהא בסכום או בשיעור העולה על העמלה הנגבית מתאגיד, שאינו "עסק קטן", בגין אותו שירות. התיקון בתוקף החל מיום 1 באוגוסט 2013. צפוי כי לתיקון לא תהיה השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ד-2013.

במסגרת המשך יישום דו"ח ועדת זקן, בנק ישראל פרסם ביום 8.10.13 את התיקון הנ"ל, התיקון כולל הרחבה של הגדרת "עסק קטן" ליחיד שהוא עסק (אלא אם הבנק ימצא כי מחזור עסקיו השנתי עולה על 5 מיליון ש"ח), קביעת שני מסלולי עמלות (הכוללים רשימת שירותים אחידה) שבנק חייב להציע ללקוחותיו (ומסלול עמלות נוסף שהינו רשות, וכן הפחתה של עמלת המינימום בעו"ש, הכל ביחס ליחידים ולעסקים קטנים. התיקון ייכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2014.

הוראת ניהול בנקאי תקין 421 בענין "הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית"

ההוראה, אשר פורסמה ביום 9 בספטמבר 2013, מחייבת את הבנק, ביחס להלוואות ולפיקדונות מסוימים, לשמור לאורך כל תקופת ההלוואה/הפקדון על אותה הפחתה או תוספת לריבית הבסיסית, שחלה במועד מתן ההלוואה/במועד ההפקדה. "הלוואה" - לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון או מסגרת אשראי בכרטיס חיוב.

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2014, למעט התחולה ביחס לפקדונות שנדחתה ליום 1 ביולי 2014 והיא חלה ותחול על הלוואות ופקדונות של "יחיד" ו"עסק קטן" שיבוצעו לאחר כניסת ההוראה לתוקף.

הצעות חקיקה מטעם המפקח על הבנקים בעקבות דו"ח ועדת זקן

במסגרת יישום דו"ח ועדת זקן, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות של הוראות חדשות כמפורט להלן, אשר יחולו ביחס ללקוח שהינו "יחיד" או "עסק קטן" -

- 1. טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בעניין "גילוי עלות שירותים בניירות ערך"**
על פי הטיוטה מיום 16 באוקטובר 2013 נדרשים הבנקים לגלות ללקוח, בהודעת פירוט עמלות חצי-שנתית הנשלחת ללקוח ובאתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי, גם "מידע השוואתי" בקשר עם עמלות בסוגי פעולות בניירות ערך שנקבעו בהוראה, ששולמו בפועל בעסקאות דומות. המידע ההשוואתי והמידע בדבר עמלות ניירות ערך בהן חויב הלקוח, יוצגו במתכונת שנקבעה בהוראה.
- 2. הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מס' 19), התשע"ג-2013**
הטיוטה מיום 8 ביולי 2013 מסדירה הרחבת הגדרת "עסק קטן" בכללי העמלות גם ליחיד המנהל חשבון למטרת עסק וכן מסמיכה את המפקח על הבנקים לפרסם נתונים בדבר ההכנסה הממוצעת בפועל של לקוחות מקבלת שירותים ושיעורי ריביות המשולמות בפועל ללקוחות בעד פקדונות שקליים והנגבות בפועל מלקוחות בעד אשראי, בתאגידים הבנקאיים.
- 3. טיוטת תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992**
הטיוטה מיום 9 בינואר 2014 כוללת הוראות משלימות לאופן יישום ההוראות החדשות בנושא הגדרת "עסק קטן" ומסלולי העמלות, וכן חובת פרסום באתר הבנק באינטרנט של מידע מסוים.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(הודעה ללקוח על נקיטת פעולה לגבי הלוואה) התשע"ב-2012

ביום 5 בפברואר 2014 אישרה וועדת הכלכלה של הכנסת לקריאה שניה ושלישית את הצעת התיקון, אשר מחייבת את התאגידים הבנקאיים, בטרם העמדת הלוואה לפרעון מיידי או פתיחה בהליך משפטי נגד לקוח, למסור ללקוח על כך הודעה מראש ובכתב. במסגרת התיקון המוצע מפורט המידע המדויק אותו נדרש הבנק לציין בהודעה שתימסר ללקוח. התיקון המוצע יחול גם ביחס להודעות הנמסרים לערבים, אך זאת בהתאם לכללים נפרדים שיקבע המפקח על הבנקים במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין. התיקון לחוק, ככל שיתקבל, ייכנס לתוקפו 6 חודשים ממועד פרסומו.

טיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין - דוח שנתי ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 14 בנובמבר 2013 פורסמה על ידי בנק ישראל טיוטה להוראת ניהול בנקאי תקין בנושא דוח שנתי ללקוחות התאגידים הבנקאיים. הטיוטה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שייכלל בו. על פי הטיוטה יכלול הדיווח מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח, וכן מידע אודות דירוג האשראי של הלקוח בתאגיד הבנקאי.

הצעות חוק פרטיות בענין עמלות

על שולחן הכנסת מונחות מחדש הצעות חוק פרטיות שעניינן מגבלות שונות על עמלות שרשאי הבנק לגבות. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות, המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

הצעות חוק פרטיות בענין תשלום רבית על יתרות זכות

על שולחן הכנסת מונחות הצעות חוק פרטיות זהות, המבקשות לחייב את התאגידים הבנקאיים בתשלום ריבית על יתרות הזכות בחשבונות העו"ש של לקוחותיהם, כאשר שיעורה המזערי של הריבית כאמור יקבע ע"י נגיד בנק ישראל לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת ובאישור של האוצר.

הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות, המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

שוק ההון

א. ייעוץ פנסיוני

התוכנית להגברת התחרות בשוק הייעוץ הפנסיוני

בחודש מאי 2012, פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, במסגרת התכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני שפורסמה בחודש נובמבר 2010, טיוטה שניה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה), התשע"ב-2012, אשר, בין היתר, קובעת שגם מבטח יוכל לשלם עמלת הפצה בגין מוצרים פנסיוניים שבניהולו ושלגביהם ניתן ללקוח ייעוץ פנסיוני. בנוסף, על פי הטיוטה שיעור עמלות ההפצה המירבי יורכב משני רכיבים, כאשר הרכיב הראשון יהיה הנמוך מבין 0.2% מהיתרה הצבורה ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מהיתרה הצבורה, והרכיב השני יהיה הנמוך מבין 1.6% מההפקדות השוטפות ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מההפקדות השוטפות. כמו כן מוצע, כי שיעור עמלת ההפצה המירבי בגין קרנות השתלמות יישאר 0.25% מהיתרה הצבורה.

בחודש מאי 2012, פורסמה טיוטה שלישית של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות), התשע"ב-2012, אשר קובעת, בין היתר, כי לא ישולמו דמי עמילות (לרבות עמלת הפצה) ליותר מבעל רישיון אחד בשל אותה תקופה, אלא לפי הסכם בכתב שבו הוסכם על חלוקת דמי עמילות בין שני סוכני ביטוח. על אף האמור, יתכן תשלום עמלה לסוכן ביטוח שצירף לראשונה מבוטח למוצר ביטוחי (לרבות מוצר פנסיוני), לאחר שמונה בעל רישיון אחר תחתיו, בתנאים ולתקופה המפורטים בטיטה.

ביום 24 ביולי 2012 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 5), התשע"ב-2012, ההצעה כוללת, בין היתר, הוראות לענין בחירת בעל רישיון על ידי עובד; וכן הצעה להחיל על בעלי רישיון את החובות החלות על מבטח בענין דוחות והודעות לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה") תוך התאמה מסוימת לגבי תאגידים בנקאיים.

ביום 1 במרס 2013 נכנס לתוקף חוזר הממונה בענין דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני, המתיר לגוף מוסדי להציע לעמית שיעור דמי ניהול הנמוך משיעור דמי הניהול המרבי, ובלבד שההצעה תהיה תקפה במהלך שנתיים או יותר מהיום שבו החלו להיגבות דמי הניהול בשיעור המוצע. בנוסף, החוזר קובע מספר מקרים בהם ניתן להעלות את דמי הניהול לפני השלמת התקופה האמורה, בתנאי שהגוף המוסדי הודיע על כך לעמית מראש ובכתב.

בחודש יוני 2013 הושקה מערכת סליקה פנסיונית מרכזית אשר מטרתה בשלב הראשון, לאפשר קבלת מידע מהגופים המוסדיים בדבר המוצרים הפנסיוניים הרשומים על שם החוסך, בשלב השני- לאפשר, בין היתר, העברת בקשות לפעולה במוצר פנסיוני, בשלב השלישי - לאפשר סליקת כספים על ידי חוסך, יועץ פנסיוני או סוכן פנסיוני, ובשלב הרביעי - לאפשר סליקת כספים גם על ידי מעסיקים. לשם כך, פורסמו על ידי הממונה חוזרים המסדירים, בין היתר, את כללי ההתחברות למערכת הסליקה הפנסיונית המרכזית, התשלום עבור השימוש בה וחובת השימוש בה בחלק מהפעילויות.

ב. ייעוץ השקעות, ניהול תיקים וקרנות נאמנות

חוק להקלות בשוק ההון ולעידוד הפעילות בו (תיקוני חקיקה), התשע"ד-2014

ביום 27 בינואר 2014 פורסם החוק להקלות בשוק ההון ולעידוד הפעילות בו (תיקוני חקיקה), התשע"ד-2014, אשר במסגרתו תוקן חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, השתנ"ה-1995 באופן המסמיך את שר האוצר, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע סוגי נכסים פיננסיים, אשר ניתן יהיה לתת לגביהם ייעוץ השקעות גם על ידי מי שאינו בעל רישיון ייעוץ לפי החוק. כוונת התיקון לאפשר לשר האוצר לקבוע כי קרן פקדונות ומלוות (קפ"מ) הינה נכס פיננסי כאמור. השלכות תיקון זה עדיין אינן ידועות.

הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012

ביום 24 ביולי 2012 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012.

הצעת החוק באה להסדיר באופן נפרד את העיסוק בייעוץ השקעות כללי ובשיווק השקעות כללי, שמשמעם מתן שירותי ייעוץ / שיווק השקעות למספר רב של אנשים, שאינו מותאם באופן ספציפי לצרכיו ומאפייניו של לקוח ספציפי ושאינו בו אינטראקציה בין-אישית בין נותן הייעוץ למקבלו.

העיסוק בייעוץ השקעות כללי אינו מחייב רישיון אולם מחייב מתן גילויים שונים על ידי היועץ, לרבות גילוי על ניגודי עניינים ופרטים על היועץ והכל בהתאם לאופי הייעוץ הכללי.

בנוסף, מוצע לאפשר הטלת עיצומים כספיים על ידי ועדת אכיפה מנהלית בגין הפרות שעניינן ייעוץ או שיווק השקעות כללי גם על ידי מי שאינו בעל רישיון לפי החוק וכן לאפשר הטלת עיצומים כספיים על ידי רשות ניירות ערך גם על יחיד שאינו בעל רישיון.

התיקון לחוק ככל שיתקבל יכנס לתוקפו שלושה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

רשימת מעשים או מחדלים שיש בהם כדי להעיד כי בעל רישיון שביצעם לא נהג בזהירות שבעל רישיון סביר היה נוהג בה בנסיבות דומות

ביום 4 בספטמבר 2013 נכנסה לתוקף הוראת רשות ניירות ערך בדבר רשימת מעשים או מחדלים, שיש בהם כדי להעיד כי בעל רישיון שביצעם לא נהג בזהירות שבעל רישיון סביר היה נוהג בה בנסיבות דומות, וזאת בהתאם לסעיף 38 לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 ("חוק הייעוץ"). מטרת ההוראה להגביר את הוודאות בקרב בעלי הרישיון בהתאם לחוק הייעוץ באשר לחובות המוטלות עליהם, ואשר הפרתן עשויה להוות עילה לפתיחת הליך מנהלי.

ההוראה קובעת רשימת מעשים ודוגמאות ספציפיות להם, אשר מהווים עילה לבחינת המקרה על ידי רשות ניירות ערך, ואינם גוררים בהכרח קביעה כי הופרה חובת אמונים או זהירות, לפי העניין, והשתת אמצעי אכיפה על בעל הרישיון. פתיחת הליך מנהלי כאמור תבוצע רק במידה ובחינת המקרה תעלה כי המדובר בהתנהגות שננקטה תוך סטייה מובהקת מאופן ההתנהגות הראוי, תוך בחינת כלל נסיבות המקרה ובכפוף ליתר שיקולי האכיפה בהם מתחשבת הרשות. בנוסף קובעת ההוראה, כי פתיחת הליך מנהלי בגין מעשה או מחדל שאינו נמנה בין הדוגמאות הנזכרות בצד הרשימה או דומה להן, תיעשה בריסון ובמשנה זהירות.

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלת הפצה) (תיקון), התשע"ג-2013

ביום 4 באפריל 2013 פורסמו תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלת הפצה)(תיקון), התשע"ג-2013. בהתאם לתיקון בוטלה עמלת ההפצה הייחודית לקרנות נאמנות שדרגת החשיפה שלהם למניות עולה על 50% וכן הופחתו שיעורי עמלות ההפצה המירביות שרשאים מפיצים לגבות ממנהלי קרנות נאמנות בתמורה להפצת קרנות הנאמנות שבניהולם.

התקנות נכנסו לתוקף ביום 5 במאי 2013. תיקון זה לא צפוי להשפיע באופן מהותי על עסקי הבנק ותוצאות פעולותיו.

על הפרק גם עומדת ונמצאת בדיונים הצעה לתיקון נוסף של תקנות אלה, בקשר עם קרנות נאמנות זרות, אשר יתכן שתשפיע גם על גביית עמלות בקשר עם פעילות לקוחות הבנק בקרנות נאמנות.

ג. ניירות ערך

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53), התשע"ד-2013.

ביום 28 באוקטובר 2013 אושר תיקון 53 לחוק ניירות ערך. התיקון נועד לעודד מחזיקים בניירות ערך לממש את זכויות ההצבעה שלהם באמצעות מערכת הצבעה אלקטרונית שתקים הרשות לניירות ערך מבלי להידרש לקבל אישור בעלות בנייר הערך מאת חבר הבורסה. חברי הבורסה יידרשו להמציא למערכת את כל הנתונים הנדרשים על מצביעים פוטנציאליים המחזיקים בניירות ערך באמצעותם וכן להמציא למצביעים הפוטנציאליים הללו את המידע והפרטים הנדרשים להם לצורך הצבעה באסיפה. המודל לא נועד להחליף את האפשרויות הקיימות היום להצבעה באסיפה אלא מהווה ערוץ נוסף למימוש זכויות ההצבעה של המחזיקים בניירות ערך.

התיקון לחוק יכנס לתוקף ביום תחילתן של תקנות לחוק שיוקנו לעניין זה.

המלצות הוועדה הבינמשרדית לבחינת שוק הקסטודי בישראל

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסמה הוועדה הבין-משרדית לבחינת שוק הקסטודי בישראל את המלצותיה הסופיות ביחס להסדרת שירותי קסטודי בשוק ההון הישראלי (להלן: "הוועדה" ו-"הדוח", בהתאמה). לפי הדוח, המונח קסטודי מתייחס לשירות של משמורת ניירות ערך עבור בעליהם באופן שמתעד את זכויות הבעלות של המשקיע ומגן עליהן, וכן מאפשר למשקיע ליהנות מפירותיה של בעלות זו (להלן: "שירותי קסטודי"). הדוח כולל את המלצותיה של הוועדה ביחס להסדרה רגולטורית של שירותי קסטודי בישראל, לרבות בנוגע להשקעות בחו"ל, המתאייחסות, בין היתר, להגדרת מהות שירותי קסטודי והגופים המעורבים במתן השירותים (כגון: קסטודיאן, מתווך, קסטודיאן צד ג' ותת-קסטודיאן), והגדרת חובות בסיסיות של נותן שירותי קסטודי (הפרדת נכסים, רישום, תיעוד ודיווח, ביקורת וכיו"ב). נאמר בדוח כי ההסדרה, הפיקוח והאכיפה של המלצות הוועדה יבוצעו על ידי הרגולטורים המפקחים הרלוונטיים לגוף שמעניק את שירותי קסטודי. במכתב מיום 16 בינואר 2013 של המפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים, נקבע, בין היתר, כי תאגידי בנקאיים המספקים שירותי קסטודי ללקוחותיהם, בין באופן ישיר (קסטודיאן) ובין באופן עקיף (מתווך), יפעלו על פי המלצות הוועדה, וכי בכוונת המפקח לשלב בעתיד את המלצות הוועדה במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין, כאשר עד אז יפרסם המפקח הבהרות לאופן יישום המלצות, ככל שידרש, באמצעות "שאלות ותשובות". על פי מכתב המפקח הנ"ל, התאגידי הבנקאיים נדרשים ליישם את המלצות הוועדה החל מיום 1 באוקטובר 2013, כאשר יישום מוקדם מומלץ, אך נקבע כי דרישות מסוימות הכלולות בהמלצות הוועדה ביחס לאספקת שירותי משמורת באופן ישיר (כקסטודיאן) וכן כל הדרישות החלות בנוגע לאספקת שירותי משמורת כמתווך, יחולו רק החל מיום 1 ביולי 2014. הבנק ממשיך ובוחן את הדוח ואת מכתב המפקח על מנת לבחון את השלכותיהם על השירותים המוענקים על ידו בתחום זה ללקוחותיו. וזאת לגבי הוראות הדוח אשר יכנסו לתוקף בחודש יולי 2014.

איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

הצעת חוק להעמקת גביית המיסים והגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מיסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2013

ההצעה אושרה בקריאה ראשונה ביום 31.7.13 ובהתאם לה יתוקן חוק איסור הלבנת הון במטרה להגביר את המלחמה בהון השחור שמקורו בעבירות מס חמורות. התיקונים כוללים בעיקר הוספת עבירות מס חמורות כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון (עבירה לפי ס' 220 לפקודת מס הכנסה, לפי ס' 98(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), ולפי ס' 117(ב) או (3) עד (8) או (11) לחוק מס ערך מוסף), וכן מתן סמכויות חקירה, כניסה, תפיסה וחיפוש לפקיד מכס חוקר וקביעת הסדר המאפשר העברת מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון לפקיד מכס חוקר.

צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידיים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשע"ד- 2014

ביום 2 לפברואר 2014 פורסם תיקון לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידיים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א-2001. עיקרי התיקון הינם שינוי בקריטריונים המחייבים דיווח על פעילות בלתי רגילה באופן המחייב דיווח במקרה בו התעורר חשש שמדובר בפעילות האסורה לפי חוק איסור הלבנת הון או חוק מימון טרור, שילוב חובת "הכר את הלקוח" בצו, הטלת חובה לנקוט באמצעים סבירים לאימות זהותם של נהנים ובעלי שליטה. תחילתו של הצו היא שישה חודשים מיום פרסומו. הבנק נערך ליישום התיקון.

חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, התשע"ב-2012

פורסם ביום 5 באוגוסט 2012 ומטרתו להטיל סנקציות על גורמים המסייעים לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק או אמצעי נשיאה לנשק להשמדה המונית וכן קביעת מגבלות על תאגידיים המקיימים קשר עסקי עם איראן.

החוק מסמיך ועדת שרים להכריז על יחיד ו/או על תאגיד "גורם זר מסייע" בהתקיים תבחינים שונים שמהותם הוכחת סיוע לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק להשמדה המונית ו/או אמצעי נשיאה לנשק כאמור וכן מסמיך את הוועדה להכריז על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן". הכרזות אלה תתפרסמנה באמצעות מטה הסנקציות שיוקם על פי החוק.

הכרזה על "גורם זר מסייע" מטילה איסור לקיום פעילות כלכלית עם אותו גורם מוכרז.

הכרזה על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן" מטילה איסור השקעה באותו תאגיד בשיעורים הקבועים בחוק.

המבצע פעילות כלכלית עם מי שהוכרז "גורם זר מסייע" ו/או השקעה בגורם זר שהינו תאגיד שהוכרז כ"תאגיד זר מסייע" דינם מאסר ו/או קנס ו/או חילוט רכוש כמפורט בחוק.

ביום 15 באוקטובר 2013 אושרו על ידי ועדת חוקה, חוק ומשפט תקנות המאבק בתכנית הגרעין של איראן (מתן הודעות וסדרי עבודה), התשע"ג-2013. התקנות מסדירות את דרכי ההודעה על הכוונה להכריז על גורם זר כ"גורם זר מסייע" או כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן", את אופן הגשת בקשה שלא להכריז או לבטל הכרזה, ואת סדרי עבודת הוועדה המייעצת ומטה הסנקציות שיוקמו בהתאם לחוק.

ממשל תאגידי וחברות

תיקון נוהל בנקאי תקין 301 "דירקטוריון"

ביום 25 בדצמבר 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראה שבנדון בנושאים נקודתיים שונים בענייני ממשל תאגידי. עיקר התיקון קובע כללים לאיסור כהונה מקבילה של דירקטורים בבנק ובתאגידיים פיננסיים או במי ששולט בהם, תוך הבחנה בין בנק/גוף פיננסי "משמעותי" (מעל 10 מיליארד ש"ח) ל"קטן" (עד 2 מיליארד ש"ח). יצויין כי התיקון מרחיב את המגבלות על כהונה מקבילה בתאגידיים הרלבנטיים האחרים, מעבר לכהונה כדירקטור או כחבר ועדת השקעות, גם לכהונה כחבר ועדת אשראי, כעובד או למי שמקיים קשרים מקצועיים דרך קבע עם התאגיד האחר. כמו כן נקבעה מגבלה כוללת לגבי מספר הדירקטורים בקבוצה בנקאית המכהנים בכהונה מקבילה גם בתאגידי שוק הון שהם מאותה קבוצה.

בנוסף לאמור התיקון, בין היתר, מרחיב את המגבלה על בעל שליטה לכהן כיו"ר הדירקטוריון גם לקרובו של בעל שליטה, וכן אוסר על כהונת מי מהם גם כיו"ר ועדת דירקטוריון.

ההוראה קובעת תקופת מעבר ליישום חלק מהתיקונים. הבנק נערך ליישום התיקון.

הוראת המפקח על הבנקים בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 19 בנובמבר 2013, פרסם הפיקוח על הבנקים את הנוסח המחייב של הוראת ניהול בנקאי תקין A301 "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" ("ההוראה") וכן קובץ שאלות ותשובות בקשר עם יישומה. בהתאם להוראה, על דירקטוריון הבנק לאשר, לפחות אחת לשלוש שנים, מדיניות תגמול שתגובש על ידי ועדת תגמול. מדיניות התגמול תחול על כלל עובדי הבנק, תוך התמקדות במנגנון התגמול לעובדים מרכזיים. בקבוצת העובדים המרכזיים כלולים כל מי שלפעילותו עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק ובין היתר, בכפוף לחריגים מסוימים, נושאי משרה בכירה כהגדרתם בהוראה, מנהל המדווה ישירות למנהל המדווה ישירות למנכ"ל, עובד שסך התגמול המשווה לו מהבנק בשנה החלפה או בשנה שקדמה לה, עולה על 1,500,000 ש"ח וקבוצת של עובדים הכפופות לאותם הסדרי תגמולים ואשר עשויות, במצטבר, לחשוף את הבנק לסיכון מהותי. בין החריגים כאמור להגדרת עובדים מרכזיים נכללים עובדים (שאינם נושאי משרה) שכל תגמולם נקבע על פי הסכם קיבוצי. ההוראה קובעת הוראות רבות בכל הנוגע לעקרונות נדרשים ביחס לתגמול עובדים מרכזיים, בדגש על התגמול המשתנה ותגמולים בגין סיום ההעסקה. עוד קובעת ההוראה הוראות בדבר מעורבות של גורמי ניהול הסיכונים, בקרה וביקורת בפיתוח מנגנון התגמול ובבחינה כי מדיניות התגמול עקבית עם מסגרת ניהול הסיכונים של הבנק. במקביל להוראה, פרסם הפיקוח על הבנקים תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין 301 שעיקרם עיגון תפקידיה של ועדת תגמול בקשר עם מדיניות התגמול ותגמול של עובדים בבנק. בהתאם להוראה על הבנק לקבוע מדיניות תגמול לא יאוחר מיום 30 ביוני 2014. הבנק לומד את ההוראה לקראת אימוץ מדיניות תגמול וכן את השלכתה האפשרית על הסדרי התגמול הנהוגים כיום בבנק. יצוין, כי בהתאם להוראה, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ השולט בבנק נדרש לקבוע עקרונות למדיניות תגמול קבוצתית. למיטב ידיעת הבנק טרם נקבעו הוראות כאמור. דירקטוריון הבנק נדרש להתחשב בעקרונות מדיניות התגמול הקבוצתית, ככל שהם מתיישבים עם טובת הבנק.

חוזר המפקח על הבנקים בענין הקדמת מועדי פרסום דוחות כספיים

ביום 29 בספטמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא הקדמת מועד פרסום דוחות לצבור. בחוזר נקבע כי דוחות שנתיים של תאגיד בנקאי העומד בראש קבוצה בנקאית יפורסמו לא יאוחר מחודשיים מתאריך המאזן ודוחות כספיים רבעוניים של תאגידים בנקאיים יפורסמו לא יאוחר מ-45 ימים מתאריך המאזן.

כניסת ההוראה לתוקף תתבצע באופן מדורג, ולעניין הדוחות הכספיים הרבעוניים תהיה כלהלן: בשנת 2014 יפורסמו לא יאוחר מתום 55 ימים מתאריך המאזן, בשנת 2015 ולא יאוחר מ-50 ימים מתאריך המאזן ומשנת 2016 ואילך, לא יאוחר מ-45 ימים מתאריך המאזן.

הבנק נערך לפרסום הדוחות במועדים שנקבעו.

חקיקה בינלאומית

FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT - FATCA

בהתאם להוראות ה-FATCA (FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT), במטרה להעמיק את גביית המס מישויות אמריקאיות שבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ידרשו מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם ע"י אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאיים. החוק אמור להיכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2014.

בתחילת אוגוסט 2012 הוקם ע"י משרד האוצר צוות בראשות הממונה על הכנסות המדינה ובשיתוף נציגי בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך ומשרד המשפטים. הצוות הוקם במטרה להגיע להסכם בילטרלי בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם כאמור עשוי להפוך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי.

הבנק, באמצעות חברת האם, עוקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013

ביום 11 בדצמבר 2013 פורסם החוק לקידום התחרות וצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013, בעקבות מסקנות הועדה להגברת התחרותיות במשק. במסגרת החוק נקבע, בין היתר, כי תאגיד ריאלי משמעותי או מי ששולט בו לא ישלוט בגוף פיננסי משמעותי ולא יחזיק מעבר לשיעור של 10% מאמצעי השליטה בו. בנוסף, החוק קובע כי גם המחזיק יותר מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי לא יוכל לשלוט בתאגיד בנקאי שהוא גוף פיננסי משמעותי, וכן כי השולט בתאגיד בנקאי שהוא גוף פיננסי משמעותי לא ישלוט במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי.

החוק קובע כי תאגיד בנקאי יחשב ל"גוף פיננסי משמעותי" אם סך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד, יחד עם השולט בו וכל התאגידים הריאליים שבשליטתו ובשליטת השולט בו, עולה על 40 מיליארד ש"ח, וכן אם הוא סולק בעל היקף פעילות רחב כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי). "תאגיד ריאלי משמעותי", הינו תאגיד שאינו גוף פיננסי ועומד באופן עקרוני באחד מהתנאים הבאים: (א) מחזור המכירות הקובע של התאגיד הריאלי בישראל, של השולט בו ושל כל התאגידים הריאליים שבשליטתו ובשליטת השולט בו, עולה על 6 מיליארד ש"ח, או שמחזור המכירות המצטבר כאמור, בשוקי מונופולין (שבעיקרו מוגדר כשוק שבו התאגיד או תאגיד מקבוצתו הוכרז כמונופול), עולה על 2 מיליארד ש"ח; או (ב) האשראי הקובע בישראל של התאגיד הריאלי (כמשמעות המונח בחוק), של השולט בו ושל כל התאגידים הריאליים שבשליטתו ובשליטת השולט בו, עולה על 6 מיליארד ש"ח.

ביחס לאיסורים אלו בדבר שליטה צולבת, נקבעו בחוק הוראות מעבר, ובכללן תקופת מעבר של 6 שנים ליישום על גופים, אשר במועד פרסום החוק ענו על הקריטריונים האמורים (וכן תקופת מעבר קצרה יותר ביחס לתאגיד ריאלי משמעותי שירכוש תאגיד ריאלי אחר, יתמוזג עימו או ירכוש ממנו פעילות, במהלך תקופת המעבר).

עוד נקבע בחוק כי תאגיד בנקאי לא יחזיק יותר מ-1% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי או במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי. על אף האמור, תאגיד בנקאי יהיה רשאי להחזיק עד 10% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי אחד ובמבטח אחד שהוא גוף פיננסי משמעותי. גם להוראה זו נקבעה תקופת מעבר מסוימת. יצוין כי להערכת הבנק מגבלה זו אינה צפויה להשפיע על החזקותיו הקיימות.

עוד קובע החוק, כי לא יכהן כדירקטור בגוף פיננסי משמעותי (העונה על הקריטריונים המפורטים לעיל ופורסם ברשומות) אדם השולט בתאגיד ריאלי משמעותי (שפורסם ברשומות), קרובו, שותפו, אדם בעל זיקה אליו או נושא משרה בתאגיד ריאלי משמעותי. למגבלה זו נקבעה הוראת מעבר של שנתיים. בנוסף, החוק קובע כי כל עוד יהיה רשאי התאגיד הריאלי המשמעותי או השולט בו להמשיך ולהחזיק או לשלוט בגוף הפיננסי המשמעותי לפי הוראת המעבר, יוכלו להמשיך לכהן נושאי משרה הקשורים אליהם.

בחוק נקבעו הוראות נוספות, שעיקרן מגבלות על מבני החזקה פירמידלי הכולל יותר משתי שכבות של תאגידים מדווחים; הוראות בקשר לממשל תאגידי בחברות במבנה פירמידלי; הוראות ממשל תאגידי נוספות לתאגידים מדווחים; סמכות לקביעת הוראות לגבי מגבלות על סך האשראי לחברות מסוימות; מנגנון לאכיפת מכירת החזקות שנאסרו על פי החוק והוראות בנושא בחינת התנאים להקצאת נכסים ציבוריים, כולל רשיונות על פי דין, בהתחשב בשיקולי ריכוזיות ותחרותיות.

יצוין כי הבנק עונה לכאורה על הגדרת גוף פיננסי משמעותי. כמו כן פ.י.ב.י. אחזקות בע"מ (להלן: "פיבי"), בעלת השליטה בבנק הבינלאומי, ציינה בדוחותיה כי פז חברת נפט בע"מ (להלן: "פז") תענה לכאורה על הגדרת תאגיד ריאלי משמעותי. לאור זאת ובהתאם למצב הדברים הקיים, לאחר תום תקופת מעבר של 6 שנים, בעלי השליטה בבנק (מעבר לבנק הבינלאומי ולפיבי) לא יוכלו לשלוט במקביל בבנק ובפז.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

בעריכת הדוחות הכספיים מיישם הבנק את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ופועל בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים כמפורט בבאור 1 בדוחות הכספיים. בהתאם לכך, נדרשת ההנהלה להשתמש באומדנים והערכות המשפיעים על הנתונים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הנתונים בדבר התחייבויות תלויות שניתן להם גילוי בדוחות הכספיים, וכן על נתוני הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. יחידות הבקרה והפיקוח השונות פועלות באופן עצמאי ואינן מעורבות בהחלטות העיסוקיות.

יש לציין, כי התפתחויות שונות יהא בהן כדי לשנות את ההערכות והאומדנים השונים, על כן הבנק עוקב אחר התפתחויות אלו. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלו.

התחומים הקריטיים העיקריים בפעילות הבנק, לגביהם משתמשת הנהלת הבנק באומדנים ובהערכות אשר להם השפעות מהותיות על התוצאות העסקיות של הבנק, הינם: הפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור, סיווגים של חובות בעייתיים, תביעות משפטיות נגד הבנק ואומדנים שונים של כלכלנים, אקטוארים, שמאים וכד' עליהם מתבסס הבנק בהערכת הבטחונות, יכולת החזר החוב של חייבים ופרעון של אגרות חוב קונצרניות, עמידה בקריטריונים של נכסים ברי השבה לגבי השקעותיו של הבנק וכן התחייבויות הבנק בגין זכויות עובדים כגון, מענקי יובל.

הפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראת הדיווח לציבור בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" המאמצת את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

הבנק קבע קריטריונים לסיווג חובות כבעייתיים בהתאם לסוגי החובות הבעייתיים שנקבעו בהוראה, שעיקרם חוב פגום, חוב נחות, וחוב בהשגחה מיוחדת המשקפים את רמת הבעייתיות בחוב. כמו כן, הבנק קבע מדיניות לחישוב ההפרשות הפרטניות להפסדי אשראי לצורך קיום הפרשה ברמה נאותה בהתייחס לאיכות תיק האשראי.

ההפרשה להפסדי האשראי לגבי החבויות בבנק נבחנת באחד משני מסלולים: הפרשה הנבחנת על בסיס פרטני והפרשה הנבחנת על בסיס קבוצתי.

ההפרשה הפרטנית, הרלוונטית לחובות בעייתיים בסיווג פגום, נעשית בהתבסס על הערכות ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי המאזני והחוץ מאזני. הפרשה זו נאמדת באמצעות הפער שבין יתרת החוב הרשומה לבין הערך הנוכחי של התקבולים הצפויים לפירעון החוב, או השווי ההוגן של הבטוחות.

אמידת התקבולים הצפויים לפירעון החוב ממגוון מקורות החזר הרלוונטיים, לרבות פעילות העסקית של הלווה, ערך הבטוחות שהעמיד הלווה, מקורות פרעון פרטיים וערך מימוש ערבויות שניתנו על ידי הלווה או צדדים שלישיים, מחייבת שימוש בשיקול דעת ואומדנים אשר הנהלת הבנק מאמינה כי הינם סבירים במועד ההערכה, אולם, מטבע הדברים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדנים שנקבעו.

בנוסף, הבנק בוחן את החובות ומבצע מחיקה חשבונאית בחובות אשר עומדים בתנאי המחיקה החשבונאית. ההפרשה הקבוצתית רלוונטית לכלל החובות שלא סווגו כפגומים, ומשקפת את ההפרשות בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית בחובות שנבחנו פרטנית ולא סווגו כפגומים, וכן את ההפרשה בגין קבוצות גדולות של חובות קטנים שיש להם מאפייני סיכון משותפים.

ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי בגין סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מחושבת באמצעות מקדם הפרשה לאשראי בעייתי ומקדם הפרשה לאשראי שאינו בעייתי לכלל ענפי המשק השונים. מקדמי ההפרשה נאמדים בהתבסס על שיעורי ההפרשות שבוצעו בשנים 2008, 2009 ו-2010 בענפי המשק השונים. מטעמי שמרנות הבנק לא כלל בחישוב מקדמי ההפרשה הקבוצתית את נתוני המחיקות החשבונאיות בשנים 2011, 2012 ו-2013, שכן בהתחשב בנתונים אלה, היקף ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי נמוך יותר.

ביום 10 באפריל 2013 פרסם בנק ישראל טיוטת הוראה בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". בטיוטה הובהר טווח השנים שבגינן יחשב הבנק את שיעורי ההפסד, צורפו דוגמאות למידע שעל תאגיד בנקאי להביא בחשבון כדי לשפר את השיטות למדידת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, ונוספו דוגמאות למידע שעל הבנק לשמור כדי לתמוך בהפרשה להפסדי אשראי שבוצעה. כמו כן, הוארכה הדרישה לחישוב ההפרשה הכללית והנוספת לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 315 כסכום ההפרשה המינימאלי עד ליום 31 בדצמבר 2014. הבנק בוחן את ההשפעה הצפויה מישום טיוטת ההוראה ונערך ליישום דרישותיה, אשר צפויות לשפר את שיטת ההערכה של ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

התחייבויות תלויות

נגד הבנק טענות ותלונות של לקוחות וכן קיימות תביעות משפטיות שבגינן קיימות הפרשות בדוחות הכספיים. ההפרשות נקבעו על-פי הערכת ההנהלה המתבססת על חוות דעת יועציו המשפטיים של הבנק. חוות הדעת של יועציו המשפטיים של הבנק, מתייחסות, בין היתר, לסיכון הטמון בתביעה, והערכת ההנהלה מתייחסת לכימות הנזק אליו חשוף הבנק. ראה גם בפרק "ניהול הסיכונים המשפטיים" לעיל וגם בבאור 1 לדוחות הכספיים.

הערכות אקטואר בקשר למענקי יובל זכויות עובדים

עובדים של חלק מחברות הקבוצה, ובכללם הבנק, זכאים להטבות מסוימות בתקופת עבודתם, בעת פרישתם ולאחר פרישתם לגמלאות. הטבות אלו כוללות מענק וותק, פיצויי פיטורין עודפים, ביטוח חיים והטבות לגמלאים. ההתחייבות בגין הטבות אלו מחושבות על בסיס אקטוארי בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. זכאות למענק ותק ("מענק יובל") ולתקופת חופשה מיוחדת, הינה לאחר שצברו 20, 30 ו-40 שנות ותק. סכום המענק שווה למספר משכורות חודשיות וימי חופשה, כפי שנקבע לגבי כל תקופת ותק. כמו כן, זכאים עובדי הבנק לקבלת הטבות מסוימות לאחר צאתם לגמלאות. התחייבויות אלו תלויות במספר תנאים שיתממשו בעתיד.

ביום 27 במרס 2011 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. לפי החוזר, תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. ההתחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים תוצג בדוח הכספי בסכום הגבוה מבין סכום ההתחייבויות שיחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לתאגיד הבנקאי בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבויות שמחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הוותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

לצורך עריכת החישובים האקטואריים נעזר הבנק באקטואר חיצוני. החישובים האקטואריים מבוססים על מספר פרמטרים ובכלל זה, ההסתברות שיתמלאו כל התנאים לתשלום, תוחלת החיים הצפויה, גיל הפרישה, שיעורי הפרישה של העובדים טרם מועד הפרישה לגמלאות, שיעור עליית השכר הצפויה ושיעור ההיוון. פרמטרים אלו נקבעו, בין היתר, על פי תצפיות שערך האקטואר בנוגע לשיעור עליית השכר בבנק ושיעורי עזיבה בבנק, החלטות הנהלת ודירקטוריון הבנק בגין הזכויות השונות. שיעור ההיוון נקבע בהוראת שעה של בנק ישראל.

השפעת ניתוח רגישות אקטוארי שבוצע על ההפרשות לזכויות עובדים אינה מהותית.

אימוץ כללי חשבונאות אמריקאיים בנושא הטבות לעובדים

לעניין פרסום טיוטת הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, אשר תחולתה מיום 1 בינואר 2015, המעדכנת את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים, ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

שווי הוגן של ניירות ערך

פעילות הבנק בניירות הערך בתיק הזמין למכירה נמדדת על פי שווי הוגן. שווי הוגן הינו הסכום שבו היה אפשר לרכוש או למכור נכס (ליטול או לפרוע התחייבות) בעסקה שוטפת בין צדדים הפועלים בהתאם לרצונם (willing parties), כלומר בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק.

מחירי שוק המצוטטים בשווקים פעילים הינם הראיה הטובה ביותר לשווי הוגן. אם אין ציטוט של מחיר שוק, אומדן השווי הוגן צריך להתחשב במחירים של נכסים דומים, או התחייבויות דומות ובתוצאות של שיטות הערכה.

ככלל, השווי הוגן של ניירות הערך בהם פועל הבנק נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים. ביחס לאותם מקרים בהם אין ציטוט זמין של מחירי שוק, נסמך הבנק על שיטות הערכה פנימיות הכוללות שימוש בפרמטרים שונים, כגון עקומי ריבית, תוך התחשבות בהנחות אודות גורמים שונים, כגון נזילות וסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה.

בהתייחס לניירות ערך ששוויים הוגן נקבע על פי מחירי בורסה, הרי שאלה לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

שינויים בשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה נזקפים להון בניכוי השפעת המס, אלא אם כן קיימת ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. במקרה כזה, ירידת הערך נכללת בדוח רווח והפסד.

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים הוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי הוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב- העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

- בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים :
- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי אגרות חוב -לעלות המופחתת) ;
 - משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו ;
 - שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו ;
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון ;
 - במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון ;

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה שנוקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

משאבי אנוש

להלן נתונים לגבי מצבת כח-האדם:

2012	2013	
333	332	מספר מועסקים בהיקף משרה מלאה לסוף השנה ממוצע שנתי של מספר מועסקים בהיקף משרה מלאה
326	331	

הבנק נותן דגש מיוחד לפיתוח והכשרת העובדים. הנהלת הבנק רואה בהכשרת עובדי הבנק למיומנות ולמקצועיות אבן יסוד במדיניותו העסקית. הכשרת העובדים נעשית בכל הדרגים הביצועיים והניהוליים, והיא מבוצעת במסגרות הדרכה פנימיות וחינוכיות. הנהלת הבנק רואה קשר ישיר בין רמתו האישית והמקצועית של העובד לבין איכות השירות, הדינמיות והיוזמה העסקית המאפיינים את מכלול הקשרים שבין הבנק בכלל, והעובד בפרט, עם ציבור הלקוחות.

מערכת יחסי העבודה בבנק

קיימים שני ארגוני עובדים: ארגון המנהלים ומורשי החתימה אשר מייצג כ-800 עובדים בבנק הבינלאומי ובבנק פאג'יי וארגון הפקידים אשר מייצג כ-2,200 עובדים בבנק הבינלאומי ובבנק פאג'יי.

בבנק הבינלאומי ובבנק פאג'יי קיים הסכם קיבוצי הקובע הצמדה של תנאי הפקידים והמנהלים להסכמים הנחתמים בין הנהלת בנק לאומי לישראל בע"מ לבין ועדי העובדים אצלו.

ביום 29 באפריל 2013 הודיעו ההסתדרות הכללית וועד ארגון הפקידים בבנק על סכסוך עבודה, במסגרתו יוכלו להכריז על צעדים ארגוניים החל מיום 16 במאי 2013 ואילך, וזאת מהעילות הבאות: טענה בדבר ניסיון להצר את צעדי ועד ארגון הפקידים; טענה בדבר דחיית הדרישה של העובדים להארכת הסכמי העבודה; טענה בדבר התעלמות מדרישת העובדים להסדיר נושא עומס העבודה.

בעקבות ההכרזה על סכסוך העבודה נקטו הפקידים בעיצומים, שהתבטאו בביצוע חלקי של העבודה ביחידות מסוימות, בהשבתה של סניפים, יחידות ועובדים בתחומים מסוימים, ובאי ביצוע פעילות שיווקית בסניפי הבנק.

הסניפים בהם שבתו הפקידים כאמור היו פתוחים לקהל, והשירות ניתן על ידי המנהלים ומורשי החתימה. מוקד "פאג'יי קול" עבד כרגיל ונתן שרותים ללקוחות הבנק.

נציגות ארגון הפקידים הגישה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב "בקשת צד בסכסוך קיבוצי" בה התבקש בית הדין להורות לבנק להעסיק את העובדים בחדר עסקאות ניירות ערך ישראליים בשעות העבודה המפורטות בהסכם קיבוצי שנעשה בבנק ביום 26 בינואר 1984, ולא בשעות אחרות כלשהן. ביום 6 בנובמבר 2013 נמחקה הבקשה בבית הדין בהסכמה.

מדיניות התגמול

ביום 31 בינואר 2013 הוחלט לאמץ תוכנית תגמול למנכ"ל ולמנהלים בכירים בבנק, שאושרה על ידי הדירקטוריון הבנק ותחילתה מיום 1 בינואר 2013. ראה להלן באור 13 ה' בדוחות הכספיים.

ביום 19 בנובמבר 2013, פרסם הפיקוח על הבנקים את הנוסח המחייב של הוראת ניהול בנקאי תקין 301A "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאים". פרטים בדבר הוראה זו ראה בפרק עדכוני חקיקה, "הוראת המפקח על הבנקים בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי" ("ההוראה"). כמו כן פרסם הפיקוח על הבנקים תיקונים להוראת נוהל בנקאי תקין 301, שעיקרם הרכב ותפקידי ועדת הביקורת.

ביום 28 בנובמבר 2013 מינה הבנק ועדת ביקורת בהרכב כנדרש בנוהל בנקאי 301, לאחר תיקונו. הבנק יפעל להתאים את מדיניות התגמול שיש כיום, לשינויים המתבקשים מהוראת המפקח ובהתאם למדיניות התגמול שאומצה בבנק הבינלאומי. על הבנק ליישם את ההוראה, כאמור, לא יאוחר מיום 30 ביוני 2014.

קוד אתי

דירקטוריון הבנק אישר את הקוד האתי של הבנק בחודש אוגוסט 2012, במטרה לקדם אתיקה ולהטמיע נורמות התנהגות ראויות בקרב מנהלי הבנק ועובדיו. הקוד האתי מפורסם בפורטל הבנק ומחולק במעמד קבלת עובד חדש לבנק. בחברת האם קיימת ועדת אתיקה וראש אגף פיננסים ומשאבים הינו חבר בוועדה.

מבנה ארגוני ומערך סניפים

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, מונה הבנק 23 סניפים ושלוחות, הכוללים שלוחה המשמשת בלעדית כמשווקת משכנתאות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ובנוסף נפתחו שני מרכזי יעוץ אזוריים להשקעות בירושלים וברחובות.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי ה-PCAOB.

לדוחות צורף דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, וכן הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 בדצמבר 2013 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 בדצמבר 2013 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד

פרטי המבקרת הפנימית

גבי יעל רוני, רו"ח מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק החל מיום 23 במאי 2011, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל התאגידים הבנקאיים בישראל בקבוצת הבינלאומי ובפיבי בנק יו קי.

המבקרת הפנימית הינה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת ת"א. בתפקידיה הקודמים עסקה בניהול מחלקת SOX של חברת כלל ביטוח בע"מ והייתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי.

המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקרת הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 (להלן "חוק הביקורת הפנימית"), והוראות ניהול בנקאי 307.

דרך המינוי וכפיפות אירגונית

מינוי המבקרת הפנימית אושר בוועדת הביקורת של הבנק ביום 7 באפריל 2011 ובדירקטוריון הבנק ביום 14 באפריל 2011.

הממונה בארגון על המבקרת הפנימית הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה- ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון לסיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולממצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידי ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישות/הפעילות המבוקרת.

תכנית העבודה מובאת לדיון בוועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאושרת על ידי הדירקטוריון.

תכנית העבודה מותירה בידי המבקרת הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק עמד במהלך שנת 2013 על כ- 3.9 משרות בממוצע.

היקף משרות זה, נגזר מתוכנית העבודה הרב שנתית ותגבור על ידי מיקור חוץ.

ערכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 307, והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים.

הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי לשכת המבקרים הפנימיים בישראל ושל הלשכה העולמית למבקרים פנימיים.

הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, הניחו את דעתם כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות האמורות.

גישה למידע

למבקרת הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים.

דין וחשבון המבקרת הפנימית הראשית

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים למנכ"ל ולחברי ההנהלה הממונים על היחידות/הנושאים המבוקרים, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון.

דוחות ביקורת משמעותיים, לפי העניין נדונים בישיבות אצל מנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים בפני ועדת הביקורת של הבנק ונדונים לפי העניין. הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח רבעוני, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי.

הדיווח הרבעוני כולל תקצירים של כל דוחות הביקורת שהופצו ברבעון שחלף, ומוגש למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, ליו"ר ולחברי ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, תמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי, הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית, ודיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון הליקויים העולים מדוחות הביקורת. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיווחים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת. במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דוח מיידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון.

הדיווח על סיכום הפעילות של הביקורת הפנימית לשנת 2012 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 18 באפריל 2013. הדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2013 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 12 בספטמבר 2013. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2013 ידון בחודש מרץ 2014.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקרת הפנימית

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקרת הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול

תגמול המבקרת הפנימית מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי ומתבצע חיוב של הבנק בגין שירותי הביקורת. להערכת דירקטוריון החברה האם תגמול המבקרת הולם את משרתה. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקרת הפנימית כדי לגרום להטייה בשיקול דעתה המקצועי.

תהליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, מר ינון שויקה והחשבונאי הראשי, ד"ר רו"ח אליה חבה, האחראי על הדיווח הכספי בבנק.

בהתאם להוראות SOX 302, מדי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל, ובהשתתפות החשבונאי הראשי, האחראי על ניהול הסיכונים בבנק, האחראי על האשראי בבנק, מנהלי המערכים מחברת האם שכפופים לדירקטוריון ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן ליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי, ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים.

בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בעניינם בהנהלת הבנק, בוועדת הגילוי וכן בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק, במסגרתם מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

מדי רבעון מקיימת ועדת חובות בעייתיים של הדירקטוריון דיון בהפרשות להפסדי אשראי, לצורך אישור ההפרשות להפסדי אשראי והפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. כמו כן, במסגרת ועדה זו ניתנת סקירה על החובות הבעייתיים לסיווגים השונים.

ועדת הביקורת של הדירקטוריון מתכנסת לדיון מקדמי מפורט בטיטת הדוחות הכספיים. הדיון נערך בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי, ורואה החשבון המבקר של הבנק. בדיון נדונות גם סוגיות עיקריות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים והמדיניות החשבונאית שיושמה. בנוסף, דנה ועדת הביקורת מדי רבעון בממצאי ועדות הגילוי לפי הוראות SOX 302. בסיום הדיון ועדת הביקורת ממליצה בפני הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, מועברות טיטות של הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם ולהערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי לפחות שני דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית יכהנו בדירקטוריון ובוועדת הביקורת. כיום בפועל 4 מתוך 8 חברי הדירקטוריון ו-3 מתוך 4 חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית.

הדירקטוריון הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק.

בישיבת הדירקטוריון הדנה באישור הדוחות הכספיים של הבנק, משתתפים חברי הנהלת הבנק, החשבונאי הראשי, מנהל הסיכונים הראשי ורואה החשבון המבקר. במסגרת הדיון במליאה, מציג המנכ"ל את התוצאות הכספיות של הבנק והשוואה לתקופות קודמות כולל השוואת תקציב מול ביצוע. במעמד זה מתקיים דיון במהלכו משיבים נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון מתקבלת החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

בעלי המניות בבנק

הבינלאומי מחזיק ב-100% מזכויות ההצבעה וההון של הבנק.

באתר האינטרנט של הבנק מופיעה רשימת בעלי מניות לשעבר מנותקי קשר, הזכאים לקבל את תמורת הרכישה בהתאם לצו בית משפט עקב רכישת מניות המיעוט על ידי הבנק הבינלאומי בע"מ, אשר בוצעה ביום 7 באפריל 2010.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנויות חשבונאיות ופיננסיות

בהתאם להוראת בנק ישראל, נדרש הבנק לקבוע את המספר המזערי הראוי של דירקטורים שהינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית בדירקטוריון ובוועדת הביקורת.

בהתאם לכך החליט דירקטוריון הבנק ביום 30 במרס 2006 כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, יהיה לפחות 2 דירקטורים.

החלטה זו התקבלה לאור הפעילות העסקית של הבנק המתאפיינת בפעילות בתחומים מורכבים פיננסית וחשבונאית ובהתחשב בכך שההחלטות המתקבלות במליאת הדירקטוריון הינן החלטות בעלות אופי פיננסי.

להלן פרטים אודות דירקטורים המכהנים כיום בדירקטוריון הבנק, שהינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, כהגדרתו בהוראת בנק ישראל דלעיל:

1. מר אבי חפץ, יו"ר הדירקטוריון
יו"ר ועדת הלוואות וסיכונים, יו"ר ועדת חובות בעייתיים וחבר בוועדת תגמול.
בוגר BA בכלכלה מאוניברסיטת בר-אילן, MBA במינהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב.
כיהן כיו"ר בחברת "עמיעד" מערכות סינון (1997) בע"מ.
מכהן כיו"ר הוועד המנהל מרכז טיפוח יזמות רעננה.
2. מר יוסי לוי
חבר בוועדת הביקורת.
שימש כמנכ"ל ויו"ר מת"ף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ וראש אגף תפעול ומערכות מידע בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
מכהן כיום כראש חטיבת משאבים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
בוגר הנדסת תעשייה וניהול - הטכניון.
3. מר אבישי עלי
יו"ר ועדת הביקורת וחבר בוועדת הלוואות וסיכונים וועדת חובות בעייתיים.
בוגר B.A בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת חיפה, מוסמך L.L.M במשפטים מאוניברסיטת בר-אילן.
רואה חשבון.
יועץ עסקי.
כיהן כסמנכ"ל כספים בכרמל מערכות מיכלים בע"מ.
4. מר אלי מונטג
יו"ר ועדת תגמול וחבר בוועדת הביקורת.
בוגר L.L.B הפקולטה למשפטים - האוניברסיטה העברית ירושלים.
שימש כיועץ המשפטי של בנק ישראל וחבר הנהלתו במשך כעשר שנים.

חברי דירקטוריון הבנק הם:

אבי חפץ
יו"ר הדירקטוריון

אלי מונטג

אבישי עלי

ד"ר חיים שיין

יוסי לוי

ראובן פנחס

לימור קליין

משה מאיר⁽¹⁾

יעקב שאנס⁽²⁾

יעקב מלכין⁽³⁾

(1) החל מיום 27.1.14.

(2) סיים כהונתו ביום 18.4.13.

(3) תקופת כהונתו מיום 20.6.13 עד 25.11.13.

**פרטים אודות הדירקטורים של התאגיד בהתאם להוראות הדיווח לציבור (630)
של בנק ישראל בנושא דוח הדירקטוריון**

1. שם הדירקטור: **אבי חפץ** (*)
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 1.9.2005
3. חברותו בוועדות הדירקטוריון: יו"ר ועדת הלוואות וסיכונים, יו"ר ועדת חובות בעייתיים וחבר בוועדת תגמול.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301: לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. בוגר B.A בכלכלה - אוניברסיטת בר אילן, MBA במינהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב.
 - ב. כיהן כיו"ר בחברת: "עמיעד" מערכות סינון (1997) בע"מ.
 - ג. יו"ר הוועד המנהל במרכז טיפוח יזמות רעננה (עמותה רשומה - מלכ"ר).
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**. (*) יו"ר הדירקטוריון.

1. שם הדירקטור: **אבישי עלי**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 3.9.08
3. חברותו בוועדות הדירקטוריון: יו"ר ועדת ביקורת, חבר בוועדת הלוואות וסיכונים וחבר בוועדת חובות בעייתיים.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301: כן.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. בוגר B.A בכלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת חיפה.
מוסמך L.L.M. במשפטים - אוניברסיטת בר-אילן.
רואה חשבון.
 - ב. יועץ עסקי.
 - ג. כיהן כמנהל השקעות ריאליות בגמול חברה להשקעות בע"מ, כיהן כדח"צ וחבר ועדת השקעות בפרפקט (י.נ.א) קרנות נאמנות בע"מ. כיהן כסמנכ"ל כספים בכרמל מערכות מיכלים בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות: פרנקל-כ.ד. בע"מ מיכלי טרי-וול (ישראל) בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם הדירקטור: **אלי מונטג**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 19.8.10
3. חברותו בוועדות הדירקטוריון: יו"ר ועדת תגמול וחבר בוועדת ביקורת.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301: כן.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. בוגר L.L.B פקולטה למשפטים - האוניברסיטה העברית, ירושלים.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם הדירקטור : **ד"ר חיים שיין**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 30.3.2006
3. חברותו בועדות הדירקטוריון : ועדת ביקורת, ועדת חובות בעייתיים וועדת תגמול.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : כן.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :
 - א. בוגר L.L.B. במשפטים באוניברסיטת ת"א, בוגר B.A. פילוסופיה כללית מאוניברסיטת ת"א, מוסמך M.A. פילוסופיה יהודית משיבה אוניברסיטה ניו יורק, PH.D. משפטים מאוניברסיטת ת"א.
 - ב. מרצה למשפטים.
 - ג. דירקטור בחברה : שומרה חברה לביטוח בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם הדירקטור : **יוסי לוי**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 3.3.08
3. חברותו בועדות הדירקטוריון : ועדת ביקורת.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :
 - א. בוגר הנדסה, תעשייה וניהול - הטכניון.
 - ב. סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש חטיבת משאבים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
 - ג. יו"ר הבינלאומי הראשון ושות' - חיתום והשקעות בע"מ, דירקטור בחברות : בנק מסד בע"מ, פורטראב חברה להשקעות בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם הדירקטור : **לימור קליין**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 27.1.11
3. חברותו בועדות הדירקטוריון : ועדת הלוואות וסיכונים.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :
 - א. תואר ראשון בסטטיסטיקה - אוניברסיטת ת"א B.Sc. תואר שני בחקר ביצועים - אוניברסיטת ת"א M.Sc.
 - ב. ראש סקטור בחטיבה העיסקית בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם הדירקטור: **ראובן פנחס**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 29.12.06
3. חברותו בועדות הדירקטוריון: אין.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. קורסים באוניברסיטת ת"א.
 - ב. סמנכ"ל, סגן ראש החטיבה הבנקאית בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם הדירקטור: **משה מאיר**
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 27.1.14
3. חברותו בועדות הדירקטוריון: אין.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. התמחות בתכנות מחשבים בטכניון, חיפה.
 - ב. מנהל הבנקאות המסחרית ומנהל אזור עסקים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? לא.

1. שם הדירקטור: **יעקב מלכין** (עד 25.11.13)
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 20.6.13
3. חברותו בועדות הדירקטוריון: אין.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301 : לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. בוגר כלכלה ומנהל עסקים - אוניברסיטת בן גוריון.
 - ב. מוסמך MBA מנהל עסקים - אוניברסיטת בן גוריון.
 - ג. מנכ"ל בנק אוצר החייל, ראש החטיבה הבנקאית בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, מנכ"ל בנק מסד.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו. לא.

1. שם הדירקטור: **יעקב שא נס** (עד 18.4.13)
2. תאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 1.4.12
3. חברותו בועדות הדירקטוריון: אין.
4. דירקטור חיצוני לפי נוהל בנקאי תקין 301: לא.
5. השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
 - א. לימודים אקדמאים ללא תואר במדעי החברה - אוניברסיטת בר-אילן.
 - ב. מנהל סניף רחובות בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, מנהל אזור הדרום בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
6. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו. לא.

דירקטוריון הבנק קיים 14 ישיבות מליאה בתקופה ינואר-דצמבר 2013 ו-32 ישיבות של ועדות הדירקטוריון. הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם המסורה, אשר באה לידי ביטוי בתוצאות העסקיות של הבנק לשנת 2013.

החלטות בדבר התחייבויות שיפוי ופטור לנושאי משרה

ביום י' באדר התש"ע, 24 בפברואר 2010, אישר דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת) מתן פטור לדירקטורים ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק וויתור על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו. כמו כן, אושר לתת לנושאי המשרה האמורים התחייבות שיפוי בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה.

סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי החלטה זו, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון של הבנק לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי.

הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק ביום 7 באפריל 2010.

תיקון תקנות ההתאגדות של הבנק ועדכון ההתחייבויות לשיפוי לדירקטורים ולנושאי משרה בבנק

בחודש נובמבר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק (ולאחר תיקון תקנון ההתאגדות של הבנק כנדרש), מתן התחייבויות שיפוי בנוסח מתוקן, המרחיב את החבויות ו/או ההוצאות עליהן חלה התחייבות השיפוי וזאת בהתאם לחוק החברות (תיקון מס' 3) התשס"ה-2005, חוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010, וחוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן - "כתב שיפוי מתוקן"), לדירקטורים המכהנים במועד אישור האסיפה ואשר יכהנו מעת לעת בבנק.

יצוין כי בהתאם לאישור האמור מתוקנות כל התחייבויות השיפוי שנתן הבנק גם לנושאי משרה לשעבר, בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מאפריל 2010.

בנוסף, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ולאור תיקון התקנון) אושר מתן כתב שיפוי מתוקן גם ליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

חברי ההנהלה הבכירים של הבנק ותחומי אחריותם

ינון שויקה	- מנהל כללי.
דוד הורביץ, רו"ח	- סמנכ"ל בכיר, ראש אגף פיננסים ומשאבים.
אמיתי וייס	- סמנכ"ל, מנהל פיתוח עסקי.
אמיר בירנבוים	- סמנכ"ל, ראש אגף אשראי.
אבנר לארי	- סמנכ"ל, מנהל מערך הסניפים.

נושאי משרה אחרים

ד"ר אליה חבה, רו"ח	- חשבונאי ראשי.
יעל רונו, רו"ח	- מבקר פנימי ראשי.
אביעד בילר, עו"ד	- מזכיר הבנק.
ליאת יוזפוביץ	- מנהלת סיכונים ראשית - CRO.

**פרטים אודות נושאי משרה בכירה של התאגיד בהתאם להוראות הדיווח לציבור (630)
של בנק ישראל בנושא דוח הדירקטוריון**

1. שם נושא המישרה הבכירה: **ינון שויקה**
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 1.6.2011
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: מנכ"ל.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
א. בוגר B.A. - כלכלה ומנהל עסקים - אוניברסיטת בר-אילן.
ב. כיהן כסמנכ"ל, חבר הנהלה ומנהל מערך סניפים בבנק פאג"י.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם נושא המישרה הבכירה: **דוד הורביץ**
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 1.4.2003
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל בכיר, ראש אגף פיננסים ומשאבים.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
א. בוגר B.A. - כלכלה וחשבונאות מורחב - אוניברסיטת בר אילן.
רואה חשבון.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם נושא המישרה הבכירה: **וייס אמיתי**
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 10.7.2008
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל, מנהל פיתוח עסקי. ממונה על האכיפה הפנימית.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
א. בוגר B.A. - כלכלה התמחות במימון ניו אינגלנד קולג' ארה"ב.
M.B.A התמחות במימון ושוק ההון קריה אקדמית קרית אונו כנציגת אוניברסיטת מנצ'סטר - אנגליה.
L.L.B משפטים קריה אקדמית קרית אונו.
- ב. מכהן כחבר הנהלה באולפנת בהר"ן, חבר בחבר הנאמנים במכללה אקדמית יהודה ושומרון, חבר הנהלה וחבר ועדת השקעות באגודת ידידי אולפנת בהר"ן, חבר הנהלה במוסדות ישיבת שעלבים.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם נושא המישרה הבכירה: **אמיר בירנבוים**
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 1.8.2011
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד: סמנכ"ל, ראש אגף אשראי.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:
א. תואר ראשון כלכלה ומינהל עסקים - אוניברסיטת בר אילן.
תואר שני כלכלת עסקים - אוניברסיטת בר אילן.
ב. כיהן כמנהל סניף ראשי בבנק פאג"י.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם נושא המישרה הבכירה : **אבנר לארי**
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 1.8.2011
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד : סמנכ"ל, מנהל מערך הסניפים.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות :
 - א. בוגר כלכלה וסוציולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים.
 - ב. כיהן כמנהל סניף בני ברק בבנק פאג"י.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם נושא המישרה הבכירה : **ד"ר אליה חבה**
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 10.7.2008
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד : חשבונאי ראשי, מנהל מחלקת חשבות.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות :
 - א. תואר שלישי PH.D. במנהל עסקים, התמחות במימון - אוניברסיטת בר-אילן.
 - ב. מוסמך M.B.A. במנהל עסקים, התמחות במימון - אוניברסיטת בר-אילן.
 - ג. בוגר B.A. בחשבונאות וכלכלה מורחב - אוניברסיטת בר-אילן.
 - ד. רואה חשבון.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם נושא המישרה הבכירה : **ליאת יוזפוביץ**
2. תאריך שבו החלה כהונתו (*): 20.3.2011
3. תפקיד שהוא ממלא בתאגיד : מנהלת סיכונים ראשית - CRO.
4. השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות :
 - א. תואר ראשון B.A. במדעי מחשב - ראשי ומתמטיקה - משני - אוניברסיטת בר-אילן.
 - ב. תואר שני במנהל עסקים M.B.A., התמחות במימון - אוניברסיטת בר-אילן.
 - ג. כיהנה כאחראית תחום בקרה עסקית וניהול סיכונים בבנק פאג"י.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

1. שם נושא המישרה הבכירה : **יעל רונן**
2. תאריך שבו תחל כהונתה (*): 23.5.2011
3. התפקיד שהיא ממלאת בתאגיד : מבקרת פנימית ראשית.
4. השכלתה ונסיונה העסקי בחמש השנים האחרונות :
 - א. רואת חשבון ; בוגרת (BA) בכלכלה ופסיכולוגיה באוניברסיטת תל אביב ; לימודי חשבונאות כנדרש מבוגרי אוניברסיטה באוניברסיטת תל אביב ; הסמכה בינלאומית בביקורת פנימית (CIA) ; הסמכה בינלאומית בביקורת מערכות מידע (CISA).
 - ב. מנהלת מחלקת SOX בקבוצת כלל ביטוח בע"מ ; מנהלת (מנג'ר) במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רו"ח סומך-חייקין.
 - ג. יו"ר ועדת SOX בהתאחדות חברות הביטוח ; חברת ועדת ביקורת מערכות מידע בלשכת המבקרים הפנימיים ; מרצה בקורס ההכנה לבחינות CISA של האיגוד הישראלי לביקורת ואבטחת מערכות מידע ובקורס לביקורת מערכות מידע של לשכת המבקרים הפנימיים.
5. האם מחזיק מניות ו/או ניירות ערך של התאגיד, של חברה בת, או של חברה קשורה לו? **לא**.

(*) המועד בו קיבלו נושאי המשרה את התואר הנוכחי.

שכר נושאי משרה בכירה ויו"ר הדירקטוריון

סכומים מדווחים (באלפי ש"ח)

הלוואות שניתנו בתנאים רגילים(2)	סך הכל המשכורות וההוצאות הנלוות(1)	פיצויים תגמולים, קרן השתלמות, חופשה, מענק יובל והסתגלות				גמול דירקטורים	משכורת	היקף משרה	תפקיד	שם
		שווי רכב	מענק יובל והסתגלות	חופשה	קרן השתלמות					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013										
-	222	-	-	-	222	-	-	-	יו"ר הדירקטוריון	אבי חפץ
151	1,468	284	63	158	-	963	100%	מנהל כללי	ינון שויקה	
77	1,185	256	62	80	-	787	100%	סמנכ"ל בכיר, ראש אגף פיננסיים ומשאבים	דוד הורביץ	
-	934	194	63	81	-	596	100%	סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	אמיר בירנבוים	
14	1,037	242	56	70	-	669	100%	סמנכ"ל, מנהל פיתוח עסקי ממונה על האכיפה הפנימית	וייס אמיתי	
-	1,079	307	54	85	-	633	100%	סמנכ"ל, מנהל מערך הסניפים	אבנר לארי	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012										
-	245	-	-	-	245	-	-	-	יו"ר הדירקטוריון	אבי חפץ
-	1,636	350	62	278	-	946	100%	מנהל כללי	ינון שויקה	
116	1,297	295	68	151	-	783	100%	סמנכ"ל בכיר, ראש אגף פיננסיים ומשאבים	דוד הורביץ	
-	1,070	256	62	160	-	592	100%	סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	אמיר בירנבוים	
27	1,108	255	55	132	-	666	100%	סמנכ"ל, מנהל פיתוח עסקי ממונה על האכיפה הפנימית	וייס אמיתי	
108	1,098	257	50	154	-	637	100%	סמנכ"ל, מנהל מערך הסניפים	אבנר לארי	

(1) לא כולל מס שכר.

(2) כולל הלוואות שניתנו לנושאי משרה בכירה, בתנאים שתאמו להלוואות שניתנו לכלל העובדים וסכומיהן נקבעו על פי קריטריונים אחדים.

1. השיקולים בקביעת תשלומי השכר, המענקים וההטבות לעובדים הבכירים שנכללו בדוח הנ"ל התבססו על מדיניות התגמול, מעמדו ותפקידו של כל אחד מהם והתרומה שתרם לפעילותו ולקידומו של הבנק.
2. התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.

מר ינון שויקה - מועסק בבנק מיום 1 בפברואר 2005 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי כחבר הנהלת הבנק, בתוקף מיום 15 ביוני 2008 לתקופה קצובה עד יום 15 ביוני 2010. לאחר מועד זה החוזה ימשך לתקופה נוספת בלתי קצובה.

החל מיום 1 ביוני 2011, מכהן מר שויקה כמנכ"ל הבנק בהסכם אישי. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר שויקה לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת 5 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו של מר שויקה צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוּזז משיעור עלית המדד הבאה.

מר דוד הורביץ - מועסק בבנק מיום 1 באפריל 2003, בהסכם אישי. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר הורביץ לכספים שהצטברו בפוליסת ביטוחי המנהלים, לרבות הפרשות הבנק בגין פיצויי פיטורין.

תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת 3 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו של מר הורביץ צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוּזז משיעור עלית המדד הבאה.

מר אמיתי וייס - מועסק בבנק מיום 1 באוגוסט 2001, בהסכם אישי. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 60 יום מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר וייס לחלק הפיצויים בביטוח המנהלים. יראו בסכומים אלה עד סכום פיצויי הפיטורין המגיעים לו, כתשלומים ששולמו לו ע"י פיצויי פיטורין. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת 5 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו של מר וייס צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוּזז משיעור עלית המדד הבאה.

מר אבנר לארי - מועסק בבנק מיום 2 ביוני 1991 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי כחבר הנהלה בתוקף מיום 1 בספטמבר 2011 לתקופה בלתי קצובה.

כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר לארי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכרו האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם, רק במקרה בו יפוטר מהבנק. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת 6 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו של מר לארי צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוּזז משיעור עלית המדד הבאה.

מר אמיר בירנבוים - מועסק בבנק מיום 27 ביולי 2003 בהסכם קיבוצי, ובהסכם אישי כחבר הנהלה בתוקף מיום 1 באוגוסט 2011 לתקופה בלתי קצובה.

כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת 90 יום מראש ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר בירנבוים לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכרו האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם, רק במקרה בו יפוטר מהבנק. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת 6 חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. למר בירנבוים מוגדרת תקופת עבודה ראשונה של 36 חודשים בה הבנק מתחייב להעסיקו ולשלם את כל שכרו בתקופה. משכורתו של מר בירנבוים צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוּזז משיעור עלית המדד הבאה.

שכר רואה החשבון המבקר (1) (2) (3)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2012	2013
סכומים מדווחים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
729	729
21	21
750	750

עבור פעילות הביקורת (4)
עבור שירותי מס (5)
סה"כ שכר של רוי"ח מבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
- (2) שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים על-פי חוק מע"מ.
- (3) כולל שכר טרחה ששולם ושכר טרחה שנצבר.
- (4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים.
- (5) ביקורת דוח ההתאמה למס הכנסה.

נתונים עיקריים בבנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

במיליוני ש"ח

שינוי ב-%	לשנה שהסתיימה ביום		רווח ורווחיות
	31.12.12	31.12.13	
	סכומים מדווחים		
(6.3)	132.3	124.0	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(2.2)	116.5	113.9	הכנסות שאינן מריבית
2.8	171.3	176.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
(20.3)	77.5	61.8	רווח לפני מיסים
(20.6)	48.5	38.5	רווח נקי
	22.1	17.8	תשואה ברוטו (באחוזים)
	13.8	11.1	תשואה נטו (באחוזים)

שינוי ב-%	31.12.12		31.12.13		מאזן - סעיפים עיקריים
	סכומים מדווחים		סכומים מדווחים		
	(4.4)	3,769.5	3,602.1	סך הכל מאזן	
(6.4)	3,003.2	2,811.0	פקדונות הציבור		
4.3	2,112.4	2,203.3	אשראי לציבור		
7.1	331.9	355.4	הון		
10.5	19.0	21.0	בניינים וציוד		
1.9	135.3	137.9	כתבי התחייבות נדחים		
6.9	312.9	334.4	הון פנוי		
	3,712.5	3,465.7	פקדונות הציבור כולל מט"ח		
	2,310.6	2,334.3	אשראי לציבור כולל מט"ח		

31.12.09	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13	יחסים פיננסיים עיקריים
באחוזים					
13.0	10.2	9.5	8.8	9.9	הון לסך הכל מאזן
95.2	92.2	93.3	94.3	94.1	הון פנוי להון
15.8	17.5	17.3	16.3	17.4	הון לרכיבי סיכון
52.8	59.8	55.2	56.0	61.2	אשראי לציבור לסך הכל מאזן
78.4	78.2	79.8	79.7	78.0	פקדונות הציבור לסך הכל מאזן
1.1	1.2	1.6	1.3	1.1	תשואה נטו על סך כל הנכסים
0.5	0.7	0.5	0.4	0.2	הוצאות בגין הפסדי אשראי לאשראי לציבור
79.1	73.7	78.9	68.0	64.7	הכנסות שאינן מריבית להוצאות תפעוליות ואחרות

אבי חפץ
יו"ר הדירקטוריון

ינון שויקה
מנחל כללי

תאריך אישור הדוח:
כ' באדר א' התשע"ד
20 בפברואר 2014

סקירת ההנהלה לשנת 2013

בס"ד

להלן מידע רב תקופתי ופרטים שונים לדוחות הכספיים אשר יש בהם כדי לתת תמונה רחבה על מצבו הכספי של הבנק ותוצאות פעולותיו, והם מובאים בתוספות כלהלן:

עמוד	נושא	תוספת
118	מאזנים ליום 31 בדצמבר לכל אחת מהשנים 2009-2013	א
119	דוחות רווח והפסד לשנים 2009-2013	ב
120	שיעורי הכנסות והוצאות ריבית	ג
126	ניתוח החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	ד
132	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי המשק	ה
134	תמצית מאזנים לסוף כל רבעון בשנים 2013 ו-2012	ו
136	תמצית דוחות רווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2013 ו-2012	ז

סקירת ההנהלה

תוספת א'

מאזנים לשנים 2009-2013

ליום 31 בדצמבר					
2009	2010	2011	2012	2013	
סכומים מדווחים					
במיליוני ש"ח					
					נכסים
842.7	881.7	1,229.2	1,159.6	1,097.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
588.8	310.5	330.4	447.5	233.3	ניירות ערך
(1) 1,719.0 (2)	(1) 1,909.1 (2)	2,040.1	2,167.3	2,246.4	אשראי לציבור
(1) (76.8) (2)	(1) (74.1) (2)	(57.5)	(54.9)	(43.1)	הפרשה להפסדי אשראי
1,642.2	1,835.0	1,982.6	2,112.4	2,203.3	אשראי לציבור נטו
21.1	21.5	22.9	19.0	21.0	בניינים וציוד
15.7	17.6	28.2	31.0	46.7	נכסים אחרים
<u>3,110.5</u>	<u>3,066.3</u>	<u>3,593.3</u>	<u>3,769.5</u>	<u>3,602.1</u>	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
2,437.9	2,397.6	2,868.5	3,003.2	2,811.0	פקדונות הציבור
106.5	57.4	45.7	98.4	87.5	פקדונות מבנקים
-	-	2.9	2.3	2.7	פקדונות הממשלה
-	130.0	133.4	135.3	137.9	כתבי התחייבויות נדחים
161.9	(1) 170.0	199.7	198.4	207.6	התחייבויות אחרות
<u>2,706.3</u>	<u>2,755.0</u>	<u>3,250.2</u>	<u>3,437.6</u>	<u>3,246.7</u>	סך כל ההתחייבויות
404.2	311.3	343.1	331.9	355.4	סך כל ההון
<u>3,110.5</u>	<u>3,066.3</u>	<u>3,593.3</u>	<u>3,769.5</u>	<u>3,602.1</u>	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים לשנת 2011 ו-2012 אינם ברי השוואה לנתונים המסומנים בשנים 2009 ו-2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה באור 1 להלן.

(2) הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכתרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת, ראה באור 1 להלן.

סקירת ההנהלה

תוספת ב'

דוחות רווח והפסד לשנים 2009-2013

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2009	2010	2011	2012	2013	
סכומים מדווחים					
מיליוני ש"ח					
121.8	143.1	186.2	187.5	157.0	הכנסות ריבית
(26.6)	(27.2)	(53.2)	(47.5)	(29.0)	הוצאות ריבית
95.2	115.9	133.0	140.0	128.0	הכנסות ריבית, נטו
(7.7)	(13.6)	(10.8)	(7.7)	(4.0)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
87.5	102.3	122.2	132.3	124.0	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
8.9	3.3	1.4	4.9	2.9	הכנסות שאינן מריבית
100.5	105.8	111.2	111.6	110.5	הכנסות מימון שאינן מריבית
4.0	-	15.3	-	0.5	עמלות
113.4	109.1	127.9	116.5	113.9	הכנסות אחרות
					סך כל ההכנסות שאינן מריבית
70.8	72.8	83.9	91.0	95.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
20.8	22.0	24.0	24.4	27.0	משכורות והוצאות נלוות
51.7	53.2	54.2	55.9	53.4	אחזקת ופחת בניינים וציוד
143.3	148.0	162.1	171.3	176.1	הוצאות אחרות
					סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
57.6	63.4	88.0	77.5	61.8	רווח לפני מסים
24.6	25.0	30.9	29.0	23.3	הפרשה למסים על הרווח
33.0	38.4	57.1	48.5	38.5	רווח נקי
650.63	757.10	1,125.8	956.2	759.1	רווח למניה בש"ח
					רווח נקי למניה

סקירת ההנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013			
שיעור הכנסה ⁽¹⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
אחוזים	מיליוני ש"ח		
6.49	134.6	2,073.7	נכסים נושאי ריבית
2.23	10.5	470.6	אשראי לציבור ⁽²⁾
1.40	6.9	492.1	פקדונות בבנקים
2.02	4.8	237.5	פקדונות בבנקים מרכזיים
2.17	0.2	9.2	אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	18.0	אגרות חוב למסחר
4.76	157.0	3,301.1	נכסים אחרים
		132.7	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		83.2	חיבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		3,517.0	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾
			סך כל הנכסים

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).

(2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של רווחים/הפסדים בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך 0.2 מיליון ש"ח, 0.4 מיליון ש"ח ו-0.9 מיליון ש"ח בשנים 2013, 2012 ו-2011, בהתאמה.

(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(5) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(6) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

תוספת ג'

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011			2012		
שיעור הכנסה ⁽¹⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה ⁽¹⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח		אחוזים	מיליוני ש"ח	
8.02	150.7	1,879.5	7.48	152.7	2,042.4
3.12	14.6	467.2	2.42	12.9	533.7
2.92	10.9	373.3	2.39	12.5	522.1
3.97	9.4	236.7	3.07	8.3	270.7
2.27	0.3	13.2	2.94	0.7	23.8
1.46	0.3	20.5	2.13	0.4	18.8
6.23	186.2	2,990.4	5.50	187.5	3,411.5
		115.1			127.2
		53.6			31.8
		<u>3,159.1</u>			<u>3,570.5</u>

סקירת ההנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)
 סכומים מדווחים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013		
שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח	
-	-	156.1
(1.11)	(21.2)	1,913.6
-	-	2.7
(0.16)	(0.1)	63.3
(5.47)	(7.6)	138.9
(12.50)	(0.1)	0.8
(1.27)	(29.0)	2,275.4
		686.0
		132.7
		76.3
		3,170.4
		346.6
		<u>3,517.0</u>
3.49		
3.88	128.0	3,301.1

התחייבויות נושאות ריבית
 פקדונות הציבור לפי דרישה
 פקדונות הציבור לזמן קצוב
 פקדונות הממשלה
 פקדונות מבנקים
 איגרות חוב
 התחייבויות אחרות
 סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
 פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
 זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
 התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית
 סך כל ההתחייבויות
 סך כל האמצעים ההוניים
 סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
 פער הריבית
 תשואה נטו⁽²⁾ על נכסים נושאי ריבית

תוספת ג' (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011			2012		
שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הוצאה ⁽¹⁾	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
אחוזים	מיליוני ש"ח		אחוזים	מיליוני ש"ח	
-	-	122.2	-	-	141.7
(2.41)	(44.9)	1,863.5	(1.93)	(40.4)	2,098.7
-	-	1.9	-	-	2.7
(0.19)	(0.1)	53.2	(0.14)	(0.1)	74.0
(6.10)	(8.2)	134.4	(5.04)	(6.9)	136.9
-	-	2.3	(1.69)	(0.1)	5.9
(2.44)	(53.2)	2,177.5	(1.93)	(47.5)	2,459.9
		503.5			593.0
		115.1			127.2
		53.8			39.9
		2,849.9			3,220.0
		309.2			350.5
		<u>3,159.1</u>			<u>3,570.5</u>
3.79			3.57		
4.45	133.0	2,990.4	4.10	140.0	3,411.5

סקירת ההנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)
 סכומים מדווחים

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013		
שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח
4.94	143.2	2,901.4
(0.82)	(15.7)	1,915.5
4.12		
3.83	13.6	355.2
(4.22)	(13.3)	315.4
(0.39)		
0.45	0.2	44.5
-	-	44.5
0.45		
4.76	157.0	3,301.1
(1.27)	(29.0)	2,275.4
3.49		

מטבע ישראלי לא צמוד

סך נכסים נושאי ריבית
 סך התחייבויות נושאות ריבית
 פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

סך נכסים נושאי ריבית
 סך התחייבויות נושאות ריבית
 פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ

סך נכסים נושאי ריבית
 סך התחייבויות נושאות ריבית
 פער הריבית

סך פעילות בישראל

סך נכסים נושאי ריבית
 סך התחייבויות נושאות ריבית
 פער הריבית

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012 מול 2011 ⁽⁶⁾			2013 מול 2012 ⁽⁶⁾		
שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי		שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי	
	מחיר	כמות		מחיר	כמות
מיליוני ש"ח					
2.0	(10.2)	12.2	(18.1)	(20.1)	2.0
(0.7)	(7.3)	6.6	(12.4)	(9.8)	(2.6)
1.3	(17.5)	18.8	(30.5)	(29.9)	(0.6)
(4.5)	(9.1)	4.6	(19.2)	(17.5)	(1.7)
(1.2)	(2.1)	0.9	0.7	1.2	(0.5)
(5.7)	(11.2)	5.5	(18.5)	(16.3)	(2.2)

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור
 נכסים נושאי ריבית אחרים
 סך כל הכנסות הריבית

התחייבויות נושאות ריבית

פקדונות הציבור
 התחייבויות נושאי ריבית אחרות
 סך כל הוצאות הריבית

תוספת ג' (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011			2012		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח
אחוזים			אחוזים		
6.45	166.7	2,585.8	5.76	171.2	2,971.8
(2.03)	(36.3)	1,788.5	(1.63)	(34.1)	2,090.2
4.42			4.13		
5.10	18.4	360.7	3.93	16.0	407.1
(4.89)	(16.7)	341.5	(3.98)	(13.4)	337.1
0.21			(0.05)		
2.51	1.1	43.9	0.92	0.3	32.6
(0.42)	(0.2)	47.5	-	-	32.6
2.09			0.92		
6.23	186.2	2,990.4	5.50	187.5	3,411.5
(2.44)	(53.2)	2,177.5	(1.93)	(47.5)	2,459.9
3.79			3.57		

סקירת ההנהלה

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2013

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2013

מעל עד 3 ועד 5 שנים	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל חודש ועד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
מיליוני ש"ח				
30.5	31.1	64.1	154.1	2,870.9
-	0.4	0.1	-	-
30.5	31.2	64.2	154.1	2,870.9
9.5	20.6	101.0	84.7	2,594.2
-	-	-	-	-
9.5	20.6	101.0	84.7	2,594.2
21.0	10.6	(36.8)	69.4	276.7
340.9	319.9	309.3	346.1	276.7

א. מטבע ישראלי לא צמוד נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים (5)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (5)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

- (1) פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- (2) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בבאור ג'16 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור ג'16 בדוח הכספי.
- (3) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו באור ג'16 בדוח הכספי.
- (4) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

הערות ספציפיות:

- (5) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (6) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

תוספת ד'

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון (1)	מעל 20 שנים מיליוני ש"ח	מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים
0.1	2.96	3,317.7	0.1	3.15	3,182.7	21.6	4.2	2.3	3.9
0.4		0.5	1.7		0.2	-	-	-	-
(6)0.1		3,318.2	(6)0.1		3,182.9	21.6	4.2	2.3	3.9
0.1	1.57	3,018.9	0.1	1.07	2,810.0	-	-	-	-
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)0.1		3,018.9	(6)0.1		2,810.0	-	-	-	-
						21.6	4.2	2.3	3.9
						372.9	351.3	347.1	344.8

סקירת ההנהלה

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2013 (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2013

מעל עד 3 ועד 5 שנים	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל חודש ועד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
מיליוני ש"ח				
16.4	52.4	92.1	23.2	0.8
-	-	-	-	-
16.4	52.4	92.1	23.2	0.8
26.2	71.8	23.2	7.2	71.2
-	-	-	-	-
26.2	71.8	23.2	7.2	71.2
(9.8)	(19.4)	68.9	16.0	(70.4)
(14.7)	(4.9)	14.5	(54.4)	(70.4)
-	-	-	11.7	32.0
-	-	-	-	-
-	-	-	11.7	32.0
-	1.2	-	0.1	42.3
-	-	-	-	-
-	1.2	-	0.1	42.3
-	(1.2)	-	11.6	(10.3)
0.1	0.1	1.3	1.3	(10.3)

ב. מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין
מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין
מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

ג. מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ

נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין
מכשירים נגזרים

נכסים פיננסיים (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין
מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (5)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות, ראה לעיל.

תוספת ד' (המשך)

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון (1)	מעל 20 שנים מיליוני ש"ח	מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים
3.9	1.99	376.6	4.0	1.80	332.2	4.3	-	-	143.0
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)3.9		376.6	(6)4.0		332.2	4.3	-	-	143.0
4.8	2.02	350.8	4.3	1.77	364.5	-	-	13.1	151.8
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)4.8		350.8	(6)4.3		364.5	-	-	13.1	151.8
						4.3	-	(13.1)	(8.8)
						(32.3)	(36.6)	(36.6)	(23.5)
0.1	1.24	39.2	0.1	0.67	43.7	-	-	-	-
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)0.1		39.2	(6)0.1		43.7	-	-	-	-
0.1	0.31	39.4	0.1	0.28	43.6	-	-	-	-
-		-	-		-	-	-	-	-
(6)0.1		39.4	(6)0.1		43.6	-	-	-	-
						-	-	-	-
						0.1	0.1	0.1	0.1

סקירת ההנהלה

חשיפה של הבנק לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2013 (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2013

מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
46.9	83.5	156.2	189.0	2,903.7
-	0.1	0.1	-	-
46.9	83.6	156.3	189.0	2,903.7
35.7	93.6	124.2	92.0	2,707.7
-	-	-	-	-
35.7	93.6	124.2	92.0	2,707.7
11.2	(10.0)	32.1	97.0	196.0
326.3	315.1	325.1	293.0	196.0

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית
נכסים פיננסיים וסכומים לקבל בגין מכשירים
נגזרים

נכסים פיננסיים (5)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות וסכומים לשלם בגין
מכשירים נגזרים

התחייבויות פיננסיות (5)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

הערות, ראה לעיל.

תוספת ד' (המשך)

31 בדצמבר 2012			31 בדצמבר 2013						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון (1)	מעל 20 שנים מיליוני ש"ח	מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים
0.4	2.09	3,733.5	0.5	2.11	3,558.6	25.9	4.2	2.3	146.9
0.4		0.5	1.7		0.2	-	-	-	-
<u>(6)0.4</u>		<u>3,734.0</u>	<u>(6)0.5</u>		<u>3,558.8</u>	<u>25.9</u>	<u>4.2</u>	<u>2.3</u>	<u>146.9</u>
0.6	1.97	3,409.1	0.5	1.70	3,218.1	-	-	13.1	151.8
-		-	-		-	-	-	-	-
<u>(6)0.6</u>		<u>3,409.1</u>	<u>(6)0.5</u>		<u>3,218.1</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>13.1</u>	<u>151.8</u>
						25.9	4.2	(10.8)	(4.9)
						<u>340.7</u>	<u>314.8</u>	<u>310.6</u>	<u>321.4</u>

סקירת ההנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

תוספת ה'

31 בדצמבר 2013									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (3)						סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)			פגום	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי							
סכומים מדווחים									
מיליוני ש"ח									
0.1	-	0.1	0.1	0.1	7.1	7.8	0.1	7.8	ציבור - מסחרי
6.6	(2.4)	(2.0)	11.2	13.5	138.6	169.9	13.5	169.9	חקלאות
13.2	(0.8)	0.7	53.2	81.5	350.4	512.9	81.5	512.9	תעשייה
1.2	0.3	(1.7)	4.2	4.3	78.2	83.1	4.3	83.1	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	5.2	5.2	-	5.2	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
6.1	(9.1)	5.3	10.1	17.6	317.2	465.1	17.6	465.1	חשמל ומים
0.1	(2.0)	0.3	0.2	0.3	61.4	69.9	0.3	69.9	מסחר
1.1	1.8	(1.1)	1.7	3.0	18.8	31.0	3.0	31.0	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
0.1	(0.2)	0.1	-	-	6.1	10.0	-	10.0	תחבורה ואחסנה
-	(0.1)	-	2.3	2.3	66.1	92.0	2.3	92.0	תקשורת ושירותי מחשב
2.1	(0.2)	(0.5)	1.2	2.0	117.8	146.4	2.0	146.4	שירותים פיננסיים
4.7	(0.1)	1.4	7.5	21.4	422.1	605.8	21.4	605.8	שירותים עסקיים ואחרים
35.3	(12.8)	2.6	91.7	146.0	1,589.0	2,199.1	146.0	2,199.1	שירותים ציבוריים וקהילתיים
15.6	(2.2)	1.4	12.0	43.3	657.4	1,023.6	43.3	1,023.6	סך הכל מסחרי
50.9	(15.0)	4.0	103.7	189.3	2,246.4	3,222.7	189.3	3,222.7	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	598.7	598.7	-	600.8	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	430.1	430.1	-	661.3	בנקים בישראל
50.9	(15.0)	4.0	103.7	189.3	3,275.2	4,251.5	189.3	4,484.8	ממשלת ישראל
סך הכל									

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כולל: חובות, אגרות חוב וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 3,275.2 מיליון ש"ח, 233.3 מיליון ש"ח ו-976.3 מיליון ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה

תוספת ה' (המשך)

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2012									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזוני (3)						סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)			פגום	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי							
סכומים מדווחים									
מיליוני ש"ח									
-	-	(0.1)	-	0.1	3.8	4.1	0.1	4.1	ציבור - מסחרי
10.8	(0.1)	(1.6)	14.7	17.6	168.3	208.8	17.6	210.3	חקלאות
13.2	(0.6)	(3.7)	57.1	78.0	361.7	534.4	78.0	534.4	תעשייה
2.7	(1.0)	3.2	5.1	5.6	80.2	84.9	5.6	84.9	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	1.5	1.5	-	43.9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
9.8	(3.3)	4.6	13.2	23.3	329.1	466.8	23.3	466.8	חשמל ומים
1.8	(0.2)	1.9	1.9	2.5	47.4	54.4	2.5	54.4	מסחר
0.5	(0.5)	0.5	0.3	3.0	23.0	34.0	3.0	34.4	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
0.2	(0.1)	0.1	0.1	0.4	10.6	15.3	0.4	15.3	תחבורה ואחסנה
0.2	(0.1)	-	1.4	1.4	73.4	104.3	1.4	138.2	תקשורת ושירותי מחשב
2.9	0.2	0.9	1.1	6.3	137.3	179.7	6.3	179.7	שירותים פיננסיים
3.5	(0.4)	2.0	4.0	14.6	369.7	558.6	14.6	558.6	שירותים עסקיים ואחרים
45.6	(6.1)	7.8	98.9	152.8	1,606.0	2,246.8	152.8	2,325.0	שירותים ציבוריים וקהילתיים
16.3	(5.1)	(0.1)	9.4	38.8	561.3	905.9	38.8	905.9	סך הכל מסחרי
61.9	(11.2)	7.7	108.3	191.6	2,167.3	3,152.7	191.6	3,230.9	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	571.8	571.8	-	591.9	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	519.1	519.1	-	868.3	בנקים בישראל
61.9	(11.2)	7.7	108.3	191.6	3,258.2	4,243.6	191.6	4,691.1	ממשלת ישראל
סך הכל									

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כולל: חובות, אגרות חוב וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 3,258.1 מיליון ש"ח, 447.5 מיליון ש"ח ו-985.5 מיליון ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה

מאזנים לסוף כל רבעון בשנים 2012 ו-2013

סכומים מדווחים

2013			
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4
מיליוני ש"ח			
1,014.5	901.1	972.1	1,097.8
324.5	340.5	279.5	233.3
2,163.5	2,184.3	2,246.4	2,246.4
(47.1)	(49.7)	(46.5)	(43.1)
2,116.4	2,134.6	2,199.9	2,203.3
19.2	19.1	20.0	21.0
31.2	37.1	44.9	46.7
<u>3,505.8</u>	<u>3,432.4</u>	<u>3,516.4</u>	<u>3,602.1</u>
2,768.1	2,672.5	2,717.6	2,811.0
48.8	74.7	92.6	87.5
2.8	2.9	2.6	2.7
136.5	138.7	141.8	137.9
209.0	196.7	205.2	207.6
3,165.2	3,085.5	3,159.8	3,246.4
340.6	346.9	356.6	355.4
<u>3,505.8</u>	<u>3,432.4</u>	<u>3,516.4</u>	<u>3,602.1</u>

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

אשראי לציבור

הפרשה להפסדי אשראי

אשראי לציבור נטו

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות והון

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

כתבי התחייבות נדחים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

סך כל ההון

סך כל ההתחייבויות וההון

תוספת ו'

2012			
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4
מיליוני ש"ח			
858.2	1,088.8	1,222.0	1,159.6
471.5	351.7	249.5	447.5
2,152.9	2,193.3	2,215.9	2,167.3
(62.4)	(65.3)	(68.5)	(54.9)
2,090.5	2,128.0	2,147.4	2,112.4
22.2	22.0	21.9	19.0
31.0	33.2	32.2	31.0
3,473.4	3,623.7	3,673.0	3,769.5
2,747.9	2,889.1	2,921.1	3,003.2
30.5	36.5	71.3	98.4
2.7	2.9	2.7	2.3
134.6	137.5	139.9	135.3
203.1	192.3	199.4	198.4
3,118.8	3,258.3	3,334.4	3,437.6
354.6	365.4	338.6	331.9
3,473.4	3,623.7	3,673.0	3,769.5

סקירת ההנהלה

דוחות רווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2012 ו-2013

סכומים מדווחים

2013			
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4
מיליוני ש"ח			
40.6	39.8	41.1	35.5
(7.8)	(8.3)	(9.0)	(3.9)
32.8	31.5	32.1	31.6
(0.4)	(3.2)	(1.5)	1.1
32.4	28.3	30.6	32.7
0.3	0.1	1.0	1.5
27.3	26.6	27.2	29.4
-	-	-	0.5
27.6	26.7	28.2	31.4
24.3	24.2	23.7	23.5
6.6	6.8	7.0	6.6
14.5	13.7	13.3	11.9
45.4	44.7	44.0	42.0
14.6	10.3	14.8	22.1
6.0	4.1	4.9	8.3
8.6	6.2	9.9	13.8
169.6	122.2	195.2	272.1

הכנסות ריבית

הוצאות ריבית

הכנסות ריבית, נטו

הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי

הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות מימון שאינן מריבית

עמלות

הכנסות אחרות

סך הכל ההכנסות שאינן מריבית

הוצאות תפעוליות ואחרות

משכורות והוצאות נלוות

אחזקת ופחת בניינים וציוד

הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח לפני מסים

הפרשה למסים על הרווח

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

רווח למניה בש"ח

רווח נקי למניה

תוספת ז'

2012			
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4
מיליוני ש"ח			
45.7	50.5	48.4	42.9
(11.3)	(15.3)	(13.6)	(7.3)
34.4	35.2	34.8	35.6
(2.4)	(2.1)	(2.8)	(0.4)
32.0	33.1	32.0	35.2
0.4	1.8	1.6	1.1
28.6	26.8	28.0	28.2
-	-	-	-
29.0	28.6	29.6	29.3
23.4	21.6	21.6	24.4
6.0	6.4	6.3	5.7
13.6	15.0	13.8	13.5
43.0	43.0	41.7	43.6
18.0	18.7	19.9	20.9
7.1	7.2	7.3	7.4
10.9	11.5	12.6	13.5
214.9	226.7	248.4	266.2

הצהרה (Certification)

אני, ינון שויקה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחינו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

.....
י. שויקה

מנהל כללי

כ' באדר א' התשע"ד
20 בפברואר 2014

הצהרה (Certification)

אני, ד"ר אליה חבה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2013 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחינו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

.....
ד"ר א. חבה

חשבונאי ראשי

כ' באדר א' התשע"ד
20 בפברואר 2014

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של "Committee of Sponsoring Organizations of The Treadway Commission (COSO)". בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31.12.2013, הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי ליום 31.12.2013 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק, סומך חייקין רואי חשבון, כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד מספר 143, אשר בו נכללה חוות דעת בנוסח האחד בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.2013.

חתימה	יו"ר הדירקטוריון אבי חפץ
חתימה	מנהל כללי ינון שויקה
חתימה	חשבונאי ראשי ד"ר רו"ח אליה חבה

תאריך אישור הדוח:
כ' באדר א' התשע"ד
20 בפברואר 2014

טלפון 03 884 8000
 פקסימיליה 03 884 8444
 אינטרנט www.kpmg.co.il

סומך חייקין
 מגדל המילניום KPMG
 רחוב הארבעה 17, תא דואר 809
 תל אביב 61008

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission ("COSO") (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיזוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה בלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013, והדוח שלנו, מיום 20 בפברואר 2014, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
 רואי חשבון
 כ' באדר א' התשע"ד
 20 בפברואר 2014

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2013

דוחות כספיים

תוכן העניינים

עמוד	
147	דוח רואה החשבון המבקר
	הדוחות הכספיים
148	מאזנים
149	דוחות רווח והפסד
151	דוחות על השינויים בהון
152	דוחות על תזרימי המזומנים
154	באורים לדוחות הכספיים

טלפון 03 884 8000
פקסימיליה 03 884 8444
אינטרנט www.kpmg.co.il

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 809
תל אביב 61008

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"לג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2013, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations Commission of the Treadway (COSO), והדוח שלנו מיום 20 בפברואר 2014, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

כ' באדר א' התשע"ד
20 בפברואר 2014

מאזן ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2012	2013	באור	
במיליוני ש"ח			
1,159.6	1,097.8	(2)	נכסים
447.5	233.3	(3)	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,167.3	2,246.4		ניירות ערך (מזה: 233.3 ו-413.6 מיליון ש"ח ב-31.12.13 וב-31.12.12
(54.9)	(43.1)		בהתאמה, בשווי הוגן)
2,112.4	2,203.3	(4)	אשראי לציבור
19.0	21.0	(5)	הפרשה להפסדי אשראי
31.0	46.7	(6)	אשראי לציבור, נטו
3,769.5	3,602.1		בניינים וציוד
			נכסים אחרים
			סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
3,003.2	2,811.0	(7)	פיקדונות הציבור
98.4	87.5	(8)	פיקדונות מבנקים
2.3	2.7		פיקדונות הממשלה
135.3	137.9	(9)	כתבי התחייבות נדחים
198.4	207.6	(10)	התחייבויות אחרות (מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי
3,437.6	3,246.7		חוץ מאזניים בסך 7.8 ו-7.0 מיליון ש"ח ב-31.12.13 וב-31.12.12 בהתאמה)
331.9	355.4	(11)	סך כל ההתחייבויות
3,769.5	3,602.1		סך כל ההון וההון

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

.....
ד"ר א. חבה
חשבונאי ראשי

.....
י. שויקה
מנהל כללי

.....
א. חפץ
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
כ' באדר א' התשע"ד
20 בפברואר 2014

רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2011	2012	2013	באור	
	מיליוני ש"ח			
186.2	187.5	157.0	(18)	הכנסות ריבית
(53.2)	(47.5)	(29.0)	(18)	הוצאות ריבית
133.0	140.0	128.0	(18)	הכנסות ריבית, נטו
(10.8)	(7.7)	(4.0)	(4)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
122.2	132.3	124.0		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
1.4	4.9	2.9	(19)	הכנסות מימון שאינן מריבית
111.2	111.6	110.5	(20)	עמלות
15.3	-	0.5	(21)	הכנסות אחרות
127.9	116.5	113.9		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
83.9	91.0	95.7	(22)	משכורות והוצאות נלוות
24.0	24.4	27.0	(5)	אחזקה ופחת בנינים וציוד
54.2	55.9	53.4	(23)	הוצאות אחרות
162.1	171.3	176.1		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
88.0	77.5	61.8		רווח לפני מסים
30.9	29.0	23.3	(24)	הפרשה למסים על הרווח
57.1	48.5	38.5		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח למניה בש"ח
1,125.8	956.2	759.1		רווח נקי למניה

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2011 ⁽¹⁾	2012 ⁽¹⁾	2013	
במיליוני ש"ח			
57.1	48.5	38.5	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק רווח כולל אחר, לפני מסים :
-	0.4	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
-	0.4	-	רווח כולל אחר, לפני מסים
-	(0.1)	-	השפעת המס המתייחס
-	0.3	-	רווח כולל אחר, לאחר מיסים
<u>57.1</u>	<u>48.8</u>	<u>38.5</u>	הרווח הכולל המתייחס לבעלי מניות הבנק

(1) ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. אימוץ ההוראה נעשה באופן של יישום למפרע, לאור זאת, נתוני רווח כולל אחר לשנים קודמות סווגו מחדש ואינם מוצגים עוד כחלק מהדוח על השינויים בהון אלא במסגרת דוח מאוחד על הרווח הכולל. ראה גם ביאור 1. כמו כן, ביאור 26 בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר כולל פירוט בדבר תנועה ברכיבי רווח כולל אחר.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון

סכומים מדווחים

סך הכל הון	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾	הון המניות הנפרע
מיליוני ש"ח			
311.3	298.4	(0.1)	13.0
(25.3)	(25.3)	-	-
286.0	273.1	(0.1)	13.0
57.1	57.1	-	-
-	-	-	-
343.1	330.2	(0.1)	13.0
48.5	48.5	-	-
(60.0)	(60.0)	-	-
0.3	-	0.3	-
331.9	318.7	0.2	13.0
38.5	38.5	-	-
(15.0)	(15.0)	-	-
-	-	-	-
355.4	342.2	0.2	13.0

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

השפעה מצטברת, נטו ממס, של יישום לראשונה ביום 1 בינואר 2011 של ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי יתרה לאחר התיאומים מיישום של תקנים והוראות חדשות רווח נקי רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס⁽¹⁾

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011

רווח נקי דיבידנד ששולם רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס⁽¹⁾

יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

רווח נקי דיבידנד ששולם רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2013

(1) ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. אימוץ ההוראה נעשה באופן של יישום למפרע, לאור זאת, נתוני רווח כולל אחר לשנים קודמות סווגו מחדש ואינם מוצגים עוד כחלק מהדוח על השינויים בהון אלא במסגרת דוח מאוחד על הרווח הכולל. ראה גם ביאור 1. כמו כן, ביאור 26 בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר כולל פירוט בדבר תנועה ברכיבי רווח כולל אחר.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2011	2012	2013	
מיליוני ש"ח			
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
57.1	48.5	38.5	רווח נקי לשנה
			<u>התאמות:</u>
2.0	2.2	2.2	פחת על בניינים וציוד
0.2	-	-	הפסד ממימוש בניינים וציוד
10.8	7.7	4.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
4.5	1.7	0.5	פיצויי פרישה - גידול בעודף העתודה על היעודה
(6.0)	(2.0)	(1.6)	מיסים נדחים, נטו
(4.2)	(4.3)	(1.5)	רווח משינוי ערך ניירות ערך לפדיון ומשינוי ערך וממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(0.1)	(0.7)	(0.6)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
			<u>שינוי נטו בנכסים שוטפים</u>
(56.6)	(32.3)	59.5	פקדונות בבנקים
(187.8)	(137.5)	(94.9)	אשראי לציבור
23.8	3.8	1.2	ניירות ערך למסחר
5.7	(0.9)	(14.1)	נכסים אחרים
			<u>שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות</u>
(11.7)	52.7	(10.9)	פיקדונות מבנקים
470.9	134.7	(192.2)	פיקדונות הציבור
2.9	(0.6)	0.4	פיקדונות הממשלה
17.3	(1.3)	8.7	התחייבויות אחרות
3.4	1.9	2.6	שערוך כתבי התחייבויות נדחים
332.2	73.6	(198.2)	מזומנים נטו מפעילות שוטפת (לפעילות שוטפת)
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
-	13.3	34.2	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(320.3)	(1,231.3)	(752.6)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
273.0	528.4	152.7	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
7.9	574.1	780.8	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(1.9)	(3.5)	(4.2)	רכישת בניינים וציוד
-	3.5	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(41.3)	(115.5)	210.9	מזומנים נטו מפעילות השקעה (לפעילות השקעה)

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)

סכומים מדווחים

2011	2012	2013	
מיליוני ש"ח			
-	(60.0)	(15.0)	תזרימי מזומנים מפעילות מימון
-	(60.0)	(15.0)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
290.9	(101.9)	(2.3)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון
705.1	996.0	894.1	גידול (קיטון) במזומנים
996.0	894.1	891.8	יתרת מזומנים לתחילת השנה
			יתרת מזומנים לסוף השנה
209.6	215.4	187.0	ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו
61.8	60.9	39.6	ריבית שהתקבלה
22.9	49.3	34.4	ריבית ששולמה
4.7	3.9	3.6	מסים על הכנסה ששולמו
			מסים על הכנסה שהתקבלו
1.7	(1.7)	-	פעולות שלא במזומן
			רכישת בניינים וציוד

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - עיקרי מדיניות חשבונאית

א. כללי

1. בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הבנק הינו חברה בת ישירה של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ (להלן: "הבינלאומי").

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 20 בפברואר 2014.

2. הגדרות

הדוחות הכספיים של הבנק נערכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעריכת הדוחות הכספיים הבנק מיישם, בין היתר, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים וכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, באופן המפורט להלן:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנשחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ניירות ערך בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה ב-FAS 168 (ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים - תקן המחליף את FAS 162. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

הבנק - בנק לדוגמה בערבון מוגבל.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל. בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה התאגיד מפקח ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים - כהגדרתם ב- IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, למעט בעל עניין.

בעלי עניין - כהגדרתם בפסקה 1 להגדרה "בעל עניין", "בתאגיד" בסעיף 1 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

עלות - עלות בסכום מדווח.

דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק נערכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעריכת הדוחות הכספיים הבנק מיישם, בין היתר, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים וכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, באופן המפורט להלן:

- בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. נושאים בליבת העסק הבנקאי הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים כמכשירים פיננסיים כולל, בין היתר, הכרה בהכנסה כולל תוכניות נאמנות לקוחות, הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות והפרשות, הצגת דוחות כספיים ודיווח מגזרי.
- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים בישראל ועל תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:
- במקרים בהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

2. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של הבנק, ומעוגלים ל-0.1 מיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

3. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר);
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות שעד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

4. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

5. שינוי סיווג

בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיפים ג' ו-ד' להלן) סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולדרישות הדיווח בתקופה השוטפת. בפרט, סווגו מחדש:

הוראה בנושא דוח על הרווח הכולל

בעקבות יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05 ו-ASU 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב, פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים לשנים 2012 ו-2011. סווגו מחדש כך שאינם מוצגים בנפרד במסגרת דוח על השינויים בהון אלא מדווחים בסכום כולל תוך פירוט ההרכב שמוצג במסגרת דוח נפרד שנקרא "דוח מאוחד על הרווח הכולל" אשר מוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

בדוחות הכספיים לשנת 2013 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. הוראה בנושא "דוח על הרווח הכולל".
2. הוראה בנושא "קיצוץ נכסים והתחייבויות".
3. הוראה בנושא "גילוי על פיקדונות".
4. מערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים.
5. גילויים מסוימים מתוקף הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20 אשר נדרש ליישם לראשונה החל מיום 1 בינואר 2013.
6. מכתב המפקח על הבנקים בנושא "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיר".
7. עדכונים לבאור ניירות ערך שנקבעו בחוזר המפקח בדבר שילוב מכתבי הפיקוח בהוראות הדיווח.
8. עדכונים בקשר להצגת באור נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון (ראה באור 15 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון).

המדיניות החשבונאית של הבנק, כפי שמפורטת בסעיף ד' שלהלן, משלבת את המדיניות החשבונאית החדשה בגין יישום תקני החשבונאות, עדכוני התקינה החשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים הנ"ל ומציגה את אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1. מטבע חוץ והצמדה

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות צמודים כלולים בדוחות הכספיים כלהלן:

- אלה הצמודים למטבע חוץ - לפי שער החליפין היציג שפורסם על ידי בנק ישראל לתאריך המאזן.
- אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן לפי המדד שפורסם לאחרונה לפני תאריך המאזן, למעט במקרים בהם תנאי ההסכם קובעים אחרת.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר		
2011	2012	2013	2011	2012	2013
באחוזים			בש"ח		

שער החליפין של:

הדולר של ארה"ב

7.6	(2.3)	(7.0)	3.821	3.733	3.471
-----	-------	-------	-------	-------	-------

מדד המחירים לצרכן:

לחודש נובמבר

2.6	1.4	1.9	120.4	122.1	124.4
-----	-----	-----	-------	-------	-------

לחודש דצמבר

2.2	1.6	1.8	120.4	122.3	124.6
-----	-----	-----	-------	-------	-------

2. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

(א) הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:

- ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.
- הכנסות מעמלות פירעון מוקדם של הלוואות, לאחר ניכוי חלק יחסי המתייחס להון הפיננסי, נכללות בדוח רווח והפסד בשיעורים שנתיים שווים במשך יתרת התקופה לפירעון האשראי או במשך שלוש שנים ממועד הפירעון המוקדם, לפי התקופה הקצרה ביותר.
- עמלות הקצאה למסגרות אשראי וכן עמלות בגין ערבויות שהעניק הבנק מוכרות ברווח והפסד באופן יחסי לתקופות העסקאות. עמלות מעסקי מימון כגון: עמלות בגין קיבולים, ערבויות ואשראי תעודות מוכרות באופן יחסי לתקופות העסקאות.

(ב) הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.

(ג) ניירות ערך - ראה סעיף 1.ד.1 (4) להלן.

(ד) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף 1.ד.1 (5) להלן.

(ה) הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

3. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה, ראה באור 1.ד.7).

זיהוי וסיווג חובות פגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות (לרבות איגרות חוב ונכסים אחרים) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע").

כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

1. אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
 2. כאשר החייב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.
- כללי החזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב שצובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים. הערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים ורק לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם:

(1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד ההסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);
- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליוני ש"ח. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונים במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנדויות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

לעניין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות החזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, בהתבסס על נוסחה המפורטת בהוראת שעה שקבע המפקח על הבנקים וזאת בתוקף עד וכולל יום 31 בדצמבר 2012. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים בשנים 2008, 2009 ו-2010 בענפי המשק השונים, תוך חלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי. מטעמי שמרנות, הבנק לא כלל בחישוב מקדמי ההפרשה את נתוני המחיקות החשבונאיות בשנים 2011, 2012 ו-2013, שכן בהתחשב בנתונים אלה היקף ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי נמוך יותר. בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים טרם הפרסום של הנחיות מעודכנות וסופיות בנושא הפרשה קבוצתית, הבנק ממשיך ליישם את ההוראות שנקבעו בהוראת השעה.

ביום 18 ביולי 2013 הועברה לדיון בוועדה המייעצת טיוטה בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". הטיוטה מאריכה את התחולה של הוראת שעה בנושא חישוב "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי" בהתבסס על פילוח לפי ענפי משק, קובעת הערות והנחיות לאופן החישוב של שיעורי הפסדי העבר וכן קובעת דרישות מקיפות בקשר להכללת התאמות בגין הגורמים הסביבתיים בקביעת מקדמי ההפרשה. בנוסף, נכללו הוראות המתייחסות לשימוש בדירוגים פנימיים לחישוב ההפרשה הקבוצתית.

ההשפעה הצפויה בגין יישום ההנחיות בקשר לחישוב שיעור הפסדי העבר תטופל בדרך של שינוי אומדן ותיקוף לרווח והפסד. מועד היישום לראשונה טרם נקבע סופית.

בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת השעה, החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק לא שומר הפרשה כללית ונוספת, אולם ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובודק כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממס.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של

סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

בנוסף, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמיושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית של כל יתרת ההפרשה להפסדי אשראי.

לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום, מגדיר הבנק את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה באור 1.ד.2.(א).

לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטא כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות בהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית 2010-20 ASU

הבנק מיישם את ההוראות חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית 2010-20 ASU, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי.

בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. בנוסף, יש לתת גילוי על איכות האשראי של הלוואות לדיר. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים - הלוואות לדיר, אנשים פרטיים - אחר ובנקים וממשלות) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לווים בישראל לפעילות לווים בחו"ל, במידה שמהותי.

הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 בדרך של מכאן ולהבא. חלק מדרישות הגילוי החדשות בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מיושמות על ידי הבנק החל מיום 1 בינואר 2013. לגבי גילויים חדשים כאמור, לא נדרש הבנק לכלול מידע השוואתי.

ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה למעט עדכון מתכונת הגילוי בבאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

4. ניירות ערך

(א) ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלושה תיקים כלהלן:

- איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט איגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. איגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי הערך הנקוב בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.

- ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

- ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואיגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.

(ב) הכנסות, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

(ג) עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".

(ד) לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף 1.ד.6 (6) להלן.

(ה) לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף 1.ד.7 (7) להלן.

5. מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק חשוף לסיכונים אשראי, סיכונים נזילות וסיכונים שוק. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים השונים, הבנק משתמש במכשירים פיננסיים.

6. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק מיישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 157 (ASC 820-10) אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בעדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S. GAAP וב-IFRS.

שווי הוגן מוגדר כסכום/מחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או שהיה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או התחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או התחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

לצורך מדידת שווי הוגן, לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסיים. עם זאת, בתנאים מסוימים נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות המוחזקים והמנוהלים במסגרת פורטפוליו נמדדים לפי שווי הוגן תוך שימוש במחיר שהיה מתקבל או משולם אילו פוזיציה נטו בקבוצות של נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות כאמור הייתה נמכרת או מועברת.

בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (factor blockage) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל ההחזקה על ידי הבנק או גודל הפוזיציה יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פיקדונות הציבור ופיקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווך בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. כמו כן, במקרים מסוימים, לצורך מדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות לא סחירות, הבנק מיישם הנחיות שנקבעו ב-ASU 2009-05, מדידת התחייבויות לפי שווי הוגן. בפרט, הבנק מעריך את שוויים ההוגן תוך שימוש במחירים מצוטטים של ההתחייבויות (או של התחייבויות דומות) אשר נסחרות כנכסים.

פריטים המסווגים בהון

בעקביות למדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות, נמדד השווי ההוגן של הפריטים המסווגים בהון תוך שימוש במחירים מצוטטים של הפריטים כאמור (או של מכשירים דומים) אשר נסחרים כנכסים.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 16ב', "יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

7. ירידת ערך מכשירים פיננסיים

(1) ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב - העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי איגרות חוב - לעלות המופחתת);
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כמו כן, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה, שנוקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

(2) אשראי לציבור ויתרות חוב - ראה באור 1.ד.1 (3) לעיל.

8. רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד (אלא אם נכלל בערך בספרים של נכס אחר) לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר.

9. חכירות

החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הבנק.

תשלומי חכירה

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית, למעט דמי חכירה מותנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תשלומי חכירה מינימאליים המשתלמים במסגרת חכירה תפעולית, נזקפים עם התהוותם לרווח והפסד.

קביעה אם הסדר מכיל חכירה

בתחילת ההסדר או בעת בחינתו מחדש, הבנק קובע אם הסדר הוא חכירה או אם הוא מכיל חכירה. הסדר הוא חכירה או מכיל חכירה אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- קיום ההסדר תלוי בשימוש בנכס או בנכסים ספציפיים; וכן
- ההסדר מכיל זכות לשימוש בנכס.

תשלומים ותמורה אחרת שנדרשים לפי ההסדר מופרדים בתחילת ההסדר או בעת הבחינה מחדש לתשלומים עבור החכירה ולרכיבים אחרים על בסיס השווי ההוגן היחסי שלהם.

10. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

עיתוי בחינת ירידת הערך

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל יחידה מניבת מזומנים הכוללת מוניטין או נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש, מבצע הבנק, הערכה של סכום בר ההשבה, או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

מדידת סכום בר השבה

הסכום בר ההשבה של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ושווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה. בקביעת שווי השימוש, מהוון הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס, בגינם לא הותאמו תזרימי המזומנים הצפויים לנבוע מהנכס.

קביעת יחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

נכסי מטה הבנק

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים.

במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה החברה או כאשר קיימים סממנים לירידת ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הכרה בהפסד מירידת ערך

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים עולה על הסכום בר ההשבה, ונקפים לרווח והפסד. לגבי יחידות מניבות מזומנים הכוללות מוניטין, הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של היחידה מניבת מזומנים, לאחר גילום יתרת המוניטין, עולה על הסכום בר ההשבה שלה. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, לגביים הוכרו הפסדים מירידת ערך בתקופות קודמות, בכל מועד דיווח נבדק האם קיימים סימנים לכך שהפסדים אלו קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

11. זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד-מעביד קיימות בבנק עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות עתידיות בגין מענק ותק, פיצויי פיטורין עודפים, ביטוח חיים, הטבות לגימלאים ופנסיה מחושבות על ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. שיעור התמותה מתבסס על הוראות עדכניות של הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון. שיעור עליית השכר בעתיד מוערך על ידי ההנהלה.

התחייבויות לפיצויי פרישה ופנסיה מכוסות בעיקרן על ידי יעודות אשר מופקדות בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. בגין סכומי התחייבות אשר אינם מכוסים כאמור, נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. ראה באור 13, "זכויות עובדים".

הנחיות והבהרות בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרץ 2011 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בנושא בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקרות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות.

בפרט, לפי המכתב, בנק שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, נדרש להביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בעקבות יישום ההנחיות של הפיקוח, ההתחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים מוצגת בדוח הכספי בסכום הגבוה מבין סכום ההתחייבויות שחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיוגרו לבנק בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבויות שמחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הוותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

12. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

- (1) סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
- (2) סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.
- (3) סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

13. הוצאות מסים על ההכנסה

מסים על הכנסה כוללים מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד אלא אם המסים נובעים מצירוף עסקים, או נזקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק שהוא מוסד כספי לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים.

המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הבנק צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי מוכר בספרים כאשר צפוי (more likely than not) שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתחייבות יתממשו, הם מופחתים.

לצורך הקביעה כי ניתן להכיר בנכס מס נדחה, הבנק מביא בחשבון את כל הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות, התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות השוללות הכרה בנכס מס נדחה.

קיזוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הבנק מקיזז נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז של נכסים והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין

אותה ישות נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

14. רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה, לאחר התאמה בגין מניות באוצר.

15. דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על איפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים. תוצאות מגזר המוצר שלא ניתן לשיוך למגזרי הלקוחות הרלוונטיים נכלל בסעיף "סכומים שלא הוקצו והתאמות".

16. גילויים בהקשר לצד קשור

IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקאות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור.

בנוסף, נדרש מתן גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים מוגדרים כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוונה ושליטה עליה במישרין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו.

17. עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.

נטילת התחייבות או ויתור

הבנק גורע את ההתחייבות מהדוחות הכספיים לפי שוויה ההוגן במועד הסילוק. ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שוויה ההוגן במועד הסילוק נזקף כרווח או כהפסד. במקרה של נטילת התחייבות ההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבעה נזקף להון. במקרה של ויתור השווי ההוגן של ההתחייבות שנמחלה נזקף להון.

שיפוי

סכום השיפוי נזקף להון.

הלוואות, לרבות פיקדונות

במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק לפי שוויים ההוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. ההפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל לבין שוויים ההוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון.

בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפיקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בעלותם המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית, למעט מקרים בהם בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים הם מוצגים בשווי הוגן.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. אימוץ כללי חשבונאות אמריקאיים בנושא הטבות לעובדים

ביום 27 בינואר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בנושא דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב. בהתאם לטיוטה בנקים יידרשו לאמץ באופן מלא את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. הטיוטה אינה קובעת תאריך יעד או הוראות מעבר ליישום כללי החשבונאות כאמור, אולם החל ממועד המעבר שיקבע בהמשך תאגידי בנקאיים ידרשו לעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בהתאם להוראות מעבר בעדכונים חדשים לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב שיפורסמו ובהתאם להבהרות שיימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.

כמו כן, ביום 30 בינואר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. הטיוטה מעדכנת את דרישות ההכרה המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. טיוטה זו כוללת עדכונים מסוימים בהוראות הדיווח לציבור, אך אינה כוללת את כל העדכונים הנדרשים להוראות בעקבות אימוץ כללים אלו. נושאים אלו, לרבות הבהרות נוספות אם ידרשו, יטופלו בנפרד.

הטיוטה קובעת כי התיקונים להוראות הדיווח הציבורי יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור. בין היתר, בהתאם לאמור בטיוטה:

- שיעור ההיוון לחישוב ההתחייבות בגין זכויות העובדים יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות בישראל. כתוצאה מכך, תבוטל הוראת השעה בהוראות הקיימות הקובעת את שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים.
- תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא תשלומים מבוססי מניות כאמור ב- ASC 718 - Compensation - Stock Compensation.

בהתאם לטיוטה שפרסם הפיקוח, בנק בין השאר נדרש בדוחות הכספיים לשנת 2013 לכל הפחות לתת גילוי לאומדן ההשפעה הכמותית על ההון העצמי של חישוב ההתחייבויות בשל זכויות עובדים תוך שימוש בשיעורי היוון המבוססים על תשואות שוק למועד הדיווח של אג"ח ממשלתיות בישראל.

להערכת הבנק ההשפעה הצפויה על ההון העצמי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2013 בגין השפעת השינוי בשיעור ההיוון בלבד הינה כ-7 מיליון ש"ח נטו. יודגש כי לאימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים עשויות להיות השפעות נוספות על הבנק לרבות השפעות על ההון העצמי, ההשפעה שצוינה לעיל אינה מביאה בחשבון השפעות נוספות כאמור אלא רק את השפעת השימוש בשיעורי היוון כפי שצוין לעיל. למרות ההשפעה לרעה על ההון העצמי של הבנק, לצורך חישוב דרישות הון בהתאם להוראות באזל III, בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת רווח או הפסד מצטבר בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים לא תובא בחשבון באופן מיידי אלא תהיה כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתה תיפרסם בשיעורים שווים עד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

2. הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי חרות כגון עסקאות סינדיקציה.

במהלך חודש אוקטובר 2013 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות, אשר קובע הנחיות והבהרות מסוימות בנוגע לאופן היישום של תקן FAS 91. כמו כן, פורסם עדכון להוראות מעבר בנושא מדידת הכנסות ריבית אשר קובע הנחיות בנוגע לאופן היישום לראשונה. בין היתר, נקבע כי היישום לראשונה יבוצע באופן של מכאן ואילך על עסקאות שנוצרו או חודשו החל מיום 1 בינואר 2014 וכן המשך פריסה של עמלות מפירעון מוקדם בגין פירעונות מוקדמים שבוצעו לפני מועד היישום לראשונה. בנוסף, הובהר כי תאגיד בנקאי לא יוכל לדחות עלויות פנימיות ביצירת הלוואות ללא אישור מוקדם מיחידת דיווח כספי בפקוח על הבנקים.

הבנק נערך ליישום ההוראה והיא תיושם החל מיום 1 בינואר 2014.

3. הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביום 18 ביולי 2013 הועברה לדיון בוועדה המייעצת טיוטת חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". הטיוטה מאריכה את התחולה של הוראת השעה בנושא חישוב הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בהתבסס על פילוח לפי ענפי משק, קובעת הבהרות והנחיות לאופן החישוב של שיעור הפסדי העבר וכן קובעת דרישות מקיפות בקשר להכללה במסגרת מקדם הפרשה את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים. בנוסף, מחייבת הטיוטה הרחבה משמעותית של דרישות התייעוד התומך במקדם הפרשה הקבוצתית ובנאותות כוללת של הפרשה וכן הרחבה משמעותית של דרישות הדיווח להנהלה ולדירקטוריון.

ההשפעה הצפויה בגין יישום ההנחיות בקשר לחישוב שיעור הפסדי העבר תטופל בדרך של שינוי אומדן ותיזקף לרווח והפסד. מועד היישום לראשונה טרם נקבע סופית.

4. דיווח על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר

ביום 30 בספטמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח על סכומים שסווגו מחדש מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר. החוזר נועד להתאים את דרישות הגילוי בקשר לסיווג מחדש של פריטים מחוץ לרווח כולל אחר מצטבר בהתאם לעדכון תקן חשבונאי אמריקאי ASU 2013-02. החוזר מוסיף לבאור על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר דרישת גילוי על הסעיפים בדוח רווח והפסד שבהם נכללו הסכומים שסווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד.

יישום ההוראות ייעשה בדרך של יישום למפרע החל מיום 1 בינואר 2014. ליישום החוזר לא צפויה השפעה על הדוחות הכספיים מלבד השפעה הצגתית על באור רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

באור 2 - מזומנים ופקדונות בבנקים

31 בדצמבר	
2012	2013
סכומים מדווחים	
מיליוני ש"ח	
587.8	499.0
571.8	598.8
<u>1,159.6</u>	<u>1,097.8</u>
<u>894.1</u>	<u>891.8</u>

מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
פקדונות בבנקים מסחריים
סך הכל

מזה - מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

באור 3 - ניירות ערך (1)

שוי הוגן (2)	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	סכומים מדווחים				
					מיליוני ש"ח				
229.1	(0.1)	0.3	228.9	229.1					
2.1	-	-	2.1	2.1					
231.2	(0.1) ⁽⁵⁾	0.3 ⁽⁵⁾	231.0	231.2					
2.1	(6)-	(6)-	2.1	2.1					
<u>233.3</u>	<u>(0.1)</u>	<u>0.3</u>	<u>233.1</u>	<u>233.3</u>					
35.3	-	1.4	33.9	33.9					
346.5	(0.1)	0.2	346.4	346.5					
20.1	-	-	20.1	20.1					
44.3	-	0.1	44.2	44.3					
410.9	(0.1) ⁽⁵⁾	0.3 ⁽⁵⁾	410.7	410.9					
2.7	(6)-	(6)-	2.7	2.7					
<u>448.9</u>	<u>(0.1)</u>	<u>1.7</u>	<u>447.3</u>	<u>447.5</u>					

31 בדצמבר 2013

א. אגרות חוב זמינות למכירה ממשלתיות (4)

מוסדות פיננסיים

סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה

ב. אגרות חוב למסחר

סך הכל

31 בדצמבר 2012

א. אגרת חוב המוחזקת לפדיון (3)

ב. אגרות חוב זמינות למכירה

ממשלתיות (4)

מוסדות פיננסיים

אחרים

סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה

ג. אגרות חוב למסחר

סך הכל

- (1) פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה באורים 18 ו-19.
 (2) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (3) כתב התחייבות נדחה לא סחיר. נתוני השווי ההוגן מבוססים על הערכה כלכלית.
 (4) ראה גם באור 16.
 (5) כלולים בהון.
 (6) מקפד לדוח רווח והפסד.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2013		
אשראי לציבור		
סך הכל	פרטי	מסחרי
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
61.9	16.3	45.6
4.0	1.4	2.6
(24.6)	(6.0)	(18.6)
9.6	3.9	5.7
(15.0)	(2.1)	(12.9)
50.9	15.6	35.3
7.8	1.8	6.0

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
הוצאות בגין הפסדי אשראי
מחיקות חשבונאיות
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי

בגין חובות, ועל החובות בגינם היא חושבה:

1,291.4	51.2	1,240.2
955.0	606.2	348.8
2,246.4	657.4	1,589.0
24.7	2.6	22.1
18.4	11.2	7.2
43.1	13.8	29.3

יתרת חוב רשומה של חובות

שנבדקו על בסיס פרטני
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
סך הכל חובות

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות

שנבדקו על בסיס פרטני
שנבדקו על בסיס קבוצתי
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

(1) סווג מחדש.

2011			2012		
אשראי לציבור			אשראי לציבור		
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח					
42.6	14.5	28.1	65.4	21.5	43.9
10.8	1.8	9.0	7.7	(0.1)	7.8
(7.3)	(1.7)	(5.6)	(17.6)	(8.3)	(9.3)
19.3	6.9	12.4	6.4	3.2	3.2
12.0	5.2	6.8	(11.2)	(5.1)	(6.1)
65.4	21.5	43.9	61.9	16.3	45.6
7.9	1.5	6.4	7.0	1.5	5.5
1,287.7	83.3	1,204.4	1,323.9	60.9	1,263.0
752.4	479.4	273.0	843.4	500.4	343.0
2,040.1	562.7	1,477.4	2,167.3	561.3	1,606.0
44.0	9.3	34.7	40.1	5.0	35.1
13.5	10.4	3.1	14.8	9.8	5.0
57.5	19.7	37.8	54.9	14.8	40.1

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים פגומים ⁽²⁾	בעייתיים לא פגומים ⁽¹⁾	לא בעייתיים	ב. חובות 1. איכות אשראי ופיגורים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾					
במיליוני ש"ח						
31 בדצמבר 2013						
ציבור - מסחרי						
-	-	350.4	53.0	15.9	281.5	בינוי ונדליין - בינוי
-	-	78.2	3.8	0.1	74.3	בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
-	-	66.1	2.3	0.1	63.7	שרותים פיננסיים
2.8	0.3	1,094.3	30.1	24.4	1,039.8	מסחרי - אחר
2.8	0.3	1,589.0	89.2	40.5	1,459.3	סך הכל מסחרי
5.6	1.2	657.4	11.9	27.6	617.9	אנשים פרטיים
8.4	1.5	2,246.4	101.1	68.1	2,077.2	סך הכל ציבור
-	-	598.7	-	-	598.7	בנקים בישראל
-	-	430.1	-	-	430.1	ממשלת ישראל
8.4	1.5	3,275.2	101.1	68.1	3,106.0	סך הכל
31 בדצמבר 2012						
ציבור - מסחרי						
0.2	0.1	361.7	54.7	19.6	287.4	בינוי ונדליין - בינוי ⁽⁵⁾
0.2	0.1	80.2	4.7	0.5	75.0	בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
-	-	73.4	1.4	-	72.0	שרותים פיננסיים ⁽⁵⁾
4.6	1.4	1,090.7	34.5	30.2	1,026.0	מסחרי - אחר ⁽⁵⁾
5.0	1.6	1,606.0	95.3	50.3	1,460.4	סך הכל מסחרי
4.5	2.1	561.3	9.4	27.3	524.6	אנשים פרטיים ⁽⁵⁾
9.5	3.7	2,167.3	104.7	77.6	1,985.0	סך הכל ציבור
-	-	571.8	-	-	571.8	בנקים בישראל
-	-	519.1	-	-	519.1	ממשלת ישראל
9.5	3.7	3,258.2	104.7	77.6	3,075.9	סך הכל

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 4.ב.2.ג. להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית, חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 8.4 מיליון ש"ח (2012 - 9.5 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
 (5) סווג מחדש.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב למעט במקרים בהם הועבר לטיפול באמצעים משפטיים, נבחן באופן פרטני ונמצא כי לא צפויים ממנו הפסדי אשראי מעבר לסכום שנמחק או הופרש. הבנק משתמש באינדיקציות נוספות כגון דירוג לקוחות ומצב הבטחונות המנוהלים במערכות ממוכנות בהתאם למדיניות ניהול סיכון האשראי שקבע הדירקטוריון.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾
במיליוני ש"ח				
66.7	53.0	53.0	-	-
5.3	3.8	2.9	0.9	0.9
2.4	2.3	1.1	-	1.2
74.5	30.1	15.3	9.5	14.8
148.9	89.2	72.3	10.4	16.9
41.9	11.9	9.6	2.1	2.3
190.8	101.1	81.9	12.5	19.2

31 בדצמבר 2013

ציבור - מסחרי

בינוני ונדליין - בינוני
 בינוני ונדליין - פעילויות בנדליין
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
 חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

	48.1	28.9	12.5	19.2
	27.0	18.7	6.7	8.2

יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾
במיליוני ש"ח				
63.3	54.7	54.4	0.2	0.3
5.3	4.7	2.2	1.9	2.5
1.4	1.4	1.2	0.1	0.2
80.3	34.5	12.7	16.5	21.8
150.8	95.3	70.5	18.7	24.8
39.3	9.4	4.8	4.1	4.6
190.1	104.7	75.3	22.8	29.4

31 בדצמבר 2012

ציבור - מסחרי

בינוני ונדליין - בינוני
 בינוני ונדליין - פעילויות בנדליין
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

מזה:

נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
 חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

	42.8	14.9	11.3	27.9
	21.1	13.9	5.7	7.2

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרה ממוצעת על חובות פיננסיים
במיליוני ש"ח		
0.1	0.1	55.7
-	-	4.1
-	-	1.7
1.0	1.0	32.8
1.1	1.1	94.3
1.3	1.3	10.5
2.4	2.4	104.8

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים

סך הכל ציבור

2011	2012
במיליוני ש"ח	

52.5 67.1

6.0 2.3

15.1 18.8

6.0 2.3

יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן
בו סווג כפגום⁽¹⁾

סך הכנסות ריבית שהיו נרשמו בתקופת הדיווח אלו היה אשראי צובר
ריבית לפי תנאיו המקוריים

[1] מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

[2] אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 27.2 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 בדצמבר 2013				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל (2)	צובר לא בפיגור (1)	צובר	צובר	שאינו צובר ריבית
		בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים (1)	90 ימים או יותר (1)	
במיליוני ש"ח				
2.2	0.2	-	-	2.0
2.6	0.7	-	-	1.9
0.1	-	-	-	0.1
13.8	2.1	-	-	11.7
18.7	3.0	-	-	15.7
8.3	0.9	-	-	7.4
27.0	3.9	-	-	23.1

ציבור - מסחרי
 בינוי ונדל"ן - בינוי
 בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

31 בדצמבר 2012				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל (2)	צובר לא בפיגור (1)	צובר	צובר	שאינו צובר ריבית
		בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים (1)	90 ימים או יותר (1)	
במיליוני ש"ח				
0.7	-	-	-	0.7
1.3	1.3	-	-	-
0.2	-	-	-	0.2
13.5	-	-	-	13.5
15.7	1.3	-	-	14.4
5.4	0.4	-	-	5.0
21.1	1.7	-	-	19.4

ציבור - מסחרי
 בינוי ונדל"ן - בינוי
 בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים
במיליוני ש"ח		
2.4	2.4	6
0.8	1.0	7
-	-	-
16.0	16.1	58
19.2	19.5	71
7.9	8.3	235
27.1	27.8	306

ציבור - מסחרי
 בינוי ונדליין - בינוי
 בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו	
לשנה שהסתיימה	
ביום 31 בדצמבר 2013 ⁽¹⁾	
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים
במיליוני ש"ח	
0.1	1
-	1
-	-
1.1	12
1.2	14
1.1	45
2.3	59

ציבור - מסחרי
 בינוי ונדליין - בינוי
 בינוי ונדליין - פעילויות בנדליין
 שרותים פיננסיים
 מסחרי - אחר
 סך הכל מסחרי
 אנשים פרטיים
 סך הכל ציבור

(1) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני, לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר				
2013				
סיכון אשראי	אשראי ⁽¹⁾	מספר	תחום אשראי ללווה	
חוץ מאזני ⁽¹⁾ ⁽³⁾	סכומים מדווחים	לווים	אלפי ש"ח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	(2)		
48.3	34.4	19,503	עד 10	
49.9	49.3	6,679	מ- 10 עד 20	
73.9	107.0	6,219	מ- 20 עד 40	
93.8	195.1	5,079	מ- 40 עד 80	
91.2	202.6	2,745	מ- 80 עד 150	
82.8	159.6	1,196	מ- 150 עד 300	
66.6	131.0	474	מ- 300 עד 600	
56.1	149.5	237	מ- 600 עד 1,200	
50.0	139.4	122	מ- 1,200 עד 2,000	
61.5	226.9	101	מ- 2,000 עד 4,000	
52.8	263.4	57	מ- 4,000 עד 8,000	
105.0	305.0	33	מ- 8,000 עד 20,000	
76.7	143.0	8	מ- 20,000 עד 40,000	
67.7	140.2	4	מ- 40,000 עד 75,465 ^(*)	
<u>976.3</u>	<u>2,246.4</u>	<u>42,457</u>	סך הכל אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני	

(1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.

(2) מספר הלווים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

(*) תקרת האשראי במדרגה העליונה בניכוי קיזוזים מותרים הינה 43.3 מיליון ש"ח.

באור 4 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני, לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר				
2012				
סיכון אשראי	אשראי ⁽¹⁾	מספר	תחום אשראי ללווה	
חוץ מאזני ⁽¹⁾ ⁽³⁾	סכומים מדווחים	לזנים	אלפי ש"ח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	(2)		
51.6	39.2	19,439	עד 10	
48.2	49.5	6,674	מ- 10 עד 20	
67.1	101.2	5,910	מ- 20 עד 40	
89.3	174.3	4,677	מ- 40 עד 80	
87.2	163.5	2,360	מ- 80 עד 150	
71.0	127.4	974	מ- 150 עד 300	
58.0	114.8	419	מ- 300 עד 600	
44.5	134.9	214	מ- 600 עד 1,200	
44.6	152.7	129	מ- 1,200 עד 2,000	
67.4	231.4	110	מ- 2,000 עד 4,000	
55.7	272.5	62	מ- 4,000 עד 8,000	
123.7	312.0	33	מ- 8,000 עד 20,000	
64.1	123.0	7	מ- 20,000 עד 40,000	
113.1	249.0	7	מ- 40,000 עד 61,771 (*)	
985.5	2,245.4	41,015	סך הכל אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני	

(1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.

(2) מספר הלזנים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

(*) תקרת האשראי במדרגה העליונה בניכוי קיזוזים מותרים הינה 61.1 מיליון ש"ח.

באור 5 - בניינים וציוד

סך הכל	בניינים ומקרקעין לרבות שיפורים	
	ציוד וריהוט	במושכר
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח		
44.3	6.9	37.4
1.8	1.0	0.8
(6.0)	(0.3)	(5.7)
40.1	7.6	32.5
4.2	1.7	2.5
-	-	-
44.3	9.3	35.0
21.4	4.0	17.4
2.2	0.4	1.8
(2.5)	(0.3)	(2.2)
21.1	4.1	17.0
2.2	0.5	1.7
-	-	-
23.3	4.6	18.7
22.9	2.9	20.0
19.0	3.5	15.5
21.0	4.7	16.3
	7.9%	7.4%
	8.4%	7.6%

עלות נכסים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011	תוספות	גריעות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	תוספות	גריעות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013		

פחת

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011	פחת לשנה	גריעות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	פחת לשנה	גריעות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013		

הערך בספרים

ליום 31 בדצמבר 2011
ליום 31 בדצמבר 2012
ליום 31 בדצמבר 2013

שיעור הפחת הממוצע

ליום 31 בדצמבר 2012
ליום 31 בדצמבר 2013

התקשרויות לשכירת בניינים - ראה באור 16.

באור 6 - נכסים אחרים

31 בדצמבר	
2012	2013
סכומים מדווחים	
מיליוני ש"ח	
25.3	26.9
-	8.3
1.9	1.7
0.5	0.2
3.3	9.6
<u>31.0</u>	<u>46.7</u>

מסים נדחים לקבל, נטו (1)
 עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על ההפרשות השוטפות
 הוצאות מראש
 יתרת חובה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
 חייבים אחרים ויתרות חובה
 סך כל הנכסים האחרים
 (1) ראה גם באור 24.

באור 7 - פקדונות הציבור⁽¹⁾

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	
2012	2013
מיליוני ש"ח	
728.9	856.8
100.5	116.3
829.4	973.1
2,173.8	1,837.9
3,003.2	2,811.0
-	-
1,830.0	1,698.4
82.4	145.2
1,090.8	967.4

בישראל
לפי דרישה
- אינם נושאים רבית
- נושאים רבית
סך הכל לפי דרישה
לזמן קצוב ⁽²⁾
סך הכל פקדונות בישראל ⁽³⁾
(2) מזה: פקדונות שאינם נושאים רבית
(3) מזה:
פקדונות של אנשים פרטיים
פקדונות של גופים מוסדיים
פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	
2012	2013
מיליוני ש"ח	
1,979.9	1,604.3
830.2	691.5
193.1	361.7
-	153.5
3,003.2	2,811.0

תקרת הפקדון במיליוני ש"ח
עד 1
מעל 1 עד 10
מעל 10 עד 100
מעל 100 עד 500
סה"כ

(1) החל מיום 31 בדצמבר 2013 מיישם הבנק חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא גילוי על פקדונות, למעט דרישות הגילוי על פקדונות של גופים מוסדיים שגויסו בישראל אשר הבנק מיישם החל מיום 1 בינואר 2013. ההוראה כוללת, בין השאר, דרישת גילוי חדשה לפי גודל. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע. ראה באור 1.

באור 8 - פקדונות מבנקים

31 בדצמבר	
2012	2013
סכומים מדווחים	
מיליוני ש"ח	
98.4	87.0
-	0.5
98.4	87.5

בנקים מסחריים
פקדונות לפי דרישה
פיקדונות לזמן קצוב
סך כל הפקדונות מבנקים

באור 9 - כתבי התחייבות נדחים

31 בדצמבר		שיעור תשואה פנימי(2)	משך חיים ממוצע(1)
2012	2013		
סכומים מדווחים			
במיליוני ש"ח			
135.3	137.9	2.01	6.93
135.3	137.9		

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות: במטבע ישראלי צמוד למדד סך כל אגרות החוב וכתבי התחייבויות

- (1) משך חיים ממוצע הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.
(2) שיעור תשואה פנימי, הינו, שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

באור 10 - התחייבויות אחרות

31 בדצמבר	
2012	2013
סכומים מדווחים	
מיליוני ש"ח	
2.1	-
7.8	8.3
32.6	33.9
6.1	6.6
130.0	138.0
19.8	20.8
198.4	207.6

עודף הפרשות שוטפות למס על מקדמות ששולמו
עודף עתודה לפיצויי פרישה על היעודה (1)
עובדים ומוסדות בגין משכורות ונלוות הכנסות מראש
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
זכאים אחרים
סך כל ההתחייבויות האחרות
(1) ראה גם באור 13.

באור 11 - הון

א - הון המניות

אלפי ש"ח נומינלי		מספר המניות	
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום
51	162	50,720	162,000

ליום 31 בדצמבר 2011-2013 :
מניות רגילות בנות 1 ש"ח

ב - מבנה ההון של הבנק

ביום 1 ביוני 2010 אישרה האסיפה הכללית של הבנק לשנות את מבנה ההון של הבנק, להחליף את תקנון ההתאגדות ולתקן את תזכיר ההתאגדות, וזאת, בעיקר על רקע רכישת כל מניות הבנק על ידי בעל מניות אחד. בכל הקשור לסעיפים הנוגעים לפטור, שיפוי וביטוח נושאי משרה, ששנו לאחורונה, לא חל שינוי נוסף בתקנון החדש. בהתאם להחלטת שינוי מבנה ההון, כל המניות שהיו קרויות "מניית מייסד" "מניות רגילות א" ו-"מניות רגילות ב" בהון הרשום והמונפק של הבנק ייקראו לאחר ההחלטה "מניות רגילות" ויקנו את הזכויות הנתונות למניות הרגילות על פי התקנון, כמו כן נקבע כי כל 10,000 מניות, מכל סוג שהוא של הבנק (ושהיו בעלות 0.0001 ש"ח ע.ג. כ"א) אוחדו ל- 1 מניה רגילה בת 1 ש"ח ע.ג., כך שלאחר איחוד ההון, הון המניות של הבנק שהיה מורכב מ- 1,620,000,000 מניות (מסוגים שונים) בנות 0.0001 ש"ח ע.ג. כ"א, הינו כעת הון מניות המורכב מ- 162,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת.

ג - דיבידנד

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות כל דין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 ביחס לחלוקת דיבידנדים על ידי תאגיד בנקאי. דירקטוריון הבנק לא קבע מדיניות לחלוקת דיבידנדים.

- ביום 12 בדצמבר 2013 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 15.0 מיליון ש"ח ששולם ביום 26 בדצמבר 2013.
- ביום 27 בדצמבר 2012 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 20.0 מיליון ש"ח ששולם באותו מועד.
- ביום 6 באוגוסט 2012 הכריז הבנק על דיבידנד בסך 40.0 מיליון ש"ח ששולם ביום 29 באוגוסט 2012.

באור 12 - הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים

הון רגולטורי והלימות ההון מחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה להלימות ההון" (באזל II).

31 בדצמבר	
2012	2013
סכומים מדווחים	
במיליוני ש"ח	
331.7	355.2
137.6	140.2
<u>469.3</u>	<u>495.4</u>
2,423.2	2,391.6
0.1	0.1
451.5	463.4
<u>2,874.8</u>	<u>2,855.1</u>
11.5%	12.4%
16.3%	17.4%
<u>9.0%</u>	<u>9.0%</u>

א. 1. הון לצורך חישוב יחס ההון
הון רובד 1, לאחר ניכויים
הון רובד 2, לאחר ניכויים
סה"כ הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
סיכון אשראי
סיכון שוק
סיכון תפעולי

סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	
2012	2013
במיליוני ש"ח	
331.7	355.2
<u>331.7</u>	<u>355.2</u>
0.1	0.1
2.2	2.2
135.3	137.9
137.6	140.2
<u>469.3</u>	<u>495.4</u>

1. הון רובד 1

הון
סך הכל הון רובד 1

2. הון רובד 2

א. הון רובד 2 עליון

45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס, בגין התאמות לשווי הוגן של ני"ע זמינים למכירה
הפרשה כללית לחובות מסופקים

ב. הון רובד 2 תחתון

כתבי התחייבות נדחים
סך הכל הון רובד 2
סך הכל הון כולל

באור 12 - הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ג. ההשפעה הצפויה של אימוץ הוראות באזל III ביום 1.1.2014

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בנושא מדידה והלימות ההון, על מנת להתאימן להנחיות באזל III. התיקונים להוראות הנ"ל ייכנסו לתוקף החל מיום 1.1.2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות הגילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון. החוזר הנ"ל קבע דרישות גילוי מעודכנות שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל III. דרישות הגילוי ייכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014 ואילך. עם זאת, בדוחות הכספיים לשנת 2013 נדרשו הבנק לכלול גילוי בדבר ההשפעה הצפויה של יישום הוראות באזל III.

להלן מוצגת ההשפעה הצפויה של אימוץ הוראות באזל III ביום 1.1.2014 וזאת בהתאם למצב הבנק ביום 31.12.2013. בחישוב ההשפעה הצפויה של אימוץ הוראות באזל III ביום 1.1.2014 הובאו בחשבון הוראות המעבר המפורטות לעיל.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים החלות ביום 31.12.2013 (באזל II)	בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים החלות ביום 1.1.2014 (באזל III)	ההשפעה הצפויה של יישום באזל III במיליוני ש"ח	בהתאם להוראות באזל III
---	--	--	------------------------

א. הון רגולטורי לאחר הניכויים וההתאמות הפיקוחיות			
הון ליבה / הון עצמי רובד 1	355.2	0.2	355.4
סך הון רובד 1	355.2	0.2	355.4
הון רובד 2	140.2	6.8	147.0
סך כל ההון הכולל	495.4	7.0	502.4
ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	2,391.6	78.3	2,469.9
סיכון שוק	0.1	-	0.1
סיכון תפעולי	463.4	-	463.4
סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון	2,855.1	78.3	2,933.4
ג. יחס הון לרכיבי סיכון			
יחס הון ליבה / הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון	12.4%	(0.3%)	12.1%
יחס הון כולל לרכיבי סיכון	17.4%	(0.3%)	17.1%
יחס ההון המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים:			
יחס הון ליבה / הון עצמי רובד 1	7.5%	1.5%	9.0%
יחס ההון הכולל	9.0%	3.5%	12.5%

באור 12 - הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ד. יעד הלימות ההון

ההון ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכם ב- 355.4 מיליון ש"ח לעומת 331.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול של 7.1%. השינוי נובע בעיקר מרווחי השנה ובניכוי הדיבידנד ששולם.

בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין של בנק ישראל, יחס ההון לרכיבי סיכון על פי הוראות "באזל II" ליום 31 בדצמבר 2013 הינו 17.4% (מזה: 12.4% יחס הון רובד 1).

ביום 23 בינואר 2014 אישר דירקטוריון הבנק את מסמך ה-ICAAP לנתוני ה-30 ביוני 2013 בהתבסס על המתודולוגיה והתשתית של חברת האם.

תוצאות תהליך ה-ICAAP יועברו לבנק ישראל לעיונו.

לאור ממצאי תהליך ה-ICAAP ולאחר דיון במכלול השיקולים המפורטים במסמך, ובהתאם למכתב בנק ישראל מיום 10.12.2013 בנושא SREP, החליט הדירקטוריון לאמץ את יחסי ההון כדלקמן: במצב עסקים רגיל - יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-15% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10%. תחת תרחישי קיצון - יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-10% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.5%.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל III בישראל, ביום 28 במרס 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל III - יחסי הון ליבה מינימאליים הדורשת מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) בשיעור של 9% (במקום 7.5% הקיים היום) וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את יחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) המזערי בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 10% וביחס הון כולל של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לאמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) מוערי שיידרש מהבנק הוא 9% ויחס ההון הכולל המזערי הוא 12.5%.

יצוין, כי ההגדרות של הון ליבה והון כולל והתאמות הפיקוחיות (הניכויים מההון) שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים כחלק מאימוץ הוראות באזל III, שונות משמעותית מההגדרות שנכללו במסגרת הוראות באזל II.

באור 13 - זכויות עובדים

א - זכויות עובדים בעת פרישה

31 בדצמבר	
2012	2013
סכומים מדווחים	
מיליוני ש"ח	
21.3	22.2
(29.1)	(30.5)
(7.8)	(8.3)

יעודה לפיצויי פרישה

בניכוי - עתודה לפיצויי פרישה

עודף העתודה נכלל בהתחייבויות אחרות (באור 10)

העתודה לפיצויי פרישה הכלולה במאזן ביחד עם תשלומים בגין פוליסות לבטוח מנהלים מכסים את התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו על בסיס שכרם האחרון ותקופת עבודתם. הסכומים שהופקדו על ידי הבנק בחברות ביטוח אינם בשליטתו ובניהולו ולפיכך לא ניתן להם ביטוי במאזן. היעודה הכלולה במאזן מתייחסת להפקדות בקופת גמל מוכרת לפיצויים והיא כוללת רווחים שנצברו. משיכת כספי היעודה מותנית בקיום ההוראות המפורטות בחוק פיצויי פיטורין.

ב - מענק הסתגלות ומענק מיוחד

במסגרת הסכמים אישיים שיש לבנק עם חברי ההנהלה, זכאים עובדים אלו לקבל בנוסף לפיצויים הרגילים שישולמו להם בעת פרישתם גם מענק הסתגלות בגובה של מספר חודשי משכורת. הפרשה בגין התחייבות זו נכללה במאזן במסגרת סעיף "עובדים ומוסדות בגין משכורות ונלוות" במסגרת התחייבויות אחרות (באור 10).

ג - מענקי יובל

עובדי הבנק זכאים, בהגיעם לוותק מסויים, למענקים מיוחדים ולתקופת חופשה מיוחדת ("מענקי יובל"). החישוב האקטוארי לתאריך המאזן מתבסס על הוראות עדכניות של האקטואר הראשי במשרד האוצר לגבי שיעורי תמותה מחודש פברואר 2007, אשר נקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון לחברות הביטוח.

החישוב האקטוארי לתאריך המאזן נעשה על בסיס שיעור היוון של 4% אשר נקבע על ידי המפקח על הבנקים ובהנחת עליית שכר ריאלית המבוססת על ניסיון העבר ומשתנה בהתאם לוותק העובד.

התחייבות הבנק למענקים כאמור, מסתכמת ב- 15.8 מיליון ש"ח (2012 - 14.5 מיליון ש"ח) והיא נכללה במאזן בסעיף "עובדים ומוסדות בגין משכורות ונלוות" במסגרת התחייבויות אחרות (באור 10).

ד - חופשה

עובדי הבנק זכאים על-פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת הוצאות הנלוות המתחייבות. יתרת ההפרשה לחופשה לתאריך המאזן מסתכמת ב- 3.5 מיליון ש"ח (2012 - 3.2 מיליון ש"ח) והיא נכללת בסעיף "עובדים ומוסדות בגין משכורות ונלוות" במסגרת התחייבויות אחרות (באור 10).

ה - מדיניות תגמול

דירקטוריון הבנק החליט, ביום 31 בינואר 2013, לאחר המלצת ועדת שכר ותגמולים מיום 16 בדצמבר 2012 ואישור ועדת הביקורת מיום 20 בדצמבר 2012, לאשר תכנית תגמול למנהלים בכירים בבנק החל משנת העבודה 2013 והכל כמפורט להלן:

1. תכנית התגמול תחול על בעלי התפקידים הבאים: המנכ"ל וחברי ההנהלה של הבנק (אשר לנכון למועד זה כוללים בנוסף למנכ"ל ארבעה חברים, (בעלי התפקידים האמורים למעט המנכ"ל ייקראו להלן - "הבכירים האחרים"). (להלן ייקראו כלל בעלי התפקידים בסעיף זה - "הבכירים").

2. תכנית התגמול קובעת את אופן קביעת המענק השנתי לבכירים בגין שנת 2013 ואילך ואינה מתייחסת ליתר רכיבי התגמול.

3. תנאי הסף לזקיפה ולתשלום המענק השנתי הינם כמפורט להלן:

3.1 זקיפה ותשלום מענק בגין שנת המענק ו/או תשלומי מענקים שנדחו בגין שנים קודמות ואשר מועד תשלומם חל במועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת המענק (ראה סעיף 7 להלן) ו/או הזכאות למימוש כתבי אופציה שניתנו בשנים קודמות במסגרת התכנית אשר הבשלתם חלה באותו מועד או בסמוך לאחריו (ראה סעיף 6.3 להלן), מותנים בעמידה בסף יחס הלימות ההון הכולל (להלן - "סף הלימות ההון"), כמשמעות יחס זה בדוחות הכספיים של הבנק, אשר יקבע על ידי הדירקטוריון בתחילת כל שנת מענק.

3.2 בנוסף, תשלומי מענקים שנדחו בגין שנים קודמות ואשר מועד תשלומם חל במועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת המענק (ראה סעיף 7 להלן), ו/או הזכאות למימוש כתבי אופציה שניתנו בשנים קודמות במסגרת התכנית אשר הבשלתם חלה באותו מועד או בסמוך לאחריו (ראה סעיף 6.3 להלן), ישולמו ויבשילו, לפי העניין, במלואם בשיעור תשואה להון של 8% ומעלה ובטווח שבין שיעור תשואה להון של 4%-8% ישולם חלק יחסי של התשלומים או יבשיל חלק יחסי של כתבי האופציה על בסיס לינארי. מתחת לטווח זה לא ישולמו תשלומי מענק נדחה ולא יבשילו כתבי אופציה.

3.3 על אף האמור לעיל, כל עוד הבנק עומד בסף הלימות ההון, והתשואה להון בשנה השוטפת הינה חיובית, רשאי הדירקטוריון (לאחר אישור ועדת ביקורת) להחליט על זקיפה ותשלום מענקים לפי שיקול דעת הדירקטוריון המתואר בסעיף 4.2.3 להלן, ובכפוף לאישורים הנדרשים על פי כל דין.

4. התגמול לבכירים ייקבע בהתאם למפורט להלן:

4.1 תקציבי המענק למנכ"ל וליתר הבכירים האחרים ייקבעו על פי שיעור התשואה להון בשנה השוטפת, בהתאם לטבלה המפורטת בסעיף 4.2 וההתאמות המפורטות בסעיף 4.3 להלן. ככל ששיעור התשואה להון גדל, יגדל התקציב, וזאת עד לתקרת שיעור תשואה להון של 15%. תקציב המענק הכולל לבכירים אחרים, לפני התאמות, ייקבע לפי "מענק כולל ממוצע לבכיר אחר", על פי הטבלה, מוכפל במספר הבכירים האחרים הזכאים בשנת המענק למענק על פי התוכנית, אלא אם החליט הדירקטוריון אחרת (להלן: "תקציב המענק הכולל לבכירים אחרים"). חלוקת תקציב המענק הכולל לבכירים אחרים בין הבכירים האחרים, תיעשה בהתאם למפורט בסעיף 5 להלן.

להלן הטבלה לקביעת תקציבי המענקים לפני התאמות ולקביעת הרכב המענק, לפי שיעור התשואה להון:

תקרת התגמול הכולל לבכירים אחרים	התגמול לכל בכיר אחר (שאינו יו"ר או מנכ"ל)	שיעור האופציות מהתגמול למנכ"ל בלבד	התגמול הכולל למנכ"ל	שיעור התשואה
ב-ש"ח	ב-ש"ח*	(%)	ב-ש"ח	(%)
160,000	40,000	0	80,000	8.50%
200,000	50,000	0	100,000	9.00%
240,000	60,000	0	120,000	9.50%
270,000	67,500	0	135,000	10.00%
310,000	77,500	0	155,000	10.50%
340,000	85,000	0	170,000	11.00%
380,000	95,000	0	190,000	11.50%
410,000	102,500	0	205,000	12.00%
450,000	112,500	12.5	225,000	12.50%
480,000	120,000	22	240,000	13.00%
530,000	132,500	25	265,000	13.50%
580,000	145,000	25	290,000	14.00%
630,000	157,500	25	315,000	14.50%
670,000	167,500	25	335,000	15.00%

הערות:

1. ככל ששיעור התשואה להון יחול בין שתי מדרגות יחושב התגמול באופן יחסי בין התגמולים באותן המדרגות.
 2. במקרה של עליה בשיעור הריבית חסרת הסיכון במשק מעל ל-5%, ייבחן הצורך בעדכון הטבלה (לצורך העניין, הריבית חסרת הסיכון הממוצעת במשק תיקבע על פי תשואה לפדיון שנתית ממוצעת של אג"ח ממשלתי צמוד למדד המחירים לצרכן עם משך חיים ממוצע של שלוש שנים).
- 4.2 לתקציבי המענקים על פי הטבלה, כאמור, יתווספו או ינוכו הרכיבים הבאים:
- 4.2.1 תוספת / ניכוי בגין עמידה ביעד התשואה על פי תוכנית העבודה - תוספת או ניכוי של עד 12.5% מהסכומים לפי הטבלה על פי שיעור הפער לטובה או לרעה בתשואה להון בפועל בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ביחס ליעד התשואה להון שנקבע על ידי הדירקטוריון בתכנית העבודה.
 - 4.2.2 תוספת / ניכוי בגין עמידה ביעד הלימות ההון על פי תוכנית העבודה - תוספת או ניכוי של עד 7.5% מהסכומים לפי הטבלה על פי שיעור הפער לטובה או לרעה ביחס הון הליבה לנכסי הסיכון בפועל, כמשמעות מונח זה בדוחות הכספיים של הבנק, ביחס ליעד שנקבע על ידי הדירקטוריון בתוכנית העבודה.
 - 4.2.3 אם התשואה של הבינלאומי לא תאפשר תשלום לחברי ההנהלה לפי הטבלה (אלא רק הנוסחה המפצה, או בכלל לא), בעוד שהתשואה של חברת הבת תאפשר מתן בונוס לחברי הנהלת הבת, ייקטם הבונוס לחברי הנהלת החברה ב-10%. דהיינו, יקבלו רק 90% מסכום הבונוס בטבלה. כל 1% תשואה, שהינו גבוה יותר מתשואת המינימום הבינלאומי (8.5%), יזכה בתוספת בשיעור של 2% מסכום הבונוס בטבלה, עד למקסימום של 10% נוספים.
 - 4.2.4 תוספת או הפחתה על פי שיקול דעת הדירקטוריון - הדירקטוריון רשאי, על פי שיקול דעתו (לאחר המלצת ועדת התגמול) להוסיף ו/או להפחית סכומי מענקים בהיקף מצרפי שלא יעלה על סכום המשקף משכורת חודשית בשנת המענק לכל הבכירים. חלוקת התוספת או ההפחתה, תיעשה לפי החלטת הדירקטוריון (בכפוף להמלצת ועדת התגמול). במסגרת זו רשאי הדירקטוריון גם לקבוע תוספת או הפחתה כוללת בגין הבכירים האחרים, אשר תתווסף לתקציב המענק הכולל בגינם או תופחת ממנו, כשבמידה ומדובר בתוספת, היא תתווסף במלואה לרזרבת המנכ"ל כהגדרתה בסעיף 5.1 להלן.

בהפעלת שיקול דעתו יביא הדירקטוריון בחשבון, בין היתר, שיקולים שונים המפורטים בתכנית, בין היתר, תוצאות הבנק בהשוואה לתוצאות הבנקים בקבוצה ובנקים אחרים בישראל בסדר גודל דומה לבנק פאג"י; עמידה ביעדים ציות לחוקים, לתקנות והוראות רגולטוריות; הובלת תכניות התייעלות ועמידה ביעדים הנגזרים מהן; אירועי כשל ועוד.

4.3 למנכ"ל בלבד, המענק הכולל על פי סעיפים 4.1-4.2 לעיל, יורכב ממענק כספי בשיעור הנע בין 100%-ל-75% מסך המענק הכולל (להלן: "המענק הכספי") ומכתבי האופציה לרכישת מניות הבנק הבינלאומי, בשיעור הנע בין 0%-ל-25% מסך המענק הכולל (להלן: "אופציות"), על פי שיעור התשואה להון בהתאם לטבלה לעיל וההתאמות המפורטות בסעיף 4.2 לעיל כדלקמן:

המנכ"ל יהיה זכאי לאופציות רק במידה ויוחלט על חלוקת אופציות לחברי הנהלת הבינלאומי. מענק בגובה של עד 300,000 ש"ח- המנכ"ל יהיה זכאי לאופציות בהתאם לחלק היחסי שיהיו זכאים לו חברי הנהלת הבינלאומי. מענק בגובה של 300,000 ש"ח ומעלה - על פי שיעור התשואה להון בהתאם לטבלה לעיל וההתאמות המפורטות בסעיף 4.2 לעיל.

5. אופן חלוקת תקציב המענק הכולל בין הבכירים האחרים הינו כדלקמן:

5.1 95% מתקציב המענק הכולל לבכירים האחרים, שאינו נובע מתוספת לבכירים האחרים על פי שיקול דעת הדירקטוריון לפי סעיף 4.2.4 לעיל, יחולק ביניהם על פי מפתח המשקל את שכרם הבסיסי של הבכירים האחרים ואת הציון האישי שניתן להם בגין ביצועיהם בשנה השוטפת, ואילו היתרה, כולל התוספת לבכירים האחרים על פי שיקול דעת הדירקטוריון, ככל שניתנה כאמור בסעיף 4.2.4 לעיל, תחולק בגין הצטיינות המנהלים בשנה השוטפת לפי המלצת המנכ"ל (להלן - "רזרבת המנכ"ל").

5.2 תכנית התגמול קובעת מנגנון לקביעת הציון האישי (המורכב מרכיב מדידה כמותי ומציון הערכה אישית) תוך התייחסות נפרדת למבקר הפנימי, מנהל הסיכונים הראשי והחשבונאי הראשי בשים לב לחשיבות ורגישות תפקידיהם העוסקים בתפקידי פיקוח ובקרה ובדיווח הכספי. קביעת המרכיב הכמותי תיעשה בהתאם לעמידה במדדים אובייקטיביים הניתנים למדידה כמותית הנגזרים מתכנית העבודה של הבנק. ציוני הערכה האישי ייקבעו בשים לב לשיקולים שונים המפורטים בתכנית, בין היתר, התרומה לשליטה ביעדי ברמת הסיכון; עמידה ביעדי ציות לחוקים, לתקנות ולהוראות רגולטוריות, ממצאים מהותיים של דוחות ביקורת פנימית וחיצונית ועוד.

6. חישוב מספר האופציות המוענקות למנכ"ל בלבד:

6.1 כמות האופציות שתוענק על פי תכנית התגמול תשקף שווה ערך לשיעור של בין 0%-ל-25% (כאמור בטבלה שבסעיף 4.1 לעיל) מסך המענק הכולל לו הוא זכאי בהתאם לסעיפים 4, 5 ו-9 לעיל.

6.2 האופציות בגין השנה השוטפת יוענקו במועד הדיווח על התוצאות הכספיות לשנת המענק או במועד אישור המענק הכולל על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון, לפי המאוחר.

6.3 האופציות תבשלנה בשתי מנות: הראשונה (50%), תבשיל לאחר שנה ממועד ההענקה או במועד פרסום התוצאות הכספיות בגין השנה העוקבת לשנת המענק, לפי המאוחר, והשנייה תבשיל לאחר שנתיים ממועד ההענקה או במועד פרסום התוצאות הכספיות בגין השנה השנייה שלאחר שנת המענק, לפי המאוחר. הבשלת כל מנה תהא מותנית בהמשך עבודת הבכיר בבנק עד למועד ההבשלה, ובכפוף לתנאי הסף המפורטים בסעיף 3 לעיל לגבי שנת המענק האחרונה שהסתיימה טרם מועד ההבשלה. אופציות שלא תבשלנה במועד ההבשלה המיועד לאור האמור בסעיף 3 לעיל, תפקענה מיידית.

6.4 מועד הפקיעה של האופציות שהבשילו יהא בתום שלוש שנים ממועד הבשלתן.

6.5 בחישוב הערך הכלכלי של האופציות לצורך חישוב כמות האופציות שיוקצו, יובאו בחשבון הנתונים וההנחות הבאות:

6.5.1 שווי האופציות יחושב על פי נוסחת "בלק אנד שולס" במועד הענקת המענק;

6.5.2 יונח, כי מועד המימוש הצפוי של האופציות יהא בחלוף שלוש שנים ממועד הענקתן;

6.5.3 אמידת סטיית התקן של תשואת מניות הבנק תעשה על בסיס תשואות שבועיות שיחושבו בהתאם למחירי סגירה מתואמים למשך "החיים" הצפוי של האופציות עד למימושן;

- 6.5.4 שער הרבית הינו רבית חסרת סיכון לא צמודה לפי משך "החיים" הממוצע הצפוי של האופציות עד למימושן.
- 6.6 יובהר כי האמור בתכנית התגמול עשוי להיות כפוף לאישורה ו/או תיקונה של תכנית האופציות על ידי האורגנים המוסמכים של הבנק ולהוראותיהם כפי שיקבעו. נכון למועד זה לא הוקצו או הוענקו כל אופציות כאמור על ידי הבנק.
7. פריסת תשלומי המענק הכספי תהיה כדלקמן:
- 7.1 המענק הכספי (קרי, המענק הכולל בניכוי הרכיב שהומר לאופציות) שייקבע בשנה מסוימת, ייפרס על פני שלוש שנים. פריסת תשלום המענק במזומן בגין שנת המענק תתבצע כדלקמן:
- 7.1.1 תשלום במזומן עם הדיווח על תוצאות השנה השוטפת של עד 4 משכורות חודשיות ממוצעות של הבכיר או של 60% מהמענק הכולל לבכיר בגין השנה השוטפת, הגבוה מביניהם (להלן - "התשלום הראשון").
- 7.1.2 50% מיתרת המענק הכספי לאחר התשלום הראשון, ישולמו עם פרסום הדוחות הכספיים לשנה העוקבת לשנת המענק.
- 7.1.3 היתרה תשולם עם פרסום הדוחות הכספיים לשנה הקלנדרית השנייה לאחר שנת המענק.
- 7.2 כל תשלום של יתרת המענק לאחר התשלום הראשון (להלן - "מענק נדחה") מותנה וכפוף לתנאים המפורטים בסעיף 3 לעיל בהתייחס לשנת המענק האחרונה שהסתיימה טרם מועד התשלום המיועד. במידה ולא קמה זכאות לתשלום הנדחה או חלקו, לאור האמור בסעיף 3 לעיל, תבטל זכאות הבכיר לתשלום הנדחה שלא שולם.
- 7.3 התשלומים הנדחים יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן כשמדד הבסיס הינו המדד הידוע במועד התשלום הראשון.
8. מענק לבכיר שהחל לעבוד ו/או פרש במהלך שנת המענק ישולם בהתאם למפורט להלן:
- 8.1 בכיר שהחל לעבוד במהלך שנת המענק ועבד בפועל שישה חודשים ומעלה יהא זכאי למענק בגין שנת המענק, על פי החישוב לעיל, מוכפל בשיעור תקופת עבודתו בפועל מסך השנה. בכיר כאמור אשר עבד פחות משישה חודשים במהלך שנת המענק, לא יהא זכאי למענק בגינה, למעט אם הדירקטוריון (לאחר אישור ועדת התגמול) החליט אחרת. במקרה כזה, המענק ישולם לבכיר ייחשב כחלק מהמענק על פי שיקול דעת הדירקטוריון על פי סעיף 4.2.3 לעיל, ויהא כפוף למגבלותיו.
- 8.2 אם הבכיר הגיע לגיל פרישה או פרש (לרבות עקב פטירה או אובדן כושר עבודה חו"ח) מהבנק במהלך שנת המענק - יקבל את יתרת המענקים אשר נותרה בגין השנים הקודמות במועד פרישתו. בנוסף, יבחן הדירקטוריון באופן פרטני את זכאותו למענק חלקי בגין השנה השוטפת ויקבע את סכום המענק שישולם בגינה, אם בכלל, ובלבד שלא יעלה סכום המענק על הסכום אשר היה מחושב על פי התכנית (בהתבסס על הנתונים הידועים בעת פרישתו) מוכפל בחלק היחסי של תקופת עבודתו בפועל בשנת המענק. סכום המענק שייקבע ישולם במלואו בסמוך לאחר מועד פרישתו בכפוף להחלטות שיתקבלו ולאישור על פי דין.
9. על אף האמור בתכנית, המענק הכולל עבור כל בכיר (לרבות אופציות) בגין שנת מענק לא יעלה על 12 משכורות חודשיות של אותו הבכיר.
10. הדירקטוריון יקיים מעקב שוטף על יישום התכנית. תכנית התגמול ומרכיביה ייבחנו מחדש על ידי הדירקטוריון מעת לעת, אך לפחות פעם בשלוש שנים, וזאת על מנת לבחון את הצורך בביצוע שינויים והתאמות לתכנית. בכפוף להוראות כל דין ובשים לב לעקרונות, התכלית ויעדי התכנית, הדירקטוריון יהיה רשאי לערוך שינויים בתכנית או בנתונים שנקבעו בה.
11. המענקים לבכירים על פי תכנית התגמול, לא יהוו חלק מהשכר המשולם למי מהבכירים, ולא יובאו בחשבון לצורך הפרשות סוציאליות, פיצויים וקצבת פרישה.
12. בתכנית התגמול, אין כל התחייבות של הבנק להמשיך ולהתקשר עם כל בכיר על פי התכנית כעובד או אחרת. אין תנאי בתכנית המגביל את הבנק להפסיק את התקשרותו עם כל בכיר על פי שיקול דעתו או על פי כל הסכם ביניהם.

באור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 בדצמבר 2013					
מטבע ישראלי					
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	צמוד למטבע חוץ אחר	צמוד לדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח					
1,097.8	-	0.5	38.3	206.0	853.0
233.3	-	-	-	71.6	161.7
2,203.3	-	-	4.8	49.2	2,149.3
21.0	21.0	-	-	-	-
46.7	-	-	-	-	46.7
<u>3,602.1</u>	<u>21.0</u>	<u>0.5</u>	<u>43.1</u>	<u>326.8</u>	<u>3,210.7</u>
נכסים -					
מזומנים ופקדונות בבנקים					
ניירות ערך					
אשראי לציבור, נטו (נטו)					
בניינים וציוד					
נכסים אחרים					
סך כל הנכסים					
התחייבויות -					
פקדונות הציבור					
פקדונות מבנקים					
פקדונות הממשלה					
כתבי התחייבות נדחים					
התחייבויות אחרות					
סך כל ההתחייבויות הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים :					
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)					
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)					
סך הכל כללי					
2,811.0	-	0.6	42.6	201.0	2,566.8
87.5	-	0.3	0.2	-	87.0
2.7	-	-	-	-	2.7
137.9	-	-	-	137.9	-
207.6	-	-	-	5.2	202.4
<u>3,246.7</u>	<u>-</u>	<u>0.9</u>	<u>42.8</u>	<u>344.1</u>	<u>2,858.9</u>
355.4	21.0	(0.4)	0.3	(17.3)	351.8
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
<u>355.4</u>	<u>21.0</u>	<u>(0.4)</u>	<u>0.3</u>	<u>(17.3)</u>	<u>351.8</u>

(1) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

31 בדצמבר 2012

מטבע ישראלי					
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	צמוד	צמוד	צמוד	לא צמוד
		למטבע חוץ אחר	לדולר של ארה"ב	למדד המחירים לצרכן	
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח					
1,159.6	-	0.6	31.1	244.8	883.1
447.5	-	-	-	79.3	368.2
2,112.4	-	-	7.8	46.0	2,058.6
19.0	19.0	-	-	-	-
31.0	-	-	-	-	31.0
<u>3,769.5</u>	<u>19.0</u>	<u>0.6</u>	<u>38.9</u>	<u>370.1</u>	<u>3,340.9</u>
3,003.2	-	0.9	38.5	189.6	2,774.2
98.4	-	-	-	-	98.4
2.3	-	-	-	-	2.3
135.3	-	-	-	135.3	-
198.4	-	-	-	6.4	192.0
<u>3,437.6</u>	<u>-</u>	<u>0.9</u>	<u>38.5</u>	<u>331.3</u>	<u>3,066.9</u>
331.9	19.0	(0.3)	0.4	38.8	274.0
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
<u>331.9</u>	<u>19.0</u>	<u>(0.3)</u>	<u>0.4</u>	<u>38.8</u>	<u>274.0</u>

באור 15 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפרעון (1)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2013(2)(3)				
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
מעל שנתיים עד שלוש שנים	מעל שנה עד שנתיים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל חודש עד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש
מיליוני ש"ח				
184.7	295.0	523.1	676.5	1,493.0
25.5	92.0	206.4	163.5	2,582.3
159.2	203.0	316.7	513.0	(1,089.3)
163.8	261.8	436.1	571.9	576.0
19.1	82.0	175.2	131.5	2,378.4

מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)

נכסים(7)

התחייבויות(8)

הפרש

הפרש

(7) מזה: אשראי לציבור

(8) מזה: פיקדונות הציבור

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי הצמדה, בהתאם לתקופות הנתרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

(2) החל מיום 31 בדצמבר 2013 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא גילוי על פקדונות. ההוראה כוללת, בין השאר, דרישות גילוי ביחס למועדי הפרעון החוזיים של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע - ראה ביאור 1.ג. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש בהתאם להוראות החדשות.

(3) מתכונת הגילוי בביאור נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון עודכנה בהתאם להוראות שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון" מיום 30 בספטמבר 2013. במסגרת החוזר, עודכנה ההבחנה הנדרשת בין נכסים והתחייבויות במטבע ישראלי (לרבות מטבע ישראלי צמוד מט"ח) לבין מטבע חוץ. למידע נוסף, ראה ביאור 1.ג. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע. מספרי ההשוואה לשנת 2012 סווגו מחדש בהתאם להוראות החדשות.

(4) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 21.8 ש"ח שזמן פרעונם עבר.

(5) כפי שנכללה בביאור 14, "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(6) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

שיעור תשואה חוזי (6) באחוזים	יתרה מאזנית (5)		סך הכל תזרימי מזומנים	מיליוני ש"ח		מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון (4)		מעל עשרים שנה	מעל עשר עד עשרים שנה			
3.90	3,581.1	42.7	3,694.6	10.8	12.8	276.0	84.0	138.7
2.79	3,246.7	15.6	3,274.7	2.1	5.3	158.2	15.4	24.0
	334.4	27.1	419.9	8.7	7.5	117.8	68.6	114.7
5.07	2,203.3	21.8	2,298.1	-	7.2	113.5	63.0	104.8
0.79	2,811.0	-	2,814.6	-	0.2	1.4	10.1	16.7

באור 15 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפרעון (1) (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2012(2)(3)				
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
מעל שנתיים עד שלוש שנים	מעל שנה עד שנתיים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל חודש עד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש
מיליוני ש"ח				
169.2	270.2	601.2	767.3	1,566.7
60.7	65.1	219.5	270.5	2,656.9
108.5	205.1	381.7	496.8	(1,090.2)
129.1	203.2	418.0	610.1	587.7
54.9	59.8	188.3	215.7	2,466.7

מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)

נכסים(7)

התחייבויות(8)

הפרש

הפרש

(7) מזה: אשראי לציבור

(8) מזה: פיקדונות הציבור

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי הצמדה, בהתאם לתקופות הנתרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

(2) החל מיום 31 בדצמבר 2013 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא גילוי על פקדונות. ההוראה כוללת, בין השאר, דרישות גילוי ביחס למועדי הפרעון החוזיים של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע - ראה ביאור 1.ג. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש בהתאם להוראות החדשות.

(3) מתכונת הגילוי בביאור נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון עודכנה בהתאם להוראות שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון" מיום 30 בספטמבר 2013. במסגרת החוזר, עודכנה ההבחנה הנדרשת בין נכסים והתחייבויות במטבע ישראלי (לרבות מטבע ישראלי צמוד מט"ח) לבין מטבע חוץ. למידע נוסף, ראה ביאור 1.ג. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע. מספרי ההשוואה לשנת 2012 סווגו מחדש בהתאם להוראות החדשות.

(4) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 25.4 ש"ח שזמן פרעונם עבר.

(5) כפי שנכללה בביאור 14, "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(6) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

שיעור תשואה חוזי (6) באחוזים	יתרה מאזנית (5)		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר עד עשרים שנה	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון (4)						
מיליוני ש"ח								
3.90	3,750.5	45.7	3,850.2	0.7	6.2	296.7	71.5	100.5
3.01	3,437.6	14.7	3,475.0	2.0	4.9	159.1	13.3	23.0
	312.9	31.0	375.2	(1.3)	1.3	137.6	58.2	77.5
5.52	2,112.4	25.4	2,190.4	-	4.5	100.0	52.6	85.2
1.57	3,003.2	-	3,010.7	-	0.2	1.2	6.3	17.6

באור 16 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים

קיימות התחייבויות תלויות והתקשרויות בקשר עם:

א - מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2012	2013	2012	2013	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		יתרות החוזים ⁽²⁾		
מיליוני ש"ח				
				עיסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי -
1.0	0.7	38.6	37.8	ערבויות להבטחת אשראי
2.4	1.0	204.2	101.7	ערבויות לרוכשי דירות
0.9	1.6	90.5	85.0	ערבויות והתחייבויות אחרות
				מסגרות אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי
0.2	0.3	158.4	177.9	שלא נוצלו ⁽³⁾
0.1	0.3	40.0	46.8	התחייבויות להוצאת ערבות ⁽³⁾
				מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות
1.0	1.2	334.8	410.7	בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו ⁽³⁾
				התחייבות בלתי חוזרת לתת אשראי שאושר
0.1	0.1	22.1	28.0	ועדיין לא ניתן ⁽³⁾
1.3	2.6	199.5	161.8	ערבות לחברה האם להבטחת אשראי וערבויות שהעניקה ⁽¹⁾
7.0	7.8	1,088.1	1,049.7	סך הכל

(1) בגין סיכון האשראי הגלום בפעילות המט"ח שניתן ללקוחות הבנק הנרשמת בספרי חברת האם.

(2) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(3) סווג מחדש.

באור 16 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים (המשך)

ב - התקשרויות אחרות

(1) חלק ממשרדי וסניפי הבנק ממוקמים בשטחים שכורים. דמי השכירות צמודים בעיקר למדד המחירים לצרכן. דמי השכירות השנתיים בגין התקשרויות אלו הינם כדלקמן:

31 בדצמבר		
2012	2013	
מיליוני ש"ח		
10.4	10.7	שנה ראשונה
9.7	9.6	שנה שניה
9.0	9.3	שנה שלישית
8.6	9.1	שנה רביעית
7.9	9.0	שנה חמישית
36.9	39.8	שנה שישית ואילך
82.5	87.5	סה"כ

באור 16 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים (המשך)

(2) הסכם שירותים עם הבינלאומי (חברת האם) - לבנק יש הסכם מסגרת לקבלת שירותים מהבינלאומי. במסגרת ההסכם נשען הבנק, בין היתר, על מערכות המידע, המחשוב, התפעול, הבקרה, חדר עסקאות במט"ח, משאבי אנוש, בקורת פנימית, דלפקי משכנתאות וכיו"ב. בסיס החישוב נעשה על פי פרמטרים שונים, לרבות חלקו היחסי של הבנק בהיקפי הפעילות, מספר העובדים והסניפים, וכמות הפעולות המבוצעות ע"י לקוחותיו. במהלך השנה האחרונה עודכנו חיובים בגין מספר שירותים ספציפיים שהבנק מקבל מהחברה האם.

(3) ביום י' באדר התש"ע, 24 בפברואר 2010, אישר דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת) מתן פטור לדירקטורים לנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק וויתור על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו. כמו כן, אושר לתת לנושאי המשרה האמורים התחייבות שיפוי בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הני"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה.

סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק, בהתאם לכתב ההתחייבות הני"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי החלטה זו, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון של הבנק לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי. הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק ביום 7 באפריל 2010.

(4) ביום 1 בנובמבר 2012 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת והדירקטוריון לכך, את ההחלטות הבאות:

- לתקן את תקנון ההתאגדות של הבנק בנושאים הבאים:

1. הרחבת התבויות ו/או ההוצאות אשר בגינן רשאי הבנק להעניק שיפוי ו/או ביטוח לדירקטורים ולנושאי משרה וזאת בהתאם לחוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010 וחוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן: "תיקוני החקיקה").

2. נקבע כי כל עוד לבנק בעל מניות יחיד, מינוי יו"ר דירקטוריון והעברתו מתפקידו ייעשו בהודעה בכתב של בעל המניות.

3. מינוי מנכ"ל יהיה מותנה בקבלת המלצת בעל המניות למנותו, כל עוד לחברה בעל מניות יחיד שהינו תאגיד בנקאי.

- מתן התחייבויות שיפוי לדירקטורים בבנק בנוסח מתוקן המרחיב את התבויות ו/או ההוצאות עליהן חלה התחייבויות השיפוי שנתן ו/או שייתן הבנק לדירקטורים בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 7 באפריל 2010, והכל בהתאם לתיקוני החקיקה ולחוק החברות (תיקון מס' 3), התשס"ה-2005 (להלן: "כתב שיפוי מתוקן").

יצויין כי בהתאם לאישור האמור מתקנות כל התחייבויות השיפוי שנתן הבנק גם לנושאי משרה לשעבר.

בנוסף, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ולאור תיקון התקנון) אושר מתן כתב שיפוי מתוקן גם ליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

באור 16 - התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות ושעבודים (המשך)

ג - התחייבויות תלויות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות. לדעת הנהלת הבנק המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

ד - שעבודים

להבטחת אשראי שהבנק מקבל מבנק ישראל, יצר הבנק ביום 17 בנובמבר 2010 אגרת חוב לפיה שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקיד ו/או רשם לזכות ו/או יפקיד הבנק ו/או ירשום לזכות חשבונות הבטוחות המתנהלים על שם בנק ישראל במסלוקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ, לרבות כל הכספים וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים בחשבונות הנ"ל.

החתימה על אגרת החוב התאפשרה בעקבות תיקון נוהל בנקאי תקין מס' 336 אשר אפשר לתאגיד בנקאי לשעבד לטובת בנק ישראל כל נכס מנכסיו אם השעבוד נדרש לצורך הבטחת אשראי מבנק ישראל.

נכון ליום 31 בדצמבר 2013 אין לבנק ניירות ערך משועבדים בתיק הזמין למכירה.

ה - דוח ביקורת בנק ישראל בתחום איסור הלבנת הון

במהלך החודשים נובמבר 2012-מרס 2013, בוצעה ביקורת בתחום איסור הלבנת הון ע"י בנק ישראל בבנק. ביום 10 באוקטובר 2013 התקבל בבנק דו"ח הביקורת הסופי. המסקנה העיקרית מדו"ח הביקורת הינה כי על הבנק להתאים את המדיניות ותהליכי הבקרה, לרבות זיהוי פעילות חריגה המאפיינת את רמת הסיכון. לדו"ח הביקורת צורפה רשימת דרישות לביצוע. חלק מהדרישות בוצעו עוד טרם קבלת דו"ח הביקורת והבנק נערך להשלמת היתרה במהלך שנת 2014. ביום 19 בפברואר 2014 התקבלה הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי (סעיף 17 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000). בהתאם להודעה, על הבנק להגיש בכתב את טענותיו ואת בקשתו להופיע בפני הוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידי בנקאיים עד ליום 23 במרס 2014. בשלב זה הבנק לא יכול לאמוד את ההשפעה הצפויה של דוח ביקורת זה.

באור 16א' - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 31 בדצמבר 2013			
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית
סכומים מדווחים			
מיליוני ש"ח			

				1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים
				א. נגזרים ALM (1) (2)
				חוזי אופציה אחרים
				- אופציות שנכתבו
				- אופציות שנקנו
				סך הכל
			22.2	ב. נגזרים אחרים
				חוזי אופציה אחרים
				- אופציות שנכתבו
				- אופציות שנקנו
				סך הכל
				2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים
				א. נגזרים ALM (1) (2)
				שווי הוגן ברוטו חיובי
				שווי הוגן ברוטו שלילי
				ב. נגזרים אחרים
				שווי הוגן ברוטו חיובי
				שווי הוגן ברוטו שלילי
				ג. סך הכל
				שווי הוגן ברוטו חיובי
				סכומי שווי הוגן שקוּזוּ במאזן
				יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
				מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
				שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים
				שווי הוגן ברוטו שלילי (3)
				סכומי שווי הוגן שקוּזוּ במאזן
				יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
				מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
				שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוּט.
- (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) מזה: שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 0.2 מיליון ש"ח.
- (4) החל מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. ההוראה כוללת דרישות גילוי חדשות לעניין קיזוז מכשירים נגזרים, ובין השאר בדבר בטחונות שהתקבלו במזומן המתייחסים לנכסים בגין מכשירים נגזרים. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע.

ליום 31 בדצמבר 2012

חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית
סכומים מדווחים			
מיליוני ש"ח			

-	-	-	73.2
-	-	-	-
-	-	-	73.2

0.9	5.7	-	-
0.9	5.5	-	-
1.8	11.2	-	-

-	-	-	-
-	-	-	-

0.1	0.4	-	-
0.1	0.4	-	-
0.1	0.4	-	-
-	-	-	-
0.1	0.4	-	-

0.1	0.4	-	-
0.1	0.4	-	-
-	-	-	-
0.1	0.4	-	-

0.1	0.4	-	-
-----	-----	---	---

באור 16א' - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 31 בדצמבר 2013						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות	
		ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים			
מיליוני ש"ח						
0.2	-	-	-	0.2	-	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן: הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים
-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
0.2	-	-	-	0.2	-	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
0.4	-	-	-	0.4	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים [1]
-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
0.4	-	-	-	0.4	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
0.6	-	-	-	0.6	-	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
0.2	-	-	-	0.2	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן: מכשירים פיננסים
-	-	-	-	-	-	בטחון במזומן ששועבד
0.2	-	-	-	0.2	-	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ליום 31 בדצמבר 2012						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים		דיירים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
		מיליוני ש"ח				
0.5	-	-	-	-	0.5	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
<u>0.5</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>0.5</u>	<u>-</u>
0.6	-	-	-	-	0.6	-
-	-	-	-	-	-	-
<u>0.6</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>0.6</u>	<u>-</u>
<u>1.1</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.1</u>	<u>-</u>
0.5	-	-	-	-	0.5	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
<u>0.5</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>0.5</u>	<u>-</u>

באור 16א' - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה

ליום 31 בדצמבר 2012				ליום 31 בדצמבר 2013				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	עד 3 חודשים	סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	עד 3 חודשים	
סכומים מדווחים								
מיליוני ש"ח								
73.2	-	52.6	20.6	22.2	-	16.1	6.1	חוזי ריבית
-	-	-	-	-	-	-	-	חוזי מטבע חוץ
11.2	1.7	4.8	4.7	8.4	6.5	1.6	0.3	חוזים בגין מניות
1.8	-	1.5	0.3	-	-	-	-	חוזי סחורות ואחרים
<u>86.2</u>	<u>1.7</u>	<u>58.9</u>	<u>25.6</u>	<u>30.6</u>	<u>6.5</u>	<u>17.7</u>	<u>6.4</u>	סך הכל

באור 16ב' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בבאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינם סובייקטיביים. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן להלן אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדויות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא הובאה בחשבון השפעת המס. יתר על כן, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה ושל האומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

ב - השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים - תזרימי מזומנים עתידיים הוונו לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק.

נייר ערך לא סחיר - לפי ערך נוכחי של תזרים המזומנים העתידי מנוכה בשיעור ניכיון מתאים.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושבו תזרימי המזומנים העתידיים (קרן וריבית) והם הוונו בשיעורי ריבית המשקפים בין השאר את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית ממוצע לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים. ההפרשה הכללית והנוספת לא נוכו מיתרות האשראי לצורך חישוב התזרים בהערכת השווי ההוגן.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים ככס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת ככס בשוק פעיל. מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

באור 16ב' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2013					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3⁽¹⁾	רמה 2⁽¹⁾	רמה 1⁽¹⁾	יתרה במאזן	
	במיליוני ש"ח				
1,101.5	209.7	822.9	68.9	1,097.8	נכסים פיננסיים
233.3	-	-	233.3	233.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,214.4	2,214.4	-	-	2,203.3	ניירות ערך ⁽²⁾
0.2	-	0.2	-	0.2	אשראי לציבור, נטו
9.4	9.4	-	-	9.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
<u>3,558.8</u>	<u>2,433.5</u>	<u>823.1</u>	<u>302.2</u>	<u>3,544.0</u>	נכסים פיננסיים אחרים
					סך הכל נכסים פיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
2,815.6	237.2	2,578.4	-	2,811.0	פיקדונות הציבור
87.5	-	87.5	-	87.5	פיקדונות מבנקים
2.7	-	2.7	-	2.7	פיקדונות הממשלה
154.5	154.5	-	-	137.9	כתבי התחייבויות נדחים
157.8	157.8	-	-	158.1	התחייבויות פיננסיות אחרות
<u>3,218.1</u>	<u>549.5</u>	<u>2,668.6</u>	<u>-</u>	<u>3,197.2</u>	סך הכל התחייבויות פיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 1,298.1 מיליון ש"ח ובסך 1,212.6 מיליון ש"ח, אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באורים 16ג.

באור 16ב' - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2012 (4)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
	במיליוני ש"ח				
1,162.9	268.8	825.3	68.8	1,159.6	נכסים פיננסיים
448.9	-	35.3	413.6	447.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,118.7	2,118.7	-	-	2,112.4	ניירות ערך ⁽²⁾
0.5	-	0.5	-	0.5	אשראי לציבור, נטו
3.0	3.0	-	-	3.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,734.0	2,390.5	861.1	482.4	3,723.0 ⁽³⁾	נכסים פיננסיים אחרים
					סך הכל נכסים פיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
3,010.7	333.5	2,677.2	-	3,003.2	פיקדונות הציבור
98.4	-	98.4	-	98.4	פיקדונות מבנקים
2.3	-	2.3	-	2.3	פיקדונות הממשלה
149.2	149.2	-	-	135.3	כתבי התחייבויות נדחים
148.5	148.5	-	-	149.0	התחייבויות פיננסיות אחרות
3,409.1	631.2	2,777.9	-	3,388.2 ⁽³⁾	סך הכל התחייבויות פיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 1,361.0 מיליון ש"ח ובסך 1,093.5 מיליון ש"ח, אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באורים 16ג.

(4) סווג מחדש.

באור 16ג' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

31 בדצמבר 2013				
מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-				
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
מיליוני ש"ח				
229.1	-	-	-	229.1
2.1	-	-	-	2.1
231.2	-	-	-	231.2
2.1	-	-	-	2.1
0.2	-	-	0.2	-
233.5	-	-	0.2	233.3

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים

אגרות חוב זמינות למכירה :
ממשלתיות
מוסדות פיננסים
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים
סך כל הנכסים

31 בדצמבר 2013				
רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	שווי הוגן		
		רמה 3	רמה 2	רמה 1
במיליוני ש"ח				
-	53.0	53.0	-	-

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 16ג' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2012

יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3) מיליוני ש"ח	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
346.5	-	-	-	346.5
20.1	-	-	-	20.1
44.3	-	-	-	44.3
410.9	-	-	-	410.9
2.7	-	-	-	2.7
0.5	-	-	0.5	-
414.1	-	-	0.5	413.6

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים

אגרות חוב זמינות למכירה :
ממשלתיות
מוסדות פיננסים
אחרים
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים
סך כל הנכסים

31 בדצמבר 2012

רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	שווי הוגן		
		רמה 3 במיליוני ש"ח	רמה 2	רמה 1
-	50.3	49.9	-	0.4

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק

א. יתרות(1)

31 בדצמבר 2013					
בעלי עניין					
אחרים ⁽³⁾		אנשי מפתח ניהוליים ⁽²⁾		מחזיקי מניות בעלי שליטה	
היתרה הגבוהה ביותר ⁽⁴⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ⁽⁴⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ⁽⁴⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר
מיליוני ש"ח					

נכסים						
23.3	23.1	-	-	484.9	484.9	פיקדונות בבנקים
-	-	0.6	0.5	-	-	אשראי לציבור
-	-	-	-	-	-	הפרשה להפסדי אשראי
-	-	0.6	0.5	-	-	אשראי לציבור, נטו
-	-	-	-	9.6	9.5	נכסים אחרים - חייבים אחרים ויתרות חובה
התחייבויות						
-	-	3.0	1.4	-	-	פיקדונות הציבור
17.3	17.3	-	-	11.1	7.3	פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	143.0	137.9	כתבי התחייבות נדחים
4.0	-	-	-	5.0	4.2	התחייבויות אחרות - זכאים אחרים ויתרות זכות
-	-	-	-	362.8	355.4	מניות (כלול בהון) ⁽⁵⁾
-	-	0.7	0.6	187.5	161.8	סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ⁽⁶⁾

(1) למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 17.ה להלן.

(2) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב-24 IAS.

(3) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.

(4) על בסיס היתרות לסופי החודשים.

(5) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון הבנק.

(6) סיכונים אשראי במכשירים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

31 בדצמבר 2012					
בעלי עניין					
אחרים ⁽³⁾		אנשי מפתח ניהוליים ⁽²⁾		מחזיקי מניות בעלי שליטה	
היתרה הגבוהה ביותר ⁽⁴⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ⁽⁴⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ⁽⁴⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר
מיליוני ש"ח					
24.0	23.7	-	-	430.6	422.1
-	-	0.5	0.5	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	0.5	0.5	-	-
-	-	-	-	6.9	3.6
נכסים					
פיקדונות בבנקים					
אשראי לציבור					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור, נטו					
נכסים אחרים - חייבים אחרים ויתרות חובה					
התחייבויות					
-	-	4.3	1.9	-	-
פיקדונות הציבור					
19.9	19.9	-	-	9.8	7.6
פיקדונות מבנקים					
-	-	-	-	140.5	135.3
כתבי התחייבות נדחים					
4.0	-	1.0	1.0	4.4	3.6
התחייבויות אחרות - זכאים אחרים ויתרות זכות					
-	-	-	-	369.4	331.9
מניות (כלול בהון) ⁽⁵⁾					
-	-	0.5	0.4	215.7	199.5
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ⁽⁶⁾					

(1) למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 17.ה להלן.

(2) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.

(3) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.

(4) על בסיס היתרות לסופי החודשים.

(5) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון הבנק.

(6) סיכונים אשראי במכשירים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

2013			
בעלי עניין			
אחרים ⁽³⁾	אנשי מפתח ניהוליים ⁽²⁾	מחזיקי מניות בעלי שליטה	
0.4	-	3.3	הכנסות ריבית נטו ⁽⁴⁾
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	-	15.9	הכנסות שאינן מריבית
(23.9)	(7.9)	(10.3)	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽⁵⁾
(23.5)	(7.9)	8.9	סך הכל
2012			
בעלי עניין			
אחרים ⁽³⁾	אנשי מפתח ניהוליים ⁽²⁾	מחזיקי מניות בעלי שליטה	
0.4	-	9.0	הכנסות ריבית נטו ⁽⁴⁾
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	-	15.0	הכנסות שאינן מריבית
(24.4)	(8.7)	(10.0)	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽⁵⁾
(24.0)	(8.7)	14.0	סך הכל
2011			
בעלי עניין			
אחרים ⁽³⁾	אנשי מפתח ניהוליים ⁽²⁾	מחזיקי מניות בעלי שליטה	
0.4	(0.1)	14.3	הכנסות ריבית נטו ⁽⁴⁾
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	-	15.2	הכנסות שאינן מריבית
(24.1)	(10.8)	(9.6)	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽⁵⁾
(23.7)	(10.9)	19.9	סך הכל

(1) למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 17.ה. להלן.

(2) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.

(3) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.

(4) פירוט בבאור 17.ד. להלן.

(5) פירוט בבאור 17.ג. להלן.

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין⁽¹⁾

2013	
בעלי עניין	
אנשי מפתח ניהוליים ⁽²⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
במיליוני ש"ח	
7	6.6 ⁽³⁾
9	1.3

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

2012	
בעלי עניין	
אנשי מפתח ניהוליים ⁽²⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
במיליוני ש"ח	
7	7.0 ⁽³⁾
8	1.7

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

2011	
בעלי עניין	
אנשי מפתח ניהוליים ⁽²⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
במיליוני ש"ח	
9	9.4
11	1.4

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

(1) למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 17.ה. להלן.

(2) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.

(3) מזה: הטבות עובד לזמן קצר 5.1 מיליון ש"ח (2012 - 5.4 מיליון ש"ח), הטבות אחרות לזמן ארוך 1.5 מיליון ש"ח (2012 - 1.6 מיליון ש"ח)

באור 17 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק (המשך)

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות של הבנק עם בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾

2011	2012	2013
סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		
0.7	0.3	0.1
<u>14.5</u>	<u>9.0</u>	<u>3.5</u>
(0.1)	-	-
<u>(0.5)</u>	<u>0.1</u>	<u>0.1</u>
<u><u>14.6</u></u>	<u><u>9.4</u></u>	<u><u>3.7</u></u>

א. בגין נכסים

מאשראי לציבור

מפקדונות בבנקים

ב. בגין התחייבויות

על פיקדונות הציבור

על פיקדונות מבנקים

סך כל הכנסות ריבית, נטו

(1) למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 17 להלן.

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

(1) עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק.

הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים הינן בשיעורים הרגילים בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק.

(2) לא בוצעו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי על יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

באור 18 - הכנסות והוצאות ריבית

2011	2012	2013
סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		

150.7	152.7	134.6
10.9	12.5	6.9
14.6	12.9	10.5
9.7	9.0	5.0
0.3	0.4	-
<u>186.2</u>	<u>187.5</u>	<u>157.0</u>

א. הכנסות ריבית

מאשראי לציבור
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
מפקדונות בבנקים
מאגרות חוב
נכסים אחרים
סך כל הכנסות ריבית

44.9	40.4	21.2
0.1	0.1	0.1
8.2	6.9	7.6
-	0.1	0.1
<u>53.2</u>	<u>47.5</u>	<u>29.0</u>
<u>133.0</u>	<u>140.0</u>	<u>128.0</u>

ב. הוצאות ריבית

על פיקדונות הציבור
על פיקדונות מבנקים
על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
על התחייבויות אחרות
סך כל הוצאות הריבית
סך הכנסות ריבית, נטו

3.3	2.6	0.3
6.1	5.7	4.5
0.3	0.7	0.2
<u>9.7</u>	<u>9.0</u>	<u>5.0</u>

ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב

מוחזקות לפדיון
זמינות למכירה
למסחר
סך הכל כלול בהכנסות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		

14.1	8.6	6.3
<u>8.6</u>	<u>6.9</u>	<u>7.7</u>

ד. הכנסות והוצאות ריבית מקבוצת לקוחות שסכומן עולה על 5% מסך ההכנסות/ההוצאות

הכנסות מבנקים הנמנים עם קבוצת הבינלאומי
הוצאות על פקדונות וכתבי התחייבות נדחים מהחברה האם

באור 19 - הכנסות מימון שאינן מריבית

2011	2012	2013
סכומים מדווחים		
במיליוני ש"ח		
1.5	4.1	2.3
1.5	4.1	2.3
(0.3)	0.1	-
1.2	4.2	2.3
0.2	0.7	0.6

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

1. מהשקעה באגרות חוב רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה סך הכל מהשקעה באג"ח
 2. הפרשי שער נטו
- סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר

רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו

באור 20 - עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
19.9	16.2	12.7
51.6	52.4	51.1
7.5	7.7	6.6
1.3	1.5	1.6
13.7	16.3	20.7
8.4	7.3	7.4
7.6	8.7	8.6
1.2	1.5	1.8
<u>111.2</u>	<u>111.6</u>	<u>110.5</u>

בגין עסקאות במטבע חוץ המבוצעות באמצעות הבנק הבינלאומי ניהול חשבון כרטיסי אשראי עמלת הפצת מוצרים פיננסיים טיפול באשראי ובעריכת חוזים פעילות בניירות ערך עמלות מעסקי מימון אחרות סך הכל עמלות

באור 21 - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
-	-	0.5
15.3	-	-
15.3	-	0.5

רווחי ייעודה לפיצויים
שיפוי מחברת ביטוח בגין תביעה משפטית(1)
סך הכל הכנסות אחרות

(1) בראשון לנובמבר 2011 התקבל פסק דין של בית המשפט המאשר את הסדר השיפוי אליו הגיע הבנק עם חברת הביטוח בנוגע לתיק תביעה משפטית. השיפוי התקבל במהלך חודש דצמבר 2011.

באור 22 - משכורות והוצאות נלוות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
57.3	66.2	67.9
12.3	9.2	10.2
14.3	15.6	17.6
83.9	91.0	95.7

משכורות
פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות וחופשה
מס שכר וביטוח לאומי
סך הכל משכורות והוצאות נלוות

באור 23 - הוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
23.0	23.4	22.8
4.1	3.9	4.4
1.3	1.4	1.4
5.0	4.8	4.3
4.0	3.8	2.4
1.4	1.7	1.3
3.4	3.3	3.1
0.2	0.2	0.2
11.8	13.4	13.5
54.2	55.9	53.4

שירותי מיכון
תקשורת
משרדיות
שיווק ופרסום
שירותים מקצועיים
שכר והחזר הוצאות לחברי דירקטוריון
עמלות
ביטוח
אחרות
סך כל ההוצאות האחרות

באור 24 - הפרשה למסים על הרווח

א - הרכב הוצאות המס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	2013
סכומים מדווחים		
מיליוני ש"ח		
36.9	32.0	25.3
-	(0.8)	(0.5)
(6.0)	(2.2)	(1.5)
<u>30.9</u>	<u>29.0</u>	<u>23.3</u>

מסים שוטפים בגין שנת החשבון
מסים שוטפים בגין שנים קודמות
מסים נדחים בגין שנת החשבון
הפרשה למסים על ההכנסה

ב - מסים נדחים לקבל, נטו

יתרות מסים נדחים לקבל הינן בגין הפרשים בעיתוי כדלקמן:

שיעור מס ממוצע		יתרה	
31 בדצמבר			
2012	2013	2012	2013
סכומים מדווחים			
מיליוני ש"ח			
באחוזים			
35.90	37.71	2.8	3.1
35.90	37.71	1.2	1.4
35.90	37.71	7.8	8.9
35.90	37.71	<u>13.5</u>	<u>13.5</u>
		<u>25.3</u>	<u>26.9</u>

עתודה לפיצויים ולפנסיה על היעודה נטו
הפרשה לחופשה ומענקים
הפרשות להטבות אחרות
הפרשה להפסדי אשראי

מימוש הטבת המס בשל מסים נדחים לקבל נטו, מבוסס על תחזית לפיה תהיינה הכנסות חייבות בעתיד בסכומים מתאימים והם מחושבים לפי שיעור מס של 37.71% (2012 - 35.9%).

ג - שומות מס סופיות

לבנק שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2009.

באור 24 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

ד - שיעורי המס החלים על הכנסות הבנק

להלן התאמה בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על תאגיד בנקאי בישראל לבין הפרשה המתואמת למסים כפי שנוקפה בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2013	
מיליוני ש"ח			
34.48%	35.53%	36.22%	שיעור המס החל בישראל על תאגיד בנקאי (אחוזים)
30.3	27.5	22.4	סכום המס על בסיס השיעור הסטטוטורי מס (חסכון מס) בשל:
1.0	1.0	1.0	הוצאות לא מוכרות
(3.6)	(0.6)	(1.3)	קיטון (גידול) במס נדחה בשל ירידת (עלית) שיעורי המס
-	(0.8)	(0.5)	מסים בגין שנים קודמות
3.4	1.8	1.8	סכומים נוספים לשלם על חובות מסופקים
(0.2)	0.1	(0.1)	פערים אחרים
30.9	29.0	23.3	הפרשה למסים על ההכנסה

ה - שינויי חקיקה בתחום המס

ביום 2 ביוני 2013 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) המעדכן את שיעור מס רווח ומס שכר החלים על מוסדות כספיים ל- 18% החל מיום 2 ביוני 2013.

כתוצאה מכך, עלה שיעור המס הכולל החל על מוסדות כספיים בשנת המס 2013 ל- 36.221%.

ביום 30 ביולי 2013 אישרה מליאת הכנסת את החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013, במסגרתו, הועלה מס החברות ל-26.5% מיום 1 בינואר 2014. שיעור המס הכולל החל על תאגידים בנקאיים משנת 2014 ואילך עומד על 37.71%.

אין לשינויים אלו השפעה מהותית על התוצאות בדוחות הכספיים של הבנק.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות בדוחות כספיים אלו מחושבים בהתאם לשיעורי המס כפי שנקבעו בחוקים כאמור לעיל.

יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2013 חושבו בהתאם לשיעורי המס כפי שנקבעו בחוקים כאמור לעיל, בהתאם לשיעור המס הצפוי במועד ההיפוך.

באור 25 - מגזרי פעילות

א - כללי

- הבנק מחלק את מקורות ההכנסה שלו למגזרי הפעילות הבאים, שכל אחד מהם מהווה מרכז רווח:
- משקי בית - לקוחות פרטיים בעלי תיק השקעות של עד 500 אלף ש"ח.
 - בנקאות פרטית - לקוחות פרטיים בעלי תיק השקעות מעל 500 אלף ש"ח.
 - עסקים קטנים - לקוחות עסקיים בעלי אובליגו של עד 100 אלף ש"ח.
 - בנקאות מסחרית - עסקים בינוניים בעלי אובליגו מעל 100 אלף ש"ח ועד 20 מיליון ש"ח.
 - בנקאות עסקית - עסקים גדולים בעלי אובליגו מעל 20 מיליון ש"ח.
 - ניהול פיננסי - כל ההכנסות וההוצאות של הבנק שאינן נובעות מפעילות מול לקוחות (בעיקר ניהול תיק הנוסטרו של הבנק).
- מידע בדבר מגזרים גיאוגרפיים - פעילות הבנק מתמקדת בישראל בלבד.

באור 25 - מגזרי פעילות (המשך)

ב - מידע על מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013							
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח							
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	מסחרי	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית
128.0	-	31.2	10.6	75.4	3.3	(10.0)	17.5
-	-	(18.7)	(0.5)	(15.4)	3.0	15.8	15.8
113.9	-	3.0	9.1	38.9	15.0	10.5	37.4
241.9	-	15.5	19.2	98.9	21.3	16.3	70.7
4.0	-	-	-	2.8	(0.5)	-	1.7
176.1	-	-	14.8	77.8	15.8	12.5	55.2
-	-	-	-	-	-	-	-
61.8	-	15.5	4.4	18.3	6.0	3.8	13.8
23.3	-	5.7	1.6	6.8	1.8	1.4	6.0
38.5	-	9.8	2.8	11.5	4.2	2.4	7.8
11.1%	-	8.7%	8.2%	8.1%	89.4%	40.7%	16.7%
3,517.0	-	1,322.5	293.1	1,250.0	60.3	66.1	525.0
3,170.4	-	432.5	253.7	583.7	285.8	652.3	962.4
2,865.0	-	906.0	286.7	1,192.3	39.0	49.0	392.0
94.8	-	-	9.1	56.1	4.4	2.0	23.2
20.7	-	-	1.0	3.9	1.9	3.8	10.1
12.5	-	12.5	-	-	-	-	-
128.0	-	12.5	10.1	60.0	6.3	5.8	33.3

הכנסות ריבית, נטו
 - מחיצוניים
 - בינמגזרי
 הכנסות שאינן מריבית
 סך הכנסות
 הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
 הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
 - לחיצוניים
 - בינמגזרי
 רווח לפני מסים
 הפרשה למסים על הרווח
 רווח לאחר מסים
 תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
 יתרה ממוצעת של נכסים
 יתרה ממוצעת של התחייבויות
 יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
 מרכיבי הכנסות ריבית, נטו:
 מרווח מפעילות מתן אשראי
 מרווח מפעילות קבלת פקדונות
 אחר
 סך הכנסות ריבית, נטו
 מחיצוניים ובינמגזרי

באור 25 - מגזרי פעילות (המשך)

ב - מידע על מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012							
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח							
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	מסחרי	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית
140.0	-	34.1	14.6	72.4	4.5	(6.8)	21.2
-	-	(20.6)	(0.6)	(8.9)	3.0	13.3	13.8
116.5	-	4.8	10.3	38.3	13.9	12.0	37.2
256.5	-	18.3	24.3	101.8	21.4	18.5	72.2
7.7	-	-	(1.0)	8.4	(0.2)	-	0.5
171.3	-	-	16.7	67.9	16.3	15.2	55.2
-	(2.1)	-	0.2	0.8	0.2	0.2	0.7
77.5	2.1	18.3	8.4	24.7	5.1	3.1	15.8
29.0	0.9	6.8	3.1	9.2	1.9	1.2	5.9
48.5	1.2	11.5	5.3	15.5	3.2	1.9	9.9
13.8%	-	9.9%	13.9%	10.7%	31.4%	35.2%	27.5%
3,492.0	-	1,370.0	362.8	1,214.5	102.3	91.7	350.7
3,047.0	-	228.0	287.3	614.8	270.7	723.3	922.9
2,817.9	-	851.9	319.7	1,215.3	85.1	45.0	300.9
97.0	-	-	12.5	57.8	4.5	1.5	20.7
29.5	-	-	1.5	5.7	3.0	5.0	14.3
13.5	-	13.5	-	-	-	-	-
140.0	-	13.5	14.0	63.5	7.5	6.5	35.0

הכנסות ריבית, נטו
 - מחיצוניים
 - בינמגזרי
 הכנסות שאינן מריבית
 סך הכנסות
 הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
 הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
 - לחיצוניים
 - בינמגזרי
 רווח לפני מסים
 הפרשה למסים על הרווח
 רווח לאחר מסים
 תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
 יתרה ממוצעת של נכסים
 יתרה ממוצעת של התחייבויות
 יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
 מרכיבי הכנסות ריבית, נטו:
 מרווח מפעילות מתן אשראי
 מרווח מפעילות קבלת פקדונות
 אחר
 סך הכנסות ריבית, נטו
 מחיצוניים ובינמגזרי

באור 25 - מגזרי פעילות (המשך)

ב - מידע על מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 ⁽¹⁾								
סכומים מדווחים - במיליוני ש"ח								
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	מסחרי	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
133.0	-	40.9	15.2	75.3	3.1	(13.4)	11.9	הכנסות ריבית, נטו
-	-	(26.5)	(2.8)	(15.5)	4.9	20.3	19.6	- מחיצוניים
127.9	15.3	1.6	9.5	36.3	12.9	13.9	38.4	- בינמגזרי
260.9	15.3	16.0	21.9	96.1	20.9	20.8	69.9	הכנסות שאינן מריבית
10.8	-	-	-	8.3	0.6	-	1.9	סך הכנסות
162.1	-	-	14.7	61.3	15.8	17.2	53.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	(1.6)	-	0.1	0.6	0.2	0.2	0.5	הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
88.0	16.9	16.0	7.1	25.9	4.3	3.4	14.4	- לחיצוניים
30.9	5.9	5.6	2.5	9.1	1.5	1.2	5.1	- בינמגזרי
57.1	11.0	10.4	4.6	16.8	2.8	2.2	9.3	רווח לפני מסים
18.7%	-	13.7%	12.1%	11.4%	31.8%	42.3%	30.1%	הפרשה למסים על הרווח
3,054.1	-	1,193.8	349.5	1,055.1	83.1	88.7	283.9	רווח לאחר מסים
2,678.8	-	244.6	236.9	477.0	238.8	674.5	807.0	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
2,648.2	-	781.2	308.7	1,195.3	71.2	42.0	249.8	יתרה ממוצעת של נכסים
87.3	-	-	10.8	53.7	4.3	1.3	17.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
31.3	-	-	1.6	6.1	3.7	5.6	14.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
14.4	-	14.4	-	-	-	-	-	מרכיבי הכנסות ריבית, נטו:
133.0	-	14.4	12.4	59.8	8.0	6.9	31.5	מרווח מפעילות מתן אשראי
								מרווח מפעילות קבלת פקדונות
								אחר
								סך הכנסות ריבית, נטו
								מחיצוניים ובינמגזרי

(1) סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגדי הבנקאי.

באור 26 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח כולל אחר	
סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן במיליוני ש"ח
(0.1)	(0.1)
0.3	0.3
0.2	0.2
-	-
0.2	0.2

שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר לשנים 2012 ו-2013 (מבוקר):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
שינוי נטו במהלך התקופה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012
שינוי נטו במהלך התקופה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013		
לאחר מס	השפעת מס (מבוקר)	לפני מס
במיליוני ש"ח		
(1.2)	1.1	(2.3)
1.2	(1.1)	2.3
-	-	-

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד סה"כ שינוי נטו במהלך התקופה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012		
לאחר מס	השפעת מס (מבוקר)	לפני מס
במיליוני ש"ח		
(2.4)	1.3	(3.7)
2.7	(1.4)	4.1
0.3	(0.1)	0.4

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד סה"כ שינוי נטו במהלך התקופה

באור 27 - מידע תמציתי על בסיס נתונים נומינליים

31 בדצמבר	
2012	2013
מיליוני ש"ח	
3,767.5	3,600.2
3,437.6	3,246.8
329.9	353.4
48.8	38.6

סך הכל נכסים

סך הכל התחייבויות

הון

רווח נקי

רשימת הסניפים

טלפון	כתובת	עיר	
הנהלה מרכזית			
03-5196650 03-5196673	אחד העם 9, מיקוד : 65251	תל-אביב	הנהלה מרכזית
	www.pagi.co.il		אתר אינטרנט
*3360			פאג'יי קול
מרכזי ייעוץ השקעות אזוריים			
03-5267712	כיסופים 17, מיקוד 99733	ירושלים	בסניף רמות
03-5267712	עזרא 4, מיקוד : 76200	רחובות	בסניף רחובות
סניפים			
03-7959200	אחד העם 9, מיקוד : 65251	תל-אביב	תל-אביב
03-6174200	לנדא 4, מיקוד : 51251	בני ברק	חזון איש
03-6174200	כהנמן 10, מיקוד : 51361		שלוחת רימונים
03-6174245	חזון איש 29, מיקוד : 51511		דלפק משכנתאות
03-6156200	רבי עקיבא 64, מיקוד : 51368		רבי עקיבא
02-5011200	עמוס 12, מיקוד : 95506		ירושלים
02-5011200	רוממה, מיקוד : 94461	שלוחת רב שפע	
02-6219200	שלומציון המלכה 1, מיקוד : 94146	שלומציון	
02-5417200	מאה שערים 44, מיקוד : 95229	מאה שערים	
02-5437200	כיסופים 17, מיקוד 99733	רמות	
04-8614200	ארלוזורוב 13, מיקוד : 33136	חיפה	חיפה
08-8578200	דב גור 8, מיקוד : 77535	אשדוד	אשדוד
08-8578200	רשב"י 15, מיקוד : 77650		שלוחת לב הרובע
03-9114200	אלעזר פרידמן 9, מיקוד : 49444	פתח-תקוה	פתח-תקוה
03-9170710	מנחם בגין 94, מיקוד : 49744		שלוחת הדר גנים
08-9780200	אבני נזר 46, מיקוד : 71919	מודיעין	מודיעין עילית
08-9780200	שד' יחזקאל 2, מיקוד : 71919		שלוחת ברכפלד
02-9906400	נחל קישון 48, מיקוד : 99099	בית שמש	רמת בית שמש
02-5723200	הר"ן 6, מיקוד 9056606	ביתר עילית	ביתר עילית
02-5723200	רבי עקיבא 7, מיקוד : 99879		שלוחת גבעה A
03-9755200	הר"ף 1, מיקוד : 48900	אלעד	אלעד
08-9524200	עזרא 4, מיקוד : 76200	רחובות	רחובות
03-5394200	שד' ירושלים 136, מיקוד 87748	נתיבות	נתיבות